

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

ASSOCIATES PROGRAM

In grateful recognition
of

Mrs. Maurice Hayes Crosby
Class of 1919
1989-1990

for generous support of the
Harvard College Fund

The Harvard College Library

E

Br 1035.37 (2, p. 2)

✓

3.12

Cartularium Saxonicum:

A

COLLECTION OF CHARTERS

RELATING TO

ANGLO-SAXON HISTORY.

BY

WALTER DE GRAY MURCH, ESQ.

OF THE DEPARTMENT OF MSS. BRITISH MUSEUM, HONORARY SECRETARY OF THE BRITISH ARCHEOLOGICAL
ASSOCIATION, MEMBER OF THE COMMITTEE OF THE PALÆOGRAPHICAL SOCIETY, NON. CORR. MEMB.
OF ROYAL ACADEMY OF TURIN, AUTHOR OF THE "HISTORY, ART. AND PALÆOGRAPHY OF
THE UTRECHT PSALTER", THE "FASTI MONASTICI Aevi Saxonici", ETC., ETC.

VOL. II, pt. 2,

A.D. ~~840-947~~ 928-947

APPENDIX A.D. ~~601-947~~

928,

WHITING & COMPANY, SARDINIA STREET, W.C.

1887.

Ego Howel Subregulus consensi et subscripsi .
 Ego Juþpal Subregulus consensi et subscripsi .
 Ego Þurgeat subregulus consensi et subscripsi .
 Ego Þulfhelmus Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus
 consensi ⁊ subscripsi .
 Ego Hroþpardus Eboracensis æcclesiæ archiepiscopus con-
 sensi ⁊ subscripsi .
 Ego Ælfpine episcopus . Ego Buga minister .
 Ego Sighelm episcopus . Ego Byrhtic minister .
 Ego Ælfheah episcopus . Ego Þulfhelm minister .
 Ego Friðestan episcopus . Ego Æpelstan minister .
 Ego Eadulf episcopus . Ego Byrhtrih minister .
 Ego Oda episcopus . Ego Ælfheah minister .
 Ego Cyneferð episcopus . Ego Þulfsige minister .
 Ego Þilferð episcopus . Ego Ælfred minister .
 Ego Eadgar episcopus . Ego Æðelstan minister .
 Ego Þeodred episcopus . Ego Æpelmund minister .
 Ego Buga episcopus . Ego Þulfhelm minister .
 Ego Æscbryht episcopus . Ego Sigered minister .
 Ego Osferd dux . Ego Þulfgar minister .
 Ego Ælfold dux . Ego Þitgar minister .
 Ego Guþrum rux . Ego Æþepeard minister .
 Ego Odda minister . Ego Ælfric minister .

[A.] Add. MS. 15,360, f. 70.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. xc1; from [A.]

664. *Grant by King Athelstan to Elfleda, of land at Wynterborne, co. Dorset (?). 16th April, A.D. 928.*

CARTA ATHELSTANI REGIS FACTA AMICABILI FÆMINÆ ELFLEDÆ DE
 WYNTERBORNE.

Afflante per cunctam, *etc.* . . . . . (as in No. 663) epacta
 XXVI . . XVI idus Maij luna . XXI . donando confero meæ internæ
 familiaritatis ac olim amicabili fæmina ELFLEDA elegantissimam
 juris mei terræ portiunculam id est bis binas quina adjecta man-
 siones in loco qui a solicolis WINTERBURNA nuncupatur ut illa,
etc. . . . . . (as in No. 663) circumcingunt .

Erest of the menewelle west ouer þan bourne on stroddunecrun-
 del þanne on þe elde dich end lange dich on stancangoren þanen on
 smalegoren . þanen on ʒoteburgh' . þanen on bradenburgh' þanen on
 aganpol . þanen nether endlangbrokes on egenwelle . þanen on riȝt

to redencnolle þanen to moscrundel þanen to nelesburghe þanen to stoncroundel . þanen to þan sladen . þanen to Gildeneburgh þanen eft on þe merewelle of alwoldesmede tenacres auingmede þanen on Winterburne and so to Woderede erest on heddengrate þane to at-hamme þanen to enlīpan-berwe . þanen to haldanlegh'e þanen eft on heddengraue .

Hujus namque probatæ donationis et exquisitæ confirmationis testes hii sunt quorum vocabula infra caraxata nitescunt .

✠ Ego Athelstanus, etc. . . . . (as in No. 663) amandæ crucis corroboravi et subscripsi .

✠ Ego Pulfhelmus Dorobornensis ecclesiæ archiepiscopus consensi et subscripsi .

✠ Ego Wroþwardus Eboracensis ecclesiæ archiepiscopus consensi et subscripsi .

MS. Bodl., Wood 1, f. 240.

[W.] Hardy's MSS. in Record Office. The footnotes marked W. in the preceding

charter (No. 663) show the variant readings of Hardy's copy of this deed.

665. *Grant by King Æthelstan to the Church of St. Mary at Worcester, of land "at Austan", or Aust, on the River Severn, co. Gloucester. A.D. 929.*

AUSTAN .

✠ Variante jam temporum statu et presentis erumnæ termino propemodum adpropinquante plurima nos quæ olim ævangelicum paradigma prædixit presentialiter impleta fore cognoscimus . Promens iter cætera ita prænuntiavit . "Surget¹ gens contra gentem et regnum adversus regnum" . quod presentialiter impletum nos ut ita dicam esse in nobis experti sumus . Quæ cum ita se res habeat necessarium cuique fidelium fore videtur quo in futuro sibi persistentem prævideat mansionem .

Unde ego ÆPĒLSTANUS regnum totius Albionis Deo auctore dispensans compunctus quandam terræ particulam in loco qui ab indigenis æt AUSTAN nuncupatur vocabulo . ad æcclesiam beatæ Dei genetricis² Mariæ quæ est³ in PIGORNA civitate sita ad piscium videlicet utilitatem capiendorum animo concedo benivolo .

Constabat enim jam ante prædictum rus pertinens ad eandem basilicam sed ut firmior esset stabilitas ejus rogante me episcopo ejusdem æclesiæ Coenpaldo scilicet vocabulo testibus probabilibus consentientibus hæc caraxata cartula constat .

¹ Matt. xxiv, 7.

² Geni., K.

³ (—), MS.

Benevolentibus autem et augmentibus meam donationem et libertatem . augeatur vita illorum hic et imperpetuum . qui vero minuere temptaverint tradentur in manus gladii et cum Juda proditore imperpetuum damnentur . Nisi hic satisfactione poenituerint digna .

His terminis circumcincta predicta terra esse videtur .

Dis sindon þa land gemæro to austan . Ærest of sæfern 7 spa forð be tatan grafes purt pale . 7 þonne spa forð þ hit sticað on miclan cumb . 7 of miclan cumb þ hit sticað on litlan cumb . 7 of litlan cumb þ on irfurlanges díc . 7 of irfurlanges díc þ on mærdíc . 7 of mærdíc . þ on ealdan díc 7 of ealdan díc . þ on bradan bricge . 7 of bradan bricge þ on holan pyl . 7 of holan pylle on pincan hammes díc . 7 of pincan hammes díc innan miclan pyl . 7 of miclan pylle þ æft on sæferne .

Scripta est¹ haec cartula anno dominicae incarnationis . DCCCC . XXVIII . ac sexto regni Æpelstani regis Christo Jhesu gubernante . renovando in melius cum senatorum signaculo confirmavit .

✠ Æpelstan rex sceptris fretus regalibus hanc cartam signavit cum manibus .

✠ Pulfhehn archiepiscopus cum ceteris præsulibus .

✠ Ælpino . Peodredo . Fryðestano . Sigehelmo . Pynsigio . Beornheho . Eadgaro . Ælfha-ho . Odano . consignavit .

✠ Osferð comes cum ducibus ac ceteris optimatibus Ælf-paldo . Pulfsigio . Guðrumo . Urmio . Æpelstano . Oddano . Pulfhelmo . Pulfgaro . Eadrico . Ælfha-go . Sigeredo . Ælfpaldo . Burhredo . Eadmundo . Ælferio . Ælfrico . Hunlafo . consignavit .

Rodepard quoque archipræsul cum Eboracensis suffraganeis . Æsber'h'to . Pigredo . Earnulfo . Columbano . consignavit .

[A.] MS. Cotton, Tiberius A. xiii, f. 83.
Heming, *Chartul.*, vol. i, p. 111.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccclvii; from
[A.] Boundaries in vol. iii, p. 408.

666. *Grant by King Æthelstan to the Church of St. Mary, Worcester, of land at Eaton, on the River Churnwell, Water-Eaton, co. Oxford. A.D. 929.*

EA TUN .

✠ Culmen catholice fidei quod Deus est teste clavigero qui portam pulsantibus nutu Deificæ trinitatis in arce pandit Bethleemita cunctis sanum² sapientibus sententiam dat euangelico para-

¹ (— .), MS.

² -nam, K.

dignate taliter dicens " Qui non renuntiat quod possidet sinistram¹ vertendo in dexteram esse" et reliqua . id est subsidia² præbens postulantis quia manus Lazari est gazophilatium Christi .

Qua de ré ego ÆþELSTAN Dei providentia gubernante rex Anglorum cum mihi indigno et absque ulla meritorum prærogativa et ineffabilis Dei clementia regalem dignitatis honorifice n'tiam contulisset utile mihi fore mente præcogitavi ut aliquid ex percepti mundanis³ regni distributione pro aeterna salute animæ meo quamvis minus dignum ad ecclesiastice liberalitatis servitium expenderim⁴ atque ideo terram . 7 . cassatorum . id est vicum qui nominatur EATUN juxta flumine Cearpellan . cum consensu et licentia⁵ venerabilium episcoporum ac principum meorum quorum infra signa et nomina conscriptas⁶ demonstrabo libenter pro domino ad æcclesiam Dei genetricis Mariae que sita est in PEOGORNA civitate in perpetuum perdonabo .

Pax servantibus et custodientibus hanc nostram donationem et libertatem . contradicentibus vero et negantibus atque frangentibus deleantur⁷ nomina eorum de libro vite . et cum justis non scribentur . et cum Juda traditore Dei sint damnati in aeternum nisi ante hic emendaverint .

Scripta est hec cartula anno dominice incarnationis . DCCCC . XXVIII . ac sexto regni Æþelstani regis Christo Jhesu . gubernante renovando in melius cum senatorum signaculo confirmavit⁸ .

✠ Ego Æþelstan⁹ rex sceptris fretus regalibus hanc cartam signavit cum manibus¹⁰ .

✠ Pulfhelm archiepiscopus cum ceteris presulibus Ælpino .
Deodredo . Freoðestano . Sigehelmo . Pysigio .
Beorneho . Eadgaro . Ælfelo . Odano consignavit .
Osferð comes cum ducibus ac ceteris optinatis .

[A.] MS. Cotton, Tiberius A. xiii. f. 31.
Heming, *Chartul.*, vol. i. p. 67.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCXLVIII; from
[A.]

¹ Matt. vi. 3.

² Matt. v. 42.

³ -ni, K.

⁴ -rem, K.

⁵ Assensu, K.

⁶ -ta, K.

⁷ Apoc. iii. 5.

⁸ -mata, K.

⁹ -nus, K.

¹⁰ Cartam manibus signavi, K. From this place to Osferð comes, K. has copied twelve signatures from some other charter, by inadvertence.

667. *Grant by King Æthelstan to Abbot Cynath, of land at Dumoltan, or Dumbleton, co. Glouc., on the R. Easingbourne, and Fleferth on the R. Piduell, co. Dorset. A.D. 930, with later confirmation by King Ædgar.*

CARTA ÆPELSTANI REGIS DE DUMELT¹.

✱ Summa polorum cacumina ima quoque solorum fundamina tetra necnon baratrorum tragedia² almæ trinitatis monarchia reguando ac regendo premendoque auctor omnium Deus gubernat ethraliter cujus videlicet largifluæ liberalitatis munificentia ÆTHELSTANUM³ regem Albionis præstantissimum solio sublimavit paterno ac triquadri orbis rumigerula . præ ceteris ampliavit prerogativa tali namque sceptrorum suffultus diademate patronus regie dignitatis pannagericus gratuita cordis generositate CYNATHO monasticæ conversationis archimandrite proprie possessionis tellurem duobus in locis jure hereditario perpetualiter condonavit . Ac præfato abbati suisque post se heredibus euangelico provocatus paradigmata taliter promulgante . "Omni⁴ habenti dabitur ⁊ habundabit" perhenniter possidendam firmaverat hoc denique imperator magnanimus non precio philarg[ir]iæ⁵ sed longevæ prosperitatis patrocínio ac paradisiacæ amænitatis mercimonio more solito præstaverat gratis . Hæc scilicet loca hoc utuntur nomine ad DUMOLAN⁶ . x . mansiuncule .⁷ quæ sunt occidentali parte fluminis esingburnan . ⁊ duæ communiter⁸ orientali plaga ejusdem limphe populari sorte dirivantur ad Eastune . quinque nam locis habentur silvaticis ad Fleferth dextra levaque illius⁹ rivuli qui vulgariter Pid puella¹⁰ vocitatur . Hujusque loci usurpatione¹¹ adoptat dominus abbas silvis . pratis . ac pascuis . aratura . ac reliquis illac rite subsidiis ut perpetim¹² pertineat ad Dumoltan¹³ in posterum pio potissimum prosatori¹⁴ gloriam¹⁵ . ac deinceps magnopere cum lator¹⁶ ad premium .

Hec nempe condonatio peracta est nongentesimo atque tricesimo laterculo Ihesualis infantie summique prolis essentie . ac ter assis indictio copulativè conjungitur . Hujus pro certo largifluæ dapsilitatis locupletatio firma senatorum adstipulatione atque rata adsertione uti infra caraxatur . 7° . anno ex quo nobilissime gloriosus rex Anglosaxones¹⁷ regaliter gubernabat . tertioque postquam

¹ Carta regis Æthelstani de Dumeltana, B.

² Tragedia, K.

³ Eth, B.

⁴ Matt. xiii, 12.

⁵ -argiræ, B. C.

⁶ Dumeltan, B.; Dumoltan, C.

⁷ Videlicet, added, B. C.

⁸ Ad, added, B.

⁹ Illi, B.

¹⁰ Wuella, S.;

Widwella, B.; piduella, C.

¹¹ -patio en, B.; -patio de, S., and see note;

-nem, C.

¹² -tuum, S.

¹³ -ltun, B.; -ltan, C.

¹⁴ Proletori, S.

¹⁵ Ad gloriam, B. C.

¹⁶ Collatori, B.; conlatori, C.

¹⁷ Angol, B.

authentice Northanhumbroꝝ¹ cumbroꝝque blanda mirifici conditoris benevolentia patrocinando sceptrine gubernaculum perciperat virge . constat esse Christo to theou² suffragante salubriter adimpleta . ac prisco certissimæ dirivationis³ confinio circumcincta hoc modo dinoscitur⁴ .

*Metæ de Dumeltuna.*⁵—Primitus⁶ ad Dumoltan eastan on is esingeburna ðonne supan of esingburnan pestparden ond long dices ðæt spa upp on gerihthe on dagan oran . ðæt spa ond long scærð broces in gemare dic . ðæt spa ond long in secgmere . ðæt spa of secgmere east ryhte in esingburnan in derna ford .

Donne sind ðis ða landgemæru æt pid pellan . of pid pellan in crundelu . of crundelum suð ryhte ond long hrycges on tittandune . of tittandune pest on ealdan pellan ðonon in pinterburnan . spa in pid pellan . of pid pellan on eomes medpa 7 spa on oþerne pinter burnan . ðæt in pid pellan . 7 spa ond long pid pellan oppo crundelu ,

Hoc supplementum quoque huic singraphe rex famosissimus augmentabat . ut ne aliquis fraudulenta seductione huic codicellum vetustis evincere valeat libellulis . Si quis quod absit possessor agelluli fas divinum profanando seu jus humanum violando deliquerit alius ejusdem genealogie rationabilius agens regi supradicto in longinquam perfruatur retributionem . Argentibus vero hoc regale donativum dupla Deus adaugebat⁷ bona . minuentibus necnon Satan cum satellitibus inferat damna . det Deus ne prove-
niat . pax in evum servantibus .

*His testibus.*⁸ ✠ Ego Æthelstan rex 7 rector tocius Britannie ceterarumque Deo concedente gubernator provinciarum hæc dona vexillando conscripsi .

✠ Ego⁹ Wlfhelm quoque archipresul cum Rodwardo cæterisque pontificibus consensi 7 subscripsi¹⁰ .

✠ Ego Theodred præsul atque Ælfhæh . consensi et subscripsi .

✠ Ego Cynsige biscop . cum Ælfrico . consensi 7 subscripsi .

¹ -hym., C.   ² Theon, A. B. C. S.   ³ Der., S.   ⁴ Hoc m. d., omitted, B.   ⁵ For this paragraph in B., see next number.   ⁶ I have taken no notice of the variant readings of C. for this and the next paragraph.   ⁷ -geat, B. C.   ⁸ *His testibus*, omitted, B.   ⁹ Ego, omitted, B.   ¹⁰ Here B. ends. C. continues from this point as follows:—✠ Ulfhelm quoque archi præsul cum Rodwardo cæterisque pontificibus consensi et subscripsi . ✠ Theodred præsul atque Ælfhæa . ✠ Cynsige biscop cum Ælfrico . etc. tandem . Ælfgar consul . Ælfsege miles . Jiferð claviger . Leofsige signifer, etc. ✠ Ego EADGAR Christi annuente gratia Anglorum basileus largifluam hujus territorii confirmationem Oswaldo præsuli . uti a Cynatho abbate ei pridem concessa fuerat, crucis taumate . optimatum meorum utens consilio , restaurando perpetim corroboravi.

- ✠ Ego Wulfrige episcopus . atque Ælfred . consensi ⁊ subscripsi .
 ✠ Ego Æþelgar pontifex . cum Æþelpaldo . consensi ⁊ subscripsi .
 ✠ Ego Kænwald antistes atque Þulfhelm . cum testibus subnotatis conscripsi .
 ✠ Ego Æþelstan dux . Æþelmund comes consensi ⁊ subscripsi .
 ✠ Ego Uhtred eorl . atque Scule subscripsi .
 ✠ Ego Ælfgar consul Ælfrige miles consensi et subscripsi .
 ✠ Ego Þiferð clavigel . Leofsige signifer . consensi ⁊ subscripsi .
 ✠ Ego Þulfric Rector ⁊ þelgeard armiger . consensi ⁊ subscripsi .

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi. f. 18.

[B.] MS. Cotton, Claudius C. ix. ff. 106, 190a.

[S.] Chron. Abingd., ed. Stevenson, vol. I, p. 80; from [A. B.]

[C.] MS. Corp. Chr. Coll. Cantab., cxi, p. 171 (xvth cent.).

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. cccxlvi; from [C.]

668. *Another form of the Boundaries of the land in No. 667.*

METE AD DUMOLTUN .

Ærest eastan on isesingburna . ðonne suðan of esingburnan þest
 þeardes ƿlang dices þ̅ spa up on gerilhte on dagan óra . þ̅ spa ƿlang
 staðbroces in gemare dic . þ̅ spa ƿlang in sæcgmaere . þ̅ spa of
 sæcgmaere eastrihte in esingburnan in dernaford .

Done since þis ða landgymæru æt Þidpellan.—In crudelu . of
 crundelum suðrihte ƿlang hrycges on tittan dune . of tittandune
 þest on ealdanpellan . þonne in þinterburnan . spa in þidpellan on
 eomapes mædþa . ⁊ spa on oðerne þinterburnan . ðæt in þidpel-
 lan . ⁊ spa ƿlang þidpellan up on crundelum .

[B.] See No. 667.

669. WITENAGEMOT AT LULLYNGMYNSTRE. *Grant by King Ad-
 stan to Beornheah, Bishop of Chichester, of land at Medmency
 and Earnley, in Selca, co. Sussex. 5th April, A.D. 930.*CARTA REGIS ATHELSTANI DE DONATIONE MEDMENEIE ET ERNELEIE
 ECCLESIE CICESTRLE .

✠ Regnante perpetualiter atque omnem humanæ imbecillitatis
 sensum benignitate transcendente largissima tonantis Idumaque¹

¹ Sic, H.

mirando ineffabilique proprii arbitrii privilegio alta media infima
justa invictæ fortitudinis lance treutinata gubernat et ea quæ
infra sunt non motata sed sempiternaliter manenti elucubratione
voluntatis inestimabiliter luce inaccessibili rimatur quæ massam
humanæ conditionis generalem olim fraude falsitatis deceptam
patria naturalis sinceritatis pulsam merito piaculi heu proli
dolor commissi juste trusam cirographum æternæ servitutis seu
dampnationis subituram temporibus labilis vitæ volventibus novis-
simis præcepta pantocratoris¹ misericorditer reformavit cujus-
que fœdاتا flumine æternarum lachrymarum tempora orario as-
sumptæ mortalitatis tergens eam dolores cruciatusque semper-
nos evadentem ad optabilia æternorum gaudiorum deduxit limina
quorum atria² pars ejusdem recuperatæ massæ terreni incolatus
erumpnas operibus examinatis transvolans inter candentia beatorum
angelorum agmina feliciter exultando congauget. Altera vero
aliena gemendæ peregrinationis diuturnitate exulans splendida
meritis adhuc nutantibus orbatur regione.

Hujus siquidem exosæ peregrinationis mœrore pressus, gaudio
longevæ beatitudinis illectus ad demenda scelera commissorum
peccamina³, et ad nanciscendum jam antefatæ gloriæ coronam, Ego
ADELSTANUS rex Anglorum anno dominicæ incarnationis DCCCXXX.
reg[ni] vero gratis mihi commissi VI. Indictione III, Epactæ
XVIII, concurrente IIII, nonis mensis Aprilis, tertia luna rotigeræ
vagationis I. per ejusdem omnipatrantis dextram totius Britanniæ
regni solio sublimatus, condonando quandam michi ab ea telluris
particulam mirabiliter concessam, meo fideli episcopo BEORNHEAGO
tribuo, id est IIII cassatarum in loco quem solicolæ vocant AD
MEDEMENYNGA cum silva campisque ad eam jacentibus, quæ
EARNLEIA dicitur.

Tellus siquidem prædicta hiis terminibus circumcincta clarescit.
Ærest æt thrim beorgum. æt tham forda. thonne æt langanston, æt
thær se flod up scyt. Pratumquoque quod juxta civitatem
habetur, quod Saxonice Garstone appellatur, ut ille eam sine jugo
detestandæ servitutis liberaliter ac æternaliter, quamdiu verberanti
ocellorum convolutu auraque spirabili potiatur habeat, et post
generalem, qui in omnibus certusque incertusque homunculis con-
stat, transitum cuicunque successionis hæredi voluerit imper-
petuum derelinquat.

This sunðe the gemeare thes gerstun-landes and there mede.
Ærest æt tham heagam. this hure swa suth and lang there stan-
strete ou kinglyham. swa thanne suth and west and lang weges to

¹ Panto cratonis, H.² Altera ?³ -num ?

than hegeleten bufan than litlan stenenan forda . swa suth and gerihthe on ther eastren willes heafed . swoa west and lang streams to stockbrugge . swo north and lang thare fore street to suthgate .

Si autem , quod non optamus , aliquis superbe atque proterve flammivoma administrante invidia afflatus spiritu evenerit hanc meae compositionis ac confirmationis breviculam demere aut infringere et ad nichilum deducere temptaverit , sciat se novissima ac magna examinationis die tuba perstrepenste archangeli , bustis sponte dehiscenstibus , zomata diu corrupta relinquentibus elementis omnium creaturarum pavefactis , cum Juda proditore qui a satoris pio sato "filius perditionis" dicitur , aeterna confusione edacibus innumerabilium tormentorum flammis periturus . Hujus a Deo namque dominoque Jesu Christo inspirante atque vivente¹ voluntatis cedula in villa omnibus notissima² quae Lullyngmy[n]stre dicitur , episcopis abbatibus ducibus patrieque procuratoribus regia dapsilitate ovantibus , perscripta est . cujus etiam inconcusse firmitatis soliditas , hiis testibus roborata constat , quorum nomina subtus characteribus depicta denotantur³ .

Ego Adhelstanus singularis privilegium monarchia praeditus rex , hujus indiculi firmitatem cum signo sanctae amandaeque crucis roboravi et subscripsi .

Ego Wlfhelmus Dorobernensis ecclesiae archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi .

Ego Hrothwaldus Eboracensis archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi .

Ego Ælfwine episcopus consensi et subscripsi .

Eadgar episcopus consensi et subscripsi .

Cenwold episcopus .

Osfrith dux .

Cineferd episcopus .

Ælfwold dux .

Theodred episcopus .

Ælred dux .

Edward episcopus .

Ultréd dux .

Eadolf episcopus .

Ælfred dux .

Sighelm episcopus .

Ælfstan dux . *

Ælfheah episcopus .

Urum dux .

Oda episcopus .

Grim dux .

¹ ⁊ jurante.

² Nov., H.

³ In place of the following long list of names, D. continues as follows:—"✠ Ego Wlfhelmus Dorobernensis ecclesiae episcopus consensi et subscripsi . ✠ Ego Alfunus* episcopus consensi et subscripsi . ✠ Ego Eadgar episcopus consensi et subscripsi . ✠ Ego Cenwaldus episcopus consensi et subscripsi ; et multi alii episcopi , duces , et milites consenserunt et subscripserunt."

* Ælfheah, K.

Strices dux .	Wyhtgar minister .
Regenwold dux .	✓ Eadric minister .
Oda minister .	Æthelweard minister .
Wulfelm minister .	✗ Æthelstan minister .
Busa minister .	Æthelmund minister .
✓ Æthelstan minister .	Wulfsige minister .
Wulfgar minister .	Ælhelm minister .
Syfred minister .	Burhed minister .
Ælfheage minister .	Burthruc minister .
Wulfsige minister .	Byrcthelm minister .
✗ Æthelstan minister .	Wulfnoth minister .

Thises londesbok swa etefast on tha gerad here sealmsang sye ealning ge least there biscop tham cyninge gebet .

Chichester Cathedral, Reg. B., f. 65.
[H.] Hardy's MSS. in Record Office, No. 229;
from the above.

[D.] Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. vi, p. 1165.
(Very incorrect; [probably from another
transcript.]
Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccc; from [D.]

670. *Grant by King Ædelstan to Bath Abbey, of land at Priston, or Priston, etc., co. Somersct. A.D. 931.*

DE PRISTONA . ET ÆISCTONA .

In nomine Dei summi et altissimi certis astipulationibus sancti et justi patres frequentativis orationibus admonent . ut Deum quem diligimus et credimus intima mentis affectione cum bonorum operum diligentia incessanter timeamus et amemus . Qui retributionem omnium actuum nostrorum in die examinationis juxta uniuscujusque meritum reddet . ideoque subtilissima mentis certatione illum imitari satagimus¹ . Licet mortalis vitæ pondere pressi et labentibus hujus seculi possessionibus simus infecati : tamen miserationis ejus largitate caducis opibus² æterna cælestis vitæ præmia mercari queramus .

Quapropter ego ÆDELSTANUS desiderio regni cælestis exardens favente supremo numine basyleos : Anglorum cæterarumque gentium in circuitu persistentium . litterarum commendare procuravi . ne aut incuria successorum nostrorum . aut invidia quadam . vel perfidia . nostra dicta vel facta futuri successu temporis negarentur . et ad controversiam nostris successoribus demum devenire potuerint³ : quod cum consensu ac⁴ licentia episcoporum meorum ac

¹ -gamus, K.

² Operibus, H.

³ Poterint, K.

⁴ Et, K.

multorum optimatum . Deo omnipotenti et Sancto Petro apostolo . ac venerabili familiæ quæ sita est in loco celebri ubi ruricolæ appellativa relatione nuncupantur *ÆT BADUM* . devota mente intus ad ecclesiam donans donabo perpetuis temporibus decem mansas in loco qui dicitur *PRISTUN* . et quinque in alio loco qui dicitur *ÆSCTUN*¹ . et mandatum commendamus in nomine altithroni gubernatoris ut nullus superveniat hominum inflatus gressibus superbiæ . nec rex . nec episcopus . nec princeps . nec prepositus . nec personæ alicujus habitus . qui hanc prefatam libertatem in alicujus oneris molestia mutare audeat . aut in diebus nostris vel successorum nostrorum . sed sit libera ab omni muniiali jugo . exceptis istis . Expeditione . pontis . arcisve renovatione . Cum omnibus quæ ad ipsum locum pertinere dinoscuntur . Campis . Pascuis . Pratis . Silvis . cātenus ut pro meis delictis . patrisque mei *ÆDPEARDI* regis . cotidie missas pro nobis saluberrimas Deo offerant . et dulcisonas modulationes psalteriorum . armis spiritualibus contra invisibiles hostes pro nobis dimicare non cessent .

Si quis autem prescriptis statutis noluerit consentire aut obedire : sciat se alienum esse a consortio sanctæ Dei ecclesiæ . et á corpore et sanguine domini nostri Jhesu Christi² . per auctoritatem beati Petri apostoli sociorumque ejus . nisi prius hic digna emendaverit penitentia ante mortem . Sciantque sapientes regionis nostræ nos has terras prefatas non injuste rapuisse . rapinamque Deo dedisse : sed sic accepi eas quemadmodum judicaverunt omnes optimates regionis Anglorum . Insuper et apostolicus papa Romanæ ecclesiæ Johannes . *Ælfredo* defuncto qui nostras felicitati et vite emulus extitit : nequitia inimicorum nostrorum consentiens . quando me volnerunt patre meo defuncto cecare in civitate *Wintonia* . si non me Deus sua pietate eripuisset . sed denudatis eorum machinamentis : remissus est *Ælfred* ad Romanam ecclesiam . ut ibi se coram apostolico Johanne jurejurando defenderet . et hoc fecit coram altare Sancti Petri . sed facto juramento cecidit coram altare . et á manibus suorum famulorum portatus est ad scolam Anglorum³ . et ibi tertia nocte vitam finivit . Et tunc apostolicus ad nos remisit : et quid de eo ageretur a nobis consuluit . an cum cæteris Christianis corpus ejus poneretur . His peractis et nobis renuntiatis : optimates nostræ regionis cum propinquorum illius turba efflagitabant omni humilitate ut corpus illius per nostram licentiam cum corporibus poneretur Christianorum : nobisque illorum efflagitationi consentientibus Romanam remisimus . et consen-

¹ "7 vi salinas in kyhauf 7 v mansas in lewton," added in a xvth century hand in margin.

² Jhesu Christi, omitted, K.

³ See Hardy's edit. of Will. Malm. *Gesta Regum*, p. 152, note.

tiente papa positus est ad ceteros Christianos . quamvis indignus esset . et sic iudicata¹ est mihi² tota possessio ejus in magnis et modicis . Set et hæc apicibus litterarum prenotavimus . ne quando Christianitas regnet aboletur³ . Unde mihi prefata possessio quam Deo et sancto Petro dedi donaretur . Nec justius novi quam Deo et sancto Petro hanc possessionem darem . qui emulum meum in conspectu omnium cadere fecerat⁴ . et mihi sanitatem . et regni prosperitatem largiti sunt .

His⁵ testibus consentientibus quorum inferius nomina recitantur . Anno dominicæ incarnationis . DCCCC . XXXI . acta est hæc prefata libertas .

Ego Æpelstan rex totius Britannicæ prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi . ✠ .

Ego Ædmundus ejusdem regis frater consignavi . ✠ .

Ego Ædred ejusdem regis frater consignavi . ✠ .

Ego Pulfhelm Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agyæ crucis consignavi . ✠ .

Ego Peoðred Lundeniensi ecclesiæ episcopus consignavi . ✠ .

Ego Ælfheah Pintoniensis ecclesiæ episcopus triumphale tropheum agyæ crucis impressi . ✠ .

[E]go Canpald episcopus predictum donum consensi . ✠ .

Ego Oda episcopus confirmavi . ✠ .

Ego Ælfric episcopus consensi . ✠ .

Ego Pulfhelm episcopus consignavi . ✠ .

Ego Burhric episcopus consensi . ✠ .

Ego Æpelgar episcopus roboravi . ✠ .

Ælfhere dux . ✠ . Orðheah minister . testis .

Pulfgar dux . ✠ . Odda⁹ minister . testis .

Ælpard dux . ✠ . Pulfie⁹ minister . testis .

Æpelstan dux . ✠ . Pulfrie⁹ minister . testis .

Ælhelm dux . ✠ . Ædrie⁹ minister . testis .

Ælrmund dux . ✠ . Ælfrie minister . testis .

Vhtred⁷ dux . ✠ . Pullaf minister . testis .

Ædmund minister . testis⁸ . Ælfie minister . testis .

Ælfred minister . testis . Ælfie minister . testis .

¹ Vindic., K.

² Mihi, omitted, K.

⁴ -leatur, K.

⁶ -runt, K.

⁵ His, K.

⁶ -lem, K.

⁷ This line first among the *duxes*, K.

⁸ t', MS.

✠, K., in place of this and all following cases of t'.
omitted, K.

⁹ This line

Ædmund minister . testis .   Æpered minister . testis .
 Pihrtgar minister . testis .   Pulfhelm¹ minister . testis .
 Pulfgar minister . testis .

DIVISIONES² . X . HIDARUM PRISCTONÆ .

Dis sindon þara . X . hida land gemæru æt PRISCTUNE . Ærest on þone ealdan edenan ford of þam forða on hpitða cumb . 7lang cumbes on gæn strem . on þone herepaþ . 7lang herepaðes pest on þone þyrta stan . of þam stane on þone haran stan . 7 of þan stane . innan þone ealdan sele . 7 of þam sele norþ on gerilte innan loxan . 7 lang loxan . on genstren on leommanes graf . pestepeardan þonne norþ 7lang þære ealdan dic on readan ford . of reada forða on þa stræt . 7 lang stræt up on gerihte on pynna dune pestepearde on þone herepað . 7 lang herepaðes east on gerihte on Ælfsiges stan . of þam stane eft adun on þone ealdan edenan ford .

DIVISIONES ÆSCTUNÆ .

Dis synd þa land gemæru þara . III . hyda to ÆSCTUNE . þ is fram heort leage pestepeardre 7langes mærhages þ up on padham . þonne be egce on canspyþe pyllas . þonne up rihte on þa hpyrfel dic . fram þære dic ! to þam crundelum . fram þam crundelum oþ midne þone þone³ readan peg . þonne adun rihte ut þurh þone sceagan . oþ þa lege þonne be pyrttruman oþþa rôde neopepearde . þonne be pestan rôde oþ sticelan stig . þonne be þære stige oþþa ealdan dic . þonne pest andlang dic . on þone æsc . þonne norþ on gerihte on þ ealde hlipiget . of þam gete 7lang herpoþes . on þ fule sloh . of þam slo pest be pyrttruman to coeggan hylle . þonne be graue neopepeardan oþ cattys gett . þonne be egce oþ holan pege . eft be egce oþ holan pylle . þonne to þam lam pytte . fram þam pytte east on þa hæþenan byrigelsas . þonne of þam byrgelsum to þam sealtherpoe . 7lang herpoþes oþ æþelmodes pudu . þonne suþ be puda oð ealdes dene . of þære dene middepeardre liggaþ tpegen æceras on norþhealfe . þ eft on þa ilcan dene . 7langes dene eft on mærpæg . 7lang mærpeges on mapodor leage . be easton þære leage tpegen æceras⁴ . of þam æccrum on hlenimes dene . 7lang dene on hlamnys pylle . 7 lang broces to þæs cinges gemyþan . of þam gemyþan pest be broce to linleg pylle . of þære pylle on þa hyle . þonne be þære hyle upp 7lang slædes to hafoc pylle . of hafoc pylle . eft on heort leage pestepeardre .

[A.] MS. Corpus Christi Coll. Cantab., cxi, pp. 61-65.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxv; from [A.] Boundaries in vol. iii, p. 408.

[M.] Hardy's MSS. in Record Office, No. 230; from [A.]

¹ This line before Ælfric minister, K. paragraph, omitted, K.

² Sic, MS.

³ This rubric and the following paragraph, K.

671. *Grant by King Athelstan to Malmesbury Abbey, of land at Norton, Somerford, and Ærcilme. A.D. 931.*

QUOMODO ATHELSTANUS REX DEDIT SANCTE MELDUNENSI ECCLESIE
NORTUN ꝛ SUMERFORD . Apelm¹.

In nomine Dei summi ꝛ altissimi . Certis adstipulacionibus nos sancti ꝛ justi patres frequentativis orationibus admonent . ut, etc. . . . (as in No. 670) queramus .

Quapropter ego ATHELSTANUS, etc. . . . (as in No. 670) Deo omnipotenti ꝛ sancto Petro apostolo ac venerabili familie que sita est in loco celebri ubi ruricole appellativa relacione nuncupant MAELDUNESBURG² devota mente intus ad ecclesiam douans donabo perpetuis temporibus . xv . mansas . v . in loco qui dicitur NORTHUN . ꝛ in alio loco . v . qui dicitur SUMERFORD . ꝛ in tertio loco . v . qui dicitur AT APILME³ . ꝛ mandatum commendamus, etc. . . . (as in No. 670) ut pro meis delictis patrisque⁴ mei Eadwardi regis, etc. . . . (as in No. 670) dedisse . sed sciatis accipi quemadmodum, etc. . . . (as in No. 670) prefata libertas .

Ego Atheustan rex totius Britannie prefatam donacionem sigillo sancte crucis confirmavi .

Ego Eadmundus ejusdem regis frater consignavi .

Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi .

Ego Wlshelm Dorobernensis ecclesie episcopus ejusdem regis donacionem cum thropheo agye crucis confirmavi .

Ego Peodred Londoniensis episcopus ecclesie consignavi .

Ego Alfeagh⁵ Wyntanensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agye crucis impressi .

Ego Cenwald episcopus consensi ꝛ subscripsi .

Ego Oda episcopus confirmavi .

Ego Alfrich⁶ episcopus consensi .

Ego Wlshelm episcopus confirmavi .

Ego Burhric episcopus consensi .

Ego Athelgar⁶ episcopus roboravi .

Ulgar dux .

Elfrich minister .

Aelfere dux .

Wlfrige minister .

ꝛ Athelwold⁶ dux .

Wllaf minister .

ꝛ Athelstan⁶ dux .

Eahhelm minister .

Eadmund minister .

Aepelmund dux .

¹ Æyelin, B.

² Mald., B.

³ Æyiline, B.

⁴ Fratrique, B.

⁵ Æl., B.

⁶ Ae., B.

Ugtred dux .
 Odda minister .
 Ulgar minister .
 Ordealg minister .
 Eadrig minister .
 Wychgar minister .

Aelfred minister .
 Wlfrich minister .
 Aelfsige minister¹ .
 Aepereð minister .
 Wlfhelm minister .

[A.] MS. Lansd. 417, f. 94.

[B.] *Reg. Malm.*, ed. Brewer, vol. i, p. 304.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccclv; from [B.]

672. *Boundaries of Northon, the land mentioned in No. 671.*

NORTHON .

Hii sunt termini quinque hydarum in villa de Nortone . In primis a loco qui appellatur fouzel mere directe per stratam usque smaleweye . 7 ab eadem via usque Walderes welle . 7 ab eodem fonte directe per cursum aque : usque le mere acre . 7 sic usque lasse dene sup eke . 7 ab eodem eke usque smale weye . Et sic directe per viam usque langeuorlange . 7 sic versus meridiem per le heuedlonde usque le ellerne stubbe . 7 ab eodem usque burh weye . 7 sic ab eadem via usque le Culuer þorne . 7 ab eadem spina per pratum usque kingweye . 7 ab eadem via directe usque ludec ston . 7 sic versus occidentem directe per viam usque ma3þeford . 7 ab eodem usque bading mede . Et ab eodem prato usque gurwe slade . 7 sic directe per vallem usque ad fossatum . 7 'per' fossatum directe usque ad spinanam que stat in ysendone . Et ab eadem spina per hides edisc . 7 sic per sulcum directe usque pirdeswelle . 7 sic directe per vallem usque ad locum primo scriptum . scilicet fouzel mere .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,607, f. 34b.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, vol. iii, p. 407 (very incorrect).

J. Y. Akerman, in *Archæologia*, vol. xxxvii; from [K.]

673. *Boundaries of Ewelme, the land mentioned in No. 671.*

EWELME .

Hii sunt termini terre de Euulme . In primis de heneofre usque Perestone . 7 inde usque Lydewelle . Et ab illo fonte : usque stratam que vocatur fos . 7 sic usque Woluecrundle . videlicet usque la hore stone . Et ab eodem usque Lytle Berwe Et ab illo loco : usque 3uuyte stone . 7 ab eodem directe versus occidentem : usque la dicke walle . Et sic per fossatum directe : usque in rivulo de

¹ This line repeated, B.

Tamyse . 7 sic per Tamyse directe : usque le holde mulle dich versus austrum . Et ab eodem versus occidentem : usque le estlakebrigge in litle more versus meridiem . Et inde directe : usque le meredich . Et ab eodem fossato versus aquilonem directe per viam : usque ad locum primo scriptum videlicet le ofre in pere stone .

Item ad terram prenominatam pertinent . XXIII . acre prati que quidem jacent in feor more . 7 decem acre terre arabilis que jacent in Bikenhulle . 7 XVI . acre 7 dimidium¹ . bosci in la graue que appellatur scefernus graue . inter Pole 7 Kemele . Item predicta villa habere debet in eodem prato communam in pastura videlicet quam ymene morlese appellatur . cum aliis villatis . scilicet . Somerford . Pole . 7 Kemele .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,667, f. 33.

Kemble, *Cod. Dipl.*, vol. III, p. 406 (very incorrect).

674. WITENAGEMOT AT COLCHESTER. *Grant by King Æðelstan to Abbot Ælfric of land at Clere, co. Hants. 23rd March, A.D. 931.*

ÞIS IS SEO LANDBOC . X . HYÐE TO CLEARAN DE ÆPELSTAN CING
BOCODE ÆLFRIÐE BISCOPE ÐN ECE YRFÆ .

✠ Flebilis fortiter, etc. . . . (as in No. 677) meo fideli abbati ÆLFRICO . id est decem cassatarum . in locis que solicole AT CLERAN vocitant tribuo . ut ille cum sine iugo detestande servitutis . etc. . . . (as in No. 677) æternaliter quandiu verberanti ocellorum convolutu auraque spirabili potiatur habe'a't. etc. . . . (as in No. 677) clarescit .

Ærest on east healde þær ecelesburna scyt on aleburnan . 7 spa suðþearð up and lang ecelesburnon to þam mearc broce and lang pere ealdan dīc to cēotan stapole . 7 of cēotan stapole to ðon crundeles þe se iǵ onstent . 7 of þam crundeles on þ lunge granet . of þam lange grafette . suðþeardon to ðon hnottan seale on searleage stent . of ðam seale to ðon pæðe . up andlang pæðes to þære apoldre . 7 be eastan bunteles pyte forð . to þam ealdan ad fini . of þam finie up to þam ealdan ele beáme . of þam ele beame to þam hricgepe on geau þone haran ðorn . pest and lang peges to þære easteran dīc . suð and lang dīc on ðone lytlan pæð . of þam pæðe on ge richte to secges geate . of secges geate and lang pæðes to hamleas sceagan . 7 spa and lang pæðes on hremres pyrðe . þonne ut on ðone herpæð . þonne and lang herpæðes to ðere ealdan stret .

¹ Did', MS. ; wið, K.

on suðe pearðon 7 on easte pearðon þam lande . 7 spa pest and lang stret to bradanhamme midde pearðon . of bradan hamme up to pitan hamme . of pitan hamme on ðone miclan hæsprið pið neoðan þ grafet . of þam hæspriðe on ge rihte pið þæs lytlan stan beorges up on hæsl hille . of þam stan beorge ofer ða dene be suðan hil grafou to ðon lytlan stan beorge . of ðam stan beorge to ðon oðerum lytlan stan beorge be eastan hulgrafum . spa and lang þæs lytlan hricges be ðere pest mearce oð ðone miclan hlinec and lang hlincec oð ðone lytlan east langan hlinec . æt norðe pearðon þam miclan hlinec . and lang þæs lytlan hlyneces . þ ofer þa dene on ðes hlincec heafod . up an geunnan hylle . spa on ge rihte norð east ofer ge manan hylle . to ðam herepaðe ðe scyt to meres byrig . east and lang herpaðes to holan pege . 7 nyðer and lang holan peges . þonne lið be pestan pege . x . eceras to ðon easteran lande . forð norð and lang peges to ðon herpaðe ðe scyt to þære byrig to pest cleran . pest and lang herpaðes to ðere miclan flodan . æt eadrices cotón . of þære flodan norð pest to þære miclan apoldre . pest on ge rihte pið suðan þa mede þ it sticad to emnes þam piðigðyfelum be pestan fucges flodan 7 ðer norð ofer ða mede . 7 pent ðer east pearð . 7 spa be norðan fucges flodan to rugan hlinec . 7 spa norð be rugan hlinec . of rugan hlinec norðe pearðne . 7 ðer east hpon to ðere bróc riðe . þ' norð and lang broces to ðere riðe . ðe scyt east and lang deue be norðe beorh dune oð to emnes þæs hlincec heafde . 7 ðer up þ norð and lang aþeles pyrðe . on gérilte to ealdan pyrðe suðe pearðne to ðon ðornum norð on ge rihte pið pestan caldan pyrðe to ðon lytlan grafette up on punceges dune . 7 ðer pest hpon to ðon norð langan grafette . þ norð to ðere lytlan díc . æt þam Crundelum . spa norð east to ðære lytlan riðe . of ðere riðe norðe pearðre on riht to gos leage pege . to puda and lang peges to CLERAN . finic . þ to ðere ge mearcodan æfsan . of ðere ge mearcodan æfsan . to ðon readan slo . of þam slo to ðon rihte treope æt gosleage picum pestepearðon . of ðam treope to ðere pican æt þam boxe . of þam boxe to ðære ge mearcodan æc æt aleburnan æt þam lytlan egilande æt peste pearðon 7 æt norðe pearðon þære land mearce . 7 spa be norðan þam lande east and lang alerburnan . þ hit sticad æt ecclesburnan on easte pearðon . 7 on norðe pearðon þære mearce ðif[s]ses¹ fore cpedenan landes .

Si autem quod non optumus aliquis diabolico inflatus spiritu . hanc mee compositionis ac confirmationis breviculam demere infringere ad nichilum deducere temptaverit ! Sciat sé novissima ac magna examinationis die tuba prestrepente archangeli . bustis

¹ 8j. acc . , MS.

sponte deliscentibus somata diu fessa relinquentibus . elementis
omnium creaturarum pavefactis . cum Juda proditore qui a satoris
pio sato "filius perditionis" dicitur . eterna confusione edacibus
innumerabilium tormentorum¹ periturum .

Hujus namque, *etc.* . . . (as in No. 677) concurrente quinto . decimis
Aprilis kalendis . luna rotigere vagationis trigesima . in villa omni-
bus notissima quæ Colenceaster nuncupatur episcopis, *etc.* . . .
(as in No. 677) annotantur .

Ego Aðelstanus . singularis privilegii mona'rchia preditus
rex . hujus indiculi soliditatem cum signo sancte 'et'
semper amande crucis corroboravi et subscripsi .

Ego Pulshelmus, *etc.* . . . (as in No. 677).

Ego Ælfpine

Ego Eadulf

Ego Cuman

Ego Elfheah

Ego Friðestan

Ego Cenpald

Ego Pinsige

Ego Þeodred

Ego Cynceferð

Ego Eadpearð

Ego Cynesige

Ego Æsbyrt

Ego Þired

Ego Sigelm

Ego Oda

episcopus consensi et subscripsi .

Ego Offerð

Ego Ecsbyrth

Ego Ælfstan ✕

Ego Vthred

Ego Ealdred

Ego Vthred

Ego Guðrum

Ego Elfred

Ego Durum

Ego Haperd

Ego Regenspold

Ego Had

Ego Sculo

dux consensi et subscripsi .

Ego Ælfric abbas consensi et subscripsi .

Ego Eadpīne abbas consensi et subscripsi .

Ego Seaxhelm abbas consensi et subscripsi .

Ego Æðelmund

Ego Pulfsige

Ego Ælfheah

Ego Ælfhere

Ego Þicgar

✕ Ego Æþelpold

✕ Ego Eadric

Ego Pulfgar

Ego Pulfiner

Ego Pulfbold

minister consensi et subscripsi .

Ego Pulfnoð

Ego Ælfsige

Ego Eþeþeard

Ego Eadelm

Ego Eadulf

Ego Ælfhere

Ego Eadsige

Ego Odda

Ego Pulfgar

Ego Sigered

minister consensi et subscripsi .

¹ Flammis, added, K.

<div> <div> <div>Ego Eþelstan¹</div> <div>Ego Eadmund</div> <div>Ego Eadpearl</div> <div>Ego Ordeah</div> <div>Ego Ordgar</div> <div>Ego Eadred</div> <div>Ego Ælfric</div> <div>Ego Sigeferd</div> <div>Ego Sydeþan</div> </div> <div> <div>minister consensi et</div> <div>subscripsi.</div> </div> </div>	<div> <div> <div>Ego Sigemer</div> <div>Ego Æðred</div> <div>Ego Eadred</div> <div>Ego Syepearl</div> <div>Ego Æðered</div> <div>Ego Sigereð</div> <div>Ego Sigepold</div> <div>✓ Ego Æþelstan</div> </div> <div> <div>minister consensi et</div> <div>subscripsi.</div> </div> </div>
---	--

[A.] Add. MS. 15,340, f. 31.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. XCII; from [A.]

675. WITENAGEMOT AT WORTHY, co. HANTS. *Grant by King Æthelstan to the thegn Ælfric, of land at Wæclesford, or Watchfield, co. Berks. 21st June,² A.D. 931.*

CARTA REGIS ADELSTANI DE WACHENESFELD.

✠ Flebilis fortiter, etc. . . . (as in No. 677) figens .ad nanciscendam melliflue, etc. . . . (as in No. 677) ministro ÆLFRICO . id est . xx . cassatorum in loco quem solicole æt WÆCLESFELD³ vocitant tribuo ut ille eam sine iugo detestante servitutis, etc. . . . (as in No. 677) clarescit .

*Metæ de Wachenesfeld.*⁴—Ærest on ðone stan æt þæm hæðnan⁵ byrgelsan þanne ut on prilleces hæseccas ufe pearde þonne on cocbroc⁶ an lang⁶ streames þæt on mylenbroc . þonne an d' lang⁶ streames . þæt on lentan . þonne an d' lang streames þæt on mærpól . þonne of þæm⁷ pole on bean boroc ðonne and⁶ stremes⁸ on headan⁹ mere . þonne of ðam mere on þan¹⁰ lace þær þa brocas tpsliað . þanne of ðæm⁷ tpslan on mæc beorh . þanne¹¹ of þæm⁷ beorge on þone herepað . þonne¹² and lang⁶ herpaþes seofan 7 fiftig gyrda . ðonne and lang⁶ fyrh¹³ on ðone stan beorh . þonne of þæm⁷ stan beorge¹⁴ on ðone hæþenan¹⁵ byrgels eft to þam stane .

Si autem quod absit aliquis diabolico inflatus spiritu hanc mee donationis breviculam infringere temptaverit: sciat se novissima ac magna examinationis die cum Juda proditore suisque impiis complicitibus eterna confusione edaci bufa cherontis¹⁶ periturum flammis .

¹ Eþelstan, MS.² July, K.³ -ford, K.⁴ Metæ . xx . cassatorum ad Wæclesfeld, B.⁵ Hæþenan, B.⁶ 7lang, B.⁷ þam, B.⁸ Streames, B.⁹ Heafdon, B.¹⁰ þa, B.¹¹ þonne, B.¹² þonon, B.¹³ Furf, B.¹⁴ Beorha, B.¹⁵ -nan, B.¹⁶ Sic, MS.; 1 edacibus Acherontis, S.

Hujus namque invente voluntatis cedula in villa omnibus notissima que Þorcig Þorðig nuncupatur : tota plebis generalitate ovanti perscripta est . queque scriptio anno dominice incarnationis . DCCCC . XXXI . regni vero gratis mihi commissi . VII . indictione . III^a . epacta . X^a . concurrente . VI^a . duodecimo Julii Kl's . luna etiam . XII^a . digitulis exarata est . cujus necnon inconcusse firmitatis auctoritas testibus roborata constat : quorum nomina subtus characteribus depicta annotantur .

His testibus. ✠ Ego Æthelstanus singularis privilegii gerarchia præditus rex hujus indiculi fulcimentum cum signo sancte semperque amande crucis corroboravi et subscripsi .

✠ Ego Þulfhemus¹ Dorobernensis ecclesie archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Þulstaus Eboracensis ecclesie archiepiscopus consensi . ⁊ subscripsi .

✠ Ego Hupal subregulus . consensi . ⁊ subscripsi .

✠ Ego Iuðpal subregulus consensi . ⁊ subscripsi .

✠ Ego Morcant subregulus consensi . ⁊ subscripsi .

✠ Ego Eugenius subregulus . consensi . ⁊ subscripsi .

✠ Ego Ælfpinus

✠ Ego Eadulf

✠ Ego Cenpald

✠ Ego Ælfhæl

✠ Ego Cunan

✠ Ego Benedictus

✠ Ego Þinsige

✠ Ego Þi'o'dred

✠ Ego Odo

✠ Ego Biornstan

✠ Ego Þulfhun

✠ Ego Cynsige

✠ Ego Þulfhelm

✠ Ego Cyneferd

✠ Ego Ærcberht

✠ Ego Þired

✠ Ego Ælfric abbas : consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Eadpinc abbas : consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Æþelnod abbas : consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Biorhsige abbas : consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Offerd

✠ Ego Ælfpald

✠ Ego Ærcberht

✠ Ego Ælfstan

✠ Ego Huterd

✠ Ego Urm

✠ Ego Guðrun

✠ Ego Hað

✠ Ego Scule

✠ Ego Aldred

✠ Ego Uhtred

episcopus consensi et subscripsi .

dux consensi et subscripsi .

¹ -helmus, S. K.

✠ Ego Odda	} minister consensi et subscripsi.	✠ Ego Eadric	} minister consensi et subscripsi.
✠ Ego Pulfgar		✠ Ego Æpelsige	
✠ Ego Ælfheh		✠ Ego Pulfsgige	
✠ Ego Ælstan		✠ Ego Ælhelm	
✠ Ego Pulfsgige		✠ Ego Pilaf	
✠ Ego Pihlgar		✠ Ego Ælfric	
✠ Ego Ælhelmund		✠ Ego Ælfstan	
✠ Ego Ælnoð		✠ Ego Pilferd	
✠ Ego Eadnoð		✠ Ego Æðelferð	

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 21.

[B.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 190.
Boundaries only.[S.] Chron. Abingd., ed. Stevenson, vol. i.
p. 73.

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. MCXII; from [A.]

676. WITENAGEMOT AT WELOWE, co. Hants. *Grant¹ by King Æthelstan to the thegn Wulfnoth, of land at Bulthesworthe. A.D. 931.*

Predicta siquidem tellus his terminis circumcincta clarescit.

Mete de Bulthesworthe.—An earst² on þone caldan triop stede þonne on rugan slæd and lang skedes oð þæs furlanges ænde þonne on rugan biorg midde piarlue þæt of rugan biorge on hafoces pyt ond lang riðe þæt on þone þæpe þe lið ðpyres.

Si autem quod non optavimus³ aliquis diabolico inflatus spiritu hanc mee compositionis ac confirmationis breviculam infringere vel elidere temptaverit . sciat se novissima ac magna examinationis die stridula clangente archangeli bucina⁴ bustis sponte dehiscantibus somata diu fessa relinquentibus omnibus pavefactis creaturis . cum Juda proditore qui a satoris pio sato⁵ "filius perdicionis" dicitur eterna confusione edacibus innumerabilium tormentorum flammis periturum .

Hujus namque á Deo dominoque Jhesu Christo inspirate atque invente voluntatis scedula . anno dominice incarnationis . DCCCC . XXXI° . regni vero gratis mihi commisso septimo . Indictione III^a . epacta nulla . concurrente . v . idus . vii . luna . XX^a viii^a . in villa regali que æt Pelope nuncupatur episcopis ablatibus . ducibus . patriæ procuratoribus . regia dapsilitate ovantibus perscripta est .

¹ K. constructa the opening of this imperfect charter on the model of No. 675, viz., Flebilis fortiter ..... derelinquat; on the grounds of the passage—"Dedit etiam ... rex ÆTHELSTANUS WULFNÖTHO [Wulfnoth, S.] ministro suo BULTHESWORTHÆ . VI . cassatorum ..... omni eodem modo quo supra", in A., which precedes this paragraph.

² Earst, K.³ -amur, K.⁴ Bucc, K.⁵ Prosato, K.

Cujus etiam inconcusse firmitatis auctoritas his testibus roborata constat. quorum nomina subtus earacteribus depicta: annotantur.

Ego¹ etc.

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 22.

[B.] Chron. Abingd., ed. Stevenson, vol. 1, p. 77; from [A.]

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. xcvi; from [A.]

677. WITENAGENOT AT LUTON. *Grant by King Æðelstan to the thegn Wulfgar, of land "at Hamme", or Ham, co. Wilts. 12th November, A.D. 931.*

✠ Flebilis² fortiter detestanda. totillantis sæculi piacula. diris obscens horrendaque mortalitatis. circumsepta latratibus. non nos patria indoctæ³ pacis securos. sed quasi foetidæ corruptelæ in voraginem casuros. provocando ammonent. ut ea toto mentis conamine cum casibus suis. non solum despiciendo. sed etiam velud fastidiosam melancoliæ nausiam. abhominando fugiamus. tendentes ad illud evangelicum; "date et dabitur vobis"; Qua de ré infima. quasi peripsema⁴. quisquiliarum abiciens. superna ad instar pretiosorum novilium eligens! animum sempiternis in gaudiis figens. ad adipiscendam mellifluæ dulcedinis misericordiam. perfruendamque infinite letitiæ jucunditatem⁵; ego ÆDELSTANUS rex Anglorum. per omnipatris⁶ dexteram totius Britannie regni solio sublimatus. quandam telluris particulam. meo fideli ministro WULFGARO. id est novem cassatarum. in loco quem solicolæ ÆT HAMME. vocitant tribuo. ut ille eam sine jugo exosæ servitutis. cum pratis. pascuis. silvis. rivulis. omnibusque ad eam utilitatibus. rite pertinentibus. liberaliter ac æternaliter. quamdiu vivat habeat; et post generalem. qui omnibus certus incertusque homunculis. constat transitum. cuicumque successionis heredi voluerit. imperpetuum derelinquat.

Predicta siquidem tellus. his terminis. circumcincta clarescit; arast ón eastepardan. ón lin leage geat. 7 ðonne on lin leage middepearde. 7 ðonon suðrihte pið ðara stan ceastla. 7 ðonne of ðæm stan ceastlum to pyddes geate. ðonon to ospaldes berghe. ðonon onðlong herpoðes. on burghardes anstigo. ðonne forð to bares anstigon. ðonon ón heardanleage middepearde. ðonne suð

¹ The witnesses agree with No. 680 (but omit the last line).

² Title in B.:—"Dis is þara land boc to Hamme þæ Æðelstan cing ge bocade Wulfgar biscope on æce yrie." ³ Indempte, B. ⁴ -ema, with c expuncted and i overline, B. ⁵ Ja, B.

ón ge rihte . ondlong henna dene . oð hit cimeð to ðære díc . ðonne
pest ut ðurh henna leah . oð hit cimeð to ðære efese . ðonne á
norð be pyrt palan ðæt ón esen¹ ðone greatan asc ; ðonne norð
ondlong ðæs 'h'linces . ðæt on bofan² hangran ; ðonne ondlong
hagan . on pifiling falod peste pearðne ; ðonne norð ofer dune . ón
meos 'h'linec peste pearðne ; ðonne á dune on ða yfre . on beopau
hammes hecgan . on bremeles sceagan easte pearðne ; ðonne on ða
blacan græfan . ðonne norð be ðem ȝ heafðan . to ðære scortan
dic . butan anan æcre ; ðonne to fugel mere to ðan pege ; ondlong
peges . to ottes forða ; ðonon to pudumere ; ðonne to ðære rupan
hecgan ; ðæt on langan hangran ; ðonne on grendles mere ; ðonon
on dyrnan geat ; ðonne eft on lin leage geat . ,

Si autem quod absit . aliquis diabolico inflatus spiritu . hanc
mee compositionis ac confirmationis breviculam . infringere vel
clidere temptaverit : sciat se novissima ac magna examinationis
die . stridula clangente archangeli salpice . bustis sponte dehis-
centibus . somata jam rediviva relinquentibus . elementis omnibus
pavefactis . cum Iuda proditore . qui á satoris pio sato . "filius
perditionis" dicitur . æterna confusione . edacibus ineffabilium tor-
mentorum flammis periturum . ,

Hujus namque á Deo dominoque Jhesu Christo . inspiratæ .
atque inventæ voluntatis scedula . anno dominicæ incarnationis
. DCCC^o . XXX° . regni vero gratis mihi commissi . VII° . indictione
. III^a . epacta nulla . concurrente . V^o . II . idus . Novembris . luna
. XX^a . VIII^a . in villa omnibus notissima . quæ Leoptun . nuncupatur .
episcopis . abbatibus . ducibus . patr'iæ procuratoribus . regia .
dapsilitate ovantibus perscripta est ; cujus etiam inconcussæ .
firmitatis auctoritas : his testibus roborata constat . quorum nomina
subtus . characteribus depicta 'v' annotantur .

✠ Ego Æðelstanus . florentis Brytaniæ monarchia præditus
rex . hujus indiculi fulcimentum : cum signo sanctæ
semperque amandæ c[r]ucis . corroboravi 'v' et sub-
scripsi . ,

✠ Ego Pulfhelmus Dorobernensis ecclesiæ . archiepisco-
pus . consensi . et subscripsi .

✠ Ego Pulfstanus Eboracensis ecclesiæ . archiepiscopus .
consensi . et subscripsi .

✠ Ego Hopel³ subregulus . consensi . et subscripsi .

✠ Ego Iuðpal subregulus . consensi et subscripsi .

¹ Onesen , F .

² Onbofan , F .

³ Hopel , B .

✠ Ego Ælfpine .	episcopus consensit et subscripsi .	✠ Ego Ælfpald ⁷ .	dux consensit et subscripsi .
✠ Ego Eadulf .		✠ Ego Osferð .	
✠ Ego Cunan .		✠ Ego Aldred .	
✠ Ego Ælfheh ¹ .		✠ Ego Uhtred .	
✠ Ego Sigelm .		✠ Ego Æscherht ⁵ .	
✠ Ego Cenpald .		✠ Ego Ælfstan . *	
✠ Ego Beornstan ² .		✠ Ego Uhterd .	
✠ Ego Oda .		✠ Ego Urm .	
✠ Ego Pynsige ³ .		✠ Ego Guðrum .	
✠ Ego Pulfhun .		✠ Ego Hapard ⁶ .	
✠ Ego Deoderd ⁴ .		✠ Ego Gunner .	
✠ Ego Cyneferð .		✠ Ego Ðurferð .	
✠ Ego Tidelm .		✠ Ego Ælferd .	
✠ Ego Cynsige .		✠ Ego Hadd .	
✠ Ego Eadpard .		✠ Ego Scule .	
✠ Ego Æscherht ⁵ .			
✠ Ego Pired ⁶ .			
✠ Ego Ælfric . abbas . consensit et subscripsi .			
✠ Ego Eadpine . abbas . consensit et subscripsi .			
✠ Ego Æðelnoð . abbas . consensit et subscripsi .			
✠ Ego Bior'h'tsige ⁹ . abbas . consensit et subscripsi .			
✠ Ego Seaxhelm . abbas . consensit et subscripsi .			
✠ Ego Odda .	minister consensit et subscripsi .	✠ Ego Ælfheh .	minister consensit et subscripsi .
✠ Ego Pulfgar .		✠ Ego Spiðulf .	
✠ Ego Æðelstan .		✠ Ego Pullaf .	
✠ Ego Ælfheh ¹ .		✠ Ætðelm .	
✠ Ego Æðelferð .		✠ Ego Eadric . *	
✠ Ego Ælfhere .		✠ Ego Æðelpearð .	
✠ Ego Æðelpold ¹⁰ .		✠ Ego Æðelmund .	
✠ Ego Eadric .		✠ Ealh'h'elm .	
✠ Ego Ælfpald .		✠ Ego Æðdelnoð .	
✠ Ego Buga .		✠ Ego Pulfsige .	
✠ Ego Ælfric .		✠ Ego Ealhelm ¹¹ .	
✠ Ego Beorhtulf .		✠ Ego Æðelstan . *	
✠ Ego Hefa .		✠ Ego Ælfric .	
✠ Ego Ælfric .		✠ Ego Ælfstan .	
✠ Ego Ælfsige .		✠ Ego Pulfric .	
✠ Ego Sigeric .		✠ Ego Æðelmund .	
✠ Ego Æðeric .		✠ Ego Burherd .	

¹ -heah, B.² Beorat., B.³ Pin., B.⁴ Peodred, B.⁵ Esc., B.⁶ -reð, B.⁷ From this to end, B. omits consensit et subscripsi .⁸ He., B.⁹ Brithsige, B.¹⁰ -pulð, B.¹¹ Heallhelm, B.

✠ Ego Pulfſige .	} minister consensi et subscripsi .	✠ Ego Ælfric .	} minister consensi et subscripsi .
✠ Ego Beorhtric .		✠ Ego Æðelpearð .	
✠ Ego Æðelſtan .		✠ Ego Eadulf .	
✠ Ego Æðelm ¹ .		✠ Ego Æðelſige .	
✠ Ego Pulfnoð .		✠ Ego Piſerð .	
✠ Ego Pulfmæc .		✠ Ego Pulfhelm .	
✠ Ego Pulfbold .		✠ Ego Cyred .	
✠ Ego Pulfſige .		✠ Ego Æpelſtan .	
✠ Ego Pihtgar ² .		✠ Ego Ælfnoð .	
✠ Ego Pynſige .		✠ Ego Ælſige .	
✠ Ego Ælfhelm .		✠ Ego Acðelſtan .	
✠ Ego Ælferd .		✠ Ego Acelfige .	
✠ Ego Pulfric .			

Endorsed in a contemporary hand:—"pis is þæs landes boc æt hamme"; *in one of the xiith century*, "Donum Hamme latine et anglie"; *in one of the xiiith*, "Adelstani Regis"; *and in one of the xriith*, "this is the landes booke of Hame in ye Saxon Charater". "Wolstan Rex".

[A.] Brit. Mus. Cotton Ch. viii. 16.
[F.] Brit. Mus. Facs., part iii. pl. 2.

[B.] Add. MS. 15,350, f. 81b.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccclxiii; from [A.]

678. Will of the thegn Wulfgar. Endorsed on No. 677.

✠ Ic PULFGAR an þæs landes æt Collinga burnan ofer minne dag³ ÆFFAN hiere dag 7 heo tilige uncer begea⁴ sapla þearfe ge mænlice⁵ ðær on . 7 feornige þrie dagas þa Godes þeopas þar⁶ min lic reste 'on þone gemynd dag⁷ 7 selle⁸ þam mæssepreoste⁹ fif peningas 7 þara oþra ælcum tpegen 7 ofer hiere dag³ to PINTE¹⁰ CEASTRE þam nīpan hiere¹¹ for mine¹² saple to habbenne¹³ 7 to bruceenne 7 na of þam mynstre to sellanne . 7 ic an þæs landes æt inge penne ofer minne dag³ Æffan to bruceenne 7 to be pitanne¹³ 7 þæt heo hæble alce gere¹⁴ to þam tune ealra gearpæstma¹⁵ þa þrie dælas¹⁶ 7 þone feorþan to Cynetan byrig þam Godes þeopum¹⁷ for mine¹² sawle 7 for mines fæder¹⁸ 7 for mines ieldran¹⁹ fæder¹⁸. þonne ofer hiere²⁰ dag³ in to Cynetan byrig to þære halgan stope for Pulfgaræs saple þe ic hit in selle 7 for Pulfrices 7 for Pulfheres

¹ Eð., B.   ² Pitgar, B.
³ Deg., B.   ⁴ Beara, B.   ⁵ Men., B.   ⁶ þær, B.   ⁷ Ge
mynde deg, B.   ⁸ Selle, B.   ⁹ Mea, B.   ¹⁰ -ta, B.   ¹¹ Hir., B.
¹² Minre, B.   ¹³ -na, B.   ¹⁴ Gearre, B.   ¹⁵ Gear pæstma, B.
¹⁶ Del., B.   ¹⁷ -an, B.   ¹⁸ Fa., B.   ¹⁹ El., B.   ²⁰ Heora, B.

þe hit ærest be geat to habbenne 7 to brucenne¹ 7 næfre ut² to sellanne³ — þonne an ic þæs landes æt Cræft ofer minne dæg⁴ Pynsige⁵ 7 Ælfsige 7 ealles þæs⁶ þe ic þær on be gite⁷ 7 ic an þæs⁸ landes æt Den forda⁹ ofer minne dæg⁴ Æpelstane¹⁰ 7 Cynestane gif¹¹ hie me oþ þ on ryht¹² ge hieraþ — 7 ic an þæs⁸ landes æt Buter mere¹³ ofer minne dæg⁴ Byrhtsige tpegea hida 7 Ceolstanes sunum anes gif¹⁴ hie me oð ðæt¹⁵ on ryht¹⁶ ge hieraþ¹⁷ — 7 ic cpeþe on pordum be¹⁸ Æsc mere on minum geongum magum spelcs¹⁹ me betst²⁰ ge hieraþ¹⁷ —

7 ic pille þ Æffe feormige of þæm þrim dælum æt Inge²¹ penne þa Godes þeopas æt Cynetan byrig þrie dagas on tpef monþum ænne dæg⁴ for me oþerne for minne²² fæder²³ þridan²⁴ for minne ieldran fæder²³. 7 ic an þæs⁸ landes æt Hamme Æffan ofer minne dæg⁴ 7 heo tilige þær on uncer begea sapla þearfe²⁵ 7 feormige þrie dagas þa Godes þeopas þær²⁶ min lic reste on easton 7 ofer hiere dæg⁴ in to P²⁷inte²⁷ ceastre to þæm²⁸ ealdan hierede to sancte trinitate. to hæbbenne²⁹ 7 to brucenne¹ 7 næfre ut² to sellanne³⁰ —

Endorsed in a contemporary hand:—“Her sputelap þ Pulfgar geuþe Hamme in to ealdan mýnstre æfter Æffan dæge hys pifes.”

[A.] Brit. Mus., Cotton Ch. viii, 16.

[F.] Brit. Mus., Foss., part iii, pl. 36.

[B.] Add. MS. 15,350, f. 83.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxiii; from

[A.]

[T.] Thorpe, *Dipl.*, p. 406.

679. *Another form of the Boundaries of No. 677.*

Ærest on easte pearde . on lin leage geat . 7 þonne on lin leage midde pearde . 7 þonne syð richte pið þara stan ceastla . 7 ðonne of þam stan ceastlum to pyddes géate . þonon to ospaldes beorge . ðonon 7lang herpoðes on burghardes anstiga . þonne forð to bares anstigon . þonon on heardan leage midde pearde . þonne syð on ge rihte and lang hænnæ dræne of hit cymeð to þære dīc . ðonne pest út þurh hennæ leah . of hit cymeð to þære æfese . ðonne norð be pyrt palan ðet on æfen ðene greatan æsc . þonne norð 7lang þes hlincas . ðet on bofan hangran . þonne 7lang hagan on pifling

¹ Bruce, B.	² Utt, B.	³ Sulanne, B.	⁴ Deg, B.	⁵ pin, B.
⁶ Landas, added, B.	⁷ Geate, B.	⁸ þes, B.	⁹ Dænforda, B.	
¹⁰ -an, B.	¹¹ Gief, B.	¹² Hriht, B.	¹³ Buternmere, B.	¹⁴ Gyt, B.
¹⁵ -et, B.	¹⁶ Riht, B.	¹⁷ -ad, B.	¹⁸ Ber, B.	¹⁹ Spelce, B.
²⁰ Best, B.	²¹ Inne, B.	²² -næ, B.	²³ Fe., B.	²⁴ Þridan, B.
²⁵ -la, B.	²⁶ þær, B.	²⁷ Pintan, B.	²⁸ þam, B.	²⁹ Hebbenne, B.
³⁰ Sellanne, B.				

fałod peste peardne . þonne norð ofer dunæ on meosh hlinc peste
 peardne þonne á dune on ða yrfe on beopan hammes hecgan on
 bremeles sceagan easte peardne . Þonne on þa blacan græfan Ðonne
 norð be ðam jheafdan to þære scórtan díc . butan ún æcre . Ðonne
 to fugel mære to ðam pege . and lang peges to óttæes forða . þanan
 to pudu mære . Ðonne to þære rupan hecgan . Ðæt on langan
 hangran . þonne on grendles mære . þonon on dyrnan geat . þonne
 æft ón linlea geat .

Add. MS. 15,350, f. 82.

680. *Grant by King Æðelstan to the Church at Abingdon, of land
 at Swinford in Cumnor, co. Berks. A.D. 931.*

CARTA REGIS AÐELSTANI DE SWINFORD¹.

Confirmat nos sacre auctoritatis scripturas dicens: "nudus²
 egressus sum ex utero matris mee ⁊ nudus revertar illuc". ⁊ iterum .
 "Nichil³ intulimus in hunc mundum . verum nec ab eo auferre
 quid poterimus".

Quapropter lubrici potentatus non immemor⁴ ego ÆDELSTAN
 Christo conferrente⁵ Rex et primicerius totius Albionis regni
 fastigium humili presidens animo ob remunérationem maioris
 premii aliquantulam ruris particulam . v . comparatam cassatis
 cui vocabulum certa astipulatione . SPYNFORD profertur⁶ ad eccle-
 siam beate Marie genitricis Dei ac domini nostri Jhesu Christi in
 loco qui dicitur ABBANDUN ad usus ibidem fratrum Deo servien-
 tium libenter concedo . obsecrans ⁊ præcipiens in nomine Christi .
 ut nemo successorum nostrorum superioris vel inferioris gradus
 hoc nostre devotionis donum aliquo temeritatis aliquatenus in-
 stinctu disrumpat . Sit autem predicta tellus quam ego cum con-
 sensu optimatum meorum præfato largitus sum cenobio ab omni
 terrenæ servitutis jugo libera tribus his exceptis rata videlicet
 expeditione pontis arcisve restauratione .

Si quis autem larvarico instinctus spiritu hoc donum violare
 vel inmutare præsumpturus⁷ temptaverit nisi digna satisfaccione
 ante obitum suum reus penituerit . eternis baratri prostratus in-
 cendiis cum Juda 'Christi' proditore eternaliter lugubris puniatur .

Termini⁸ vero hujus præfate telluris in libro qui ad Cumanoran⁹
 pertinet . scripta habentur .

¹ Reg. Aþ., omitted, B. 1; Sanford, A. 2; Sandford, B. 2.

² Job i, 21.

³ 1 Tim. vi, 7.

⁴ Confirmat nos ..... immemor, omitted, B. 1.

⁵ Confer.,

A. 2, B. 1, B. 2, S.

⁶ Profertur Swinford, B. 1; Sandford, A. 2, B. 2.

⁷ -tuocus, K. 1, A. 2, B. 1, B. 2.

⁸ This paragraph omitted, B. 2.

⁹ Cuman.,

A. 2, B. 1.

Scripta est siquidem¹ hec cartula anno dominice incarnationis . D^oCCCC . XXX° . 1° . indictione . III . Cujus² etiam inconcusse firmitatis auctoritas . his³ testibus roborata constat quorum nomina subtus annotantur .

- ✠ Ego Æpelstanus singularis privilegii monarchia præditus rex hujus singraphe fulcimentum cum signo sancte crucis corroboravi .
- ✠ Ego Pulfelmus Dorobern'ensis ecclesie archiepiscopus consensi . 7 subscripsi .
- ✠ Ego Pulfstanus Eboracensis ecclesie archiepiscopus consensi . 7 subscripsi .
- ✠ Ego Ælfpine episcopus adqueivi .
- ✠ Ego Byrnstan episcopus . consensi . 7 subscripsi .
- ✠ Ego Sighehm episcopus . consensi . 7 subscripsi .
- ✠ Ego Cenpald episcopus consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Eadulf episcopus consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Ælfhealh episcopus consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Oda episcopus consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Ælfrie abbas . consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Eadpine abbas . consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Byrhsige . abbas . consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Osferð . dux . subscripsi .
- ✠ Ego Ælfpold dux . consensi . 7 subscripsi .
- ✠ Ego Aldred . dux . consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Æschrilt dux consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Ælfstan dux . consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Oda minister . consensi . 7 subscripsi .
- ✠ Ego Ælfheh . minister consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Æpelstan minister . consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Ælfrie minister consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Eadric minister consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Godesscealc sacerdos . minister .

[A. 1] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 194.

[B. 1] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 107.

[K. 1] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. mcrv; from

[A. 1, B. 1]

[A. 2] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 20.

[B. 2] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 106A.

[K. 2] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. mcrv; from

[A. 2, B. 2]

[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i,

p. 66; from [A. 1, B. 2]

[S. 2] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i,

p. 66; from [A. 2, B. 1]

(Note that S. failed to perceive that in Claudius C. ix the order of the two charters, A. 1 and A. 2, had been transposed by the scribe.)

¹ Siquidem, omitted, B. 2.   ² Hujus, B. 2.   ³ Auctoritas præscriptis in prima carta testibus consentientibus hujus regis largitati, A. 2, B. 1, B. 2, and end here. K. 2 constructs the charter with the witnesses as in K. 1.

681. *Grant by King Æthelstan to the Church of Abingdon, of land at Sandford, co. Oxford. A.D. 931.*

CARTA REGIS ÆPELSTANI DE SANFORD.

Ego ÆPELSTAN Christo conferente rex, etc. . . . (as in No. 680) particulam . XV. comparatam cassatis cui vocabulum certa astipulatione profertur SANDFORD ad ecclesiam, etc. . . . (as in No. 680) largitati.

{
[A. 2]
[B. 2]
[K. 2]
[S. 2]} See references in No. 680.

682. *Grant by King Æthelstan to the thegn Ælfeah, of land at Fearbceorh, or Farnborough, co. Berks. A.D. 931.*

CARTA REGIS ÆTHELSTANI DE FERBERGA.

In nomine altitroni qui cuncta supra simul et in imis gubernat atque regit quique sua multimoda potentia omnibus ut voluerit finem imponit et de secretis humane nature misteriis docet ut cum his fugitivis et¹ sine dubio transitoriis possessiunculis jugiter mansura eternaliter regna mercanda Dei suffragio adipiscenda sunt.

Qua de re ego ÆPELSTAN divina mihi adridente gratia Rex Anglorum et eque totius Albionis. rogatus fui a meo fideli ministro nomine . ÆLFEAH . ut aliquam juris mei partem in eternam hereditatem laxarem . ejusque precibus annuens pro ejus amabili subjeccione atque obedientia. cum consensu obtinatum meorum terram . X. manentium ubi ab incolis nominatur FEARNEORGAN . ut ille bene perfruat ac possideat quamdiu vivat . et post se cuicumque voluerit heredi derelinquat ceu supra diximus in eternam hereditatem cum omnibus ad se rite pertinentibus pascuis pratis silvis silvorumque nemoribus . sit predicta terra libera in omnibus mundialibus causis preter pontis ⁊ arcis constructione expeditionis adjuvamine in cunctis sucessoribus hoc jus donationis augendo conservantibus feliciter perveniant inter celibes celestium turnarum ⁊ sine fine in aeterna doxa letentur .

Si quis autem quod non optavimus² infringere temptaverit hoc nostrum donum sciat se in examine tremendi judicii redditurum temeritatis audacium³ perperum esse nisi pura emendatione ⁊ singulta lamentatione emendaverit .

¹ Et, omitted, C.

² Optamus, C.

³ -em, C.

Mete de Fearnborgan.—Þis sindan þa land gemæro þe to fearn beorgan gebyriað of¹ fearn beorge pest on þone peg to þam stan² of þam stanum suð on þone peg oð þa andheafda. of þam andheaf-dum on þa hline repe³ up to þære dic be norðan stodfaldon þonne forð on þa dic to mæc fiodan be eastan lilliglea⁴ þonne forð andlang þæs suþeran peges oð þæt lange treop⁵ þonne forð pest on þone peg ofer læo cumb to þam stan crundle þonne north on þane smalan peg pið eastan brocenan beorg to þam pege þær east ligð. þonne forð on þone peg to cytelstodan be pestan mulescumbe þær þa pegas tpsligað þonne forð to scyldmere⁶ þonne forð on þa furh to furcumb andlanges furcumbes midde pearðes to 'þære' dene þonne forð on þa denu⁷ to þæra pega gemyþan þonne forð to þam hpitan pege to þam haran þornan þonne of þam piten⁸ pege on fearnbeorg 7 se leag be eastan catmere þe þær to gebyreð. þ is on þone peg⁹ þe lið to stan leage þonne forð siððan suð on þone stanilhtan¹⁰ peg of stan meringa gemære þonne forð on þone smalan peg to þam sulan pege se hatte stife peg þ is catmæringa gemære 7 þæs landes to fearn beorgan þonne forð andlang þæs peges ut on þonne feld 7 þonne ealle þa hangram¹¹ be tpeonan þam pege 7 þam þe to stanleage ligð ge byriað ealle to fearnborgan.

- ✠ Ego¹² Æðelstanus rex totius Britanniae præfatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi.
- ✠ Ego Pulfhelm Doroboernensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agie crucis consignavi.
- ✠ Ego Ælfel Puintoniensis ecclesie triumphalem tropheo agie crucis impressi consensi et subscripsi¹³.
- ✠ Ego Peodred Lundoniensis ecclesie consignavi.
- ✠ Ego Cenpaldus episcopus predictum donum consensi 7 subscripsi¹⁴.
- ✠ Ego Pulfhun episcopus confirmavi¹⁵.
- ✠ Ego Burhric episcopus confirmavi.
- ✠ Ego Ælfheah episcopus consensi 7 subscripsi¹⁴.
- ✠ Ego¹⁶ Alpold dux consensi 7 subscripsi¹⁴.
- ✠ Ego¹⁶ Vhtred dux consensi et subscripsi¹⁴.
- ✠ Ego¹⁶ Odda minister . consensi . et subscripsi¹³.
- ✠ Ego¹⁶ Pulfner minister . consensi . 7 subscripsi¹³.

¹ Arrest of. B.   ² Stanum, B. C.   ³ Repe, B.   ⁴ -inglea, B. C.
⁵ Trep, C.   ⁶ Schy., C.   ⁷ Dene, B.   ⁸ Hpitan, C.   ⁹ pege, C.
¹⁰ Stanilhtan, S.   ¹¹ -gran, B. C.   ¹² The witnesses altered, K.
¹³ Con. et sub., omitted, C.   ¹⁴ Et subscripsi, C.   ¹⁵ Consensi, C., and adds ✠ Ego Oda episcopus confirmavi.   ¹⁶ Ego, omitted, C.

- ✕ Ego¹ Æpelstan minister . consensi . 7 subscripsi².
- ✕ Ego³ Pullaf minister . consensi . 7 subscripsi².
- ✕ Ego Eadmund minister . consensi . 7 subscripsi².
- ✕ Ego Pulfgar minister . consensi . 7 subscripsi².
- ✕ Ego Beortnoð minister . consensi . 7 subscripsi².
- ✕ Ego Pulfsgie minister⁴. consensi . 7 subscripsi².
- ✕ Ego Eadric minister consensi et subscripsi .
- ✕ Ego Ælfhere minister consensi 7 subscripsi .
- ✕ Ego Pulfnoð minister . consensi et subscripsi .
- ✕ Ego Ealhhelm minister . consensi . 7 subscripsi .
- ✕ Ego Pibgar minister . consensi et subscripsi .
- ✕ Ego Ordeah minister . consensi . 7 subscripsi .
- ✕ Ego Ælfsige minister . consensi . 7 subscripsi .
- ✕ Ego Apelpold . minister . consensi . 7 subscripsi .
- ✕ Ego Ælfric . minister . consensi et subscripsi .
- ✕ Ego Æpered minister consensi et subscripsi .
- ✕ Ego Sigered minister consensi 7 subscripsi .
- ✕ Ego Ælfheah . minister . consensi . et subscripsi .
- ✕ Ego Ælfric . minister . consensi . et subscripsi .
- ✕ Ego Apelmund . minister . consensi . et subscripsi .
- ✕ Ego Ælfric . minister consensi 7 subscripsi .
- ✕ Ego Ælfred . minister consensi et subscripsi .
- ✕ Ego Sigulf . minister . consensi et subscripsi .
- ✕ Ego Pulfhelm . minister consensi et subscripsi .

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 22a.

[B.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 197b.
Boundaries only.[C.] Chron. Abingd., ed. Stevenson, vol. i,
p. 79; from [A.]

[O.] MS. Corp. Chr. Coll., Cantab., cxi, p. 130.

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. cccvi; from

[O.] Boundaries in vol. iii, p. 408.

683. *Grant by King Æthelstan to St. Mary's Church, Abingdon, of land at Scaringaford, or Shillingford, co. Berks. A.D. 931.*

CARTA REGIS ÆPELSTANI DE XALINGFORD⁵.

Regnante in perpetuum domino nostro Ihesu Christo . qui imperio patris cuncta disponit . simul sancti spiritus gratia vivificante . Quamvis enim verba sacerdotum 7 decreta iudicum in robore firmitatis jugiter perseverent . attamen pro incerta futurorum mutabilitate annorum cirographorum testamento sunt roboranda .

¹ Ego, omitted, C.² Con. et sub., omitted, C.³ Ego omitted from

here to end, K.

⁴ Ælfsige, minister, added, C.⁵ Æthelstani de Scaringaford, B.

Quapropter ego ÆTHELSTAN totius Brittannie basileus quandam telluris particulam .XII. videlicet cassatos loco qui celebri ad SCARINGAFORD nuncupatur vocabulo domino nostro Jhesu Christo sancteque ejus ecclesie beate Dei genitricis Marie dicata honori loco qui celebri ad ABBENDUNE nuncupatur onomate ad usus monachorum Dei inibi degentium cum omnibus utensilibus pratis videlicet et pascuis . GODESCALCO obtinente presbytero eterna largitus sum hereditate . Sit autem prædictum rus omni terrene servitutis jugo liberum tribus exceptis . Rata videlicet expedicione pontis arcisve restauratione .

Si quis igitur hanc nostram donationem in aliud quam constituimus transferre voluerit . privatus à consortio sancte Dei ecclesie eternis baratri incendiis lugubris jugiter cum Juda proditore ejusque complicitibus puniatur . si non satisfactione emendaverit congrua quod contra nostrum deliquit decretum .

Scripta est hæc carta anno dominice incarnationis . DCCCC . XXXI . indicione . IIII . Cujus etiam inconcusse firmitatis auctoritas his testibus roborata constat . quorum subtus nomina characteribus depicta annotantur .

- ✠ Ego Æthelstan singularis privilegii monarchia præditus rex : hujus singraphe fulcimentum cum signo sancte semperque amande crucis corroboravi et subscripsi .
- ✠ Ego Wlfelmus¹ Dorobernensis ecclesie archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Pulfstanus Eboracensis ecclesie archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Ælpine² episcopus . consensi . ⁊ subscripsi³ .
- ✠ Ego Brinstan⁴ episcopus . consensi . ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Sigelm episcopus . consensi . ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Kenpald⁵ episcopus consensi ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Ælfhealh episcopus . consensi . ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Adulfus episcopus . consensi . ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Odo episcopus . consensi . ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Ælfric . abbas . consensi . ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Eadpine⁶ abbas . consensi . ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Burhsige abbas . consensi . ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Osferth dux . consensi . ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Alfpuld⁷ dux consensi . ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Aldred dux . consensi ⁊ subscripsi .

¹ Wulf., B.² Ælf., B.³ ⁊ subscripsi, omitted throughout, B.⁴ Birnst., B. K.⁵ Cenwal., K.⁶ Edp., B.⁷ Alfwold, B.

- ✠ Ego Osbriht¹ dux consensi ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Elfstan dux . consensi . ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Odda minister . consensi . ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Ælfelah² minister . consensi . ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Æthelstan minister . consensi . ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Ælfric . minister . consensi . ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Eadric minister . consensi . ⁊ subscripsi .

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 19.

[B.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 108b.

[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i,
p. 64; from [A. B.][K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccclvii; from

[B.]

684. *Boundaries of the land mentioned in No. 683.*

DE METIS SCARINGAFORD .

Ærest on eoccen æt sandfordinga gemaere . spa ut on gean stream
to snitan ige . on norð healfe þæs igeðes . ⁊ spa on baccan mor
middepeardne . spa ʒlang mores on fislace inuan crypeles heale .
⁊ þ ʒlang fearnbroces . þ hit sticað up on þa readan dic . spa
ʒlang dic þ on hlydan . ʒlang hlydan on bradan mor . of bradan
more to preosthamme up on myos pyllan . of myos pyllen on þene
hrieg peg . ʒlang hrycegepages to þam cristes mæle . þonne suð þ
hit sticoð eft on Eoccen þ hit onfeng .

[A.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 108b.

[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i,
p. 65.685. *Grant by King Æthelstan to St. Cuthbert's Cathedral, Durham, of certain vestments and ornaments, and of lands at Wyrcnuthe Australis, or Wearmouth, co. Durham, etc. About A.D. 931.*

In nomine domini nostri Jesu Christi. Ego ÆTHELSTANUS rex
do sancto CUTHBERTO hunc textum euuangeliorum ,

duo casulas ,
et unam albam ,
et unam stolam cum manipulo ,
et unum cingulum ,
et tres altaris cooperimenta ,
et unum calicem argenteum ,

¹ Osbyrht, B.² Ælfelah, K.

et duas patenas¹ alteram auro paratam alteram Greco opere
 fabrefactam,
 et unum turribulum argenteum,
 et unam crucem auro et ebore artificiose paratam,
 et unum regium pillium² auro textum,
 et duas tabulas auro et argento fabrefactas,
 et duo candelabra argentea auro parata,
 et unum missalem,
 et duos evangeliorum textus auro et argento ornatos,
 et unam sancti Cuthberti vitam metricè et prosaice scriptam,
 et septem pallia,
 et tres cortinas,
 et tria tapetia,
 et duas coppas argenteas cum cooperculis,
 et quatuor magnas campanas,
 et tria cornua auro et argento fabrefacta,
 et duo vexilla,
 et unam lanceam,
 et duas armillas aureas,
 et meam villam dilectam WYRENTHE australem cum suis
 appendentiis, id est Wertun, Uffentun, Sylces,
 Wyrthe³, duas Weowhoppas⁴, Byrdene, Saham,
 Sætun, Daltun, Daldene, Heseldene.

Hæc omnia do sub Dei et sancti Cuthberti testimonio, ut si
 quis inde aliquid abstulerit, dampnetur in die iudicii cum Juda
 traditore et trudatur in ignem eternum, qui preparatus⁵ est
 diabolo et angelis ejus.

[A.] MS. Bibl. Pub. Cantab., FY 1, 27, pp. 185-
 202 (xiiith cent.).
 MS. Lincoln's Inn 114, 4, f. 163 (xvth cent.).

[T.] Twysson, *Hist. Angl.*, col. 75.
 [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCCXXV; from
 [T.]

686. *Anglo-Saxon Poem⁶ on the Site of Durham, connected with the
 preceding charter.*

DE SITU DUNELMI.] DE SANCTORUM RELIQUIIS QUÆ IBIDEM
 CONTINENTUR.

Carmen Compositum.

Is ðeos burch. breome geond Breotenrice
 Steppa ge staðolad stanas ymbutan

¹ Patenas, K.   ² Pal, K.   ³ Sylceswyrðe, K.   ⁴ Weothehoppas, K.
⁵ Paratus, K.

⁶ For the collation and notes of this poem, I am indebted to the kindness of
 Mr. Alfred Rogers and Professor Skeat.

Pundrum . ge-pexen . Peor . ymb eornad¹ .
 Eayðum . stronge . 7 ðer-inne punað
 Feola fisca . kyn on fioda ge-monge .
 7 ðær ge-pexen is puda fæstern micel .
 Puniad² in ðem pycum pilda deor monige
 In deope dalum deora ungerim .
 Is in ðere byri eac bearnum ge-cyðed
 Ðe arfesta eadig Cudberch³ .
 7 ðes clene cyninges heafud Osuealdes
 Engle leo . 7 Aidan biscop .
 Eadberch⁴ . 7 Eadfrið . æðele geferes .
 Is ðer-inne midd heom . Æðelpold⁵ biscop .
 7 breoma bocera . Beda⁶ . 7 Boisil abbot .
 Ðe clene Cudberte on gecheðe lerne .
 Lustum . 7 he pis lara pel genom .
 Eardræð . æt ðem eadige in⁷ ðem minstre
 Un-arimeda . reliquia . ðe monia
 Pundriunge . purðað . ðes ðe prit . seggeð .
 Midd ðene drih[t]nes . perdomes bideð .

MS. Bibl. Pub. Cantab., Fl., i, 27, p. 202
(xiiith cent.).

Twysden, *Hist. Angl.*, col. 76. (Very incor-
rectly.)

687. *Grant by Æthelstan, a "senator", to Abingdon Monastery, of land at Uffentune, or Uffington, co. Berks. About A.D. 931.*

CARTA APELSTANI⁸ SENATORIS DE OFFENTUNA.

Ego ÆTHELSTAN senator scripto inserui istam terram de UFFEN-
 TUNE ad ecclesiam sancte Marie de ABRENDUNA in diebus Æthel-
 stani⁹ Regis . et¹⁰ fuit testimonio Kynsii episcopi de Berrucscire 7
 Pulfhelmi¹¹ archiepiscopi 7 Rodpuardi¹² episcopi 7 multorum aliorum
 episcoporum . Abbatumque atque principum qui ibi congregati
 erant ubi ista villa ad ecclesiam sancte Marie in Abbendona
 concessa fuit . Archiepiscopus etiam Pulfhelmus¹¹ 7 omnes episcopi
 7 abbates qui ibi simul aderant excommunicaverunt á Christo 7 ab
 omni communione Christi 7 omni christianitate qui unquam hoc

¹ MS., ymbeornad (for ymb eornað), badly altered to ymbeornan in later ink.

² MS., Wuniad, for -að.

³ For Cuðberth.

⁴ For Eadberth.

⁵ MS.,

7ðelwold (sic).

⁶ MS., Beda, corrected to Beda.

⁷ MS. repeats in at the end

of one line and beginning of another.

⁸ Æ., B.

⁹ Eth., B.

¹⁰ Hoc, added, B.

¹¹ Wif., B

¹² Rodwardi, B.

donum immutaverit vel istam terram diminuerit . in pascuis sive metis ut sit ipse missus ⁊ dimersus in inferno inferiori sine fine . ⁊ dixit omnis populus qui ibi aderat " fiat fiat Amen".

*Metē de Offentona.*¹—*Þis*² *synd* *þa* *landgemære* *in* *to* *Vffentune* . *Ærest* *of* *hpres*³ *mere* *ꝥlang* *þære* *lace* . *in* *to* *þære* *blace* *lace* . *Of* *þære* *blace* *lace* : *innan* *bulemere* . *Of* *bulemere* *to* *buleferðes* *steorte* . *Of* *þam* *steorte* *in* *to* *bulendic* . *Andlanc*⁴ *bulendic* *in* *to* *ðam* *þorn* *stybbe* . *Of* *þam* *þorn* *stybbe* *in* *to* *þære* *halige* *stoue*⁵ . *Of* *þære* *halige* *stope* *andlang* *þære* *heafde* *in* *to* *Ikenilde* *strete* . *Of* *ikenilde* *strete* *in* *to* *ægelpardes* *meorce* . *Of* *ægelpardes* *meorce* . *upprihtes* *be* *þam* *heafde* *in* *to* *hrenimesbyriges* *norð* *geate* *þurhut* *þa* *byrig* : *ut* *æt* *þam* *suð* *geate* . *Sudrihte*⁶ *be* *þan* *hefde*⁷ . *uppen* *hodes* *hlæpe* . *Of* *hodes* *hlæpe* *oppen*⁸ *þa* *stanhlæpe* . *Of* *þære* *stan* *hlæpe* . *innan* *þan* *hpitan* *hole* . *Of* *þam* *hpitan* *hole* *in* *to* *þam* *readan* *hole* . *Of* *þam* *readan* *hole* *in* *to* *þam* *dunnan* *hole* . *Of* *þam* *dunan* *hole* *in* *to* *dunferðes*⁹ *hnesse*¹⁰ *in* *to* *padde* *byrig* . *Of* *padde* *byrig* . *in* *to* *Tædduces* *stane* . *Of* *tædduces* *stane* *in* *to* *hundes* *læype*¹¹ . *Of* *hundes* *hlæpe* *in* *to* *hafeces* *hlæpe* . *Of* *hafeces* *hlæpe* *in* *to* *þam* *stodfalde* . *Of* *þam* *stodfalde* . *uppan* *lauercesbyrig*¹² . *Of* *lauerces* *byrig*¹² *in* *to* *sceortendic* . *Of* *sceorten* *dic* *in* *to* *langendic* . *Of* *lange* *dic* *in* *to* *æscresbyries*¹³ *suðgeate* *and* *spa* *ut* *æt* *þam* *norðgate* . *Of* *þam* *norðgeate* *middan* *uppan* *dunen* *byrig* . *Of* *duden* *byrig* *uppan* *eccles*¹⁴ *beorh* . *þpyrt* *ofer* *dunrihtes* *in* *to* *ikenilde* *stræt* . *Syðþenes*¹⁵ *dunrihtes* *bæ* *þaes* *heafd* *æcres* *pest* *furh* . *dun* *ofer* *þa* *þpyrs* *furh* . *dun* *rihtes* *to* *þam* *riscbedde* . *Of* *þam* *riscbedde*¹⁶ *to* *þam* *dyrne* *stane* . *Of* *þam* *dyrne*¹⁷ *stane* *to* *þam* *risc*¹⁶ *pyfele* . *Of* *þam* *Risc*¹⁶ *pyfele* *in* *to* *hlippen*¹⁸ *ham* . *Of* *hlippenham* . *in* *to* *þam* *milestreame*¹⁹ . *Of* *þam* *mylestreame* *innan* *þa* *norð* *lange* *dic* . *and* *langes* *þurh* *þa* *smale*²⁰ *þornas* *innan* *bulemed* . *Of* *bulemed* *ofer* *þa* *clæne* *med*²¹ . *Of* *þa* *clæne*²² *med* *norð* *þard*²³ *east* *rihtes* *be* *norðe* *mordune* *on* *þene* *grene* *peig* . *Of* *þam* *grene* *peige* *þpyrt* *ofer* *þene* *mor* . *innan* *þpyrs* *mere* *midrihtes* .

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi. f. 206.

[B.] MS. Cotton, Claudius C. ix. f. 107, 194.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCCXIX; from [A.][S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i. pp. 70, 504.

¹ -tuna, B.   ² This paragraph omitted, B.   ³ Hpyres, B.   ⁴ -lang, B.
⁵ Stope, B.   ⁶ Suð, B.   ⁷ Heafde, B.   ⁸ Uppan, B.   ⁹ -ferdes, B.
¹⁰ Of dunferðes hnesse, added, B.   ¹¹ Hlæpe, B.; laywe, S.   ¹² Lauercesbyrig, B.   ¹³ -riges, B.   ¹⁴ Eccles, B.   ¹⁵ Syðþenes, B.
¹⁶ Hisc, B.   ¹⁷ Dyne, B.   ¹⁸ -pem, B.   ¹⁹ Myl, B.   ²⁰ -la, B.
²¹ Of bulema, ... med, omitted, B.   ²² Clæne, B.   ²³ Nord, B.

688. *Anglo-Saxon form of No. 687.*

ÆDELSTAN ealderman ge bocade¹ þis land of UFFENTUNE in to sancte Marie stope to ABBENDUNE² be þæs³ kinges dæige⁴ Æðelstanes 7 þ þæs⁵ be Þynries⁶ biscopes ge pittnysses of Berruc⁷ scire⁸ . 7 Þulphelm⁹ archebiscop¹⁰ . 7 Rodpard biscop . 7 manega oþra agþær¹¹ ge biscopas . 7 abbodas¹² . 7 þeinas þe þer ge gaderede¹³ þæron . þær¹⁴ þæs¹⁵ tun be þyssan ge mæran ge led þæs¹⁶ in to sancte¹⁷ Maria are in to Abbendune . 7 se archebiscop¹⁸ Þulphelm . 7 ealla þa biscopas¹⁹ . 7 abbodas²⁰ þe þær²¹ ge somnode þæron . amansumeden fram Criste 7 fram eallum Cristes ge mænnesse²² . 7 fram eallum²³ Cristen dome . þe æfre þas gife undyde . oððe þis lande ge lytlede . on læsu oðð²⁴ on ge mæru beo he ascyred 7 ge sceofen in to helle grunde á á buten ende 7 cpeþ calle²⁵ þ þ folc þe þær²⁶ embstod "sy hit spa amen amen".

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 204.
[B.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 194.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCCXIX; from [A.]
[S.] *Chron. Angl.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 72.

689. WITENAGENOT AT MIDDELTUN. *Grant by King Æðelstan to the thegn Æðelgeard, of land at Meon, co. Hants. 30th August, A.D. 932.*

DIS IS þARA . XII . HIDA BOC þE EÞÆLSTAN CING GE BOCODE
ADELPARDÆ HIS ÞÆGNE ÆT MEÓNÆ ON ECE YRFÆ .

Flebilis fortiter detestanda, etc. . . . (as in No. 693) despiciendo .
verum etiam, etc. . . . (as in No. 693) conq'u'isquiliarum, etc. . . .
(as in No. 693) per omnitenentis dexteram totius Britanniæ regni
solfo sublimatus . quandam telluris particulam meo fideli ministro
ÆDELGEARDO id est duodecim cassatarum in loco quem solicole ÆT
MEÓNÆ vocitant tribuo . ut ille eam sine iugo exose servitutis, etc.
. . . . (as in No. 677) pertinentibus quamdiu ocellorum convolatu .
auroque spirabili buccis naribusque potiatur habeat . Et post gene-
ralem qui omnibus certus 'incertusque' homunciis constat transi-
tum . liberaliter ac eternaliter cuicumque, etc. . . . (as in No. 677)
clarescit .

Ærest of mearc beorge peste peardum . and lang here paðes norð

¹ Boce, B.	² -done, B.	³ þas, B.	⁴ Deige, B.	⁵ þas, B.
⁶ þynries, B.	⁷ -oc, altered to -ve, MS.	⁸ Bearrucscire, B.	⁹ -hem, B.	
¹⁰ Arca, B.	¹¹ -er, B.	¹² -des, B.	¹³ -rod, B.	¹⁴ þas, B.
¹⁵ -ta, B.	¹⁶ -pas, B.	¹⁷ -mænnes, B.	¹⁸ -lam, B.	¹⁹ Oððe, B.
²⁰ Eall, B.				

innán Méone . þanon and lang hege repe on ðone hlinc easte
 peardne . æt þære efisc . þonne þurh þone lea on þam leage . þurh
 þone lytlan lea peste peardne . þanon norð on ðone pudu . on an del
 peste pearð . ⁊ þanon norð on oðer del eac peste pearð . norð
 tó eaces stede midde pearðum þanon on ge rihte to bróm
 dæne on þæt héc . þonne east and lang þæs beces . of þæm
 bæce ofer þone hám on þone scagan ute peardne to hure ðes treópe
 þonne east and lang díc to þam eastam bæce . þonne norð and lang
 bæces on hnut leage bæce . easte pearde . þanon norð on lin leage
 easte pearde . tó ticces stede . þonne east be efisc . þurh þone lea
 norðe peardne . ⁊ þanon on risc mere . of þæm mere to þæm pege .
 and lang peges on sciteres flodan . þanon on crúte bréce leage peste
 easte pearde . spa tó peapan hócan . þanon on þa heafod stoccas .
 þanon on porres sol . of porres sol TO MEÓNE . up and lang meóne on
 scolesburnan¹ . and lang burnan . on ðone æpylm . of þam epylme .
 and lang peter peges . úp to strete and . lang strete on himan beorgas .
 þanon on triud lea . and lang hære paðes . þonne betpeox ða tpegen
 pegas . þurh þone lea . ⁊ ofer fearnleage . þonne on pest healfe peges .
 on gerihthe to cyrdan heale . ðonne and lang hlinces . on tollan dene
 ufe pearde . þonne and lang hlinces norð to mearc beorge .

Si autem quod absit aliquis . . . ho supercilii turgens hanc mee
 compositionis ac confirmationis² breviculam . elidere vel infringere
 temptaverit . Sciât se novissima ac magna examinationis die clas-
 sica clangente archiangeli salpice . Bustis sponte dehiscen-
 tibus somata jam rediviva relinquentibus cum Juda proditore . qui
 i satoris pio sato³ "filius perditionis" dicitur . impiisque Judeis⁴
 Christum blasphemantibus . æterna confusione edacibus ineffabilium
 tormentorum flammis perituro¹ .

Hujus namque á Deo don .noque Jhesu Christo . invente atque
 inspire voluntatis scedula . Anno dominice incarnationis . DCCC^o
 . XXX° . II° . regni vero michi commissi . VIII° . indictione . II° . epacta
 . XI^a . concurrente septimo . Tertiis Septembris⁵ kalendis . luna
 rotigere⁶ vagationis . XX^a . II . In villa nobilissima quæ MIDDELTON
 nuncupatur . etc . . . . (as in No. 677) annotantur .

✠ Ego Æðelstanus singularis privilegii ierarchia præditus
 rex : hujus indiculi fulcimentum . cum signo sancte
 semperque amandæ . crucis . corroboravi et sub-
 scripsi .

Ego Pulfhelmus . Dorobernensis æcclesie archiepiscopus
 corroboravi et subscripsi .

¹ Sol., H.   ² Firmationis, K.   ³ Procto, K.   ⁴ Indies, K.
 rides, with Judeis overline, MS.   ⁵ Semp., K.   ⁶ Voti, with v expuncted,
 and r overline, MS.

Ego Pulfstanus Eboracensis ecclesie archiepiscopus consensi et subscripsi.

Ego Hopel subregulus consensi et subscripsi.

Ego Juðpal subregulus consensi et subscripsi.

Ego Morcant subregulus consensi et subscripsi.

Ego Þurpeat subregulus consensi et subscripsi.

Ego Ælfpine

Ego Eadulf

Ego Ceanpald

Ego Þeodred

Ego Beornstan

Ego Þynsige

Ego Oda

Ego Sigelm

Ego Ælfheah

Ego Kyneferð

Ego Tidelm

Ego Cunán

Ego Mancant

Ego Cynsige

Ego Æscberht

Ego Þireð

Ego Ælfric

} episcopus consensi
subscripsi.

} episcopus consensi
subscripsi.

Ego Eadpine abbas consensi ⁊ subscripsi.

Ego Æðelnod abbas consensi ⁊ subscripsi.

Ego Beorhsige abbas consensi ⁊ subscripsi.

Ego Seaxhelm abbas consensi ⁊ subscripsi.

Ego Ælpald

Ego Osferð

Ego Æðelstan

Ego Ædelred

Ego Vthred

Ego Tiesberd

Ego Ælfstan

Ego Vhtred

Ego Guðrum

Ego Vrm

Ego Régnpald

Ego Hotel

Ego Scule

Ego Ðurhferd

Ego Imper

} dux consensi ⁊ sub-
scripsi.

} dux consensi ⁊ sub-
scripsi.

Ego Odda

Ego Þulfgar

Ego Æðelstan

Ego Ælfheah

Ego Æðelpald

Ego Eadric

Ego Ælfhere

Ego Þulfsige

Ego Þitgar

Ego Spiðulf

Ego Þynsige

Ego Þulfric

Ego Æðelpearð

Ego Ælferð

Ego Ælfhelm

Ego Æðelbriht

} minister consensi ⁊ subscripsi.

Ego Ælfstan

Ego Ælfpald

Ego Æðelpald

Ego Biornulf

Ego Ælfstan

Ego Ælfric

Ego Þulfgar

Ego Þulnoð

Ego Þulmer

Ego Þulfbold

Ego Ælfric

Ego Þulfric

Ego Ceolstan

Ego Þullaf

Ego Ælfnod

Ego Æðelmund

} minister consensi ⁊ subscripsi.

Ego Eadric	} minister consensit subscripsi.
Ego Æðelsige	
Ego Piferð	
Ego Æðelferð	
Ego Æðelferð	
Ego Hunlaf	
Ego Pulfisige	
Ego Alhelm	

Ego Ealstan	} minister consensit subscripsi.
Ego Pulfhelm	
Ego Coyreð	
Ego Cuðerð	
Ego Æðelferð	
Ego Ospig	
Ego Æðelric	

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 375.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. xcvi; from [A.]

690. WITENAGEMOT. *Grant by King Ædelstan to the sec of Winchester, of land at Duntun, or Downton, co. Wills. A.D. 905 for about 932.*

ÞIS IS ÞÆRA . C . HYDA LAND BOC ÞE ÆPELSTAN CYNG EDNIPAN
GEBOCODE INTO þAM BISCEOPSTOLE TO EALDAN MYNSTRE TO LOFE
þERE HALGAN ÞRYNNYSSE . 7 þAM HALGAN APOSTOLUM PETRE
7 PAULE SPÁ SPÁ CYNEPALC CING HIT ÆR ÞYDER IN GÆ BOCODE
HÆFDE FOR HIS SAPLA 7 FOR ELLES HIS LEODSCYPES GESUND
FULLNESSÆ .

Regnante universorum modulatore regnorum Christo Jhesu in
secula¹ seculorum .

Quoniam regum bonorum et principum² justorum qui justiciam
et misericordiam in diebus suis custodientes Deo placuerunt : et
propterea feliciter regnaverunt : et pacem omni populo suo multi-
plicaverunt . atque hostes devicerunt : nec non et ecclesias Dei
ditaverunt : et cætera bonitatis opera impleverunt . regibus poste-
rioribus et principibus 'eorum' sequenda sunt exempla : ut etiam
et ipsi feliciter regnare et populum in pace gubernare : atque
hostes expugnare . et quod felicius est post bonum finem cælestia
regna mereantur intrare .

Proinde ego . ÆDELSTANUS . gratia Dei rex Anglorum cupiens
hereditatem in regno Christi et Dei habere : libertatem villæ quæ
famoso nomine ab Anglis . DUNTUN . appellatur : quæ ad sedem
episcopalem . Wentane ecclesiæ pertinet : in nomine sanctæ triuni-
tatis Sanctæque Mariæ nec non et beatorum apostolorum Petri et
Pauli pro redemptione animæ meæ . et pro salute omnium priorum³
regum et futurorum . et pro totius populi Christiani . Seu viventis

¹ -lm, MS.² Sic, MS.³ Populorum, altered to priorum, MS.

vel defuncti in gente Anglorum devotissime renovo: atque in omnibus rebus magnis et modicis stabilio: quemadmodum . CYNEVALH . Rex . quem sanctus Byrinus primus Saxonum episcopus baptizavit instituit et corroboravit . adjurans per omnipotentem majestatem Dei et gloriam et resurrectionem omnium sanctorum ejus ut nullus regum aut principum quibuslibet temporibus hanc nostram renovationem presumat violare: aut mutare . seu minorare: ne forte suppliciis sempiternis inferni sine fine dampnetur .

Pretitulata vero telluris circuitio his circumgyratur¹ limitibus .

Dis synd þa land ge mero to DUNTUNE erest of crapan crundul on pereðan hille on fyrdinges lea . on ebles burnan to afeno . on pisere . on ða fulan lace . on earnes beorch . on dic . at beoredes treope . on þone hearepoð to healdangrafe . þonne on þone hagan to pitan pyrðe . on dyre broc . on pelepe . on þa dic at . hicheles-pyrðe . þonne ofer þone feld on hagan ut þurh brember pudu on þone steunenā stolul and lang herepaðes to fobban pylle . andlang herepaðes to þes hagan ende to feger hylde forða . on þone hagan on ceorles hlepe . on crapan crundul . þonne on ða yferan gemere . on ebles burnan . on stretford . on hrofan hric . andlang peges on þa dic to bymera cumbe . 7 þer þpyres ofer preo crundelas . ofer þa stret . þpyres ofer ða dune to pudu beorh hylle ofer berigan cumb on eblesburnan . on stretford . on beordune . on þes hlincs ende . on þone smalan peg . ofer higcumb . on þan smalan pege . on ðene stan . on þ heð pestepoard . on þone beorch . to þam hric pege . þonne est and lang hricg peges . to bryt fordinga land sceare . 7 suð on stret ford .

Igitur anno dominice incarnationis . D . cccc . v . regni vero gratis michi commissi . primo supra dicte villule libertas renovata fuit . c . videlicet mansarum quantitas . Episcopis . Abbatibus . Ducibus . Procuratoribus . et cunctis Anglorum principibus regia dapsilitate ostantibus . atque maledictionem æternam imponentibus . huic libertati violatoribus pacem quoque et vitam æternam obtantes huic ipsi libertati piis fautoribus . Cujus etiam inconcusse firmitatis auctoritas . his testibus roborata constat . quorum nomina stilus preseus hoc ordine declarat .

Ego Æthelstanus Rex Anglorum hanc libertatis renovationem cum signo sanctæ crucis corroboravi .

Ego Pulfelmus . Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus consensi et subscripsi .

¹ -ta, with a expanded, and w overline, MS.

Ego . Pulstanus . Eboracensis ecclesie archiepiscopus consensi et subscripsi .

Ego . Ælfpine	} episcopus consensi et subscripsi .	Ego . Escbryht	} dux .
Ego . Sighelm		Ego . Ælfstan .	
Ego . Ælfheah		Ego . Vhtred .	
Ego . Eadulf		Ego . Guprum	
Ego . Byrnstan		Ego . Odda	
Ego . Oda		Ego . Pulfhelm	
Ego . Cyneferð		Ego . Buga	
Ego . Peodred		Ego . Pulfgar	
Ego . Pulfhun		Ego . Sigred	
Ego . Cenpald		Ego . Pulfsige	
Ego . Ælfric	} abbas consensi et subscripsi .	Ego . Ælfheah	} minister consensi .
Ego . Eadpine		Ego . Pulfnoð	
Ego . Æpelnoð		Ego . Æpelstan .	
Ego . Byrhsige		Ego . Ælfred	
Ego . Seaxhelm		Ego . Æpelstan	
Ego . Eadred		Ego . Ælfnoð	
Ego . Osferd		Ego . Ælfric	
Ego . Ælfpold		Ego . Picgar	
Ego . Ealdred		Ego . Eadric	
Ego . Vhtred		Ego . Ælfpald .	

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 14,380, f. 143.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. xcvin; from [A.]

691. WITENAGEMOT AT AMBRESBURY, co. Wilts. *Grant by King Athelstan to Shaftesbury Nunnery, of land at Funtemel, or Fontmell, co. Dorset. 24th December, A.D. 932.*

HOC EST DONUM APPELSTANI REGIS DE XI. CARE' TERRE UT VOCANT SOLICOLI JUXTA FFUNTEMEL:

Flebilis fortiter, etc. .... (as in No. 677) in voragine cassuros, etc. .... (as in No. 677) melancolie injuriam, etc. .... (as in No. 677) eligens adipiscendam mellifue, etc. .... (as in No. 677) ego APPELSTANUS, etc. .... (as in No. 677) particulam fidelissime familie monialium que sub regulari devote exercitationis vita in monasterio civitatis que SCHAFTESBURY vocatur Deo militat id est . XI. et dimidia adtecta carattarum¹ in loco quem solicole JFUNTEMEL vocitant ea interjacente condicione . ut omni die usque magne dis-

¹ Dimidium ad tella cassatarum, K.

crecionis iudicii anno illa successoresque ejus cotidie post primam quinquaginta decantent psalmos anime pro excessibus mee horaque mediante . tertia missam percelebrent . ut divinam consequi plenissime valeam misericordiam tribuo . quatinus illa eam sine jugo detestande servitutis, etc. . . . (as in No. 677) transitum subsequenter sibi fidelibus imperpetuum derelinquat.

Predicta siquidem tellus hiis terminis circumcincta clarescit :

§ Arest on wde brigthe . and þanen up on beteswirþe sled . þanen : to snelles hamme weghe . þanne on þurch þo aelres to holencumbe . of þanne cumbe : to holenwelle . of þan welle . on hamelendune north ecge . þanen : to langencumbes lauede . þanen : on dollen berch . an þanne to wde on done hagen oð þas soces searð ðanen : on holewei . of holleweie on sledwich . of sledweie : on hriycspeg . þannen anlang hricg peges . of rig wei ut to þe wines weie þanen : to burch linken dannen on þa gereþrenc withinne da chealc seðas þanen : to holebroke . þanen on ðæs lutlen searpennes suð eke þane on sandhellesled . þanne on ða riþe to styrd þanen anlang streames eft to wde bricge . þanne : on halgan weies lake . þanen : to þanen welle siluen . þanen on þa hege reawe to þane shamelen . an to þan herepaþe . þonne west be Winteintune . ut þurch sulangraf . þanne one þe hegen . be weste hegen paðe and þar of dune to þare stigele þanne west anlang hegen to heldmannes wrthe suthward þanne north . to ludmannes putte . þanne be wirtrune : on hlinches broc . of þanne broke : to Wigheardes stapele . fram Wigheardes stapele : to cludesleghe . of þare lege : to þanen ealden herepaþe þ schet to hlinchesfelde . þanen forð be pyrttrune to scearpenhame . þanen one þat lake to stirchel an lang streames eft to wdebrige : and at suttune ligð . XXIII . akeres meade þat hirð in to funtmel . on ðæs horderes land oþerhalf hewisse of suttune erþe in to þis land .

Si autem quod absit, etc. . . . (as in No. 677) breviculam demere vel infringere temptaverit, etc. . . . (as in No. 677) die tuba perstrepende archangeli . bustis sponte deliscentibus somata diu fessa relinquentibus, etc. . . . (as in No. 677) Christo inspirante atque invente voluntatis scedula anno dominice Incarnacionis . D. CCCC . XXXII° . regni vero gratis michi commissi octavo . Indictione v^a . concurrente septimo . epacta XI^a . kalendis Jani nonis . luna rotigere vagacionis tercio decimo . In villa omnibus notissima que Anbresburch nuncupatur . episcopis abbatibus ducibus patrie procuratoribus . regia dapsilitate ovariantibus perscripta est . cujus etiam, etc. . . . (as in No. 677) carrecteribus depicta annotantur .

Ego Athelstanus singularis privilegii mona[r]chia prædictus¹
Rex et hujus indiculi fulcimentum cum signo sancte
crucis corroboravi et subscripsi . ✕ .

Ego Wlthelmus Doroborasensis² ecclesie archiepiscopus
consensi ⁊ subscripsi . ✕ .

Ego Wlfstanus ecclesie Eboracensis archiepiscopus con-
sensi ⁊ subscripsi .

⁊ ceteri . ✕ .

[A.] MS. Harl. 61, f. 11.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccclxi; from
[A.] Boundaries in vol. III, p. 409.

692. WITENAGEMOT AT AMESBURY. *Grant by King Athelstan to
the thegn Ælfred, of land at North Stoncham, co. Hants.
24th December, A.D. 932.*

PRIVILEGIUM ATHELSTANI REGIS CONCESSUM NOVO MONASTERIO
WYNTONLE, QUOD MODO HYDA NOMINATUR, ANNO VIII.

REGNI SUI .

Flebilis fortiter detestanda totillantis sæculi piacula, diris ob-
scenæ horrendæque mortalitatis circumseptæ³ latratibus, non nos
patria inceptæ⁴ pacis securos, sed quasi foetidæ corruptelæ in vora-
ginem casuros, provocando admonent ut ea toto mentis conamine
cum casibus suis non solum despiciendo, sed etiam, velut fasti-
diosam melancholiam nauseam abominando⁵ fugiamus, tendentes ad
illud Evangelicum: "date et dabitur vobis".⁶ Qua de re infima
quasi peripsema quisquiliarum abjiciens⁷, superna ad instar pre-
tiosorum monilium eligens, adipiscendam mellifluæ dulcedinis
misericordiam perfruendamque infinitæ lætitiæ jucunditatem: Ego
ATHELSTANUS⁸, rex Anglorum, per omnipatrantis dexteram totius
Britanniæ regni solio sublimatus, quandam telluris particulam meo
fidei ministro ÆLFREDO⁹, id est, XII. cassatarum in loco quem
solicolæ ÆT¹⁰ STANHAM vocitant, [tribuo], ea interjacente conditione,
ut omni die, usque magnæ districtionis judicii anno, ille succes-
sionisque¹¹ ejus, centum viginti evangelici paradigmatis pauperes
semel pane cum pulmento dulcifero, haustuque potifero pascere¹²,
animæ pro excessibus meæ, sub sorte ul[?]ius¹³ contradictionis non
obliviscantur. Familia quoque æt¹⁴ Stanham, pastum semper con-

¹ Sic, MS.

² -bornensis, K.

³ -cepta, B.

⁴ -dopte, B.

⁵ Abho, B.

⁶ Luc. vi, 38.

⁷ Abiciens, B.

⁸ Eth., B.

⁹ Elm., B.

¹⁰ Æt, omitted, B.

¹¹ -soreaque, B.

¹² Pascere, B.

¹³ Ullius, B.

¹⁴ De, B.

ferre electissimum, divinam ut consequi plenissime valeam misericordiam non pigrescant tribuo, quatinus ille eam sine jugo detestandæ servitutis, cum pratis, pascuis, silvis, rivulis omnibusque ad illam utilitatibus rite pertinentibus, liberaliter ac æternaliter quamdiu vivat habeat. Et post generalem qui omnibus certus incertusque constat transitum cuicumque successionis hæredi voluerit in perpetuum derelinquat.

Prædicta siquidem tellus his terminis circumcincta clarescit:

Aerest of Spæðelingforla pest to Smerebrocesforla, and þanon pestpeard andlang herepaðes to Hrumbroces-æpelme, and spa foriþ andlange peges on suphealfe gates hlæpe þæt hit cymþ to feoper treopum; þanon þanen norð andlang herepaðes to Gyþrices pille: and spa forþ andlang peges oþ hit cymþ to searnbedde; þanon east on þet slæd oþ hit cymþ to holan broce. Þonne þanon norþ andlang holan broces oþ þa sand pyttas; þanon on Byrepege oþ hit cymþ on Cytaubroces ælpilme¹; and spa andlange broces oþ hit cymþ t[o] Ipping-þanne¹; þonne-sup be Efist oþ þæt slæde þa scit to mæran broce, andlang broces oþ hit cymþ to pær-giþeforda; þanon on gerihte to eastlea pearden þone norþ, spa se haga scyt to Baranleage norþpearden; þonne þanon norþ oþ hit cymþ to þere fotyhtan æt² and spa sup, andlange stræte, oþ hit cymþ to grenan leage; þon þær east and sup oþ hit cymþ to Cynninges dic; andlange þære dic, oþ hio bygð ongean mucelinge mæde, norþpearde ut on Icenan; þon spa Icenan scyt oþ hit cymþ foran ongean hierderpylles æpylm¹; þanon peast to scortan þorne; þanon sup to þane herepaðe þe lyþ to Mannes brycge; and spa peast andlange herepaðes on Spæþelingeforde and þær hyrde sio mæde to æt Þophringe and nigon æceras on eal norþpeardun geonun¹ æscun, and a mylausteall benorþan Mannesbrycge.

Begyn fyrst on Swathelyngford, westward to Smerebrockysforde; and thanne westward, along the lawepathes to Thumbrokysselme¹ and so forth along the wey by Suthgatealewe, for to thu comyst to the four grete trees. Than north, along the lawepathys to Gytherykyswelle, and so forth alonge the weyes forto me comyth to Fernbedde. Than east, on the slade, forto me comyth to Holbrok. Fro thennis, north, a-longe Holbrok, to the sandpittys. Than to Byrwey, fort me comyth to Kytbrokysselme¹, and so along the brokys for to me comyth to Uppyngehamme. Than Suth, by Efysch, to the slade that achetyth to Mernbrok; along the brokys for to me comyth to Wergford, than forth ryht to Esteles, suthward, and thanne north, so as the hegge drawyth to Baralee northward. Than north, for to me comyth to Fotythnek, and so sichith alonge the strete for to me comyth to Grenceles; and than, by est and suth, for to me comyth to Kyngsdyche; and than along the dyche to the bye, upgoynge ætenat Muchelyng wede northwarde up to Ichene, and than as Ichen goth for to hit comyth byfore aȝen Herdwelles elme¹. Than west, to

¹ Sic, MS.

² ! me.

the schort thorn, and than suth, to the lawe-pathe that lyth to Mannysbrygge; and so west alonge the lawepathys to Swethelyngforde, and the hyrddys mede of Wotheryng, and syne akrys at by northe Genasche, and a mylle place by northe Mannysbrygge.

Imprimis incipe apud Swathelyngford, ex occidente ad Smereabroksford, ac deinde per occidentem a longo semitas legales, quousque perveniatur ad limitem vocatum *Thrumbrokysedme*; ac deinceps recte per longum viam ducentem per Meridiem Gatyslewe, quousque perveniatur ad limitem quatuor arborum magnarum. Tunc ex boreali plaga per longum legales illas semitas ad limitem nuncupatum fons Gythercyi; ac deinde per longum vias, quousque perveniatur ad terminum vocatum *Fernledde*. Ac deinde per orientem, super illud vis obliquum et descendens, quousque perveniatur ad Holbrok. Ac deinde¹ per aquilonem a longo Holbrok ad puteos sabulosos. Et tunc ad Berwey, quousque perveniatur ad terminum vocatum *Kybroky's Elme*, et sic, per longum aquas discurrentes, quousque perveniatur ad Ippnghamme². Tunc ex parte meridionali, per Efsach, ad illud vis obliquum et descendens, quod descendit ad Mernbrok, per longum aquarum decursus, quousque perveniatur ad Wergford. Tunc recte ad Estlee, versus austrum, et tunc ex aquilone secundum quod sepes declinat at Barnlee, per Borealem partem. Et tunc ex aquilone, quousque perveniatur ad Folythnek, et sic ex austro per longum plateam pertransiens, quousque perveniatur ad Grenlee; et tunc per orientem et austrum quousque perveniatur ad regiam foream; et tunc per longum pertransiens foream illam ad summitatem ascensus versus *Muchelyng mede*, per aquilonem recte ad Ichene; et tunc secundum quod Ichene demonstrat, quousque perveniatur iterum ante terminum vocatum *Herdwellys elme*; ac deinde ex occidente, quousque perveniatur ad illam spinam parvam; et tunc ex austro ad illam legalem semitam quae deducit ad Mannesbrygge; et sic ex occidente per longum legales semitas, quousque perveniatur ad Swethelyngforde, et terminum nuncupatum *the Herdys mede de Wotheryng*, et novem acras terrae ab aquilone terminum vocatum *Genasche*, et quandam locum molendini per aquilonem Mannysbrygge.

Si quis, quod absit, diabolico inflatus spiritu, hanc meae compositionis ac conf[r]mationis breviculam demere³ vel infringere tentaverit, sciat se novissima ac magna examinationis die tuba perstrepen- te archangeli, bustis sponte dehiscen- tibus somata diu fessa relinquentibus, elementis omnibus pavefactis, cum Juda proditore qui a satoris prosato⁴ "filius perditionis" dicitur, aeterna confusione edacibus ineffabilium tormentorum flammis periturum.

Hujus namque a Deo Dominoque Jesu Christo inspirante⁵ atque vivente⁶ voluntatis scedula, anno Dominicæ incarnationis DCCCCXXXII⁷, regni vero gratis mihi commissi VIII°, indictione V., concurrente VII., epacta XI., kalendis⁷ Januarii nonis, luna rotigere vagationis XIII., in villa omnibus notissima quæ Ambresburig⁸ nuncupatur, episcopis, abbatibus, ducibus, patriæ procuratoribus, regia dapsilitate ovantibus perscripta est. Cujus etiam inconcusse

¹ MS. repente deinde.

tennare, Edr.

⁴ Pio nato, B.

B.; i.e., 5th January (?).

² Sic, MS.³ -ate, B.⁵ -burgh, B.⁶ Demere, B.; temere, A.;⁷ Invente, B.⁸ Idibus,

firmitatis auctoritas his testibus roborata constat quorum nomina subts characteribus depicta annotantur :—

✠ Ego Æthelstanus , singularis privelegii monarchia pre-
ditus¹ rex , hujus indiculi fulcimentum² cum signo
sanctæ semperque amandæ crucis corroboravi et sub-
scripsi .

✠ Ego Pulfhelmus , Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus ,
consensi et subscripsi .

✠ Ego Pulfstanus³ , Eboracensis⁴ ecclesiæ archiepiscopus ,
consensi et subscripsi .

✠ Ego Elfpine ,
✠ Ego Sighelm ,
✠ Ego Elfeah ,
✠ Ego Eadulf ,
✠ Ego Brinstan ,
✠ Ego Oda ,
✠ Ego Cyneferþ ,
✠ Ego Peodred ,
✠ Ego Pulfhun ,
✠ Ego Cenpald ,

}
episcopus , consensi et
subscripsi .

✠ Ego Elfric
✠ Ego Eadpine
✠ Ego Epelnoþ
✠ Ego Byrhsige
✠ Ego Seaxhelm
✠ Ego Eadred

}
abbas , consensi
et subscripsi .

✠ Ego Osferþ , dux , consensi et subscripsi .

✠ Ego Elfpold , dux , consensi et subscripsi .

✠ Ego Ealdred , dux , consensi et subscripsi .

✠ Ego Uhtred , dux , consensi et subscripsi .

✠ Ego Escbryht , dux , consensi et subscripsi .

✠ Ego Elfstan , dux , consensi et subscripsi .

✠ Ego Uhtred , dux , consensi et subscripsi .

✠ Ego Guprum , dux , consensi et subscripsi .

✠ Ego Odda ,
✠ Ego Pulfhelm ,
✠ Ego Buga ,
✠ Ego Pifgar ,
✠ Ego Sigred ,
✠ Ego Pifsige ,
✠ Ego Elfheah ,
✠ Ego Pulfnoþ ,

}
minister , consensi et
subscripsi .

✠ Ego Epelstan ,
✠ Ego Elfred ,
✠ Ego Epelstan ,
✠ Ego Elfnoþ ,
✠ Ego Elfric ,
✠ Ego Pihlgar ,
✠ Ego Eadric , †
✠ Ego Elfpald ,

}
minister , consensi et
subscripsi .

[A.] *Liber de Hyda*, ed. Edwards, p. 124.

[B.] MS. Cotton, Domitian A. xiv, f. 114.

Omitted by Kemble.

¹ dictus, Edw.

² Falc., B.

³ Wulst., B.

⁴ -ensis, B.

693. *Notice of the Relics given by King Æthelstan to St. Peter's Minster, Exeter. A.D. 932.*

[H]er sputelað on þisum geþrite be þam halgum reliquium . þe ÆPELSTA se purðfulla kyning geaf in to sancta Marian 7 sancte Petres mynstre on EXANCESTRE . Gode to lofe . for his saple alised-nisse . eallum þam þe þa halgan stoppe gesecað 7 gepurðiað to ecere hæle .

Wytodlice se ilca kyning Æþelsta . þa þa he æfter his fæder Edparde cynerice onfeng . 7 þurh Godes gife ana gepeold ealles Englalandes þe ær him manege cyningas betpix heom hæfdon . þa com he on sumne sæl hider to Exancestre . spa spa hit of soð-fæstra manna sage gefyrn gesæd wæs . 7 he ongan smeagan 7 þeahhtian hwæt him selost wære to geforðienne of his cynelicum madmum Gode to lofe . 7 him silfum 7 his ðeode to ecere þearfe .

Se ælmihtiga God þa þe eallum þam þe wel þencap . simle is fultum 7 firþriend gesende þam Godan cyninge . þone geþanc on . þ̅ he mid þam geytendlicum madmum . þa unateoriendlican madmas begitan scolde . He sende þa ofer sæ getripe men 7 gescead-pise . 7 hig ferdon swa wile laudes swa hig faran mihton . 7 mid þam madmum begeaton . þa deorpurðestan madmas þe æfre ofer eorðan begitene mihton beon . þ̅ wæs haligdom se mæsta . of gehpil-cum stopum pydan 7 sydan gegaderod . 7 hig þone þam foresædan cyninge brohton . 7 se cyning mid micelre blysse Gode wæs þancode .

He beþeod þa . þ̅ man her on Exancestre . wær wær him ær God þone nytþwirdan geþanc on besende . mynster aræran scolde . Gode to purðminte . 7 wære heofenlican cþene sancta Marian Cristes meder . 7 sancte Petre wæra apostola ealdre . þone se ylca cyning him to mundworan gecoren hæfde . 7 he geaf wider inn six 7 twentig cottlifa . 7 þone wryddan dæl wæs foresædan haligdomes wyder inn let don . his saple to ecere alysednisse . 7 eallum þam to hylpe . þe þa halgan stoppe þe se haligdom on is . mid geleafan gesecað 7 purðiaþ .

Nu wille þe eow seggan butan ælcere leasunge . hwæt se haligdom is . þe her on þisum halgan mynstre is . 7 gewyrtu forð mid . þe gesputeliað butan ælcere tpeouunge . hwæt anra gehwile wæra haligdoma beo .

Ærost¹ of þam sylfan deorwyrðan treowe wære halgan rode þe

¹ 24 blank lines here in MS.

Crist on propode 7 us ealle þær on . of þæs deofles anpalde
 alyside . etc.

[A.] MS. Bodl. 979; Bishop Leofric's *Evangelary*; *Auct.*, D. ii. 16, f. 8a.

Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. ii, p. 528 (where the complete list of relics is printed, and the Latin translation); from [A.]

Exeter Cathedral Library, MS. 2861.

F. E. Warren, *The Leofric Missal*, Oxf., 1908, pp. lxi, 3; a Latin list, somewhat resembling the foregoing, but not so full. *Begin:* "Hæc sunt nomina sanctarum reliquiarum quæ habentur in Exoniensi

monasterio sanctæ Mariæ et sancti Petri apostoli quarum maximam partem gloriosissimus et victoriosissimus rex Athelstanus, ejusdem scilicet loci primus constructor, illuc dedit.

"De ligno domini," etc.

Ends: "His exceptis, plurimæ alius ibi habentur sanctorum reliquiæ quarum, quia non invenimus nomina scripta, quæ sint ignoramus."

694. *Grant of Privileges by King Æthelstan to the Bishopric of Crediton.* A.D. 933.

✠ Flebilis fortiter detestanda totillantis sæculi piacula diris
 obscenæ horrendæque mortalitatis circumsepta latratibus non nos
 patria indeptæ pacis sec[un]ros sed quasi fetidæ corruptelæ in
 voraginem casuros provocando ammonent ut ea toto mentis cona-
 mine cum casibus suis non solum despiciendo sed etia[m] velut
 fastidiosam melancoliæ nausiam abominando fugiamus tendentes
 ad illud evangelicum "date et dabitur vobis". Qua de re infima .
 quasi peripsema q[ui]s[qu]iliarum abiciens superna ad instar pre-
 tiosorum monilium cliens animum sempiternis in gaudiis fiens ad
 nanciscendam mellifluæ dulcedinis misericordia[m] perfruendam-
 que infinitæ letitiæ jocunditatem ego ÆþELSTANUS per omnipatran-
 tis dexteram apice totius Albionis sublimatus circumquaque basili-
 cas in honore De[i] sanctorumque ejus dedicatas prout potero ab
 antiquo ritu vectigalium redimam quod sibi mei antecessores usur-
 pative decreverunt habere . nunc vero pro Dei omnipotentis amore
 et beate Dei genetricis Mariæ veneratione sanctorumque omnium
 auctoritate necnon pro venerabilis episcopi Eadulfi placabilis
 pecuniæ dation[e] id est . LX . librarum argenti tantam libertatem
 episcopatui CRIDIENSIS ecclesiæ perdonare dijudicavi . ut sit per-
 petualiter tutus atque munitus ab omnibus secularibus servitutibus
 fisciæ regalibus tributis majoribus et minoribus atque expeditiona-
 libus videlicet taxationibus omniumque rerum nisi sola expedi-
 tione et arcis m[un]itione . Si quis autem post hóc subdola cavil-
 latione deceptus nostrum non perhorrescat machinari decretum
 sciat sé novissima ac magna examinationis die classica archangeli
 clangente salpice bustis sponte patentibus somata jam rediviva

propellentibus cum Juda proditore infaustoque pecuniarum compilatore suisque impiissimis fautoribus sub æternæ maledictionis anathemate edacibus innumerabilium tormentorum flammis sine defectu periturum. Acta est hæc præfatæ libertatis munificentia . DCCCC . XXXIII . dominicæ incarnationis anno . indictione . VI . his testibus consentientibus signumque crucis Christi adponentibus quorum nomina infra caraxata esse monstrantur .

- ✠ Ego Æpelstanus gratia Dei largiente totius Britannie rex præfatam libertatem cum sigillo sancte crucis confirmavi .
- ✠ Ego Pulfhelm Dorobornensis ecclesiæ archiepiscopus ejusdem regis largitatem cum tropheo sancte crucis consignavi .
- ✠ Ego Ælfheah Pintaniensis ecclesiæ episcopus triumphalem agie crucis tropheum impressi .
- ✠ Ego Peodred Lundoniensis ecclesiæ episcopus consignavi .
- ✠ Ego Coenpald episcopus consensi .
- ✠ Ego Oda episcopus confirmavi .
- ✠ Ego Pulfhun episcopus roboravi .
- ✠ Ego Ælfhere dux .   ✠ Ego Pulfsize minister .
- ✠ Ego Pulfgar dux .   ✠ Ego Pulmæ minister .
- ✠ Ego Ultryd dux .   ✠ Ego Ælfsize minister .
- ✠ Ego Odda minister .   ✠ Ego Eadric minister .
- ✠ Ego Eadmund minister .   ✠ Ego Ealhhelm minister .

Endorsed in a contemporary hand:—"Libertas totius Cridiensis ecclesiæ episcopatus"; *in a hand of the xiiith century,* "Libertas totius Cridianensis episcopatus concessa. Eaddulfo episcopo ab Adelstano rege pro sexaginta libris pecunie. Anno Domini DCCCC. 'nongentesimo' tri[cesimo tercio]"; *in one of the beginning of the xixth century,* "Carta Adelstani Regis ecclesie Creditonensi Anno domini Nongentesimo tricesimo tercio: B e conservetur: quia fide digna in perpetuum:"; *and in our the year 1608,* "Ista Carta concessa fuit ante conquestum .XXXIII. Antiquitas ejus DCLXXV. ad hunc annum MDCVIII".

[A.] Brit. Mus., Cotton ch., Augustus II, 31.
Brit. Mus., Facs., pt. iii, pl. 4.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccclxx; from
[A.]

695. WITENAGENOT AT CHIPPENHAM. *Grant by King Æthelstan to Sherborne Monastery, of land at Bradan ford, or Bradford Abbas, co. Dorset. 26th January, A.D. 933.*

CARTA X HIDARUM APUD BRADEFORD .

FLEBILIA fortiter detestanda titillant¹ sæculi piacula diris ob-scenæ horrendæque mortalitatis circumsepta latribus non nos patria indempte pacis securos , sed quasi fetidæ corruptelæ in voraginem casuros provocando ammonent ut ea toto mentis conamine cum casibus suis non solum despiciendo sed etiam velut fastidiosam melancoliæ nausiam abominando fugiamus tendentes ad illud evangelicum “Date ꝓ dabitur vobis”, Qua de re infima quasi peripsima quisquiliarum abiciens superna ad instar pretiosorum monilium eligens animum sempiternis in gaudiis figens , ad nanciscendam mellifluæ dulcedinis misericordiam perfruendamque infinite letitiæ jocunditatem .

Ego ÆTHELSTANUS rex Anglorum per Omnitonantis dexteram totius Bryttanniæ regni solio sullimatus quandam telluris particulam fideli SCIREBURNENSIS monasterii familiæ id est X cassatarum in loco quem solicolæ æt BRADAN FORDA vocitant libenter tribuo eo tamen interposito tenore , ut unusquisque prædicta ex familia omni anno in cunctorum festivitate Sanctorum quæ semper fit in Kalendis Novembris animæ pro excessibus meæ , integrum exceptis aliis orationum obsecrationibus decantet psalterium , adjectis insuper missarum celebrationibus indefessis , quatinus antedictus clëricorum grex illam cum omnibus ad eam utilitatibus rite pertinentibus liberaliter ac immutabiliter sine jugo exosæ servitutis habeat ac evo feliciter perfruatur æterno .

Predicta siquidem tellus his terminis circumcincta clarescit .
Ærest on east healf , of eastan wylles heafde , and lang lace to mylenburnan , thonne and lang streames oth gife , thonne eft and lang streames oth ænnan pol thanon and lang lace oththa ealdan dic , thonne and lang dic oth hloscumbes heafud , thanon on ecge , and lang ecge oththa dic thanon and lang dic , oth ecgulfes treow , thanon east to ættandene middleweardre and lang dene eft to ættan wylle .

Si autem , quod absit , aliquis diabolica deceptus fraude hanc meæ liberalitatis breviculam in aliquo elidere vel impugnare temptaverit sciat se die tremendæ districtiōis ultima clara reboante Archangeli voce cum Juda proditore qui a satoris pio

¹ Glossed, i.e., “fluctuantis”.

sato "filius perditionis" dicitur, eterna damnatione edacibus indicibilium tormentorum flammis arsurum.

Hujus namque a Deo Dominoque Jhesu Christo inspiratæ atque inventæ voluntatis scædula Anno Dominicæ Incarnationis DCCCCXXXIII. regni vero michi commissi IX. Indictione VI. epacta XXII. concurrente I. septimis Februarii Kalendis Luna XXVI. In villa omnibus notissima quæ CIPPENHÂM nominatur, tota optimatum pluralitate sub alis regiæ dapsilitatis ovanti perscripta est. Cujus etiam inconcussæ firmitatis auctoritas, his testibus roborata constat, quorum nomina subtus minulis¹ depicta annotantur.

- ✠ Ego Æthelstanus totius florentis Bryttanniæ rex hujus indiculi litterulas cum signo sanctæ semperque colendæ crucis corroboravi ꝛ subscripsi.
- ✠ Ego Wulfhelmus Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus consensi ꝛ subscripsi.
- ✠ Ego Wulfstanus Eboracensis ecclesiæ archiepiscopus consensi ꝛ subscripsi.
- ✠ Ego Ælfwine episcopus consensi ꝛ subscripsi.
- ✠ Ego Theodred episcopus consensi ꝛ subscripsi.
- ✠ Ego Oda episcopus consensi.
- ✠ Ego Cyneferth episcopus consensi.
- ✠ Ego Cenwald episcopus consensi.
- ✠ Ego Wulfhelm episcopus consensi.
- ✠ Ego Alfric abbas consensi.
- ✠ Ego Eadwine abbas consensi.
- ✠ Ego Æthelnoth abbas consensi.
- ✠ Ego Aldred abbas consensi.
- ✠ Ego Osferth dux consensi.
- ✠ Ego Ælfwold dux consensi.
- ✠ Ego Æthelstan dux consensi.
- ✠ Ego Uhtred dux consensi.
- ✠ Ego Odda minister consensi.
- ✠ Ego Buga minister consensi.
- ✠ Ego Byrnstan episcopus consensi ꝛ subscripsi.
- ✠ Ego Alfheah episcopus consensi ꝛ subscripsi.
- ✠ Ego Wulfhelm minister consensi.
- ✠ Ego Wulgar minister consensi.
- ✠ Ego Wulfsige minister consensi.
- ✠ Ego Wulfnoth minister consensi.
- ✠ Ego Wulfmar minister consensi.
- ✠ Ego Wulfbold minister consensi.

¹ Glossed, "colore rubeo".

- ✠ Ego Ælfnoth minister consensi .
- * ✠ Ego Eadric minister consensi .
- ✠ Ego Æthelmund minister consensi .
- ✠ Ego Ælfric minister consensi .
- ✠ Ego Ætheric minister consensi .
- ✠ Ego Wiltgar minister consensi .
- ✠ Ego Ælfheah minister consensi .
- ✠ Ego Wulfnoth minister consensi .

[A.] Sherborne Register (in possession of the
executors of Sir Th. Phillipps, Bart.), t. 7.

Hardy's MSS. in Record Office; from [A.]
Omitted by Kemble and Thorpe.

696. WITENAGEMOT AT CHIPPENHAM. *Grant by King Æthelstan to Sherborne Monastery, of land at Westun, co. Dorset (?)*.
26th January, A.D. 933.

CARTA VIII. HIDARUM APUD WESTONAM.

FLEBILIA fortiter detestanda totillantis sæculi piacula diris (*etc., etc., ut continetur in carta Æthelstani de Bradeford*) per omnipatrantis dexteram apice totius Albionis sullimatus quandam ruris partem humili SCIREBURNENSIS castri ecclesiæ libenter in loco quem solicolæ at WESTUNE vocitant id est v. familiarum, ea tamen interjacente conditione, ut omni anno in Kalendis Novembris unusquisque ex familia, exceptis missarum orationumque celebrationibus, quas ut indesinenter horis canonicis peragat fas est, integrum pro animæ meæ excessibus, quoque animæ Beorhtulfi comitis, spiritu ⁊ mente decantet, tribuo quatinus jam dicta venerabilis illam cum omnibus ad eam utilitatibus rite pertinentibus sine jugo exosæ servitutis liberaliter ac æternaliter habeat. Spontanee quoque voluntate devotionis Deo feliciter deserviat beata. Predictum namque rus his terminis circumcinctum clarescit.

Ærest of Cirichylle on horgan slo h. thanon on beorhleage, thanon on west mæd ufewealde, thanon on bydeburnau, thanon on anna mapulder thanon on bilian wyrthe, swa forth on hagan, thæt on beorreding mæd northewealde, thanon on thia greatan &c, thæt forth on hagan oth stanbroc, thionon on hean wifeleshylle oth thone ealdan weg and lang weges oth fyldena wylle, thanon on thone ealdan hagan, thæt swa forth ut on bealtunes ersc nytheweardne thionon on æsc leage of tham æsce forth on hagan on gerilte ut on feld on aune stan, thæt swa forth east and lang weges eft on ciric hylle.

Si autem quod absit aliquis faculis invidæ succensus hanc meæ liberalitatis singrapham elidere vel infringere conaverit, sciat se novissima ac magna examinationis die classica archangeli clangente salpice¹, bustis² sponte patentibus somata jam rediviva propellentibus cum Juda proditore infaustoque pecuniarum compilatore suis quoque impiissimis fautoribus Judeis, sub æternæ anathemate maledictionis edacibus innumerabiliū tormentorum flammis, sine defectu peritūrum.

Hujus namque a Deo Dominoque Jesu Christo inspiratæ atque inventæ voluntatis scedula, anno Dominicæ Incarnationis DCCC . XXXIII . regni vero gratis michi commissi IX . Indictione VI . Epacta XXII . concurrente I . septimis Februarii Kalendis, Luna rutulantis astri XXVI . In villa celeberrima quæ CIPPANHAM nuncupatur tota procerum generalitate sub ulnis regiæ excellentiæ congaudenti karaxata est. Cujus etiam radicate auctoritas firmitatis his testibus roborata constat quorum nomina subtus literalis depicta cernuntur.

- ✠ Ego Æthelstanus singularis privilegii ierarchia præditus rex hujus indiculi apicellos cum signo sanctæ semperque amandæ crucis corroboravi ꝛ subscripsi.
- ✠ Ego Wulfhelms Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus consensi ꝛ subscripsi.
- ✠ Ego Wulfstanus Eloracensis ecclesiæ archiepiscopus consensi ꝛ subscripsi.
- ✠ Ego Ælfwine episcopus consensi.
- ✠ Ego Oda episcopus consensi.
- ✠ Ego Byrstan episcopus consensi.
- ✠ Ego Ælfheah episcopus consensi.
- ✠ Ego Eadulf episcopus consensi.
- ✠ Ego Cyneferth episcopus consensi.
- ✠ Ego Theodred episcopus consensi.
- ✠ Ego Cenwald episcopus consensi.
- ✠ Ego Wulfhelm episcopus consensi.
- ✠ Ego Ælfric abbas consensi.
- ✠ Ego Eadwine abbas consensi.
- ✠ Ego Æthelnoth abbas consensi.
- ✠ Ego Aldred dux consensi.
- ✠ Ego Wulfsige minister consensi.
- ✠ Ego Wihtgar minister consensi.
- ✠ Ego Ælfric minister consensi.
- ✠ Ego Ælfnoth minister consensi.

¹ Glossed, i.e., "tuba".

² Glossed, "sepulchra".

- ✠ Ego Ætheric minister consensi .
- ✠ Ego Osferth dux consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Ælfwold dux consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Æthelstan dux consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Æcbryht dux consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Ælfstan dux consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Odda minister consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Buga minister consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Wulfhelm minister consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Wulfgar minister consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Æthelstan minister consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Ælfheah minister consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Wulfnoth minister consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Wulfmær minister consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Ælfsige minister consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Wulfnoth minister consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Ælfheah minister consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Eadric minister consensi 7 subscripsi .
- ✠ Ego Ælfred minister-consensi 7 subscripsi .

[A.] Sherborne Register, f. 10.
Hardy's MSS. in Record Office; from [A.]

Omitted by Kemble and Thorpe.

697. *Grant of Privileges by King Æthelstan to Chertsey Abbey.*
16th¹ of December, A.D. 933.

CONFIRMATIO REGIS ÆTHELSTANI DE OMNIBUS AD MONASTERIUM
CERTESEYE PERTINENTIBUS .

[R]egente 7 moderante domino nostro Jhesu Christo imperpetuum . Ego ÆTHELSTANUS Rex 7 rector totius hujus Britannie insule largiente domino 7 omnibus sanctis ejus has terras subscriptas eternaliter dono 7 confirmo venerabili familie que est in CERTESEYE sicut ab antiquis temporibus illi honorabili familie ecclesie prænominata a venerabilibus patribus predecessoribus nostris constitutum 7 confirmatum fuit . Hec autem sunt nomina villularum hujus mee donacionis 7 confirmacionis hoc est in loco in quo situm est Monasterium sancti Petri id est in Certeseye . 7 Thorp . 7 Egeham . 7 Chebeham . 7 Fremeley . Weybrugge Wodeham . Whone Waldesham . Getinges . Mulseiga . Piterichesham . Totinge . Stretham . Micham . Suttone . cum þunresfelda silvatica . Enualtone . Bedintone . Whatindone . Cudredesdone . Chepste de' .

¹ 15th. K.

Mestham . Chalvedune . Benstede¹ cum supemeresfelda . Cheham .
Cudintone . Euuelle . Ebesham . peddeuuerpe². Bocham . Effinge-
ham . Clendone . Coveham . ⁊ Pontintone Ældeburgi ⁊ duas mansas
in altera Clendone . Biffete . Dritham . Busseleghe et Waltham .
Et precipio in nomine sancte ⁊ individue trinitatis . ut hee supra-
nominate terre sint eternaliter libere ab omni iugo terrene servi-
tutis . Volo autem ut quamdiu christianitas permanserit in hac
insula sint Monachi de Certeseya mei intercessores ad Deum .

Si quis vero hanc meam donacionem et confirmacionem adaugere
voluerit adaugeat ei Deus omnipotens premium in regno celorum .
Si quis autem minuerit : minuatur merces ejus hic ⁊ in regno Dei
nisi prius cum satisfactione digna emendaverit . Volo necnon ⁊
præcipio ut omnes eorum terre . quas antecessores mei seu aliqui
alii fideles illis dederunt . in hac eadem libertate permaneant .

Hoc vero constitutum fuit et confirmatum in regali villa que
anglice Kingestone vocatur Anno dominice incarnationis . D^o
. cccc . xxx . iii . Indictione sexta . xvii kl' Januar' cum eorum
testimonio quorum nomina infra conscripta videntur .

Ego Æþelstanus rex totius Britannie Dei gratia in regni
solio sublimatus signo sancte crucis ✠ hoc cor-
roboravi ⁊ confirmavi .

Ego Hupol subregulus subscripsi ✠ .

Ego Wolstan Archiepiscopus subscripsi ✠ .

Ego Elured Episcopus subscripsi . ✠ .

Ego Odda subscripsi ✠ .

[A.] MS. Cotton, Vitellius A. xiii, f. 38.
(Title on margin in xivth cent. handwriting.)

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccclxxiii; from
[A.]

698. *Grant by Agylflaeda to Christ Church, Canterbury, of land at
Ham, co. Sussex. A.D. 933 or 934.*

HAMME.

val. iii.

[A]nno dominice incarnationis . DCCCCXXXIII . Ego AGYLFLAEDA .
concedo ecclesie Christi in DORBERNIA annuente domino meo
Eadmundo terram juris mei in Suthsexan nomine HAMME . ad
opus monachorum ibidem Deo serviencium . liberam ab omni
seculari difficultate . exceptis . expedicione pontis ⁊ arcis con-
struccionem . Si quis hoc donum meum fregerit : disperdat illum
Deus .

MS. Lambeth 1212, p. 322.

¹ K. omits a line here containing the three names Mestham Chalvedune .
Benstede .   ² Wed., K.

699. *Grant by King Æthelstan to St. Mary's, Wilton, of land at Nywanton, or Newton, co. Wilts. A.D. 933 for 934.*

ÞIS HIS NORÞ NIPAN TUNES BOC .

In nomine Dei excelsi . qui cunctum suo sancto moderamine . sub axe et supra mundum gubernat . est enī singulis quibusque sollerter studendum . dum indulta temporum spatia Dei nutu concessa possident . Vt ea que in diebus illorum aguntur litterarum apicibus commendare curaverint . ne in oblivionem successorum perveniant . que in antea solubriter¹ fuerunt constituta .

Quamobrem ego . ÆPĒLSTANUS . omnireantis disponente clementia Angligenarum omniumque gentium undique sexus² habitantium rex donans concessi ad monasterium sancte Dei genitricis Marie quod dicitur WILTUNE quandam telluris particulam decem videlicet manentium ubi ab incolis NYWANTUN . nominatur be Avene streme . et quinque cassatos secus siluam³ que appellatur Safernoc . illo in loco ubi plebili narratione dicitur . Æt Motenes oran . cum campis . et pratis . et pascuis . et silvis . Et omnia illuc pertinentia . magnis modicisque notis ignotisque eternaliter possidendam . Sit autem prædicta terra libera ob omnibus secularibus negociis præter expeditione . et pontis . arcisve constructione . Precipimus etiam in nomine sancte trinitatis . ut nullus nostrorum successorum huic kartule nec cum antiqua karta nec cum alicujus ingenii sagacitate ledere valeat . set ipsa semper in suo statu fixa et inlesa permaneat . Consentientibus et conservantibus hanc nostram diffinitionem perpetua maneat pax . Contradicientibus vero vel frangere nitentibus penalis sit vindicta . nisi in presenti emendent seculo :

Territoria autem hujus agelli hec sunt .

Aerest on Auene æt stintes forde þæt and lang peges on teoltan ford . 7 spa on gean stream on pifeles ford . þonne 7 lang þæs frið herpapes on sand beorh . of þam beorge to botan pylle . þonne forð be streame on blacan lace . þ 7lang lace on afene . 7 spa and lang stremes eft on stintes ford .

Þis synt þa land gemære æt þam oran .

Ærest on hasel pylle . þ 7lang peges on beorh dic . þonne and lang þære dic on risþysel . 7 spa pest on butan on bradanstan . of þam stane on rugan dic . þonen on lusa beorg . þ 7lang peges on readan sloh . 7 spa to podnes dic . þonne forð be þære dic on

¹ Sol., K.

² Secus, K.

³ Silvam, K.

crypel geat . þonne to dræg stane . 7 spa to méos leage . of þare
leage 7lang oxna pæpes eft on hæsel pylle!

Acta est autem hec scriptio hujus cartule . Anno dominice in-
carnationis . DCCCC^{mo} . XXX^{mo} . III . Hiis consentientibus testibus
quorum nomina subtus notata sunt .

Ego Æþelstan rex Anglorum prefatam donationem inde-
clinabiliter concessi .

Ego Þulfhelni Dorobornensis ecclesie archiepiscopus con-
signavi .

Ego Ælfheah Þintoniensis ecclesie episcopus consensi .

[Th]eodred episcopus .

Cenpald episcopus .

Wulfhun episcopus .

[O]do episcopus .

Ælfheah episcopus .

Burhric episcopus .

Ælfpold dux . ^{a1}

Wltred dux . P .

Odo minister . a .

Wulfgar minister . a .

Sigered minister . a .

Eadmund minister . P .

Æfrie minister . P .

Wulfsize minister .

Ælfhere minister .

Wiltgar minister .

Ælfpold minister . P

Ælfheah minister .

Ælfred minister .

Wulfmær minister .

Wulfgar minister .

[A.] MS. Harl. 436, f. 72.
Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. II, p. 457.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCX.

700. *Grant by King Athelstan to Worcester Monastery, of land
at Clifton-upon-Teme, co. Worcester. A.D. 930 for 934 (?)*²

DE CLIFTUNE ULTRA TAMEDAM.

* Agio altitonante vetustoque dierum et rege regum cosmi
climata almifico sceptro regente .

Ego ÆTHELSTANUS ipsius munificentia basileus Anglorum simul
et imperator regum et nationum infra fines Britanniæ commoran-
tium . quandam telluris partem quæ ab incolis CLIFTUN nominatur .
Deo et sanctæ Dei genitrici Mariæ . sanctoque Petri apostolorum
principi pro remedio animæ meæ condono ad usas servorum Dei .
qui in sancto monasterio ipsius principis apostolorum in UUGORNA

¹ These small letters I cannot explain.

² I have here followed K., who attributes the dates of this document to A.D.
934, on the strength of the indiction. But King Æthelstan's sixth year was A.D.
930-931; and Rodewold, Archbishop of York, was succeeded by Wulfstan in A.D.
931.

civitate Deo serviunt . quo Dei omnipotentis misericordia . sanctorumque ipsorum quorum honori locus ille sacratus constat suffragio . tropheum ex Anolafo¹ rege Norannorum² . qui me vita et regno privare disponit possim armis superando adipisci . Sit autem prædicta terra libera ab omnibus causis notis et ignotis excepta expeditione . et pontis arcisque constructione .

Facta est autem hæc donatio anno dominicæ incarnationis . DCCCC . XXX . regni vero michi commissi . VI . Indictione . VII . epacta . III . His testibus consentientibus quorum onomata infra karaxata cum agie crucis taumata sunt .

✠ Ego Æpelstanus singularis privilegii ierarc'h'ia præditus rex hujus acumen indiculi cum signo sanctæ crucis corroboravi et subscripsi .

✠ Ego Wulfhelmus Dorbernensis arciepiscopus³ consensi .

✠ Ego Rodewold . arciepiscopus⁴ .

✠ Ego Tidhilmus . episcopus .

✠ Ego Ceonewoldus . episcopus .

✠ Ego Deodredus . episcopus .

✠ Ego Osulf . dux .

✠ Ego Healden dux .

✠ Ego Odda minister .

✠ Ego Eadnað minister .

[A.] MS. Cotton, Tiberius A. xiii, f. 196.
[M.] Heming, *Chartul.*, ed. Hearne, vol. ii, p. 441.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxlii; from
[A.]

701. WITENAGEMOT AT LONDON. *Grant by King Æthelstan to St. Mary's, Worcester, of land in Wastill,⁴ Coftun, etc., co. Worcester. 7th June, A.D. 930 for 934 (?)⁵*

✠ Profigatis sæculi hujus nefandorum facinorum turmis quibus genus rationale plus aequo pregravatur ne libera mentis acie qu'e'at cernere verum . studendum est⁶ cunctis omni pia intentione appetere illas ineffabiles caelestis patriae opes . ac terrena mundi emolumenta nisibus totis refutando respuere . quoniam veridico affatu illa apostolica perorat oratio dicens . "Nichil⁷ intulimus in hunc mundum . neque hinc aliquid auferemus" .

Qua de re ego ÆPELSTANUS divinæ dispensationis providentia

¹ *Id.*, H. K.
H. K.

² *Norr.*, K.; *cf.* *Anglo-Sax. Chron.*, A.D. 941.

³ *Archi.*

⁴ *Cf.* No. 234.

⁵ See remarks on date in previous charter.

⁶ (—), MS.

⁷ 1 Tim. vi, 7.

tam super Brittanice gentis quam super aliarum nationum huic subditarum imperium elevatus rex. de remedio animae meae premeditans diemque tremendum terribili¹ examinis ante oculos cordis componens quam horribile erit standum ante tribunal et conspectum aeterni iudicis. quando totius mundi machina vorax flamma in favillam redigendo consumat. Ideo hanc libertatem et hujus elemosinæ munificentiam. pro expiationem peccaminum meorum et stabilitate regni mei etiam pro amore patriæ coelestis dabo aliquam partem telluris mei ad ecclesiam beatæ Dei genetricis semperque virginis Mariæ quæ sita est in *PEOGERNA* civitate. hoc est² in *PERST FELDA*³. v. manentium. et on Cof tune æt þam ham stealle. v. cassatorum. on *Preodan hale* v. manentium. et in alio loco in *Pærsethylle*. et in *Hoppuda* duorum manentium. similiter in tertio loco. III. manentes id est² nominatus *pihtlafes feld*. Ea condicione ut libera permaneat in ævum tam diu fides Christiane religionis apud Anglos in Britannia permaneat. Solutio⁴ sit ab omni humano servitutis iugo. et ab omnibus saecularibus tributis et vectigalibus cum cunctis utilitatibus ad illam aecclesiam rite pertinentibus. silvis. campis. pratis. pascuis. fluminibus. excepto⁴ pontis vel arcis reedificatione et viatica expeditione contra hostes.

Anno dominicæ incarnationis. DCCCC. XXX. regni vero mihi commissi. VI. Indictione. VII. Epacta. III. Concurrente. II. Septimis Junii idibus. luna XXI^a. in civitate omnibus nota quæ *Lundonia* dicitur. tota optimatum⁵ generalitate sub alis regiæ dapsilitatis ovanti perscripta⁶ est. Cujus etiam inconcussæ firmitatis auctoritas his testibus roborata constat. Quorum nomina subtus grammulis depicta annotantur.

- ✠ Ego *Æpelstanus* singularis privilegii ierarch'ia peditus rex. hujus acumen indiculi cum signo sancte crucis corroboravi et subscripsi.
- ✠ Ego *Pulphelmus* *Dorobernensis* aecclesiæ archiepiscopus consensi.
- ✠ Ego *Pulfstanus* *Eboracensis* aecclesiæ archiepiscopus consensi ꝛ subscripsi.
- ✠ Ego *Beornstan* episcopus consensi ꝛ subscripsi.
- ✠ Ego *Ælfpine* episcopus consensi ꝛ subscripsi.
- ✠ Ego *Pulfhun* episcopus consensi ꝛ subscripsi.
- ✠ Ego *Ælfhæh* episcopus consensi ꝛ subscripsi.
- ✠ Ego *Tidhelm* episcopus consensi ꝛ subscripsi.

¹ -is, K.² (—), MS.³ *Wearsetfelda*, K.⁴ -ta, K.⁵ -tu, H.⁶ *Prescripta*, H.; *scripta*, K.

✠ Ego Burhric episcopus consensi ⁊ subscripsi.			
✠ Ego ¹ Cynsige episcopus consensi ⁊ subscripsi.			
✠ Ego ðeodred episcopus consensi ⁊ subscripsi.			
✠ Ego Þinsie episcopus [consensi] ⁊ subscripsi.			
✠ Ego Ælfwald ²	} dux.	✠ Ego Æpelstan	} dux.
✠ Ego Osferð		✠ Ego Osulf	
✠ Ego Ælfstan		✠ Ego Uhtred	
✠ Ego Regupald		✠ Ego Scula ³	
✠ Ego Þureferð		✠ Ego Heal'f den	
✠ Ego Odda	} minister.	✠ Ego Pulfsige	} minister.
✠ Ego Pulfgar		✠ Ego Ælfnoð	
✠ Ego Ælfhah		✠ Ego Eadnoð	
✠ Ego Æpelstan		✠ Ego Þihtgar	
✠ Ego Æpelmund		✠ Ego Ælfere	
✠ Ego Æpelnoð			

[A.] MS. Cotton, Tiberius A. xiii, f. 46.

[B.] MS. Cotton, Nero E. i, pt. ii, f. 182.
(Some of witnesses only.)[M.] Heming, *Chartul.*, ed. Hearne, vol. i, p. 2.[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccclii; from
[A.]

702. WITENAGEMOT AT WINCHESTER. *Grant by King Æðelstan to the thegn Ælfwald, of land at Derantune, near Canterbury, co. Kent. 28th May, A.D. 934.*

✠ Fortuna fallentis sæculi procax non lacteo immarcescibilium
liliorum candore amabilis . sed fellita hejulaudæ corruptionis
amaritudine ælibilis foetentis filios valle in lacrimarum carnis .
rictibus debacchando venenosis mordaciter dilacerat . quæ quamvis
arridendo sit infelicibus adtractabilis Acherontici ad ima Cociti ni
satus alti subveniat boantis . impudenter est decurribilis . et ideo
quia ipsa ruinosâ deficiendo tanaliter dilabitur . summopere fes-
tinandum est ad amoena indicibilis letitiæ arva . ubi angelica

¹ B. begins here at top of leaf, all the foregoing portion being lost.

✠ Ego Cynsige episcopus .		✠ Ego Burhric episcopus .	
✠ Ego Ælfwald	} dux .	✠ Ego Æpelstan	} dux .
✠ Ego Osferð		✠ Ego Osulf	
✠ Ego Ælfstan		✠ Ego Uhtred	
✠ Ego Scula		✠ Ego Regupald	
✠ Ego Þurfyrð		✠ Ego Hal'f den	
✠ Ego Odda	} minister .	✠ Ego Pulfgar	} minister .
✠ Ego Ælfbeh		✠ Ego Ælfnoð	
✠ Ego Eadnoð		✠ Ego Æpelstan	
✠ Ego Pulfsig		✠ Ego Þihtgar	
✠ Ego Ælmund		✠ Ego Ælfnoð	

² -fold, H.³ Scula, H.

ymnidicæ jubilationis organa . mellificæque vernantium rosarum odoramina . a bonis beatisque naribus inestimabiliter dulcia capiuntur . sineque calce . auribus clivipparum suavia audiuntur . Cujus amore felicitatis illectus fastidiunt jam infima dulcescunt superna eisque pro percipiendis . semperque specie indefectiva fruendis ego ÆDELSTANUS¹ rex Anglorum per omnipatrantis dexteram totius Britanniæ regni solio sublimatus quandam telluris particulam meo fideli ministro ÆLFALDO . id est . XII . cassatarum ecclesiæ Christi CANTUARIE civitatis subjacens . in loco quem solicolæ . ÆT DERANTUNE . vocitant tribuo . Ut ille eam . sine jugo exosæ servitutis . cum pratis . pascuis . silvis . rivulis omnibusque ad eam utilitatibus . rite pertinentibus . quamdiu aura naribus spirabili ocellorumque convoluta cernibili potiatur habeat . et post generalem . qui omnibus certus incertusque homulis . constat transitum . cuicumque successionis heredi voluerit in perpetuum contradendo liberaliter . derelinquat .

Predicta siquidem tellus h'is terminis circumcincta clarescit ;
 arast on æscpoldes hlaf . ðonne on gemot biorh . ðonne on setl
 ðorn . ðonne on lytlan biorh . ðonne on gat ham . ðonne on æðel-
 giðe deno . ðonne on pidan leh . ðouan on pulfa biorh . ðonne
 betpeonan tream biorgum . ðonon on pæbbeles hol . ðonon on
 mearc biorh . ðonon on pis berh ; 7 ðis synt ða denbæra ðe to ðis-
 sum londe mid rihte belimpað . hlos dionu . spanu dionu . gebæg
 holt . prentsan hlaf . rupan biorg . ecgpealkes cumb . pæter ðorn .
 eofor sol . ðyrran mere . bioh'h'an dun . piðig pic . garunga leah .
 hudelinga scyld . scealces hom . broc hyrst . byring falod . fæstan
 falod . hæcinga hleah .

Si autem quod absit . aliquis diabolico inflatus spiritu . hanc meæ compositionis ac confirmationis breviculam . elidere . vel infringere temptaverit . sciat se novissima . ac magna examinationis die . tuba perstrep[en]te archangeli . bustis sponte de h'iscentibus . somata jam rediviva relinq'v'entibus . cum Juda proditore . qui a satoris . pio sato : " filius perditionis " dicitur . ejusque complicitibus Judeis . Cristum blasphemantibus . æterna confusione . edacibus . ineffabilium tormentorum flammis . periturum ; hujus namque à Deo dominoque Jhesu Christo . inspiratæ atque inventæ voluntatis sedula . anno dominicæ incarnationis . DCCCC^o . XXX° . III° . regni vero mihi commissi . X^o . indictione . VII^a . epacta . III^a . concurrente . II° . quintis . Junii Kalendis . luna . XI^a ; in civitate opinatissima quæ Pinte ceaster nuncupatur . tota populi generalitate . sub alis regiæ dapsilitatis ovanti . perscripta est ; cujus etiam . inconcussa

¹ From here to the word "subjacens" is written over an erasure.

firmitatis auctoritas. 'h'is testibus roborata constat, quorum nomina subtus. caracteribus depicta : annotantur.

✠ Ego Æðelstanus. singularis privilegii. ierarchia pre-
ditus rex. hujus indiculi acumen. cum signo sanctæ
semperque adorandæ crucis. corroboravi. et sub-
scripsi.

✠ Ego Pulfhelmus Dorobernensis. ecclesiæ. archiepisco-
pus. consensi. et subscripsi.

✠ Ego Pulfstanus. Eboracensis ecclesiæ. archiepiscopus.
consensi. et subscripsi.

✠ Ego Hopæl. subregulus. consensi. et subscripsi.

✠ Ego Juðpæl. subregulus. consensi. et subscripsi.

[✠ Ego Morcant] subregulus. consensi. et subscripsi.

✠ Ego Teopdor. subregulus. consensi. et subscripsi.

✠ Ego Ælfpine. episcopus. consensi et subscripsi.

✠ Ego Eadulf.

✠ Ego Cenpald.

✠ Ego Biornstan.

✠ Ego Diodred.

✠ Ego Pulfhun.

✠ Ego Pysige.

✠ Ego Ælfred.

✠ Ego Tidhelm.

} episcopus consensi et
subscripsi.

✠ Ego Burhric.

✠ Ego Ælfred.

✠ Ego Conan.

✠ Ego Pulfhelm.

✠ Ego Cynsige.

✠ Ego Pired.

✠ Ego Sæxelm.

✠ Ego Æsclerht.

} episcopus consensi et
subscripsi.

✠ Ego Ælfric. abbas. consensi. et subscripsi.

✠ Ego Eadpine. abbas. consensi. et subscripsi.

✠ Ego Æðelnoð. abbas. consensi. et subscripsi.

✠ Ego Biorhtsige. abbas. consensi. et subscripsi.

✠ Ego Ælfpald.

✠ Ego Osferð.

✠ Ego Æðelstan.

✠ Ego Urm.

✠ Ego Inhpær.

✠ Ego Halfdene.

✠ Ego Osulf.

✠ Ego Uhtred.

✠ Ego Æsclerht.

✠ Ego Ælfstan.

✠ Ego Scule.

✠ Ego Hadd.

} dux. consensi et. subscripsi.

✠ Ego Pulfheh.

✠ Ego Pullaf.

✠ Ego Pulfgar.

✠ Ego Pulfmær.

✠ Ego Pulfnað.

✠ Ego Ordheh.

✠ Ego Ælfgar.

✠ Ego Æðelelm.

✠ Ego Æðelpold.

✠ Ego Eadstan.

✠ Ego Æðered.

✠ Ego Odda.

✠ Ego Pulfgar.

✠ Ego Æðelstan.

✠ Ego Ælfhæh.

} minister consensi et subscripsi.

✠ Ego Pulfsige .	} minister consensi et subscripsi .	✠ Ego Sigered .	} minister consensi et subscripsi .
✠ Ego Pihltgar .		✠ Ego Æðered .	
✠ Ego Ælfhere .		✠ Ego Eadpald .	
✠ Ego Eadric .		✠ Ego Sigeferð .	
✠ Ego Æðelpold .		✠ Ego Eadpeard .	
✠ Ego Eadpald .		✠ Ego Æðelsige .	
✠ Ego Ælfrie .		✠ Ego Ælfstan .	
✠ Ego Eadmund .		✠ Ego Pulfric .	
✠ Ego Pulfric .		✠ Ego Ælfsige .	
✠ Ego Hun .		✠ Ego Biorhstan .	
✠ Ego Æðelberht .		✠ Ego Ælfsige .	
✠ Ego Pynsige .		✠ Ego Biorhtelm .	
✠ Ego Æðelferð .		✠ Ego Eadsige .	
✠ Ego Ælfstan .		✠ Ego Tiobcon .	
✠ Ego Æðelmund .		✠ Ego Pulfsige .	
✠ Ego Æðelnoð .		✠ Ego Ealhelm .	
✠ Ego Eadnoð .		✠ Ego Pulfstán .	
✠ Ego Aðulf .		✠ Ego Berhtrie .	
✠ Ego Hæðred .			

[A.] Brit. Mus., Cotton Charter, Augustus II, 65.

[F.] Brit. Mus., *Foss.*, part iii, pl. 5; from [A.]
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxiv; from [A.]

703. WITENAGEMOT AT NOTTINGHAM. *Grant by King Æðelstan to St. Peter's Church, York, of land at Aymundercras, Amounderness hundred, co. Lancaster. 7th June, A.D. 930 for 934 (?)*².

✠ Fortuna³ fallentis saeculi procax non lacteo immarcescibilium liliorum candore amabilis, sed fellita ejulandae corruptionis amaritudine odibilis, foetentes filios valle in lacrimarum carnis rectibus debacchando venenosus mordaciter dilacerat; quae quamvis arripiendo sit infelicibus adtractabilis Acherontici ad ima Cocyti, ni satus alti subveniat boantis, impudenter est decurribilis; et ideo quia ipsa ruinoso deficiendo tanaliter dilabitur, summopere festinandum est ad amoena indicibilis laetitiae arva, ubi angelica ymnidicae jubilationis organa, mellifluaque vernantium rosarum odoramina a bonis beatisque naribus inestimabili dulcia capiuntur, sineque calce auribus divipparum⁴ suavia audiuntur; cujus amore felicitatis illectus, fastidiunt jam infima, dulcescunt superna, eis-

¹ 17th, K.² For date, see No. 702.³ This is one of the very few charters, of which I have not succeeded in obtaining collation from the custodian.⁴ Cf. clivipparum, No. 702.

que pro percipiendis semperque specie indefectiva fruendis , ego ÆDELSTANUS rex Anglorum , per omnipotentis dextram , quae Christus est , totius Brittanniae regni solio sublimatus , quandam non modicam telluris particulam Deo omnipotente et beato Petro apostolo , ad aecclesiam suam in civitate EBORUM tempore quo Wulfstanum archiepiscopum illius constitui , in loco quem solicolae AGEMUNDERNES vocitant , sub Dei timore libenter attribuo ; ut ille episcopus ea sine iugo exosae servientis , cum pratis , pascuis , silvis , rivulis , omnibusque ad eam utilitatibus rite pertinentibus , quamdiu aura naribus spiritali , ocellorumque convolutu cernibili utatur , ac caeteris haeredibus post se semper illius aecclesiae in aeternam haereditatem derelinquat . Hanc praefatam donationem propria et non modica emi pecunia ; non solum illam , quin potius cuncta illius particulatae praedia , basilicae videlicet sancti Petri principis apostolorum obrizo¹ empta auro , perpetualiter donavi .

Si autem , quod absit , aliquis typo supercilii turgens hanc meae emptionis ac confirmationis breviculam elidere vel infringere temptaverit , sciat se novissima ac tremenda concionis die classica archangeli clangente buccina , somatibus tetra postponentibus poliandria , cum Juda impii proditoris compilatore , infaustis quoque Judaeis Christum ore sacrilego ara in crucis blasphemantibus , aeterna confusione , edacibus favillantium tormentorum ignibus , sine fine poenaliter arsurum .

Hujus namque Deo et domino Jhesu Christo inspirante , annuente atque vivente , voluntatis scedula anno incarnationis dominicae . DCCCCXXX . regni vero mihi commissi . VI . Indictione . VII . epacta . III . concurrente . II . septimis Junii idibus luna . XXXI . in civitate omnibus notissima quae Snotingham dicitur , tota optimatum generalitate sub alis regiae dapsilitatis ovante praescripta est . Cujus etiam inconcussae firmitatis auctoritas huius testibus roborata constat , quorum nomina subtus grammulis depicta annotantur .

- ✠ Ego Æðelstanus singularis privilegii ierarchia praeditus rex hujus acumen indiculi cum signo sanctae semperque adorandae crucis , corroboravi et subscripsi .
- ✠ Ego Wulfhelmus Dorobernensis aecclesiae archiepiscopus consensi et subscripsi .
- ✠ Ego Wulfstanus Eboracensis aecclesiae archiepiscopus .
- ✠ Ego Howael subregulus consensi et subscripsi .
- ✠ Ego Morcant subregulus consensi .
- ✠ Ego Iuðwald subregulus consensi .

✠ Ego Ælfwynus		✠ Odda	
✠ Ego Deodred		✠ Wulfgar	
✠ Wulfinus		✠ Ælfheah	
✠ Ælfheah		✠ Æðelstan	
✠ Oda		✠ Æðelmund	
✠ Ælfred		✠ Æðelnoð	
✠ Frohelnus		✠ Ælfsige	
✠ Burhric		✠ Wulfmær	
✠ Ælfred		✠ Helmstan	
✠ Conan		✠ Wulflaf	
✠ Cynsi		✠ Wulfhelm	
✠ Wulfhelmus		✠ Wulfnoð	
✠ Wiredu		✠ Wulfbold .	
✠ Eadwulf		✠ Ælfhere .	
✠ Cenwald		✠ Æðelwold .	
✠ Beorstanus		✠ Eadric .	
✠ Ælfwald		✠ Winsi .	
✠ Osferð		✠ Sigered .	
✠ Æðelstan		✠ Ælfward .	
✠ Osulf		✠ Ælfhere .	
✠ Uhtredus		✠ Eadric .	
✠ Ælfstan		✠ Æðelsige .	
✠ Uhtred		✠ Ælfric .	
✠ Reinwald		✠ Æðelferð .	
✠ Inwaer			
✠ Hadder			
✠ Scule			
✠ Ðurferð			
✠ Hælfden			

episcopus .

dux .

minister .

Et plures alii milites , quorum
nomina in eadem carta in-
seruntur , consenserunt et
subscripserunt .

Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccclii; from "*Reg. Alb. Dec. et Capit. Ebor.*"

704. WITENAGEMOT AT DUCKINGHAM. *Grant by King Ethelstan to the thegn Athelm, of land at Kington St. Michael, co. Wilts: 12th September, A.D. 934.*

Fortuna fallentis, etc. . . . (as in No. 702) superna eisque pro percipiendis semperque specie indefectiva fruendis Ego ETHELSTANUS¹ rex Anglorum per omnipotentis dexteram totius Britanniae regni solio sublinatus quandam telluris particulam meo fideli ministro ATHELMO² id est quindecim cassatarum in loco quem

¹ Ethelstanus, MS.

² Athelino, MS.; Æð., K.

solicole at KINGTONE vocitant libenter tribuo, *etc.* . . . . (*as in No. 702*) quamdiu vivat habeat, et post suæ decessionis transitum. cuicumque voluerit heredi liberaliter ac æternaliter contradendo imperpetuum derelinquat. Si quis autem quod absit, aliquis tipo supercilii turgens hanc meæ donationis breviculam, in modicis sive in magnis elidere vel infringere temptaverit sciat se novissima examinationis die classica archangeli clangente buecina, cum Juda proditore qui a satoris pio sato. "filius perditionis" dicitur impiisque et infidelibus Judæis Christum ore sacrilego in ara crucis mundi¹ diluentem crimina blasphemantibus, *etc.* . . . . *as in No. 703*) tormentorum flammis periturum.

Hujus namque a Deo dominoque Jhesu Christo inspirate atque invente voluntatis cedula anno dominice incarnationis. DCCCCXXXIII. indictione septima epacta. XIII. concurrente. II. idus Septembris luna. XXIX. in villa que Buckingham dicitur tota magnatorum generalitate sub ulnis regie dapsilitatis ovanti perscripta est cujus etiam inconcusse primitatis auctoritas hiis testibus roborata constat, quorum nomina subtus deputata annotantur.

✠ Ego Athelstanus, *etc.* . . . . (*as in No. 703*).

✠ Ego Constantinus subregulus consensi et subscripsi cum multis aliis.

[A.] Bodl. MS., Wood 1, f. 235.

[D.] Dagdale, *Mon. Angl.*, vol. 1, p. 59.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCCLV.

705. *Grant by King Ædelstan to Winchester Cathedral, of land at Eneford or Enford, co. Wilts. 16th December, A.D. 934.*

ÐIS IS þARA . XXX . HIDA BOC TO ENEDFORDA . 7 þARA . X . ÆT CEOL-
BOLDINGTUNE 7 þARA . X . ÆT ÆSCMÆRES PYRDE . DONUM
ÆDELSTANI REGIS .

Regnante et moderante domino nostro Jhesu Christo. Ego ÆDELSTANUS rex et rector totius hujus Britanniae insule largiente domino et omnibus ejus sanctis: has terras dono æternaliter familie æcclesiae sanctæ Trinitatis: quæ est in WINTONIA civitate. intus ad refectorium fratribus et ad vestimenta. Sed et quicumque episcopus qui tunc superfuerit: illiusque æcclesiae regimen teneat; eos de suis propriis episcopalibus villis pleniter pascat: sicut ab antiquis temporibus illi² honorabili familie: 'a' venerabilibus patribus constitutum fuit. Hæc autem sunt nomina villarum hujus meæ donationis: hoc est in monasterio quod ab incolis

¹ Mundi, omitted, K.

² Ille, with e expuncted, and i overline, MS.

ENEDFORD . nuncupatur¹ . xxx . cassatas . Et in villa quæ vocitatur¹ . Ceolboldinctun . x . mansas . Itemque in villa quæ dicitur Escmerespeorð² . x . cassatos . Et precipio in nomine sanctæ et individue Trinitatis : ut hæ supranominatæ terræ sint æternaliter libere : ab omni iugo terrenæ servitutis : excepto expeditione et arcis pontisque constructione . Necnon et hoc precipio in nomine omnipotentis Dei : quod nullus rex aut episcopus . vel aliquis alius potens sit tam audax . ut hujus mæe donationis conductum . commovere seu infringere presumat . Volo itaque ut hæc supra dicta familia semet ipsam pro me tribus diebus in anno pascat : hoc est in festivitate omnium sanctorum . Et quamdiu cristianitas permanserit in hac insula . sint illi mei intercessores ad dominum .

Si quis vero hanc meam donationem adaugere voluerit : adaugeat Deus premium ejus in regno celorum . Si quis autem instituerit minuire : minuatur¹ merces ejus in regno Dei : nisi prius cum satisfactione emendaverit . Necnon et precipio ut omnes eorum terræ . quas mei consanguinei . seu aliqui fideles illis dederunt . in hac eadem libertate sint .

Hoc vero constitutum fuit in regali villa . quæ ab omnibus Fróm nuncupatur¹ anno dominicæ incarnationis . DCCCCXXXIII . indictione . vii . xvii . kl' . Januarii . cum eorum testimonio quorum nomina infra conscripta videntur .

Dis syndon þara . xxx . hida gé mæra to Enedforda .

Ærest óf afenan east staðæ . upp ou ða dic to þam peallum . Of þam peallon and lang hæpaðæs in to lórtan hlæpe . Of lortan hlæpe east and lang furh on ceaster herpað . of ðam hæpaðæ and lang furh on dolh crundæl . of dolh crundæle forð and lang peges on ðone æþenan byrigæls . of ðam byrigelsæ to þære readan hanæ . Of þære reádan hanæ and lang stræt on igean seað . of igean seaþe on þone greatan hling . of þam hlince and lang drafie on þonæ hlinc æt pad dænæ . Of pat dæne and lang furh on þone rugan beorg . of þam rugan beorge and lang furh to ampican . of ampican to blacan dænæ . of blacan dænæ and lang stræt on þone forð . Óf þam forða 7 lanc streames . on þonæ bradan igeoð . of þam igeoðe and lang streames to þære ealdan dic æt riscsteorte³ . of þam hrisc steorte . on þone greatan hlinc . Of þam greatan hlincæ . and lang fyrh on þonæ ruge sled . of þam rugan slede on þone flit garan . of þam flit garan on fitelan sladaes crundæl . Of þam crundæle 7 lang þæs smalan peges on þa rugan hylle . æt þære ealdan furh . and lang furh to þam ealdan lagan . of þam ealdan lagan to æscdene . of æscdene and lang þæs smalan peges to

¹ -tus, MS.

² Ashmoresworth on margin, in 15th century handwriting, MS.

³ A at beginning of this word erased, MS.

rodmundes dæne on þæs blinces heafod . Of þæs blinces heafdæ
 7lang þæs smalan peges on þonæ flit garan . Of þam garan 7 lang
 þære ealdan dīc on þonæ pide geat . Of ðam pidan geate forð to þam
 heafod stoccan . þanon 7 lang dīc on randa ford .

Ego Æðelstanus Angul Saxonum necnon et totius Brit-
 tanniæ rex : gratia Dei regni solio sublimatus : signo
 sanctæ crucis . hoc corroboravi et confirmavi .

Ego Hupal Subregulus .	Ego Apæltan	} minister .
Ego Pulfhelm archiepiscopus .	Ego Odda	
Ego Pulfstan archiepiscopus .	Ego Apæltan	
Ego Peodred	Ego Pulfhelm	
Ego Pulfhun	Ego Ælfhere	
Ego Ælfheah	Ego Ælfheah	
Ego Oda	Ego Pulfsize	
Ego Ælfreð	Ego Pulfgar	
Ego Ælfheah	Ego Æpelmund	
Ego Æpelgar	Ego Pulfgar	
Ego Burgic	Ego Pullaf	
Ego Cenpald	Ego Pulfmer	
Ego Ælla	Ego Ælfheah	
Ego Pynsize	Ego Ælfic	
Ego Tidhelm	Ego Pulfnoð	
Ego Cynesige	Ego Æðelstan	
Ego Pulfhelm	Ego Eadric	
Ego Ælfred		
Ego Alpald dux .		

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,360, f. 64.

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. 1007; from [A.]

706. *Anglo-Saxon form of No. 705.*

Mid Godæs gife Ic ÆPELSTAN Ongol Saxna cyning 7 brytæn
 palda eallæs ðyses Iglanæs þurh Godæs sælene . and ealra his
 halegra ðas land æcelice sælle into sanctæ Trinitatan þam hipum
 to hira beodlandæ 7 to hregl talæ . Ðæt is ðonne AT ENEDFORDA
 . xxx . hida . and at Ceolbaldine tuna . x . hida . 7 at Æscmeres
 peorðæ . x . hida . 7 ic pulla ðæt þas land durh puniæn on æcelecum
 freodome fróm æghpelcum eorðlecum ðeop dome butan firdæ 7
 festæn ge pæorce 7 brycg ge pæorce . And ic bebedæ on Godæs
 ælmihtiges naman ðæt nauðær næ sie to ðon ge ðurstig . ne cyning
 næ bisceop ne nanes hades man . þæt þas mine gife on prenda oððæ
 ge panie . And ic pille ðæt þa lifan ælce gere ge fermien for mæ hie
 selfie ðrfe dagas . to omnium sanctorum . And a hpilæ ðæ cristendom
 sie fullicæ mid hira godcundnesse for me sfen . And gif hpa ðas

minre gife écan. pillæ iecæ God his on hæfæna rice . And gif hit
hpa þonne panige . þæt he hit næfre næ ge bæte ær æt foran Cristes
ðrym setle . nymðæ he hit mid peorðelicre ded bote gé bæte . And
ic pille ðæt ealra hira beodland þe mine magas ðydær sealdon beón
on ðam ylcan freodomæ . And se ðæt sæ bisceop á þæ ðær þonne
sie him do hira fullan fostær butan hira beodlandum of his bisceop
hamum .

Þis pæs ge sæt on þam cynelicun hamæ æt Fromæ ón . xvii .
kl' . Januarii . Indictio . vii . þu gere þe pæs á gangen from cristes
áccennednesse . DCCCC xxx iii . pintra . on þissæ¹ ge pitnesse ðæ
hira naman hær ón ápritenæ sint .

Æðelstan Ongol Saxna cyning and bryten palda ealles þyses
iglandæs þurh Godæs gifæ þis ge sætte and ge fæstnedæ mid Cristæs
rodæ tacnæ .

Hupal Vnder cyning .

Pulfstan Arcebisceop .

Pulfhelm Arcebisceop .

Peodred

Alspald caldorman .

Pulflun

Æpelstan

Ælfheah

Odda

Oda

Æpelstan

Ælfred

Pulfhelm

Ælfheah

Ælfhære

Æðelgar

Ælfheah

Burhric

Pulsige

Cenpald

Pulfgar

Ælla

Æðelmund

Punsige

Pulfgar

Tidhelm

Pullaf

Cynæsige

Pulfmær

Pulfhelm

Ælfheah

Ælfred

Ælfric

Pulfric

Pulfnod

Æpelstan

Eadric

Adelpald

Pigar

Pulfric

Ælfsige

Ælfsige

Ælfhære

Æpelgerð²

biscope .

minister .

minister .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 94.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCC; from [A.]

707. *Grant by King Æðelstan to the thegn Witgar and three lives,
of land at Hamanfuta, or Havant, co. Hants. A.D. 935.*

HAMAFUNTAN LAND BOC þe ÆPÆLSTAN CING BOCODE PHTGARE .

Regnante Theo in eona eo[n]um.³

Neminem quippe in mortali solo quamvis universam cosnui
seriem quisque sollerti mentis acumine perlustret . expertem reppe-

¹ ðy., K.

² Æðelgerd, K.

³ See No. 558 *ad fin.*

riet debite mortis extitisse . illamque justæ severitatis sententiam protoplasti prevaricationis noxam delatam evasisse ut dicitur: "Terra¹ es et in terram ibis pulvis es et in pulverem reverteris".

Qua propter ego ÆDELSTANUS . nodante Dei gratia basileus² Anglorum et equæ totius Bryttanniæ orbis curagulus antilogium³ predecessorum meorum et regalium infularum non oblivescens fideli meo ministro nomine . WITGAR . aliquam juris mei partem libenter largiendo concedo . VII . mansas in illo loco ubi rustici vocitant . HAMANFUNTA . ut habeat et possideat . prefatam terram quamdiu vitalis spiritus in ergastulo sui corporis degendo inheserit . Et post se trium hominum dierum habeat liberam potestatem donandi relinquendique cum omnibus ad se rite pertinentibus . campis . silvis . pratis . piscariis aquarumque decursibus . et in omnibus mundialibus causis sit libera ab omni regali tributo nisi expeditione et arcis pontisve constructione .

Si quis hoc nostrum donum custodierit cum triumphantibus tripudium æternæ suavitatis gloriam inoleseat . sin aliter quod non optamus antiqua machinatione diaboli fraudis inlectus fuerit : Et hoc nostrum decretum mutare satagerit . terribile spectaculum inter rabidis rictibus crudeliter discerpatur . Et nullius adventantis consolationem uspiam reperire potuerit .

Acta est hæc predicta donatio anno . X . gloriosissimi predicti regis . Istis terminibus circumgyrata esse videtur .

Dis synd þæs landæs ge mæro sæt Hamanfuntan .

Ærest þær ocerburna utt scyt on sæ . þæt upp and lang oceburnan to halelan mærsce eastre þeardan and lang brocæs . þæt ofer þa stret . Æt utelan bricge . þenne ofer þa stræt . tþamles þæ þrittig gyrdan and lang burn stopæ . þæne þær east to stucan pisc æt þæne mearc beorh þæne and lang ræpe on þorn pīc eastre pearla to þon pītan stocce . þonne of þam hītan stocce . þurh þæt pudu geheg to neddan leage . to þam hære pæðe . þæne and lang naddan leage be þam pæge oþþa norð efes þonne and lang hærpæðes to dundeburnan on þæne pær rihtan stocce . þonne and lang dundeburnan on þæne east hære pæð . on þa tpa æcc . þæ standan in on þam hærpæðe . þonne and lang hagan on lam hyrðe eastre pearla on ippara hagan . þonne and lang ippara hagan on þæne ifiltan stocce . þonne of þam ifiltan stocce suþ be hrycg pæge oþþa hīrnan . þonne of þære hīrnan and lang ippara hagan suþ 7 east on þa burn stop . þonne of þære burn stope and lang hagan on herredes leage . pæsæ pearðæ . þonna be þære leage on þæne stocce be þæt lid

¹ Gen. iii. 19.
originally, MS.

² -leas, with e expuncted, and u overline, MS.

³ -loquium,

geat on hangodæ . þænnæ of þam stoccæ utt þurh beorc leage
 midde peardne on þene ealdan æsc . þonnæ of þam æscce sup ofer
 þonæ peg on þa apoldre . þonnæ of þære apoldre on þene hþitan
 hæsl . þonnæ of þam hþitan hæsl on huutt þic eastæ pearde and
 lang grenan peges of puhing landes hyrnan . þænnæ pæst and
 lang peges oðða pestran puh ing landes hyrnan sup þonnæ and
 lang hege ræpe of iimbæs dæl . þonne of iimbæs dællæ . and lang hege
 ræpe utt on limburnan . þonnæ and lang limburnan utt on sæ .

Acta est autem hec nostra donatio . Anno ab incarnatione
 domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XXXV . Indictione . VII .

Ego Ædelstanus Dei gratia tocius gentis Anglorum rex
 cum sigillo sanctæ crucis meum predictum donum
 consignavi atque roboravi .

Ego Pulfhelm Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus cum
 signo sanctæ crucis confirmavi .

Ego Theodred Lundonie urbis episcopus consensi .

Ego Ælfheah Wintoniensis æcclesiæ previsor in electione
 sua confirmavi .

Ego Cenpald	} episcopus .	Ego Ælfsige	} minister .
Ego Oda		Ego Ælfsige	
Ego Ælfred		Ego Pulfisige	
Ego Ella		Ego Hefa	
Ego Ælfheah		Ego Ælfpold	
Ego Oda	Ego Vhtred	} minister .	
Ego Ædelstan	Ego Sigered		
Ego Ælfred	Ego Ælfric		
Ego Ælfheah	Ego Eadmund		
Ego Siulf ¹	Ego Pulfisige		
Ego Pulfhelm	Ego Ælfhere		
Ego Pulfnod	Ego Æþelpold		
Ego Aðulf	Ego Ordeah		
Ego Ælfheah	Ego Beorhtnod		
Ego Pulfgar	Ego Eadric		
Ego Pulfmer	Ego Ælfhelm		
Ego Spiðulf	Ego Æþered		
Ego Ædelmund	Ego Pullaf		
Ego Ædelgeard			

Ego Ælfsige
 Ego Ælfsige
 Ego Pulfisige
 Ego Hefa
 Ego Ælfpold
 Ego Vhtred
 Ego Sigered
 Ego Ælfric
 Ego Eadmund
 Ego Pulfisige
 Ego Ælfhere
 Ego Æþelpold
 Ego Ordeah
 Ego Beorhtnod
 Ego Eadric
 Ego Ælfhelm
 Ego Æþered
 Ego Pullaf

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 90.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. 2021; from [A.]¹ Sigewulf, K.

708. *Grant by King Athelstan to Shaftesbury Abbey, of land at Terent, or Tarrant, in Pimperne hundred, co. Dorset. A.D. 935.*

APELSTANUS REX HEC¹ IN SCRIPTO BIS SEX MANENTES AD TARENTAM DEO ꝛ ECCLESIE SANCTI EDWARDI ROBORATUMꝛ¹:

Regem¹ regum dominoque dominorum regnum sublimiter regente cunctorumque¹ creaturarum quas ipse ante secula et in seculis secularum ineffabiliter preordinatos moderando condicionis statum regulavit usuique terregeno ineffabiliter creata prolataque ad antropon salutem concessit duo inef[ss]e² quibus tunc³ humanorum constat effectus actuum voluntas 'scilicet' atque potestas. Idcirco ille divicie cum mentis intencione diligende sunt que nunquam decipiunt. habentem nec in ipsa morte admittuntur. set plus habundant dum cernitur quod amatur.

Quapropter ego APELSTANUS nodante Dei gratia basileos Anglorum ꝛ eque totius Britannie orbis Deicolarumque fylos atque curagulus eorum non innocenter divinam amonicionem obaudiens partem ruris proprii juris mei dicatione subactam in fervore amoris illius qui dixit. "date⁴ et dabitur vobis". libens perpetuali libertate tribuendo condono Christicolis virginibus etare⁵ matris Jhesu servientibus in loco celebri at SHAFTESBURI bis sex manencium in loco qui vulgari dictione. et appellativa relacione nuncupatur ad TERENTAM seu supradiximus eatinus ut sanctis conamniibus melita assistentina oramina catervatim importunis precibus perpetrata crimina altithronum archontem veniam impetrent omnimodo interdiciamus. ita ut hec nostra donacio in sempiterno graphio cum signaculo sancte crucis confirmata sit. eciam si quilibet altas⁶ litterarum discrepciones conferat. vel. antiquam cartulam nichil adversum hanc pretitulat constitucionem. set nostri iudicii ꝛ signo sancte crucis erectione contempta fiant et ad nichillum valeant.

Sit autem predictum Rus cum omnibus ad se rite pertinentibus campis pratis liber excepto hiis tribus pontis et arcis constructione expeditionisque adjuvamine in cunctis successoribus. Hoc jus donacionis augendo conservantibus feliciter perveniant inter celibes celestium turmarum. et sine fine in eterna doxa letentur.

Si quis autem quod non optamus infringere temptaverit hoc nostrum donum. sciat se in examine tremendi iudicii redditurum

¹ Sic, MS.

² Luc. MS., "for esse", K.; but cf. No. 714.

³ Tantum, K.

⁴ Luc. vi, 38.

⁵ : traip.

⁶ Sic, MS., : alia.

temeritatis audaciam perperum esse . nisi pura emendacione ⁊ singulta lamentacione emendaverit .

Istis terminibus circumgirata esse videtur .

Arest of pimpernwelle . and þanen : to þare rede hane . and þanen : to þare lipitendich . and þanen and lang dich : to dungete ut þurch þane wde ⁊ þanen : to þan stanegan crundel ⁊ þanen to fildene lane uppende ⁊ þanen : to terrente ⁊ þanen anlang streames oð þanne ford . ⁊ þanen est anlang herepapes od littlen wde ⁊ þanne an lang þere fures one dat dich ⁊ þanen : to tatanbeorge and of þane berge an lang pic herepapes to chirceford ⁊ of þanne forde : to bagging berghe ⁊ þanen : on þane operne beoit¹ . ⁊ þannen : to horsedich ⁊ þannen : on porres berg of þane beorge . est on þone med ham suðe wardne ⁊ þanen on þat beorhlem be westen cockes þorne . ⁊ þanen þyres ouer chelesbergh² ⁊ þanen wið norþen þanen graetm beorge ⁊ þanne of dune to pimpern . on þa burnestowe middewarde ⁊ þanen est to pimpernwelle . :

Incipiente anno XI. predicti Regis prefatum donum consignatum est . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi DCCCC . xxxv . Indiccione vii^a . :

Ego Athelstanus gratia Dei Rex Anglorum prefatum donum cum sigillo sancte crucis confirmavi atque roboravi . ✠ .

Ego Wlfhelm Durubernensis ecclesie Archiepiscopus titulavi triumphale signum superni Rectoris ✠ .

Ego Alfech Pitaniensis² ecclesie hierarchus tripudium sancte crucis inpressi et cetera ✠ .

[A.] MS. Harl. 61, f. 15.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxvi; from
[A.] (Boundaries in vol. iii, p. 410.)

709. *Grant by King Athelstan to Ethelkm the thegn, of land at Merkesburi, or Marksbury, co. Somerset.* A.D. 936.

CARTA REGIS ATHELSTAN DE MERKESBURI³.

Regnante domino in perpetuum sancta trinitate , presentisque vite curriculis subterlabentibus atque omnibus propemodum rerum gestis oblivioni traditis aut ignoranter⁴ id agente vel incuria regum ac magistrorum ignaviter torpesciente ac cliricente ;

Quapropter ego ATHELSTANUS nodante Dei gratia basileos Anglorum et eque totius Britanniae orbis gubernator litterarum me-

¹ Sic, MS.. 1 beorc.

² Wintan., K.

³ -ry, B.

⁴ Ignoravit, A.

morie commendare procuravi aliquam juris mei partem meo fideli ministro ETHELELMO in æternam hereditatem pro ejus amabili subjectione¹ atque obedientia necnon et² pro placabili peccunia quam devota mente mihi detulit munificentie donacionis gratia seu supradiximus in æternam hereditatem condonavi in loco qui vulgari dictione et appellativo relatione nuncupatur³ at MERKESBURY⁴. ut habeat et possideat quam diu vivat et postquam universitatis viam adierit posteritatis sue successoribus illam prædictam terram juxta estimationem decem manentium cuicumque voluerit heredi derelinquat cum omnibus ad se rite pertinentibus paschuis⁵ pratis silvis silvorumque nemoribus. Sit prædicta terra libera in⁶ omnibus mundialibus causis præter pontis et arcis constructione expeditionisque adjuvamine in cunctis successoribus. Hoc jus donacionis augendo conservantibus feliciter perveniant inter celibes caelestium turmarum et sine fine in eterna doxa letentur.

Si quis hoc quod non optamus infringere temptaverit hoc nostrum donum sciat se in examine tremendi judicii⁷ redditurum temeritatisque audaciam perpessum esse nisi pura emendacione et singulta lamentacione emendaverit.

Istis terminibus prædicta terra circumgirata esse videtur.

Pis beth þe land mere at Merkesburi. On radanforde þanen end lang brokes on Conigrave est and nortward þanen on riȝte to Wedergrave southward þanen bi Wyrtwalen to Aldresyate of Aldresyate on Middilgrave suthward þanen end lang weies of the wei birth west. þanen bi wirtwallen. þanen on Widencombe southward þanen end land Widecombes on Southbrok end lang brokes on Holendich þanen end lang þes Mere hawen on Kalwendoune þanen end lang calwendoune to þis forlang est ende. þanen þar north on the heved to grave þanen on wirþwale. þanen on smale wey end lang weies in wondes dich schot and foure acres bi northe þan dich of wondes dich by wirtwalen þaron brigtingleighe estward þanen on riȝt up on Pinckesbrugge⁸ þanen on merewelle þanen on riȝit to þis est long furlang est ende ende lang þar lete to þan north lang furlang north ende end langes þar lete þar on stan wei ende langes stan weies þar eft on Radenforde.

Acta hæc est⁹ prædicta¹⁰ donacio anno ab incarnatione domini nostri Ihesu Christi. DCCCCXXXVI^o. indictione octava.

Ego Athelstanus rex totius Britannie prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi. ✠.

¹ Subjicione, B.

² Et, omitted, B.

³ -ta, B.

⁴ -ry, B.

⁵ Pascuis, B.

⁶ Ab, B.

⁷ Rationem, appears to be required here.

⁸ -burgh, B.

⁹ Hæc est, omitted, B.

¹⁰ Prefata, B.

Ego Wlfhelm Dorobornensis archiepiscopus ejusdem regis
donacionem cum trophæo agie crucis confirmavi¹.

Ego Alfetȝ Wintoniensis ecclesiæ episcopus triumphalem
trophæum agie crucis impressi cum multis aliis.

[A.] MS. Bodl., Wood, i, f. 20^a.
Hardy's MSS. in Record Office.

[B.] Marquess of Bath's MS., f. 342. For the
transcript of which I am indebted to Mr.
F. H. Dickinson.

710. *Poem referring to the presentation of the Cottonian MS. of the Four Gospels, Tiberius A. ii, by King Ædelstan to Christ Church, Canterbury. After A.D. 936.*

Rex pius ÆDELSTAN patulo famosus in orbe
Cujus ubique viget Gloria lausque manet
Quem Deus angligenis solii fundamine nixum
Constituit regem Terrigenisque ducem
Scilicet ut valeat reges Rex ipse feroces
Vincere bellipotens Colla superba terens
Quisquis amore fluens rutilans hoc luce volumen
Perspicis eximia Dogmata sacra lege
Quod rex aureolis sacro spiramine fusus
Ornavit titulis Gemmigerisque locis
Quodque libens Christi ecclesiæ de more dicavit
Atque agie sophiæ Nobilitavit ovans
Hoc quoque scematicis ornariet ora lapillis
Auxit ubique micans Floribus ut variis
Quisque sitit veniat cupiens haurire fluenta
Dulcia mella gerens Inveniat latices
Ergo greges pastorque sacre Dorobernicus aulae
Se caveant ne quid Fraus inimica gerat
Hunc quisquis textum divino fonte refertum
Tollere præsumat Finetenus pereat.

[A.] MS. Cotton, Tiberius A. II, f. 14 (xth
cent.)

[L.] *Catal. of Ancient MSS. in the British
Museum*, 1884, Part II, Latin, p. 36, col. 2.

711. *Dedication by King Ædelstan of the Cottonian MS. of the Four Gospels, Tiberius A. ii, to Christ Church, Canterbury. After A.D. 936.*

Volumen hoc euuangelii . ÆDELSTAN . Anglorum basyleos . et
curagulus totius Bryttanniæ . devota mente . Dorobernensis cathedre

¹ Consignavi, B.

primatui . tribuit ecclesie Christo¹ dicatæ . quod etiam archiepiscopus . hujus ac ministri ecclesie . presentes successoresque . curiosis affectibus perenitter agnoscant . scilicet et custodire studeant . prout Deo rationem sunt reddituri . Ne quis in æternum furva fruade² deceptus . hinc illud arripere conetur . Sed manens hic maneat . honoris exemplumque cernentibus . perpetue sibi demonstret . Vos etenim obsecrando postulo . memores ut vestris mei mellifluis oraminibus . consonaque voce fieri prout confido . non desistatis . ,

On³ f. 23, beneath the title to St. Matthew's Gospel, are inscribed the names "✠ ODDA REX :." and "✠ MIRTHILD MATER REGIS :." These names have been identified as those of the Emperor Otto (A.D. 937-973), and his mother Mechtild, wife of Henry the Fowler; and it has been reasonably conjectured⁴ that the MS., which is evidently of foreign origin, was sent as a present from Otto to Æthelstan, whose half-sister Eadgyth he married in A.D. 925.⁵

[A.] MS. Cotton, Tiberius A. ii. f. 146 (xth cent.).

[L.] *Catal. of Ancient MSS. in the British Museum*, 1884, Part II, Latin, p. 86, col. 2.

712. *Grant by King Æthelstan to Sigulf, of land at Niwantune on the River Use, or Newton, near the "Ermine Street", and Hackthorn, co. Lincoln.⁶ A.D. 937.*

Ego ÆTHELSTANUS, etc., rex Anglorum et eque totius Albionis gubernator rogatus fui a meis fidelibus ministris ut aliquam partem terræ in æternam hereditatem laxarem SIGULFO, eorumque precibus annuens pro ejus amabili subjectione atque obedientia cum consensu optimatum meorum terram quinque manentium ubi ab incolis nominatur NIWANTUNE juxta dirivatis fluentium successibus ubi vulgares prisco usu moralique⁷ relatione nomen imposuerunt USE quatinus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat et posteritatis suæ successoribus cuicumque voluerit heredi derelinquat, in æternam hereditatem cum omnibus ad se rite pertinentibus pascuis pratis campis silvis silvarumque nemoribus. Sit autem predicta terra libera ab omnibus mundialibus causis preter pontis et arcis constructione expeditionisque adjuvamine.

¹ Christo, omitted, L.

² Sic, MS.

³ This paragraph from L.

⁴ Sharon Turner, *Hist. of the Anglo-Saxons*, ed. 1852, vol. ii, p. 176.

⁵ See

Flor. Wigorn., ed. Thorpe, vol. i, p. 132.

⁶ Probably; but cf. Newton-Blossomville on the Buckinghamshire Ouse and Newton-upon-Ouse, co. York. I do not know any Newton on the East Anglian River Ouse, near Thorney.

⁷ Mobilique, K.

þæs ben þe land mæro sæt Nipantune Ærest of stanpege ƿlang
slædes on ða fulan rode of þare fulan rode ƿlang slædes to dinnes
hangran ut þurh denegiðegraf to þan haghorne . ƿ þan to þam
hlæpe ƿ þan to þam ellene ƿ þan to Use staepe on ealferðes hlaep ƿ
þan on suðfelde ƿ spa be pirtpalam on þa efsan ƿ þan on þone
piðig ƿ spa be pirtpalam on þone mereþorne on eastelhalf brantes-
pyrðe ƿ þanne on þone Stanpege .

Acta est prefata donatio anno . 937 . indictione . 10 .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 5837, f. 180. (Late
transcript "ex registro de Thorney".)

Collectanea Topographica, vol. iv, p. 54.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. xcxiv, from [A.]

713. *Grant by King Æthelstan to Ælphege, Bishop of Winchester, of
land at Ciltcumb, or Chilcomb, co. Hants. A.D. 937.*

CONFIRMATIO REGIS ÆDELSTANI DE TERRA CILTACUMBE .

Quia regum gesta antecessorum laudabilia religiosorum ƿ prin-
cipum justorum qui veritate ƿ iustitia caritate ƿ misericordia
florentes : gentem suam moderamine regali rexerunt . ƿ quod bonum
est in oculis Dei gesserunt . regum et principum successorum tota
sequi precipitur diligentia . eorum exempla previa cunctis in post-
erum dilatare . ut sic in illis impleatur quod scriptum est . " Mul-
titudin¹ sapientium sanitas est orbis terrarum . "

Unde Ego ÆPELSTAN totius loculentæ Britannie rex possessio-
nem sancte Dei ecclesiæ PENTANE² quam proavus meus Aþulf rex
justus ƿ benignus Deo ƿ sanctis apostolis Petro et Paulo obtulit .
rogante me venerabili Christoque amabili ÆLPHEGO ejusdem
ecclesiæ pontifice in nomine sancte Trinitatis renovo tanque pro
omnium preteritorum quam ƿ futurorum regum Anglorum . sed ƿ
pro cunctorum vivorum et mortuorum animabus Anglorum . etiam
et meæ ipsius anime pro redemptione ad presens stabilio . adjurans
per regem cœlestem ut nullus regum nullusve principum eam im-
mutare aliquando p[re]sumat .

Denique rex præfatus Aþulfus quia unus clericorum basilice Pen-
tane ante regnum adeptus³ existens . basilicam ipsam affectu peculiari
quoad vixit amavit ditavit ƿ sublimavit . ƿ iccirco cum consensu
ƿ benedictione universalis pape vallem illustrem CILTECUMB
appellatam cum omnibus appendiciis ƿ finibus suis huic inde dila-
tatis sicut qui hodietenus supersunt dilucide norunt . Christo ƿ
apostolis pretitulatis delegavit . omnemque summam hereditatis

¹ Sap. vi, 26.

² Erasure here, MS.

³ -tum, K.

hujus pro una mansa in omni negotio ꝛ debito haberi statuit . ꝛ ut nunquam majori servitio quam ab una exigitur mansa deserviat in nomine Christi interdixit . Igitur hanc libertatam sic roboratam . quisquis servitio graviori oppresserit . Christum cum venerit in magistate sua cum angelis suis judicem iratum ꝛ sanctos apostolos Petrum ꝛ Paulum sanctos quoque omnes in æcclesia Pentana quiescentes ejusdemque æcclesiæ episcopos adversarios habeat nisi se nequiter egisse doleat . rursumque dilecte Deo basilice amicus efficitur Pentane .

Anno siquidem incarnationis dominice . DCCCC . XXXVII . qui precessit annum quo bellum celebre in BRUN-INGAFELDA factum fuit . Æþelstano rege pro his ꝛ aliis multis beneficiis victoriam optinente libertas hæc renovata erat . archiepiscopis episcopis ducibus ꝛ principibus Anglorum insimul pro regni utilitate coadunatis . qui omnes uná¹ maledictionem ei imposuerunt qui eam unquam immutaret .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,850, f. 1153.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. XCXXII; from [A.]

714. *Grant by King Æthelstan to Wilton Nunnery, of land at Brydancumb, or Burcombe, near Wilton, co. Wilts. A.D. 937.*

PIS HIS BRYDANCUMBES LAND BOC þe ÆþELSTAN CING GE BOCODE
þAM HIPUM AT PILTUNE FOR HINE ꝛ FOR EADFLEDE HIS SPITOR
ON ECHE YRFE .

Regnante² theo in eona eo[n]um . Neminem quippe in mortali solo quamvis universam cosmi seriem quisque solerti mentis acumine perlustret expertem reperiret debite mortis extitisse . Illamque juste severitatis sententiam . protoplasti prevaricationis noxam delatam evasisse ut dicitur . "Terra³ es et in terram ibis pulvis es et in pulverem reverteris" . Set tamen divina clementia 'in erarchali⁴ potentia nobis jacentibus in infimis ad antrapon salutem concessit duo inesse quibus tantum humanarum constat effectus actuum Voluntas scilicet atque potestas . Idcirco ille divitie cum mentis intentione diligende sunt que numquam decipiunt habentem . Nec in ipsa morte amittuntur . sed plus habundant dum cernitur quod amatur .

Quapropter ego ÆþELSTANUS . nodante Dei gratia basileos Anglorum⁵ et et⁶ eque totius Britannie orbis curagulus perpetuali

¹ Unam, K.

² Cf. No. 707, *proem*.

³ Cf. Gen. iii, 19.

⁴ Inenarrabili, K.;

terarchali.

⁵ Angl., with *e* expanded, MS.

⁶ Second et omitted, K.

libertate tribuendo condono venerabili collegio Christicolarum in illo celebri loco qui dicitur . WILTUN . ad ecclesiam sancte Marie matris domini in sempiterna hereditate . VI . mansas hilariter impenderem . Ubi ruricoli antiquo usu nomen imposuerunt et appellativo relatione nuncupaverunt . BRYDANCUMB . juxta derivativis aquarum cursibus . Æt noddre . ut illa prefata congregatio predictam terram habeat ac possideat cum omnibus ad se rite pertinentibus campis pratis pascuis derivatisque cursibus aquarum ceu supra diximus in eternam hereditatem . Hoc autem fructuosum eulogice munusculum in sempiterno graphio cum signaculo sancte crucis maneat . pro redemptione piaculorum meorum necnon et germanitatis mee . Eadflède . eatenus ut vestra veneranda monastice classis caterva medullata orationum holocaustamata concorditer nostri memoriam summo tonanti commendare non pigeat . Sit autem predictam rus ab omni mundiali censu et regali coactione liber . exceptis istis tribus expeditione arcis pontisve . In cunctis vero successoribus¹ hoc jús donationis augendo amplificando satagerint augeat amplificetque cunctiparens genitor in hoc presenti vitam illorum et inter celibes beati felicesque sine fine in eterne doxa letentur .

Si quis autem quod non optamus hanc nostram donationem infringere temptaverit . perpessus sit gelidis glatiarum flatibus et malignorum spirituum . Terribiles tormentorum crutiatu evasisse non quiescat . nisi prius inriguis penitentie gemitibus et pura emendatione emendaverit .

Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur .

Dis syndon þa land gemæro at Brydancumbe .

Of noddre staþe up ofer east cumb spa se stan lrycg scyt ut to þan . ha þanne byrgelse . þonne pest ȝlang lricges spa se herepoþ sceat to þam beorge to scorte lryþrua . þonne forþ be yfre oþ hringpoldes treop . þonne ȝlang herpoþes in on beorge . forð þonne ȝlang streames oþ oxnaford . þonne þær ofer on ane lake . þonne ȝlang lake eft in on noddre .

Acta est hec prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC XXXVII . Indictione . x .

Ego Æþelstanus rex totius Bryttannie prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

Ego Pulfhelm Dorobo[r]nensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agye crucis consignavi .

Ego Ælfbeah Þintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agye crucis inpressi .

¹ [qui] inserted, K.

Ego Peodred Lundeniensis ecclesie episcopus consignavi .

Ego Cenpold episcopus predictum donum consensi .

Ego Odo episcopus confirmavi .

Ego Ælfheah episcopus consignavi .

Ego Burgric episcopus consensi .

Ego Æpelgar episcopus roboravi .

Ego Ælfpold dux .

Ego Ultred dux .

Ego Odo minister .

Ego Pulfgar minister .

Ego Sigered minister .

Ego Ælfric minister .

Ego Eadmund minister .

Ego Pulfsize minister .

Ego Ælfhere minister .

Ego Pitgar minister .

✓ Ego Æpelpold minister .

Ego Ælfheah minister .

Ego Ælfred minister .

Ego Pulfmæc minister .

Ego Pulfgar minister .

Ego Ælsige minister .

Ego Ælfnoð minister .

Ego Ordeah minister .

Ego Ælfric minister .

Ego Sigulf minister .

Ego Beorhtnoþ minister .

Ego Æpelstan minister .

Ego Ælfric minister .

Ego Eadric minister . *

Ego Eallhelm minister .

Ego Ælsige minister .

Ego Æpered minister .

Ego Æpelmund minister .

Ego Pulfhelm minister .

Ego Pullaf minister .

[A.] MS. Harl. 436, f. 59.
Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. ii, p. 330.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. xciv; from [A.]

715. *Boundaries of Relcagen, or East-Ling, co. Somerset, granted by King Athelstan to St. Peter's Monastery, Athelney. A.D. 937.*

First into Gorlak thanne to Bykenstill ; from that still to the Whitston ; thans unto the old ditch ; from thulk dick to Depebroke in the old dicke place ; then to the five acres ; from the five acres unto the Hundslawe , and swo adoun to the Slo ; and from the Slow to Riselheie ; thans to Whatcombshey , and so adoun to the Olderworth , and thennes to Brodemersh to the Reddich , endelong the dich anon to the Iurek : from thenns to Privetes-Moreshed ; from Moreshed anon to the middle of Privates Brigg , and then endelong the more anon to Threskwold , and thenns to Ashlake : from Ashlake unto the old lake up into Chesterlake and unto Toteyate : from Toteyate to Hengest-were : from Hengest-were unto Hornwere : from Hornwere unto Shirwold lode , eftsones into Gorlake .

[A.] Collinson, *History of Somerset*, vol. i, pt. ii, p. 84; from *Registr. Abbat. Athelney MS.*

716. WITENAGENOT AT DORCHESTER. *Grant by King Æthelstan to Malmesbury Abbey, of land at Broemel, or Brenhill, co. Wilts. 21st December, A.D. 937.*

DE BROEMEL¹ QUAM ÆTHELSTANUS REX DEDIT SANCTÆ MELDUNENSI ECCLESIAE.

Fortuna fallentis seculi procax . non lacteo inmarcescibilium² liliorum candore amabilis : sed fellita ejulandæ corruptionis amaritudine odibilis . fetentis filios valle in lacrimarum carnis rictibus debachando venenose mordaciter dilacerat . Quæ quamvis arridendo sit infelicibus attrectabilis : Acherontici tamen ad yma Cociti , ni satus alti subveniat boantis , impudenter est decursibus . Et ideo quia ipsa ruinosâ deficiendo tanaliter dilatabitur : sumopere festinandum est ad amena indicibilis letitiæ arva , ubi angelica ymnidicæ jubilationis organa , mellifluaque vernantium rosarum odoramina , a bonis beatisque naribus inestimabiliter dulcia capiuntur , sineque calce auribus clivipparum³ suavia audiuntur . Cujus amore felicitatis illectus , fastidiunt jam infima , dulcescunt superna , eisque pro percipiendis⁴ semperque specie concupiscibili fruendis⁴ : Ego ÆTHELSTANUS⁵ , rex Anglorum per omnipotentis dexteram totius Britanniae regni solio sublimatus quandam telluris particulam venerabili familiae MALDUBIENSI pro animabus patrue- lium meorum Æthelwardi⁶ clitonis , videlicet , Ælfwinis⁷ . et Æthelwinis⁷ , sub estimatione . LX⁸ . cassatorum in loco qui dicitur BROEMEL⁹ , servienti familiae Deo et sancto Petro imperpetuum jus largitus sum , hoc præcipiens in nomine domini¹⁰ ut nostrorum nemo successorum hoc¹¹ nostrum donum , quamdiu Christianitas vigeat , vel minime irrumpere temptet . Quod si quisquam temp- taverit : a Deo imperpetuum dampnandum sciat¹² .

Hujus namque a Deo dominoque Jesu Christo innuente atque inspirante voluntatis scedula , anno dominicæ incarnationis . DCCCCXXVII . regni vero gratis michi commissi . XI . indictione . VIII . epacta . XIII . concurrente . III . XII . kl¹ . Januariæ , luna vertentis mensis . x . in civitate celeberrima , quæ Dornaceaster appellatur , tota optimatum generalitate sub alis regiae dapsilitatis ovanti perscripta est . Cujus etiam inconcussæ firmitatis auctori- tate¹³ hiis testibus roborata constat , quorum nomina subtus minulis depicta annotantur .

¹ Bremel, B.

² -cess-, Brewer.

³ Cliviparum, B.

⁴ -di, B.

⁵ Ath., B.

⁶ Alwynis, B.

⁷ Athelwynis, B.

⁸ . x ., B.

⁹ Wdetun, B.

¹⁰ Domini, omitted, B.

¹¹ Nostrorum, added, B.

¹² Sciat, omitted, B.

¹³ -tas, B.

Ego Æthelstanus , ierarchia florentis Albionis prædictus
rex , cum signo sanctæ semperque venerandæ crucis
corroboravi hunc indiculum et subscripsi .

Ego Wlfhelmus , Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus ,
consensi et subscripsi .

Ego Wlfstanus , Eboracensis ecclesiæ archiepiscopus , con-
sensi et subscripsi .

Ego Eugenius subregulus consensi et subscripsi .

Ego¹ Howel subregulus consensi et subscripsi .

Ego¹ Morcant subregulus consensi et subscripsi .

Ego² Juthua subregulus consensi et subscripsi .

Ego Ælfwine

Ego Cenwald

Ego Wlfhelm³

Ego Oda

Ego Æthelgar

Ego Ælfred

Ego Cunan

Ego Æordred

Ego Wlfhelm

Ego Burgrich

Ego W[i]nsige

Ego Tidhelm³

Ego Kinsige

Ego Sixhelm³

episcopus consensi et subscripsi .

Ego Alfwold

Ego Æthelstan

Ego Osu[lf]

Ego Uhtred

Ego Urum

Ego Uhtred

Ego Guþrum

Ego Scile .

dux .

[A.] *Eg. Malm.*, ed. Brewer, vol. i, p. 207.

[B.] MS. Laned. 417, f. 18.

717. *Boundaries of the land mentioned in No. 716.*

BREMEL .

Hii sunt termini de Bremel . In primis a loco qui appellatur
wrokcumbe usque merkendene . 7 de merkedene directe per cur-
sum aque usque ad stratam . 7 ab eadem strata usque Cadeburne .
7 a capite ejusdem burne directe usque avene 7 sic directe per avene
usque Cristemalford . 7 ad ab eodem loco recte usque huckeam .
Et ab eodem usque le grete trowe . 7 ab eodem loco usque Sand-

¹ These lines transposed, B.

² For this and the rest, B. reads:—Ego Cunan
episcopus subscripsi . Ego Jutual episcopus consensi 7 subscripsi . Ego Wlfhelm
episcopus consensi . Ego Alfwyne episcopus consensi 7 subscripsi . Ego Aelfwold
dux consensi . Ego Uhtred dux consensi 7 subscripsi . Ego Urm dux consensi .
Ego Osulf dux consensi 7 subscripsi . Cf. No 718, which has evidently been con-
fused by the scribe with this.

³ -lin, Brewer.

setep . 7 sic usque 'ad' le Clif . Et sic per clivum usque stizelweye .
 7 ab eadem via usque blakemomore . 7 ab eodem more . usque ad
 locum supra scriptum videlicet wrockumbe .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,067, f. 34A.

J. Y. Akerman, "Poes. of Malm. Abbey", in
Archæologia, vol. xxxvii, p. 14.

718. WITENAGEMOT AT DORCHESTER. *Grant by King Æthelstan to
 Malmesbury Abbey, of land at Wdctun, or Wootton, co. Wilts.
 21st December, A.D. 937.*

DE WDETUN QUAM IDEM REX DEDIT SANCTÆ MELDUNENSI ECCLESIA.

Fortuna fallentis seculi procax , inmarcessibilium, etc. . . . .
 (as in No. 716) yma Cocitio ni satus, etc. . . . . (as in No. 716)
 est decursibilis, etc. . . . . (as in No. 716) summo opere festi-
 nandum, etc. . . . . (as in No. 716) sub estimatione . x . cassatorum ,
 in loco qui dicitur WDETUN , servienti, etc. . . . . (as in No. 716)
 vel ex minimo, etc. . . . . (as in No. 716) a Deo se imperpetuum
 dampnandum . Hujus, etc. . . . . (as in No. 716) celeberrima
 Dorneacester appellata, etc. . . . . (as in No. 716) auctoritas hiiis
 testibus, etc. . . . . (as in No. 716).

Ego Æthelstanus, etc.

Ego Wlfhelmus, etc.

Ego Wlfstanus, etc.

Ego Howel subregulus consensi et subscripsi .

Ego Eugenius subregulus consensi et subscripsi .

Ego Juthual episcopus¹ consensi et subscripsi .

Ego Morcant subregulus consensi et subscripsi .

Ego Ælfwyne episcopus consensi et subscripsi .

Ego Cunan episcopus consensi et subscripsi .

Ego Wlfhelmi episcopus consensi et subscripsi .

Ego Aelfwold dux consensi et subscripsi .

Ego Urm dux consensi et subscripsi .

Ego Uhtred dux consensi et subscripsi .

Ego Osulf dux consensi et subscripsi .

[A.] *Reg. Malm.*, ed. Brewer, vol. i, p. 308.

[T.] Thorpe, *Dipl.*, p. 143; from [B.]

[B.] MS. Lanad. 417, f. 18. (Confused with
 No. 714, q. v.)

¹ An evident slip of the pen by the scribe.

719. WITENAGEMOT¹ AT DORCHESTER. *Compound Charter of King Æthelstan, embracing the grants in Nos. 671, 672, 716 and 717, etc. 21st December, A.D. 937.*

Fortuna fallentis seculi procax, non lacteo liliorum candore amabilis, sed fellita ejulandæ² corruptionis amaritudine odibilis, fetentis filios in valle lacrimarum carnis rictibus debachando venenosis dilacerat; quæ, quamvis arridendo sit infelicibus attractabilis, Acherontici tamen ad ima Cociti, ni Satus Alti subveniat Boantis impudenter est declivis. Et ideo quia ipsa ruinosa deficiendo tanaliter³ dilabitur, summopere festinandum est ad amena indicibilis letitiæ arva ubi himnidica angelicæ jubilationis organa mellifluaque vernantium rosarum odoramina a bonis beatisque naribus inestimabiliter dulcia capiuntur, sineque calce auribus felitium suavia audiuntur. Cujus amore felicitatis illectus, ego ÆTHELSTANUS, rex Anglorum, per omnipotentis dexteram totius Britannicæ regno sullimatus, aliquas terre particulas venerabili familiæ MALDUBIENSI pro animabus patruelium meorum, filiorum Ethelperdi⁴ clitonis. videlicet Elfpini et Ethelpini, Deo et sancto Petro in perpetuum jus largitus sum. sub estimatione. X. cassatorum in loco qui dicitur WDETUN⁵. sub estimatione. LX⁶. cassatorum in loco qui dicitur BREONEL⁷. sub estimatione. V. cassatorum in loco qui dicitur SUMERFORD⁸. item. V. in loco qui dicitur NORTUN⁹. item. V. in loco qui dicitur EPULM¹⁰.

Hoc præcipiens, ut nemo nostrorum successorum. hoc nostrum donum, quamdiu Christianitas vigeat, vel ex minimo interrumpere temptet. Quod si quis temptaverit, a Deo se dampnandum in perpetuum sciat.

Sciant¹¹ autem¹² sapientes¹³ nostræ regionis¹⁴ nos¹⁵ has præfatas terras non¹⁶ injuste rapuisse rapinamque Deo dedisse, sed sic eas accepi, quemadmodum judicaverunt omnes optimates regni Anglorum, insuper et apostolicus papa Romanæ ecclesiæ Johannes, Elfrido defuncto, qui nostræ felicitati et vitæ emulus extitit, nequitiae inimicorum meorum¹⁷ consentiens, quando me voluerunt,

¹ William of Malmesbury clearly indicates that he has made up this charter out of the foregoing deeds above mentioned, by the phrase "multis quidem cartis sed unam scripturam præferentibus", in the sentence which precedes the text. ² Evitandæ, K.

³ Carnaliter, K.

⁴ Æðelredi, K.

⁵ See No. 718.

⁶ . VI., K.

⁷ See No. 716.

⁸ See No. 671, Summer, K.

⁹ See No.

671, 672.

¹⁰ See No. 671.

¹¹ See No. 670; B. begins here.

¹² Autem,

omitted, B.

¹³ Præsentis, var.; gentes, var., B.

¹⁴ Religionis, K.

¹⁵ Nos, var., B.

¹⁶ Me, var., B.

¹⁷ Nostrorum, B.

patre meo defuncto, cecare in Wintonia civitate¹ si non me Deus² sua pietate eripuisset. Sed, denudatis eorum machinamentis, remissus³ est ad Romanam ecclesiam, ut ibi se coram Johanne apostolico⁴ jurejurando defenderet. Et hoc fecit coram Sancti Petri altari. Sed, facto juramento, cecidit coram altari, et manibus famulorum suorum portatus est ad scolam Anglorum, et in tertia nocte vitam finivit. Et tunc apostolicus ad nos remisit, et quid de eo ageretur⁵ consuluit⁶. Nos autem optimatum nostrorum rogatu concessimus ut poneretur⁷ ad cæteros Christianos, quamvis indignus. Et sic judicata⁸ est mihi possessio illius⁹ omnis¹⁰ in magnis et modicis¹¹. *Et cetera.*

Hujus autem a Deo dominoque Jhesu Christo inventæ atque inspiratæ voluntatis scedula anno dominicæ incarnationis. DCCCC^o. XXX°. VII°. regni vero gratis mihi commissi. XI°. indictione octava. epacta. X^{ma}. III^{ta}. concurrente tertio. XII°.¹² kalendas Januarii, luna¹³ vertentis mensis decima in civitate celeberrima quæ Dornacester appellatur conscripta est, tota optimatum generalitate sub alis regiæ dapsilitatis ovanti.

Subscripsere subreguli Eugenius, Howel, Morcant¹⁴, Ludual¹⁵. Archiepiscopi Wlfelmus Doroberniæ, Wlstanus Eboraci. Episcopi Burgrie Rofesis, Tedred¹⁶ Lundoniensis, Eþelgar Orientalium Anglorum, Alfrith¹⁷ Wintoniensis, Elfredus Scireburnensis, Wlfelmus Wellensis, Eþelgar Cridiensis, Oda Wiltensis, Eadhelm Selesiensis, Sexhelm Sancti Cuthberhti, Tidelm¹⁸ Herefordensis, Elwine Wigorniensis, Kinsi Licitfeldensis, Winsi Legecestrens¹⁹.

[A.] Will. Malm., *Gesta Pontif.*, ed. Hamilton, p. 401.

[B.] Will. Malm., *Gesta Regum*, ed. Hardy, vol. i, p. 230.

[G.] Gale, *Vet. Script.*, vol. iii, p. 364.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. xcxxii; from

[G.]

[T.] Thorpe, *Dipl.*, p. 163, n.; from [G.]

¹ Civ. Wint., B., urbe Wint., var., B. and remissus, var., B.

⁴ Ap. Joh., B.

² Dominus, K.

³ Missus, B.,

⁵ A nobis, added, B.

⁶ B. continues as follows:—"An cum cæteris Christianis corpus illius poneretur. His peractis et nobis renunciatis, optimates regionis nostræ, cum propinquorum illius turba, efflagitabant omni humilitate ut corpus illius per nostram licentiam cum corporibus poneretur Christianorum; nosque, illorum efflagitationi consentientes, Romam remisimus, et consentiente papa positus est ad cæteros", etc.

⁷ Portaretur, K.

⁸ Indicta, K.

⁹ Ejus, B.

¹⁰ Omnia, omitted, B.

¹¹ B. continues and concludes as follows:—"Sed et hæc apicibus literarum prænotavimus, ne, quandiu Christianitas regnet, aboleatur. Unde mihi præfata possessio, quam Deo et Sancto Petro dedi, donatur; nec justius novi quam Deo et Sancto Petro hanc possessionem dare, qui simul meum in conspectu omnium cadere fecerunt, et mihi prosperitatem regni largiti sunt."

¹² . XII°, omitted, K.

¹³ Linea, K.

¹⁴ Morrant, K.

¹⁵ Ludual, K.

¹⁶ Tedrid, K.

¹⁷ Elfriche, K.

¹⁸ Tidelus, K.

¹⁹ Legesca, K. This paragraph in

William of Malmesbury's own words.

720. *Grant of Privileges by King Athelstan to the Burgesses of Malmesbury, co. Wilts.*THE ORIGINAL CHARTER TO YE BURGESSES OF MALMESBURY¹.

ATHELSTANUS Rex Anglorum do pro me et meis Successoribus, Burgensibus meis et eorum successoribus MELDULFUENSIS Burgi, quod habeant et teneant semper omnes functiones et liberas consuetudines suas sicut tenuerunt tempore regis² Eaduardi patris mei illibate et honorifici³. Et precipio omnibus sub⁴ imperio meo quod non faciant eis injuriam et sint quieti absque Calumpnia et Scot. Et Do et concedo eis illam Brueram⁵ regiam quinque Hydarum terre juxta villunculam meam de Nortona propter auxilium eorum in conflictu meo contra Daneos⁶.

Confecta est hujus Donacionis Cartula cum Signo meo per testimonium Eadmundi fratris mei et per Consilium magistri Wolsini Cancellarii mei et Odonis Thesaurarii mei et Godwyni.

Godwynus qui fert vexillum Régis perquisivit hoc pro Burgensibus.

[A.] Brit. Mus., Cotton MS., Vitellius C. ix, f. 200 (xvth cent. transcript).

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCCXVIII; from [A.]

[T.] Thorpe, *Dipl.*, p. 175.

721. *Grant by King Æthelstan to St. Peter's Church, Exeter, of land at Topsham, co. Devon. A.D. 937.*

✠ In Christi nomine atque virtute sagaci intuendo prospectu casus lapsusque condicionis humanæ de qua aecclesiastes. "Vanitas⁷ vanitatum" inquit "et omnia vanitas". et ideo mercanda sunt æterna caducis. dicente veritate. "Thesaurizate⁸ vobis thesauros in cælo". et cetera.

Quapropter ego ÆDELSTANUS rex monarchus totius Bryttanniæ insule flante Deo. aliquam ruris particulam id est unam mansam ubi ignostici vocitant TOPPESHAM. libenter concedo ad monasterium sancti Petri apostoli Exoniensis æcclesie pro remedio anime meæ in æternam libertatem habendi quamdiu fides Christiana permaneat. Inmunis amodo iste ager permaneat ab omni censu regali excepta communi labore quod notum est omnibus.

¹ Title omitted, K.   ² Regis, omitted, K.

³ -ce, K.

⁴ Subter, K.

⁵ -riam, K.

⁶ Daneos, K. T.

⁷ Eccl. i, 2.

⁸ Matt. vi, 20.

Si quis amodo hanc nostram donationem amoverit . sciat se Deo contra iturum ire non mihi . quia ab illo potestatem accepi .

Territoria autem istius agri hec sunt . Ærest fram toppes oran up on exan on þone nearan team pol . þanon up on exan . þonne of exa on þa smala lace . of þære lace eft on exa . þanon up andlang exa on þone uferan team pól . þanon up on exan stream oð póle . upp of pole on þone ealdan herpað to dyran treope . þanon suð on pynford up on stream on pyndeles cumbe midde peardne up on þa pyrian . þanon andlang dic on þone reig . east andlang peiges on þære dice birnan andlang dic ut on clyst . andlang streames eft on toppes oran .

Dis synd þære anre gyrde land gemæro æt æschyrste þe gebyrað in to þære hyde æt toppeshamme . ærest fram æschyrste . to æsc pylls lace . þanon up to herpaðe . 7 fram þam herpaðe suð rihte oð hit cymð to gyrde hriges forda . fram gyrde hricges forda adun on stream to pungfe fordan . þanon pest on þone herpað oð þ hit cymð to æsc pilles lace heafdon .

Acta est hæc donatio anno dominice incarnationis DCCCXXX . VII .

✠ Ego Æðelstanus rex totius Bryttanniæ hoc donum cum signo sanctæ crucis confirmavi .

✠ Ego Eadmund indolis clito consensi .

✠ Ego Pulfhelm¹ subscripsi .

✠ Ego Ælfheah² adqueivi .

✠ Ego Æðelstan dux .

✠ Ego Æðelgar³ conclusi .

✠ Aðelpold minister .

✠ Ego Hopel regulus .

✠ Ælfric minister .

✠ Ego Pulfgar dux .

✠ Pulfsize minister .

✠ Ego Ælfhere dux .

✠ Odda minister .

Endorsed :—"Toppeshammes boc" in a hand of the xth cent.; and "Regis Æðelstani de Topesham". in a hand of the xith cent.

[A.] Chart. Antiq. Cantuar., F. 206.

Ord. Surv. Facs., pt. 2, pl. xiv.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccclxix; from [A.]

722. Another form of No. 721.

✠ ANNO⁴ dominicæ incarnationis DCLXX . indictione XI . Ego ÆDELSTAN rex totius Bryttanniæ insulæ . dabo pro æterna retributione et pro expiatione animæ meæ unum cassatum in loco ubi ab incolis vocitatur TOPPESHAM⁵ Deo et sanctæ Mariæ ad monasterium

¹ Archbishop of Canterbury.

² Bishop of Winchester.

³ Bishop of Crediton.

⁴ Toppeshammes boc, title, B.

⁵ Toppeasham, K.

quod a solicolis nominatur EXACEASTER ut habeat quamdiu fides catholica in gente Anglorum permaneat. Precipimus et obsecramus in Dei omnipotentis nomine et in sanctæ trinitatis honore. ut nullus hominum in aliquo tempore unquam ausus fuerit hanc nostram donationem minuere aut frangere in aliquo sed semper stabilis et inconcussa permaneat tam Deo quam et hominibus usque in æternum tempus.

Si quis autem hoc munus in aliquo frangere vel minuere temp-taverit. sciat se coram Deo et sanctæ Mariæ¹ rationem reddere. nisi hic prius celeriter emendet coram idoneis testibus.

Hujus agelluli te[r]mini hæc sunt. Ærest fram toppes horan up an exan on þone nearan teampol þanon up on exan þenne of exan on þa smalan lace of þære lace eft an exan þenne up anlang² exan on þone uferan teampol þanon up on exan stream oð pole up of³ pole on þone ealdan herpoð⁴ to dyranstreope⁵ þanan suð on pynford up on stream on pyndeles cumb middepeardne up on þa pyrian þanon anlang dice⁶ on þone peg east an lang² peges on þære dice hyrnan anlang dice ut on clyst anlang² streames eft to⁷ toppeshoran⁸.

✠ Ego Ædelstan rex Anglorum hanc nostram donationem cum signo crucis impressi.

✠ Ego Eadmund indolis clito consilium dedi.

✠ Ego Pulfhelm archiepiscopus consolidavi.

✠ Ego Peodred episcopus subscripsi.

✠ Ego Ælfheah episcopus adqueivi.

✠ Ego Brihtelm episcopus consensi.

✠ Ego Eadelm episcopus favi.

✠ Ego Ædelgar episcopus conclusi.

✠ Ædelstan dux.

✠ Pihtrund minister.

✠ Ælfhere dux.

✠ Ædelmod minister.

✠ Eadmund dux.

✠ Deormod minister.

✠ Æpelsige dux.

✠ Pulfgar minister.

✠ Odda minister.

✠ Osulf minister.

Endorsed:—"Toppesham. an hid". "Topesham". "Regis æðl-stani de topesham". and "Carte regum De Toppisham". in various *handwritings*.

[A.] Charter in the Salt Library at Stafford (xiiith cent. copy).

Ord. Surv. Rec., pt. II, plate "Salt".

[L.] MS. Lansdowne 446, f. 88; facsimile of [A.]

Hardy's MSS. in Record Office.

[B.] *Chart. Antiq. Cantuar.*, T. 27.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccclxx; from [L.] ("apparently a faulty copy of No. cccclxx"). Boundaries in vol. III, p. 411.

¹ -cta -ria, B. K.

² Andl., B.

³ Than, added, B.

⁴ -path, B.

⁵ Dyran treope, B.

⁶ Dyc, B.

⁷ On, B.

⁸ B. here inserts the

paragraph *Dis synd þære*, etc. See No. 721.

723. *Grant by King Æðelstan to the church of the Monastery of St. Mary at Exeter, of land at Hrocastoc, Rookstock, or Stoke Canon, near Exeter, co. Devon. A.D. 670 for 938.*

✠ Anno domicae¹ incarnationis DCLXX . indictione XI . Ego ÆDELSTAN rex Anglorum dabo pro æterna remuneratione et pro expiatione animæ meæ sex perti'c'as ubi incolis vocitur² HROCASTOC Deo et sanctæ Mariæ ad monasterium quod incolis vocitatur EXACEASTER . ut habeat quamdiu christiana fides in gente Anglorum maneat . Precipimus quoque et obsecramus in Dei omnipotentis nomine et in trini'tatis honore . ut nullus hominum in aliquo tempore ausus sit frangere vel minuere . Sed stabilis et inconcussa permaneat.

Si autem aliquis hoc in aliquo frangere temptaverit . sciat se in æterna dampnatione pœnitere nisi hic celeriter emendet³ .

Hujus agelluli termini hæc sunt . Ærest of sulforda east anlang herpoðes on culum þanon eastrihte to langan forda þanon suð anlang streames oð culum lace anlang lace of þære lace up to þære ealdan dic anlang þære dice on ceaggan cumb þanon on cinges sloh þanon anlang peges to þæm mægen stane þanon suð þær ða pegas to licgað þanon on þoue norð mystan hryc peg anlang hrycges to ðære eorð burh middepeardre þanon on brydena pyll þanon ut on exan 'up' anlang exan oð scræpanleges lace 7 scræpanleg þærto þænne fram æðelstanes hammes forda on sulforda 7 feoper eceras bepestan exan fornagean edferðes eald lande .

✠ Ego Æðelstan rex Anglorum meum donum cum sigillo sanctæ crucis conclusi .

✠ Ego Eadmund indolis clito consolidavi .

✠ Ego Pulfhelm archiepiscopus adquievi .

✠ Ego Peodred episcopus coadunavi .

✠ Ego Brihtelm episcopus subscripsi .

✠ Ego Ælfheah episcopus favi .

✠ Ego Æðelgar episcopus consolidavi .

✠ Æðelstan dux .

✠ Pihthord minister .

✠ Ælfhere dux .

✠ Heremod minister .

✠ Eadmund dux .

✠ Pihthlaf minister .

✠ Odda minister .

✠ Ælfhere minister .

¹ -nica, D. S.

² -tatur, K.

³ -at, S.

Endorsed in a contemporary handwriting:—"Six gyrdaboc to stoctone".

[A.] Charter in possession of the Dean and Chapter of Exeter.

Photograph of [A.] in Dept. of MSS., British Museum.

[M.] Hiclas, *Dissect. Epist.*, p. 6 (incorrect).

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxxxi; from

[M.] Boundaries in vol. iii, p. 411.

[D.] Davidson, in *Journ. Brit. Arch. Assoc.* (1883), vol. xxxix, p. 206; from [A.]

[S.] *Ord. Surv. Facs.*, pt. xi, Exeter pl. 1; from [A.]

724. *Grant by King Æðelstan to SS. Mary and Peter, at the Monastery called Exeter, of land at Culmstoke, co. Devon. A.D. 670 for 938.*

✠ ANNO ab incarnatione dominice DCLXX . indictione XI . Ego ÆDELSTAN rex Anglorum dabo pro æterna retributione et pro expiatione animæ meæ quinque cassatos ubi incolæ vocitant CULUMSTOCC . Deo et sanctæ Mariæ necnon et sancto Petro principi apostolorum ad monasterium quod ab incolis nominatur EXANCEASTER . ut habeat quamdiu fides catholica in gente Anglorum maneat . Precipimus quoque . et obsecramus in Dei omnipotentis nomine et in sanctæ trinitatis honore . ut nullus homo in aliquo tempore . unquam hanc nostram donationem infringere ausus sit . Sed stabilis sit coram Deo et hominibus usque in seculum .

Si quis autem hoc in aliquo frangere vel minuere temptaverit . sciat se in æterna dampnatione puniri . nisi hic celeriter emendet .

Hujus agri termini hæc sunt . Ærest on hacapenn forepeard adun on secgpyll þanon on craducc þonne anlang streames on culumford of þæm forde to þorn pylle þanon to bryd pylle þanon to þære ænlipan æc þanon anlang herpoðes on heanhangran middepeardne¹ þanon on hpitan beorh þanon on gerihtne on fengel þanon on gerihtne to ðam ealdan gepeorce þanon on byrichangran² þonne úp on gyran tórr þanon on þone hpyrfel þanon on þone þorn þanon on peon mynet eastepeard þanon ongerihtne on þa lace adun on culum úp of culum on ða ealdan lace on burhgeardes porðig þanon ongerihtne to rancumb þanon pest on gerihtne be ecge on hacapenn forepeardne .

✠ Ego Æðelstan rex Anglorum hanc meam donationem cum sigillo sanctæ crucis impressi .

✠ Ego Eadmund indolis clito . consensi .

✠ Ego Pulfhelm archiepiscopus dictavi .

✠ Ego Ælfheah episcopus adquievi .

¹ -dre, S.

² Lgr., D.

✠ Ego Æðelgar episcopus notavi .	
✠ Ego Brihtelm episcopus favi .	
✠ Ego Pynsige episcopus conclusi .	
✠ Pulfgar dux .	✠ Pulfhelm minister .
✠ Ælfhere dux .	✠ Ælfheah minister .
✠ Æðelstan dux .	✠ Æðelferð minister .
✠ Odda minister .	✠ Pihltgar minister .

Endorsed in various handwritings:—"to Culumstoce" . "Regis Æðelstani donatio Qulumstoc" . "Carta de Columstoke" .

[A.] Charter in possession of the Dean and Chapter of Exeter.

Photograph of [A.] in the Dept. of MSS., British Museum.

[H.] *Hickes Dissert. Epist.*, p. 8.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxxxiii; from [H.]

[D.] Davidson, in *Journ. Brit. Arch. Assoc.* (1893), vol. xxxix, p. 267; from [A.]

[S.] *Ord. Sarr. Foss.*, pt. II, Exeter, pl. II; from [A.]

725. *Grant by King Æðelstan to the Monastery of St. Petroc [at Bodmin] of land at Nynvanton, or Nyclon, co. Cornwall. A.D. 670 for 938.*

✠ ANNO dominicæ incarnationis DCLXX . Indictione . XI . Ego ÆDELSTAN rex totius Bryttanniæ insule daboproæterna retributione et pro expiatione animæ meæ unum cassatum in loco ubi ab incolis vocitatur ÆT NYVANTUNE Deo et sancto confessori Petroco . ad monasterium ejusdem sancti . ut habeat quamdiu fides catholica in gente Anglorum permaneat . Precipimus et obsecramus in Dei omnipotentis nomine et¹ in sanctæ trinitatis honore . ut nullus hominum in aliquo tempore umquam ausus fuerit hanc nostram donationem minuire aut frangere in aliquo . sed semper stabilis et inconcussa permaneat . tam Deo quam hominibus usque in æternum tempus .

Si quis autem hoc munus in aliquo . frangere vel minuire temptaverit . sciat se coram Deo et sanctis ejus rationem redditurum . nisi hic prius celeriter emendet coram idoneis testibus .

Hujus agelluli termini hi sunt . þis sind þa landgemæro to nypantune . Ærest on puduford . þonne upp on stream oð þone lyttlan broc . þonne andlang broces oð hreodmores heafod . þonne on gerihte suð ofer dune to loddan broces æpylman . þonne adune on loddan broces stream oð toric . þonne upp on toric stream eft to puduforda .

✠ Ego Æðelstan rex Anglorum hanc nostram donationem signo crucis impressi .

¹ Et, omitted, D.

✠	Ego Eadmund indolis clito consilium dedi .	
✠	Ego Pulfhelm archiepiscopus consolidavi .	
✠	Ego ðeodred episcopus subscripsi .	
✠	Ego Ælfheah episcopus adquievi .	
✠	Ego Brihthelm episcopus consensi .	
✠	Ego Eadhelm episcopus favi .	
✠	Ego Æpelgar episcopus conclusi .	
✠	Æðelstan dux .	✠ Pihtmund minister .
✠	Ælfhere dux .	✠ Æðelmod minister .
✠	Eadmund dux .	✠ Deormod minister .
✠	Eðelsie dux .	✠ Pulfgar minister .
✠	Odda minister .	✠ Osulf minister .

Endorsed in various handwritings:—"Ethelstan de Nipantun dato sancto Petroco". "Carta Ædelstani Regis de terris in Cornubia".

[A.] Charter in possession of the Dean and Chapter of Exeter.
 Photograph of [A.] in the Dept. of MSS., British Museum.

[D.] Davidson, in *Journ. Brit. Arch. Assoc.* (1863), vol. xxxix, p. 269; from [A.]
 [S.] *Ord. Surv. Facs.*, pt. II, Exeter, pl. III; from [A.]

726. *Grant by King Æðelstan to SS. Mary and Peter at the monastery called Exeter, of land at Muneca tun, or Monkton, co. Devon. A.D. 670 for 938.*

✠ Anno ab incarnatione dominicæ DCLXX . indictione XI . Ego ÆDELSTAN rex Anglorum dabo pro eterna retributione et pro expiatione animæ meæ unam mansam ubi incolæ vocitant MUNECATUN . Deo et sanctæ Mariæ nec non et sancto Petro principi apostolorum ad monasterium quod ab incolis nominatur EXANCEASTER . ut habeat quamdiu fides catholica in gente Anglorum maneat precipimus quoque et obsecramus in Dei omnipotentis nomine et in sanctæ trinitatis honore . ut nullus homo in aliquo tempore . umquam hanc nostram donationem infringere ausus sit . set stabilis sit coram Deo et hominibus usque in sæculum .

Si quis autem hoc in aliquo frangere vel minuere temptaverit . sciat se in æterna dampnatione puiiri . nisi hic celeriter emendet .

Hujus agri termini hæc sunt . ærest of sceoca broces forða upp on stream of ðær seo dic onfehð . spa andlang þære dic of þære dice hyrnan . spa adun on þone cumb on þa lace . adun on þa lace on ceacga broc . adun on ceacga broc on þære dice ende . spa east on

þa dic of þære dice hyrnan . spa suð on þa dic on þone þeod herpað
pest on herpað eft to sceoca broces forða .

✠ Ego Æpelstan rex Anglorum hanc meam donationem cum sigillo sanctæ crucis impressi .	
✠ Ego Eadmund indolis clito . consensi .	
✠ Ego Pulfhelm archiepiscopus dictavi .	
✠ Ego Ælfheah episcopus adqueivi .	
✠ Ego Æpelgar episcopus . notavi .	
✠ Ego Brihtelm episcopus . favi .	
✠ Ego Pynsige episcopus . conclusi .	
✠ Pulfgar dux .	✠ Pulfhelm minister .
✠ Ælfhere dux .	✠ Ælfheah minister .
✠ Æðelstan dux .	✠ Æðferð minister .
✠ Odda minister .	✠ Pihltgar minister .

Endorsed in hands contemporary with the writing of the charter:—
“Munecatunes boc.” and “to Muneca tune”; in a hand of the early
part of the xiiith century, “Regis Ædelstani de Munecatun.”; and
in hands of the early xivth century, “Carta Adelstani Regis . super
manso quod olim vocabatur Moneketoñ . modo tamen Exchestre
pro fundacione Ecclesia .” “Carta Adthelstani Regis concessa Beato
Petro de manso quod antiquitus vocabatur Moneketoñ ‘ad monas-
terium’ quod nunc nuncupatur Exechestre . (ad fundandum monas-
terium¹) et divide mansi sunt hee . primo de scokebroc forde .
sursum per rivum etc. ut infra patet.” “Devon.”

[A.] Charter in Brit. Mus., Add. Charter 19,516.
(Somewhat later handwriting.)

Brit. Mus., Facs., pt. III, pl. 7; from [A.]
Hardy's MSS. in Record Office.

727. Confirmation by King Æðelstan to Frithestan, Bishop of
Winchester, of a grant by King Æðelheard, at request of
Queen Fryðegyth, to the vill of Taunton, of pasture-land at
Wiðigleca and saltpans at Cearn, which had been forfeited by
the former owners, who were condemned to death for theft.
A.D. 938.

✠ Regnante in æternum Christo filio Dei qui sicut tempora
temporibus . ita etiam dat regna quibus vult regibus ego ÆDEL-
STANUS humilis et devotus rex Anglorum venerabili episcopo
FRITHESTANO Uuentanæ æcclesiæ quæ in honore sanctorum
apostolorum Petri et Pauli consecrata est . hanc cartulam fieri

¹ Erased.

jussi . atque in ea pro indulgentia peccatorum meorum libertatem renovavi quam Æðelheard rex dudum constituit : quia vola ut pro pace regni et gentis salute æcclesia Uuentana quæ caput est ecclesiarum quæ in occidentaliū Saxonum provinciis construuntur : æternam libertatem et reverentiam et dominationem principalem sine fine possideat ;

Prefatus autem rex Æðelheard sicut rogatus fuit a Fryðegypa regina dedit ad villam TANTUN quæ nunc est possessio et hereditas episcopalis Uuentanæ ecclesiæ . III^{or} . mansas in loco qui dicitur PIBIGLEA . ad pascua pecorum . et . III^{ea} . in loco qui CEARN nuncupatur ad coquendam salis copiam . Istarum autem . VII . mansarum . quantitas . justo valde iudicio totius populi et seniorum et primatum ablata fuit ab eis qui eorum possessores fuerunt : quia aperto crimine furti . usque ad mortem obnoxii inventi sunt . , Ideoque decretum est ab omni populo ut libri illorum quos ad has terras abebant æternaliter dampnarentur : et quicumque eos in adiutorium sui umquam proferre presumeret : anathematizatus et maledictus ab omnibus christianis haberetur . ,

Nos quoque nostris temporibus dampnamus et maledicimus omnem hominem qui libertatem sanctæ et Deo dilectæ Uuentanæ ecclesiæ in magnis vel in modicis corrumpere seu diminuerē presumpserit : nec habeat hereditatem in regno Christi et Dei : quicumque huic sanctissimæ ecclesiæ inimicus vel adversarius sive exterminator extiterit . nisi ante finem suum cum manifesta poenitentia maliti[am] suam purgaverit . , Et quicumque huic ecclesiæ adjutor et amicus esse studuerit . benedictionem et salutem longam . et felicitatem temporum . et indulgentiam peccatorum : atque societatem regni caelorum : consequatur in secula seculorum :—

Limites terrarum predictarum diffunduntur sicut sermo anglicus monstrat subsequens .

✠ Ærest on ucinge ford of ðæs [c]umbes heafde on þone smalan peg þurh ðone mor to piðigslæde þæt to brocenan beorge . spa to pudu forda . þ to lullas beorge . spa forð ȝlang [h]arpaðes to mægenstanes dene spa to piðleagate þ to nædran beorge . þ ðurh þone mor beriht ge mære on piðig mor ðæt eft on ucinge ford .

✠ Ærest of sæ up on hengestes rigc . ðonan norð on gyrdpeg . spa norð ȝlang hricges on middepeardna sealtera cumb . þ be cumbes ing on holan broc þ ȝlang streames ing on hlos moc . adune on stream on seofan æceras . þær of streame eft onbutan seofan æceras . eft suð on hlos moc . ðæt adune on stream oð ða suran apeldran . þ suð on ða norð ræpe . ðanan eft ofer cern on gata

ford . ƿæt suð bufan litlan graf . ƿwa suð on earnes hlinge . of earnes hlince eft ut on sæ .

Acta est haec praefata donatio . anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXXXVIII . in quo anno bellum factum est in loco qui bruninga feld dicitur ubi Anglis victoria data est de caelo .

✠ Ego Æðelstanus rex hoc donum meum regiae potestatis libertate confirmavi .

✠ Ego ƿulfhelm archiepiscopus hanc donationem sanctae crucis titulo consecravi .

✠ Ego Frithestan ƿintaniensis episcopus consignavi .

✠ Ego ƿeodred Lundoniensis episcopus consolidavi .

✠ Ego Cenpald episcopus praedictum donum conlaudavi .

✠ Ego Oda episcopus hanc cartulam corroboraui .

✠ Ego Æþelgar episcopus sancta cruce signavi et conclusi .

✠ Ego Alfpold . dux .

✠ Ego Ælfhere . minister .

✠ Ego Uhtred . dux .

✠ Ego ƿihtgar . minister .

✠ Ego Odda . minister .

✠ Ego Apelpold . minister .

✠ Ego ƿulfgar . minister .

✠ Ego Ælfheah . minister .

✠ Ego Sigered . minister .

✠ Ego Ælfred . minister .

✠ Ego Ælfrie . minister .

✠ Ego ƿulfmær . minister .

✠ Ego Eadmund . minister .

✠ Ego Ordeh . minister .

✠ Ego ƿulfsige . minister .

Gratia . Sanctitas . et sanitas . et caritas . patris et filii et spiritus sancti omnibus Uuentanæ ecclesiae amicis et auxiliariis semper . amen :—

Endorsed :—“✠ ƿis is seo boc ƿe Æþelstan cing gebocode Frithestane bisceope to ƿiþiglea 7 to Cearn ƿis syndon Tantunes land : ” ; *in a hand of the xiiith century*, “vacat” ; *and in a hand of the xvth century*, “Donatio Adelstani Regis confirmans donationem Adellardi regis factam Fridestanno episcopo pro terris in Tanton.”

[A.] Original Charter in British Museum, Cotton viii, 17.
Brit. Mus., Facs., pt. iii, pl. 8.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxxxiv; from [A.]
Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 22.
Thorpe, *Dipl.*, p. 182.

728. *Grant by King Athelstan to his adopted, the Earl Athelstan, of land at Lyme, co. Dorset. A.D. 938.*

CARTA ATHELSTANI REGIS DE LYM.

Regnante imperpetuum domino nostro Jhesu C[h]risto. Egregius agonista sermocinatus est in divinis scripturis "omnia¹ que videntur temporalia sunt, que autem non videntur eterna". Iccirco superflua utentibus divinus² sermo ut supra taxati sumus terribiliter premonet ut hujus seculi caduca contempnentes spiritaliaque imitantes celestia properemus ad regna.

Quamobrem ego ATHELSTANUS desiderio regni celestis exardens faveante superno numine. basileos industrius³ Anglorum cunctarumque gentium in circuitu persistencium. cuidam adoptivo⁴ fideli meo comiti ATHELSTANO vocitato ob illius amabile obsequium dignatus sum largiri. sex mansas aseluli juxta dirivativis fluencium successibus ubi vulgares prisco usu morali que relatione nomen indiderunt. AT. LYM. cum pratis paschuisque necnon et silvis silvarumque densitatibus. ut hec prospere possideat ac eternaliter teneat dum hujus enim fragilis cursum uti audebit post se autem veluti affirmavimus cuicumque voluerit heredi derelinquat seu supradiximus in eternam hereditatem fiat etenim prefata terra ab omni servili jugo libera cum omnibus sibi recte pertinentiis exceptis istis tribus expedicione pontis arcisve coedificatione.

Denique vero si quis nobis non optantibus nostrum hoc donum violare fraudulenter perpetrando consenserit aut infringere temptaverit perpersus sit gelidis glaciaryum flatibus ex pennino excercitu malignorum spirituum nisi prius irriguis penitencie gemitibus in pura emendacione emendaverit.

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur.

Erest of sē in sigilmere þanen up on clif of⁵ clive to farngoren þanen on here paþ on sirdeheved þanen on mappilleknap of hune-forde þanen on þe sour appeldore of þe paynlete þanen on enlipes exe berghes. on here paþ forþ on here paþ forth bi þan combes heved to þan rede pey þanen on lullisburghe to cropan stapele. of þan stapile to dalisberghe on monniscrive. þanen to estbroke on doune on streem on saltforde. of saltforde on þa speluende þanen on lym. of lym up on þe hasil. of þan hasil on somersete. of somersete on werboldiston. þanen up on to þan peyzate. on pipi-lake eft out on soe.

¹ 2 Cor. iv, 18.
-lis to -lus, MS.

² Divinis, altered to divinus, MS.

⁴ -time, MS.

⁵ Clif of, omitted, K.

³ Altered from

Acta est hæc prefata donatio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XXXVIII . indictione . XI^{ra}.

✠ Ego Æpelstanus rex totius Britannie præfatam donationem cum sigillo sanctæ crucis confirmavi .

✠ Ego Pulfhelm Dorobornensis ecclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum trophæo agiæ crucis consignavi cum multis aliis .

Hujus præfatæ ruris possessio Æpelstano duci ab Æpelstano rege largita duce arma proiciente et militiam Christi in Glastingburi suscipiente¹ in jus illuc perpetuum per Athelstanum esse collatum videtur .

[A.] Bodl. Libr., MS. Wood i, f. 212.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxxxii; from
[A.]

[D.] Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. i, p. 50.
Hardy's MSS. in Record Office.

729. *Grant by King Æðelstan to the thegn Ælfheah of land at Pipingminster, or Pitminster, formerly Pipcminster, co. Somerset. A.D. 938.*

ÞIS IS DÆRA SEXTUNÆ HYDA LAND BOC ÆT PIPINGMYNSTRÆ þe
EDÆLSTAN CING GÆ BOCODÆ ELFHEAGÆ HIS þEGNÆ
ON ECE YRFÆ .

Regnante imperpetuum altissimo rerum creatore domino nostro Jhesu Christo . Qui sua ineffabiliter potentia . omnia ab arce polorum cosmi climata disponit . atque gubernat vicesque temporum . hominumque mirabiliter discernens terminum in certum predestinatum omnibus a se formatis prout vult imponens².

Quapropter ego . ÆDELSTANUS . divina favente clementia rex Anglorum et æquæ totius Britanniæ orbis curagulus preelectus . meo fideli ministro . qui usitato onomate nuncupatur . ÆLFHEAGO . aliquam juris mei particulam . XVI . videlicet mansas in æternæ hereditatis stipendium libens concedo in illo loco ubi vocitatur . PIPINGMINSTRE . pro ejus amabili subjectione atque subpeditationis obedientia quam michi meisque semper incessabiliter monstravit et etiam pro ipsius placabili pretio quod michimet dedit ut hujus syngraphi adipisceretur firmationem . ducentas scilicet auri cocti et purissimi argenti stateras . Idcirco ergo ob nostræ hujus donationis perpetuam stabilitatem et indiscussam confirmationem . et ob futurorum cautelam . ne quisquam unquam subsequendum hoc

¹ -tem, MS.

² -nit, K.

ipsum nostræ bonitatis emolumentum aliquomodo avertere sive imminuere audacter presumat apicum characteribus liquide inserere curavimus . quia sepiissime contingi solet in sanctionibus procerum et in edictis priscorum . ut quod scedularum certa impressio minime caraxatum retinet . illud futura ac subsequens prosapia . partim temeritatis audacia partim ignorantiae negligentia prave pervertat . quod antecedens generatio justa dijudicatione sanctierat . Habeat itaque atque gratanter perfruatur predictus meus minister prefata possessiuncula quamdiu vita sibi comes fuerit . et post presentis vite cursum peractum posteritatis suæ successoribus cuicunque voluerit derelinquat cœu supra diximus in æternæ hereditatis portionem . Maneat etiam hoc ipsum rus cum omnibus utilitatibus sibi justa addicatione pertinentibus tam in minimis quam in maximis rebus ab omni humane servitutis jugo perpetua libertate jocundum . tribus semotis causis ac quibus nullus nostrorum poterit expers fore id est generalis expeditionis necessaria societate . ac pontium urbiumque jugi assolidatione .

Qui autem hoc quod nos nostro concessimus fideli multiplicando augere satagerit . centenam a Christo recipiat mercedem et sempiternæ gloriæ coronam . Si autem quod nusquam contingere cupimus . quisquam repertus fuerit diabolico perflatus anhelitu . qui hoc fraudulenter avertere vel permutare in aliud quam nunc constituimus studuerit . sciat se absque dubio¹ in hujus vitæ labili stadio maledictionis cyrographo constringi . et in tremendo justissimi judicis libramine æternali dampnatione trucidari cum Caïpha et Pilato cæterisque ipsorum sodalibus . qui in ima inferni trucidantur voragine cecis adusti flammis . ni ante obitum pleniter penitendo emendaverit quod deliquit .

His giraminibus villa prescripta in circuïtu gyrari ac se concludi contemplatur .

Dis synd þæra . xvi . hida land ge mere to Pipingmynstre . Ærest of searrescumbes² heafde pest on ðone herepað spa pest and lang herepaðes . þ hft cume on eastepeardne . ac beara . þ norð on gerihte of ac beara peste peardan on þæs biscopes gemere on bennancumb . Spá dun æfter þæs biscopes gemere on bennancumbes ford . þ hit cumð be norðan fyrs læge spa of norðen pardre fyrsleage . on bennancumbes bróc . þ up on geau stream east en tucheles mor . of þam more on ge rihte on heardan geat . Of þam geáte on hagan on deopan ford . Of þam forda on þe rihte land sceare adun on sciteres stream . Of þan streame on gerihte on pitan stan on þ ge beare norðe pearðne . Ðanon on readan ford . Of þam

¹ Dubio absque, MS.

² Fearres cumbes, K.

forda east on þone herepað . Of þam herepaðe suð þ̅ on langan ham . Of þam hamme þanon binnan euisc¹ on gregan stan . Of þam stane on lind oran . Of lind oran on þone ealdan hagan on pealdenes peg . Of þam pege upp an dune on hringpoldes beorh . Of þam beorge pest and lang dune on piðisled to henna þorne . þanon pest on ða ealdan dīc . þonne sume hpile and lang þære dice . 7 þanon norð ofer piðan cumbe . þ̅ east on fearres cumbes heafd .

Acta est hec prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri . DCCCC XXX VIII . Indictione . XI .

Ego Æðelstanus rex totius Britanniæ prefatam donationem cum sigillo sanctæ Crucis confirmavi .

Ego Pulfhelm Dorovernensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem² cum tropheo agiæ crucis consignavi .

Ego Ælfheag Wintoniensis æcclesiæ episcopus triumphalem³ tropheum agiæ crucis impressi .

Ego Deodred Lundoniensis episcopus consignavi .

Ego Cenpald episcopus predictum donum consensi .

Ego Pulfun episcopus consensi .

Ego Oda episcopus confirmavi .

Ego Pulfhelm episcopus consignavi .

Ego Burhgric episcopus consensi .

Ego Eþelgar episcopus roboravi .

Ego Alfpold dux .

Ego Vthred dux .

Ego Oda minister .

Ego Pulgar minister .

Ego Ælfric minister .

Ego Eadmund minister .

Ego Pulfisige minister .

Ego Ælfhere minister .

Ego Pithgar minister .

7 Ego Æðelpold minister .

Ego Æðereð⁴ minister .

Ego Pulfmer minister .

Ego Ælfred minister .

Ego Pulfgar minister .

Ego Ælfsige minister .

Ego Ordeah minister .

Ego Sigulf minister .

Ego Adestan⁵ minister .

7 Ego Eadric minister .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 29.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. xcxcvii; from [A.]

¹ Euise, K.
² Æðelstan, K.

³ -ne, K.

⁴ -le, K.

⁵ Æðelred, K.

730. *Grant by King Æthelstan to the thegn Æthæred, of land at Rimpton, co. Somerset. A.D. 938.*

PIS IS RIMTUNES LAND BOC DE ÆÞELSTAN CING GEBOCODE ÆÞEREDE
HIS ÞEGNE ON ECE YRFÆ.

Egregius agonista sermocinatus est in scripturis divinis. "omnia¹ quæ videntur temporalia sunt. quæ autem non videntur eterna". Idcirco superflua utentibus divinis sermo ut supra taxati sumus. terribiliter premonet ut hujus seculi caduca contempnentes spiritaliaque imitantes coelestia properemus ad regna.

Quamobrem ego ÆÞELSTANUS. desiderio regni coelestis exardens favente superno numine basileus² industrius Anglorum cunctarumque gentium in circuitu persistentium cuidam adoptivo fideli meo ministro ÆÞÆRÉD vocitato ob illius amabile obsequium dignatus sum largiri. v. mansas ágelluli. ibidem ubi vulgares prisco more mobilique relatione vocitant. ÆT RIMTUNE. et juxta derivativis fluentium successibus. HIGBRÓC. cum pratibus³. Pascuisque. necnon et Silvis. Silvarumque densitatibus. ut hæc prospere possideat ac æternaliter teneat. dum hujus ævi fragilis cursum uti audebit. post se autem veluti affirmavimus cuicunque voluerit heredi derelinquat. céu supradiximus in æternam hereditatem. Fiat etenim prefata terra ab omni servili jugo libera cum omnibus sibi rite pertinentibus. exceptis his tribus expeditione pontis arcisve cœdificatione.

Denique vero si quis nobis non optantibus nostrum hoc donum violari fraudulenter perpetrando consenserit! Consideret hinc se die ultima judicii coram Deo rationem redditurum atque cum reprobis quibus dicitur. "Discedite⁴ a me maledicti in ignem æternum". penis atrocibus se esse passurum si non antea corporea lamentatione emendaverit.

Istis terminibus⁵ predicta terra circumgyrata esse videtur.

Dis syndon þes landes ge mære æt RIMTUNE. Ærest of hig bróce sup and lang díc on ðone herpað. þest ȝlang herpaðes on pendan mære on morþ díc. þonon norð ȝ lang herpaðes on piðig leas pyrttrúman. þonne ealling be pyrttruman of ac lea easte pearðne ȝ nordþe peardne. þanon on hig broc east ȝ lang broces on þes hipisces díc. nord ȝ lang dices on þæt strod east ȝ lang strodes. of þam strode on pederangrafe scagan. útt þurh þone scagan. ȝ lang beas broces þonne sup be pyrttruman eft on hig broc.

¹ 2 Cor. iv, 18.

² -leas, with e expuncted and e overline, MS.

³ -tis, K.

⁴ Matt. xxv, 41.

⁵ -nis, K.

Acta est hæc prefata donatio anno ab incarnatione domini nostri
Jhesu Christi . dcccc xxxviii . indictione . xi .

Ego Æpelstanus rex totius Brittanniæ prefatam donationem
cum sigillo sancte crucis confirmavi .

Ego Pulfhelm Dorobornensis æcclesiæ archiepiscopus ejus-
dem regis donationem cum tropheo agyæ crucis con-
signavi .

Ego Ælfheah Wintoniensis æcclesiæ episcopus triumphalem
tropheum agyæ crucis impressi .

Ego Þeódred Lundoniensis æcclesiæ episcopus consignavi .

Ego Cenpald Episcopus predictum donum consensi .

Ego Pulfun episcopus consensi .

Ego Oda episcopus confirmavi .

Ego Pulfhelm episcopus consignavi .

Ego Burhgric episcopus consensi .

Ego Æpelgar episcopus roboravi .

Ego Ælfpold Dux .

Ego Vhtred Dux .

Ego Odda	Ego Pulfmer	Ego Ælfsige
Ego Pulfgar	Ego Pulfgar	Ego Æþered
Ego Ælfric	Ego Ælfsige	Ego Æþelmund
Ego Eadmund	Ego Ælfhere	Ego Pulfhelm
Ego Pulfhere	Ego Ordeah	Ego Pullaf
Ego Ælfhere	Ego Sigulf	Ego Pitgar
Ego Pitgar	Ego Æþestan	Ego Æþelpold
Ego Æðelpold	Ego Eadric	Ego Pullaf
Ego Ælfred	Ego Ealhelm	

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,360, f. 53.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. 10271; from
[A.]

731. *Grant by King Æthelstan to the Monastery of St. Peter and
St. Paul, Winchester, of land at Titchbourne, co. Hants. A.D.
938.*

DIS IS IS SEO BOC þæ ÆDELSTAN CING GEBOCODE ÆLFHEAGÆ
BISCOPE TO þAM BISCEOP STOLÆ ON PINCEASTRE OF
TICCEBURNAN .

Plerumque divitum hujus seculi . quia timore divino neglecto
infirmiores . quosque paternis hereditatum ruribus expellunt .
etiam et æcclesiarum Dei possessiones invadunt . ni privilegiorum
fortis eis obstet auctoritas .

Ego Æpelstan tocius rex Brittanniæ hoc privilegium sanctæ Trinitati sanctisque apostolis Petro et Paulo ad monasterium antiquum. WINTONIENSE componi episcopo Ælfeago . rogante precepi . ita dumtaxat ut villa TICCEBURNAN vocitata . semper episcopis Wintoniensibus ceu antiquitus statutum est subiciatur . et ne umquam Wintoniensium potestate auferatur episcoporum . Possidet autem villa hæc . XXV . mansas 'quinque eo loco qui BEOPYRÐ' dicitur quæ omnes omni servitio careant mundiali . excepto pontis arcisvæ fabrica et expeditionis militia augenda .

Termini telluris prescripte sic dilatantur . Ærest on ellen forð . of ellen forda on cealc spyðe dell . of cealc spyðe delle on melan beorh . of mælan beorge on hig leage . of hig leage . on langan leage . of langan leage . on tyrig hege . of tyrig hege . on æscs . of þam ægscece tó steortan leage . of steortan leage . eall spi þæt heah hylte scæt to scagan . of scagan eall spá þio prid¹ pale scæt of hit cymð to poh lincan on þæne ymb stocce . of ðam ymb stocce on piðig mære . of piðig mære on þæne æsc stubb . of þam æsc stubbe . on earnes beorh . of earnes beorge on syfan pyllan . of syfan pyllan on hafeces dæl . of hafeces delle . on isen gráfas . of isen gráfan to aþulfes heale . of aþulfes heale to langan leáge . of langan leage to mænan leáge . of menan leáge . to pines heafdan . of pines heafdan on ellen ford .

Hanc ergo hereditatem quisquis Deo et sanctis apostolis Petro et Paulo abstulerit : maledictus et dampnatus sit in die iudicii nisi prius emendaverit .

Acta est autem hec libertas . Anno ab² incarnationis dominicæ . DCCCC . XXX . VIII . Indictione . XI .

Ego Æpelstan rex hanc libertatem renovavi .

Ego Pulfhelm archiepiscopus consignavi .

Ego Ælfheah Wintoniensis episcopus confirmavi .

Ego Peodred Lundoniensis episcopus corroboraui .

Ego Kenpald episcopus consolidavi .

Ego Pulfhun episcopus confortavi .

Ego Oda episcopus convegetavi .

Ego Pulfhelm episcopus consublimavi .

Ego Æpelgar episcopus consustentavi .

Ego Ælfpold dux consensi .

Ego Vhtred dux condixi .

Ego Ælfhere minister .

Ego Odda minister .

Ego Pitgar minister .

Ego Pulfgar minister .

Ego Ælfred minister .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,380, t. 62b.

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. xcviij; from [A.]

¹ Wirt, K.

² Ab, omitted, K.

732. *Declaration¹ by Egger (Ethelgar), Bishop of Crediton, of his obtaining various indulgences from Pope Leo VII and certain Bishops, for those who contribute towards the building of Crediton minster. A.D. 936 × 939. Followed by a statement of the number of days granted by the various Bishops of Crediton.*

Hich² Egger³ bischob be bude⁴ alle mine afther comende to Cridintones ministre. þat þe ʒeuenisse⁵. þat hich be het⁶. afther þat þat hich for soc sainte Marie ministre for mire pride and to Rome hȳ wende⁷. and þar hich hontromede⁸ sove⁹ ʒer¹⁰ and more an thar me bi fore hȳ lomp¹¹. þe reue quene on heuene Marie. and nedede¹² me to scrifte go. to þan holia popa¹³ Leon and be his lore¹⁴ do. And he me radde¹⁵ anbidia ones similissamnis¹⁶ on Rome. And be hithe¹⁷ to ʒiuenisse¹⁸ to bote mine mere leuedie¹⁹ an to mire cherche. And þar hich be ʒeth²⁰ of souentine archebischobes to þousent dages to ʒiuenisse of hure sinna. alle þane ministre Criditones aʒiñnas²¹ an god'i'eras²² of bute hende heuereche day to comde. an²³ the worke bi trende²⁴ and for Adþelston²⁵ syng²⁶. And of oþer bischopes on estende Romes burg and on westende of þas mountes mongeus²⁷ feour þousent dages. and soune²⁸ dages. ʒ. of hoþer archebischopes. ʒ. bissopes on þisser side þas mountes on wale lond²⁹ þe ich alle hi sogte³⁰ hoþer bi wise sende. so mi scrift was. þru þousend dage. ʒ. souene. Of þru archebischopes on bruthude³¹. ʒ. of hȳre onderbischopes. on þousent dages. ʒ. sixsti dages. Of feour archebischopes of Hirlonde. ʒ. of hire ondersetele bischopes nunhenne³² honderd dages. ʒ. tiu³³ dages. And þo³⁴ hich com hom to þan

¹ A transcript from the original, which was written in the Devonshire dialect. It is incorrect in many places; apparently the work of one who did not understand the contractions.

² Ic, D.

³ Æðelgar, D.

⁴ Bebeode, D.

⁵ Geuenisse, i.e., forgiſſennes, D.

⁶ Begeat, D.

⁷ Gewende, D.

⁸ Un-trumode, D.

⁹ Seofon, D.

¹⁰ Yer, D.

¹¹ Gelamp, D.

¹² Nydde, D.

¹³ þam halgan papan, D.

¹⁴ Lare, D.

¹⁵ Rædde, D.

¹⁶ D. reads in text "similis-annus", and explains "an semissis-annus".

¹⁷ Begitan, D.

¹⁸ D. reads "giuenisse".

¹⁹ Leode, D.

²⁰ Begeat, D.

²¹ Aginnendaa, D.

²² Godievas, i.e., godieudaa, D.

²³ And, D.

²⁴ Bitriende, D.

²⁵ Adþelstan, D.

²⁶ Cyng, D.

²⁷ L. suggests

"Mons Joris". See also Davidson, p. 290.

²⁸ L. translates "the Vaudois".

D. says, "though a common phrase for any foreign country, here Wælsch Land or Italy". The bishops mean "Transalpine" bishops.

²⁹ Gesohte, D.

³⁰ L. trans-

lates "Brittany"; D. says Mr. R. J. King, with great probability, suggests Bruttia, or the Abruzzi, standing for South Italy generally.

³¹ Nigon, D.

³² Tin, D.

³³ Sonne, D.

ȝete on þan cherchay . hich silf sinfol hi astahede þar on hondred dage in helf þan ȝete euemore wo so bith for wrecche Edger . And þo hich halgede þane cherichay al hechere hurne al¹ hondreid dage . And eft hich buspide to Rome for mire lacthere² to bote . ȝ . se holia popa Lion þay ȝeuenisse iuasnede . ȝ . morede hit mid on þousent dage . ȝ a wirgede alle þaye þe hit aspide . ȝ . þane minster of Cridiamtone wiþsette .

Summa dierum $\overline{\text{XII}}$ cccc . lxxx .

Hondret bischoc . ȝief on hondred dage .
 Poutte bischop on hondreid dage . ȝ bi het prou hondreit dage .
 Leueger bischop bi het to hondreit dage .
 Eadþ bischop bi ȝet frou hondreit dage . and tiu dage .
 Eanst bischop bi ȝet soune hondreit dage .
 Ealnod bischop bi ȝet and hondreit dage .
 Alger bishop bi ȝet prou hondreit dage . ȝ . souenti and þru dages .
 Eadluf bischop . bi ȝet sixsti dage .
 Luhing bischop to hondreit dage .
 and on oper Leon popa hit iwasnede on echenisse ant aywilday .

Summa dierum . $\overline{\text{II}}$. D . XL . III .

[A.] Brit. Mus., Cotton Roll xi, 11 (xiiith century).

[L.] J. Tuckett and E. Lovian, *Brit. Arch. Assoc. Journ.* (1861), xviii, 91, 126.

[D.] J. E. Davidson, *Trans. Devonsh. Assoc.* (1878), x, 237.

733. *Grant by Wuhelm to Wlfelm, Archbishop of Canterbury, of land on the south of Canterbury, co. Kent. A.D. 939.*

[✠ A]nno dominice incarnationis . DCCCCXXXIX . Indictione . XIII . anno Athelstani Regis . Ego WUHELMUS³ concedo WLFELMO archiepiscopo aliquam partem terre juris mei . id est undecim agros a meridie DOROVERNIE circumdata⁴ his terminis . ab oriente . Adredesland⁵ . a meridie publica strata . ab occidente⁶ Brihtelmesland . ab aquilone⁶ Cingesland .

Hanc donacionem ego Athelstanus rex cum sigillo⁶ crucis confirmavi .

✠ Ego Wlfhelmus confirmavi .

✠ Ego Teodredus Lundoniensis episcopus subscripsi .

✠ Ego Alfegus Wintoniensis subscripsi .

¹ At, D.

² Wlfhelmus, K.

³ Sancta, added, T. K.

⁴ Leathere, D. and L.

⁵ -tam, T. K.

⁶ Edred, T.; Eadred, K.

✠ Ego Odo Scirburnensis subscripsi .

✠ Ego Cenuualdus episcopus subscripsi .

[A.] MS. Lambeth 1212, p. 322.

[T.] Twyden, *Hist. Ang.*, col. 2219.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCCXIV; from

[T.]

734. *Grant by King Æthelstan to Wulfswyth, "ancilla Christi", of land at Uferan tun, or Overton, on the River Cynete or Kennet, co. Wilts. A.D. 939.*

✠ Ægregius¹ agonista sermocinatus est in scripturis divinis "omnia quæ videntur temporalia sunt quæ autem non videntur æterna". Idcirco superflua utentibus divinus sermo ut supra taxati sumus terribiliter præmonet ut hujus sæculi caduca contempnentes spiritaliaque imitantes celestia properemus ad regna .

Quapropter ego . ÆPELSTANUS . divina mihi adridente gratia rex Anglorum et æque totius Bryttanniæ curagulus aliquam partem terre juris mei perpetuali donatione libenter concedo . cuidam sancte conversationi dedite Christi ancille nomine . WULFSWYTH . eatinus ut mei memoriam suis sanctis orationibus indesinenter h'abeat . XV . mansas agelluli juxta dirivativis fluentium successibus . ET CYNETAN . in illo loco ubi ruricoli antiquo usu nomen indiderunt . UFERAN TUN². Quatinus illa bene perfruatur ac perpetualiter possideat quamdiu istius caducis sæculi vitam tenere presumet . post se cuicumque voluerit ceu corroboravimus per[enni]ter³ heredi derelinquat ceu supradiximus in æternam hereditatem . Sit autem prædictum rus liber ab omni mundiali⁴ obstaculo cum o[mn]ibus ad se rite pertinentibus campis pascuis pratis silvis . excepto istis tribus expeditione pontis arcisve [con]s[truc]tion[e].

[Si quis aut]em quod non optamus hanc nostram difinitionem elationis habitu incedens aut infringere temptaverit [perpessus sit gelidis glaciæ flati]bus et pennino exercitu malignorum spirituum nisi prius inriguis penitentiæ gemitibus et pura [emendatione emendaverit]. Istis] terminibus prædicta terra circum gyrata⁵ esse videtur .

Pis synt⁶ þa land gemæro to uferan tune⁷. [of cynetan to þon ellene . þonne . on pod]nes dene . þonne to puda on mære þege . þonne on hyrs leage up to podnes dic on titferþes geat . þonne on pipig[meres hege easte peardne sup on bu]tan to Æþelferþes setle

¹ Carta Athelstani Regis Overtone, title, B.

² Uferantun, B.

³ The

parts of words, and sentences in brackets, have perished from this charter. I have supplied the lacunæ from B.

⁴ -lis, with s partly erased, MS.; -lis, B.

⁵ gir., B.

⁶ Sint, B.

⁷ Tune, B.

on þone stanihtan peg . þonne on smalan leage . þonne þurh scyt
hangran ȝlang þæs peges to þæm [hlince : þonne to pest heafdon]
þonne norð ofer dune on þæt riht gemære . þær to tune . þonne¹ on
cynetan on sealt ham . of sealt hamme up betpeox² [þa tpegan
beorgas . of þa]m on þæs furlanges pest heafde . þonne on scropes
pyt þonne on þone . . . .³pan crundel midde per[dn]e . þonne on
coltan beorh . [oþ þæne herpoþ an h]acan penne . þonne andlang
herpapes on þa dic . piþ suþan æþelferþes stane . þonne suþ andlang
hric peges . on þone dunnan stan . þonne pest [ȝ suþ ofer þæt yr]d-
land on pyttel dene . þonne úp on lamba peþ suð on þone hline
ufepeardne . on hole peg . þon eft on cynetan . þonne is þis þara
[feoh picuna] gemære ȝ þæs dun landes on mappeldrelen pest
peardre . þonne norþ up anlang stan ræpe . þonne on þa byrgelsas .
þonne suþ andlang peges [of þam peg]e andlang hlines on þæt suþ
heafod . þonne adune on þæt slæd . þonne úp andlang peges eft to
mappeldre lea .

[Acta est hæ]c præfata donatio . Anno ab incarnatione domini
nostri Jhesu Christi . dccccxxxviii . Indictione . xii .

[✠ Ego Æpel]stanus rex totius Bryttanniæ⁴ præfata⁺
donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

[✠ Ego Pul]helm Dorobonensis æcclesie archiepiscopus
ejusdem regis donationem cum tropheo agie crucis⁺
consignavi .

[✠ Ego Ælf]heah Pintaniensis æcclesie episcopus trium-
phalem tropheum agie crucis inpressi .⁺

[✠ Ego þeodr]ed Lundoniensis æcclesie episcopus consig-
navi .

[✠ Ego Cenpald] episcopus prædictum donum consensi .

[✠ Ego Pulfhun] episcopus consensi .

[✠ Ego Oda] episcopus confirmavi .

[✠ Ego Pulfh]elm episcopus consignavi .

[✠ Ego Burg]ric episcopus consensi .

[✠ Ego Æpel]gar episcopus roboravi .

✠ Ælfhere dux .

✠ Pulfgar dux .

✠ Æþelstan dux .

✠ Uhtred dux .

✠ Odda minister .

✠ Ælfric . minister .

✠ Eadmund . minister .

✠ Pulfsige . minister .

✠ Þihtgar . minister .

¹ þanne, B.   ² Bu tpeox, B.
of some of the lacunæ; † enlipan.

³ Blank also in B., thus showing the age
⁴ Bryttannia, B.

✠ Æpelpold . minister .	✠ Eadric . minister .
✠ Ælfred . minister .	✠ Ealhhelm . minister .
✠ Pulfmær . minister .	✠ Ælfsige ¹ .
✠ Pulfgar . minister .	✠ Æpered minister .
✠ Ælfsige . minister .	✠ Æpelmund . minister .
✠ Ordeah . minister .	✠ Pulfhelm . minister .
✠ Sigulf . minister .	✠ Pullaf minister .

Endorsed in a contemporary hand:—"þis is Oferan tunes lan[des boc] þe Æpelstan cing gebo[code] Pulfspyþe on ece yrfe"; *and in one of the xiiiith century*, "monachorum". "Ofretone . Donum Adhelstani Regis Ancille sue Wlfihe juxta Ripam Kinete."

[A.] Original, charter in British Museum.
Cotton ch., viii, 22.

[F.] Brit. Mus., Pers., pt. iii, pl. 8.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxxviii; from
[A.]

[B.] Brit. Mus., Add. MS. 15,300, f. 116.

[K. 2] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. mxxi; from
[B.]

735. *Grant of privileges by King Ædelstan to the Monastery of St. Paul's, London.*

On ðam halgan naman ures halendes Christes se ðe us gescop¹ ða ða pe sylfe næron , and us eft alysde mid his agenum life , ða ða [pe] fordome pæron purh ðæs deofles lare , and mid ealle forscylgode in to ðam ecan susle , ac his myccle arfæstnesse us alysde of ðam . Nu ic ÆDELSTAN cyning ofer Ænglaðeode cyðe minum pitum , and on ðisum geprite mid pordum afæstnige , ðæt ic wille friggen² ealle ða lande are into sanctes Paules mynstre , and ðæreto gesetan ðysne frivelige³ , ðæt is synderlic freols , sanct Paul to lofe ðan halgan apostle ðe ðeos stop is halig⁴ , minre saule to alyssednesse and mine synnan to forgifenesse , be ðam ðe Sybba cyng hit ærest gefroode and se halga Erkenpold ; and hig beggen ðæto gebugen mid ealle Gode geðeopode , and ða stope ge godeden ; and se mære biscop sanct Erkenpold ðæne freols gefette on Romebirig ðe on ðisse cartan is apriten ; and manega oðre freolsas heron gepriten synd ðe mine forgengan gesettyn heora saule to alyssnesse .

Se ðe ðysne freols geeacnige⁵ God his lief her on life and him heofonarices myrcðe⁶ sylle ðonne he heonon faran sceole . Se ðe ðænne ða are þænce to þeofigenne oððe⁷ on oððre pison to apadene⁸ on oðre hit her beforen apriten is sy his lif her gelittled , and ðenne he heonon faran sceole sig a his punung on helle grund ,

¹ Minister, added, B.   ² Frithian, H.   ³ Privilege, H.   ⁴ Ishalig, D.;
ishalig, in, K.   ⁵ Geeacnige, D.   ⁶ Myrthe, H.   ⁷ Oððe, D. K.

⁸ Apadenne, D.

buton he hit her ær his ænde ðe stiðelicor¹ gebete pið ðæne æcan
 God ðe ah ealra þinga gepeald . Forði pe spa fæstlice ðysne freols
 bebeodað ðæt pe spa moten eft ealle ætgædere heofonan rices²
 myrðe habban mid ðam ecan Gode ðe ah ealra þinge ge peald .
 Amen .

[A.] MS. Register of Dean and Chapter of St.
 Paul's, London, B., f. 20. (Now missing
 from the library.)

[H.] Hardy's MSS. in Record Office.

[D.] *Dugdale, Mon. Angl.* (ed. 1673), vol. III,
 p. 302.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCCXXVI; from
 [D.]

736. *Latin form of No. 735.*

EADEM CARTA .

✠ In sancto nomine nostri servatoris Christi , qui nos creavit
 quando nosmet ipsi non eramus , et nos redemit cum sua propria
 vita , quando perditum fuimus ex diaboli doctrina , et penitus damnati
 in aeternum sulphur , sed ejus magna clementia nos liberavit ab
 eo . Nunc ego ÆTHELSTANUS rex super Anglicam gentem notum
 facio meis sapientibus et in hoc scripto verbis confirmo , quod
 liberabo omnem terram ad sancti Pauli monasterium [spectantem]³ ;
 et insuper constituam istud privilegium , hoc est singularem im-
 munitatem , in laudem sancti Pauli illius sancti apostoli , cui hic
 locus est sacratus , in animae meae redemptionem et peccatorum
 meorum remissionem , secundum quod Sebba rex eundem [locum]
 primo liberavit , et sanctus Erkenwaldus ; quorum ambo eo se con-
 tulerunt , omnino Deo inservierunt et illum locum locupletarunt ,
 magnusque ille episcopus sanctus Erkenwaldus illud privilegium
 impetravit Romæ quod in hoc charta scribitur ; et plura alia privi-
 legia hic inscribuntur , quæ mei prædecessores irrogarunt in anima-
 rum suarum redemptionem .

Qui hoc privilegium adauxerit , Deus ejus vitam in hoc mundo
 [conservet] , et ei cœlorum regni gaudia concedat quando hinc
 decesserit . Qui vero quid illinc abstulerit sive in alium usum con-
 verterit , aliter scilicet quam hic superscriptum est , sit ejus vita hic
 decurtata , et quando hinc decesserit semper sit ejus habitatio in
 inferni fundo , nisi id hic ante finem suum diligentius compenset
 apud aeternum Deum qui omnium rerum habet potestatem . Id-
 circo tam firmiter hoc privilegium [observari] præcepimus , ut ita

¹ Three tithelicor, H. ; þes tithel., D.

² Riches. D. K.

³ The words in brackets are supplied by K.

nos omnes denno possimus simul cœlorum regni gaudia assequi cum æterno Deo , qui omnium rerum habet potestatem . Amen .

[A.] MS. Register of Dean and Chapter of St. Paul's, London, B., f. 30. (Now missing from the library.)

[D.] Dugdale, *Mon. Angl.* (ed. 1675), vol. III, p. 301.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCCXVI; from [D.]

737. *Confirmation by King Ædelstan to the Monastery of St. Paul's, of lands at Sandon, Rode, and other places.*

CARTA¹ REGIS ÆTHELSTANI DE TERRIS APUD SANDON , RODE , ARDELEAGE , LUFFENHALE , BYLCHAM , WICHAM , TIDWOLDINTUNE , RUMWELLE , EADULFESNESSE , DRAITUNE , BERNE , NEOSDUNE , ET WILLEDONE .

✠ In nomine domini nostri Jhesu Christi salvatoris . Ea que secundum legem salubriter diffiniuntur . licet solus sermo sufficeret : tamen pro evitanda futuri temporis ambiguitate fidelissimis scripturis et documentis sunt commendanda .

Quainobrem ego ADELSTANUS rex Anglorum pro eterne retributionis spe ꝛ relaxacione peccaminum² meorum , ad laudem domini nominis . ꝛ ad honorem sancti Pauli Apostoli ꝛ gentium doctoris regali auctoritate renovavi . atque restauravi libertatem : ad monasterium ipsius statutum in Lundonia³ civitate . ubi diu sanctus Erkenpaldus episcopatum tenuit . Qui etiam propensius in monasterii studens proficuo illud privilegium quod hactenus in prefato habetur monasterio in Romulea urbe petebat : aliaque quamplurima privilegia quæ nostri antecessores pro redemptione animarum suarum . et pro celestis regni desiderio constituerunt , in illo monasterio scripta ; continentur . Hec est interim illa libertas quam , ut perpetualiter in saepedicto monasterio permaneat : animo libenti constituo . Id est decem mansas ad SANDONAM cum Rode⁴ et octo ad Eardeleage⁵ cum Luffenheðe⁶ et decem ad Bylcham . cum Picham . et octo ad Tidwolditone⁷ . et duodecim ad Runpeolla⁸ et .XXX. de Eduluesnæsa⁹ et decem ad Dregtun¹⁰ et octo ad Berne . et decem ad Neasdune¹¹ cum Willesdone¹² . Hanc ego¹³ libertatem pro petitione et ammonicione venerabilis episcopi Teodrici¹⁴ , qui tunc temporis eidem monasterio prefuit placabili mentis devocione dictare , scribere¹⁵ , commendare procuravi .

¹ Title in H.   ² Peccatorum. H.   ³ Lond., H.   ⁴ Rode, H.; cum Rode, omitted, P.   ⁵ Eardelege, P.; Eardelegam, H.; "Modo Yeardeley", D., note.   ⁶ -hale, P.; -hæle, H.   ⁷ "Nunc Heybridge", D., note.   ⁸ Runwelle, P.; Runcwella, H.   ⁹ -næse, P.   ¹⁰ Norton, P.   ¹¹ Neasdon, P.   ¹² Willesdune, H.   ¹³ Ergo, H. P.   ¹⁴ Theodrici, P.   ¹⁵ Scribere, omitted, H. L.

Si quis vero¹ quod non optamus, hujus decreti adversitatem infringere temptaverit, aut aliter quam a nobis statutum est² mutare praesumpserit: sit a consortio domini nostri Jhesu Christi segregatus. et cum lupis rapacibus ponatur. et ejus ligaturis se constrictum sciat. cui Christus claves celestis regni commendans ait. "Tu³ es Petrus, et super hanc petram edificabo ecclesiam meam. et tibi dabo claves regni celorum. ⁊ quodcumque ligaveris super terram: erit ligatum et in celis".⁴

Denique adhuc pro ampliori firmitatis testamento omnimodo precipimus. atque precipiendo obsecramus. ut maneat ista libertas insolubiliter ab omni seculari servitio cum omnibus per circuitum ad se rite pertinentibus. campis. pratis. pascuis. silvis. rivulis: tribus exceptis. expedicione pontis. arcisque construccione. et exercitu. Idcirco vero hujus donacionis munificentiam tam firmiter atque immobiliter imperamus. quia pro⁵ hoc a domino celestem beatitudinem accipere speramus. illo annuente cui est honor et potestas et imperium per infinita secula seculorum.

Deinde hujus decreti consentiens testis fuit Adelgarus archipraesul.

et Oskytel metropolitanus. Eboracensis ecclesie.

et Adelstanus Lundonigensis⁶ episcopus.

et Aðulf Herefordensis basilicæ episcopus.

et⁷ Ælfere dux.

et Brihtnoð dux.

et Ælfstan abbas.

et Ælfric abbas.

et alii multi⁸.

[A.] MS. Register of the Dean and Chapter of St. Paul's, London, L., f. 2.

[P.] *Ibid.*, *Liber Filioe*, f. 38.

[D.] Dugdale, *Mon. Angl.* (ed. 1673), vol. III, p. 300.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. XXXVII; from [A.]

[M.] Hardy's MSS. in Record Office; from Reg. B., 20 (now missing); [A.] and [P.]

738. *Grant by King Athelstan to the Monastery at Middleton, of land at Muleborn, or Milbourne, etc., co. Dorset. A.D. 843, for 15th April, A.D. 939 (†).*

✠ In Godes name⁹. ich AþELSTAN God giuing kyng pelding Brytone. mid alle mine pytene. ⁊ alle biscope of þan kinedome of Engelonde. gelad by þe pricingge of ðe Haly Goste. grantye ⁊

¹ Ergo, H. P.

² Est, omitted, H.

³ Matt. xvi, 18, 19.

⁴ Et quodcumque solveris super terram erit solutum et in caelis, added, H.

⁵ Per, H.

⁶ Lundoniensis, P. H.

⁷ Et Ælfere to end omitted, P., with the addition of

et aliis in carta.

⁸ Sequitur carta regis ejusdem in Anglico sermone de verbo

ad verbum, H.

⁹ -mea, K.

confirmye by ðisse minre chartre . for me and for þe kinges of Engelonde ðæt comeþ æfter me ene and euereich¹. tille Gode and sainta Marian . and sainte Michaelē . sainte Sampsonē . and sainte Branpaladre xxvi . hyde londes æt MULEBURNE . mid ðan þ̅ ðereto liþ . and fif æt Woulonde . and þreo atte Fromemoupe . atte yle ðan ye to on see . and on on londe þ̅ is to leggende² æt Ore . and þreo at Clyue mid ðare mede þ̅ þereto liþ . and þreo and on half at Liscombe . and on at Burdalueston . and on at Litele Pudele . and fife æt Cattesstoke . and .vi. at Comptone . and to at Widecome . and .v. at Osmyntone . ʒ .vi. at Holepertþe . þ̅ is alles seuene and sixty hyden in to MIDDLETONE . and anne pere on Auene at Tpynhem . and al þ̅ pater binne stape of Waimoupe . and half strym on ðan Waymoupe out on see . and tþelf acres to þan pere . ʒ ðan perhurde . and þreo ðegne on Suþsexan . and salterne by pere . and .xxx. hyden on Sidemyntone . to fosterland . and to at Chelmyn-tone . and six at Hylfelde . ʒ .x. hyde at Ercecombe . to tymberlonde .:

And ich polle þ̅ al ðis myn almeslonde mid al ðan þ̅ ðereto liþ . and freo beo in alle ðinge . and freo custumes . þ̅ is for mine saule helpe and for ðe helpe of here saulen þ̅ to fore me pere and after me comen schulle kynges of Engelonde ðan minster to fore gesed of Middeltone in rigte clene almesse pulle ʒ grantye þ̅ hit beon al so freo in alle ðinge mid ðan þ̅ ðerto liþ in eche stede in Englonde in myne cynedome alspa myn ogen ore .: And ich stedeuastliche hote . and bebeode in Gode almighties hege name . Fader and Son and Holy Gost . þ̅ ðis min pille and giste . and of ðis prit fastnyngē ungeþemmed beo and ungeþered . and ungeþendeliç ðe hpile þ̅ Christendom dureþ in ðis gelonde Engliscean .: Oure Lourd God almighty and alle his halgen al ðe ylc ho so hit beo þ̅ ðis my dede in oðere þise hit byturne³ oþer gepanye . oþer ho þ̅ euere beo . be hey Judan feyre Christes traytour on helle pytte pynende ʒ on echenysse .:

And þ̅ ðis sond beo and stedeuast euere boute ende . ich ðe foresedene kyng Adelstan ðis gepritene bocleof habbe gemerked mid Cristes holy rode tokne ✠ and min ogen honde mid ðisse gepitnesse of alle mine geþytene þ̅ herafter gepriten beo gefunden . ʒ mid mine biscepes .:

✠ Ego Wolfhelmus . Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus testimonium perhibeo . et cum signo agiæ crucis hoc donum et hanc sententiam prædictam confirmavi .

¹ Euere ich, D.² Seg., D.³ Buturne, K.

- ✠ Ego Atheldredus Londoniensis urbis episcopus consensi et subscripsi .
- ✠ Ego Cenwaldus episcopus consensi et subscripsi .
- ✠ Ego Alfredus episcopus consensi et subscripsi .
- ✠ Ego Caynan episcopus consensi et subscripsi .
- ✠ Ego Egwynus episcopus consensi et subscripsi .
- ✠ Ego Radulphus episcopus consensi et subscripsi .
- ✠ Ego Brinstanus episcopus consensi et subscripsi .
- ✠ Ego Alla episcopus consensi et subscripsi .
- ✠ Ego Offerdus¹ princeps consensi et subscripsi .
- ✠ Ego Alfedus² minister domini regis consensi et subscripsi .
- ✠ Ego Athelmundus³ minister consensi et subscripsi .

✠ Acta est hæc nostra donatio et concessio ac præsentis nostræ cartæ confirmatio anno ab incarnatione domini . DCCCXLIII . in villa regali quæ dicitur Doracestria⁴ secunda die Paschæ Domini .

[A.] Reg. Cart. de Middleton, in Scacc. pen.
Rem. Reg. (Not now in the Public
Record Office, and its whereabouts un-
known.)

[D.] Dugdale, *Mss. Angl.*, vol. ii. p. 349.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXII; from
[D.]

739. *Latin form of No. 738.*

In nomine Domini, Ego ATHELSTANUS Dei gratia rex Brittonum, cum assensu et voluntate totius consilii mei et episcoporum regni Angliæ, ductus instinctu Spiritus Sancti, do et concedo et hac præsentī carta mea pro me et successoribus meis regibus Angliæ in perpetuum confirmo Deo et sanctæ Mariæ, sancto Michaeli, sancto Sampsoni, et sancto Branwaladro, viginti et sex hidas terre cum pertinentiis suis apud MULEBORN, et quinque apud Wonlonde, et tres apud Fromemuthe apud insulam quæ dicitur la Ye, duas in mari et unam in terra, scilicet apud Ore, et tres apud Clyve cum prato ibidem pertinente, et tres apud Liscombe et dimidiam, et unam apud Bordelestone, et unam apud Litelepidele, et triginta apud Sidelyng et quinque apud Stoke, et sex apud Cumpstone, et duas apud Chelmingtone, et sex apud Hylefeyld, et quinque apud Osmington, et duas apud Wydecombe, et sex apud Holewourthe, et decem apud Stokelonde, in monasterium et abbatiam de Middeltone. Et ego volo quod tota ista terra cum pertinentiis suis et libertatibus omnibus et liberis consuetudinibus quam pro salute animæ meæ et salute animarum

¹ Osf, K.

² Ælfredus, K.

³ Æthel, K.

⁴ Dorac, K.

Acta est hæc prefata donatio anno ab incarnatione domini nostri
Jhesu Christi . DCCCC XXXVIII . indictione . XI .

Ego Æpelstanus rex totius Brittanniæ prefatam donationem
cum sigillo sancte crucis confirmavi .

Ego Pulfhelm Dorobornensis æcclesiæ archiepiscopus ejus-
dem regis donationem cum tropheo agyæ crucis con-
signavi .

Ego Ælfheah Wintoniensis æcclesiæ episcopus triumphalem
tropheum agyæ crucis impressi .

Ego Peóðred Lundoniensis æcclesiæ episcopus consignavi .

Ego Cenpald Episcopus predictum donum consensi .

Ego Pulfun episcopus consensi .

Ego Oda episcopus confirmavi .

Ego Pulfhelm episcopus consignavi .

Ego Burhgric episcopus consensi .

Ego Æpelgar episcopus roboravi .

Ego Ælfpold Dux .

Ego Vhtred Dux .

Ego Odda	Ego Pulfmer	Ego Ælsige
Ego Pulfgar	Ego Pulfgar	Ego Æpered
Ego Ælfric	Ego Ælsige	Ego Apelmund
Ego Eadmund	Ego Ælfhere	Ego Pulfhelm
Ego Pulfhere	Ego Ordeah	Ego Pullaf
Ego Ælfhere	Ego Sigulf	Ego Pitgar
Ego Pitgar	Ego Æpestan	Ego Æpelpold
Ego Æðelpold	Ego Eadric	Ego Pullaf
Ego Ælfred	Ego Ealhelm	

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,360, f. 53.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. 10271; from
[A.]

731. *Grant by King Æthelstan to the Monastery of St. Peter and
St. Paul, Winchester, of land at Titchbourne, co. Hants. A.D.
938.*

DIS IS IS SEO BOC þæ ÆDELSTAN CING GÆBOCODE ÆLFHEAGÆ
BISCEOPE TO þAM BISCEOP STOLE ON PINCEASTRE OF
TICCEBURNAN .

Pleramque divitum hujus seculi . quia timore divino neglecto
infirmiores . quosque paternis hereditatum ruribus expellunt .
etiam et æcclesiarum Dei possessiones invadunt . ni privilegiorum
fortis eis obstat auctoritas .

Ego Æpelstan tocius rex Britanniæ hoc privilegium sanctæ Trinitati sanctisque apostolis Petro et Paulo ad monasterium antiquum. WINTONIENSE componi episcopo Ælfeago . rogante precepi . ita dumtaxat ut villa TICCEBURNAN vocitata . semper episcopis Wintoniensibus ceu antiquitus statutum est subiciatur . et ne umquam Wintoniensium potestate auferatur episcoporum . Possidet autem villa hæc . XXV . mansas 'quinque eo loco qui BEOPYRÐ' dicitur quæ omnes omni servitio careant mundiali . excepto pontis arcisvæ fabrica et expeditionis militia augenda .

Termini telluris prescripte sic dilatantur . Ærest on ellen forð . of ellen forda on cealc spyðe dell . of cealc spyðe delle on melan beorh . of mælan beorge on hig leage . of hig leage . on langan leage . of langan leage . on tyrig hege . of tyrig hege . on æscs . of þam ægsce to steortan leage . of steortan leage . eall spi þæt heah hylta scaet to scagan . of scagan eall spá pio prid¹ pale scaet of hit cymð to poh lincan on þæne ymb stoccc . of ðam ymb stocce on piðig mære . of piðig mære on þæne æsc stubb . of þam æsc stubbe . on earnes beorh . of earnes beorge on syfan pyllan . of syfan pyllan on hafeces dæl . of hafeces delle . on isen gráfas . of isen grafan to apulfes heale . of apulfes heale to langan leage . of langan leage to mænan leage . of menan leage . to pines heafdan . of pines heafdan on ellen ford .

Hanc ergo hereditatem quisquis Deo et sanctis apostolis Petro et Paulo abstulerit : maledictus et dampnatus sit in die iudicii nisi prius emendaverit .

Acta est autem hec libertas . Anno ab² incarnationis dominicæ . DCCCC . XXX . VIII . Indictione . XI .

Ego Æpelstan rex hanc libertatem renovavi .

Ego Pulfhelm archiepiscopus consignavi .

Ego Ælfheah Wintoniensis episcopus confirmavi .

Ego Peodred Lundoniensis episcopus corroboravi .

Ego Kenpald episcopus consolidavi .

Ego Pulfhun episcopus confortavi .

Ego Oda episcopus convegetavi .

Ego Pulfhelm episcopus consublimavi .

Ego Æpelgar episcopus consumentavi .

Ego Ælfpold dux consensi .

Ego Vhtred dux condixi .

Ego Odda minister .

Ego Pulfgar minister .

Ego Ælfhere minister .

Ego Pitgar minister .

Ego Ælfred minister .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,280, c. 626.

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. MCXVIII; from [A.]

¹ Wirt, K.

² Ab, omitted, K.

Ego Ælfred Rex totius Bryttanniæ prefatam donationem
cum sigillo sanctæ crucis confirmavi.

Ego Eadpeard filius regis.

Ego Æðred archiepiscopus predictum donum consensi.

Ego Swithun episcopus consensi.

Ego Ealstanus episcopus confirmavi.

Ego Fryðestan episcopus consignavi.

Ego Apelpold episcopus consensi.

Ego Byrhred episcopus roboravi.

Ego Pullaf abbas confirmavi. Ego Byrhferð minister.

Ego Eanulf dux. Ego Byorhtulf minister.

Ego Apulf dux. Ego Leofheah minister.

Ego Æþelnað dux. Ego Buga minister.

Ego Byocca dux. Ego Osulf minister.

✱ Ego Æþelwold dux. Ego Ælfric minister.

Ego Ceoleah minister. Ego Deormod minister.

Ego Odda minister. Ego Byrthelm minister.

Ego Ælstan minister. Ego Eallstan minister.

Ego Æþestan minister. Ego Hæfa minister.

Ego Eadmund minister. Ego Alpold minister.

Ego Ælfred minister. Ego Apulf minister.

Ego Æsculf minister. Ego Heahnoð minister.

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 69b.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCCXXI; from

[A.]

741. *Grant by King Æthelstan to the thegn Ealdulf, of land at Meapham, or Mcopham, co. Kent. A.D. 939.*

✱ Regnante in perpetuum domino nostro Jhesu Christo. Omnia de summo cæli apice visibilia et invisibilia ordinabiliter gubernante presentisque vitæ semper curriculo cotidie decrescente ac nobis mortalibus temporalia gaza necnon et lucra possessionum inaniter fruentibus facescunt ac defluunt.

Quapropter ego. ÆþELSTANUS. divina mihi adridente gratia rex Anglorum et curagulus totius Bryttanniæ aliquam partem terræ juris mei perpetuali donatione libenter concedo. cuidam fidei meo ministro. nomine. EALDULFO. XII. mansas in illo loco cui ruricolæ appellativo usu ludibundisque vocabulis nomen indiderunt. AT MEAPHAM. quatinus ille bene perfruatur ac perpetualiter pos-

sideat quamdiu . istius caducis seculi vitam tenere presumet . et post sé cuicumque voluerit ceu corroboravimus perhenniter heredi derelinquat in æternam hereditatem . Sit autem predictum rus liberum ab omni mundiali obstaculo cum omnibus ad sé rite pertinentibus . campis . pascuis . pratis . silvis . exceptis istis tribus expeditione pontis arcisve constructione .

Si quis autem quod non optamus hanc nostram difinitionem elationis habitu incedens infringere temptaverit perpessus sit gelidis glaciæ flatibus et pennino exercitu malignorum spirituum . nisi prius inriguis pœnitentiæ gemitibus et pura emendatione emendaverit .

Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur . Þis synt þa land gemæro to meaphám on suþan 7 on þestepeard setl þonne norþ fram setle to netles stede to þære háne þonan norþ on gerihte andlang hrycgas of hredles stede þæt forþ þonan to fearn leage geate þonne norþ þonan to cobba hammes mearce þonan east on gerihte to heorot felda geate fram þam geate east 7 suþ on hludes beorh of þam beorge forþ be þære mearce of þone calepan stoc þonan suþ to blacan meres geate þæt suþ þonan on þone óran foran piþ eastan ecgulfes setl pest be þam oran eft topeard setle .

Þis synt þa den bæra on pealda þe þæto gebyriað be suþan ea stanihtan hyrst . 7 ceolan hyrst 7 be norþan éa gelecan camp 7 gumbrihting hyrst 7 ceorla den .

Acta est hæc prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXXXIX . Indictione . XII .

- ✠ Ego Æþelstanus rex totius Bryttanniæ prefatam donationem cum sigillo sancte ✠ crucis confirmavi .
- ✠ Ego Pulfhelm Dorobonensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agie ✠ crucis consignavi .
- ✠ Ego Ælfheah Þintaniensis æcclesiæ episcopus triumphalem tropheum agie ✠ crucis inpressi .
- ✠ Ego Þeodred Lundoniensis æcclesiæ episcopus consignavi .
- ✠ Ego Cenpald episcopus predictum donum consensi .
- ✠ Ego Pulfhun episcopus consensi .
- ✠ Ego Oda episcopus confirmavi .
- ✠ Ego Pulfhelm episcopus consignavi .
- ✠ Ego Burhric episcopus consensi .
- ✠ Ego Æþelgar episcopus roboravi .
- ✠ Ælfhere . dux .
- ✠ Pulfgar . dux .

✠ Æpelstan . dux .	✠ Ælfsige . minister .
✠ Uhtred . dux .	✠ Ordeah . minister .
✠ Odda . minister .	✠ Sigulf . minister .
✠ Ælfric . minister .	✠ Eadric . minister .
✠ Eadmund . minister .	✠ Ealhhelm . minister .
✠ Pulfisige . minister .	✠ Ælfsige . minister .
✠ Pihlthgar . minister .	✠ Æþered . minister .
✠ Æþelpold . minister .	✠ Æþelmund . minister .
✠ Ælfred . minister .	✠ Pulfhelm . minister .
✠ Pulfmæc . minister .	✠ Pullaf . minister .
✠ Pulfgar . minister .	✠

Endorsed in a contemporary hand:—"þis is Meap hames land boc þe . Æpelstan cing gebocode . Ealdulfe his þegne on ece yrfe ."; *and in one of the xiith century, "Ethelstanus Rex dedit . XII . mansas apud Meapham . Ealdulfo ministro suo". "latine".*

[A.] Brit. Mus., Cotton charter, Augustus II., 23.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCXXVII; from [A.]

[F.] Brit. Mus., *Facs.*, pt. III, pl. 2.

Cf. No. 747.

742. *Grant by King Æðelstan to his sister Eadburga, of land at Droccnesford, or Droxford, co. Hants. A.D. 939.*

þIS IS DROCENESFORDA LAND BOC DE ÆDELSTAN CINING BOCODE
EADBURGE HIS SPISTER ON ECE YRFÆ .

✠ Regnante theo in eona eo[n]jum . Neminem quippe in mortali solo quanvis universam cosmi seriem quisque sollerti mentis acumine perlustret . expertem repperiet debite mortis extitisse . Illamque juste severitatis sententiam protoplasti prevaricationis noxam delatam evasisse . Tamen pii conditoris arbitrio constat illiusque miseratione superna conceditur . quemquam potis esse imis alta terrenis celestia caducis sine fine mansura capescere .

Quapropter ego ÆPELSTANUS . nodante Dei gratia basileos Anglorum et equæ totius Britanniæ orbis curagulus . enucleatis istis omnibus et fervore celestis patriæ exardens . libenter perpetuali libertate tribuendo condonavi . Venerabili michique amabili christicole spiritali commercio sanctoque velamine Dei nutu devotionis affectu consignatæ et pro germanitatis nostræ conglutinata propinquitate in sempiternam hereditatem . nomine EADBURGÆ . x . set . vii . mansas cum mentis hilaritate impenderem . ubi ruricole antiquo usu nomen imposuerunt . et appellativa relatione nuncu-

paverunt . DROCENESFORD . juxta derivativos aquarum cursus MEONE . ut illa predictam terram habeat ac possideat . cum omnibus ad se rite pertinentibus . Campis . Pascuis . Pratis . Silvis . Derivatisque cursibus aquarum eternaliter . Et postquam universitatis viam hujus seculi transierit . Ceu supradiximus in æternam hereditatem cuicumque sibi heredi voluerit . perenniter relinquat . Fiat etenim prefata terra ab omni servili jugo libera . cum omnibus sibi recte pertinentibus exceptis his tribus expeditione . pontis arcisvæ coedificatione . Qui hoc jus donationis augendo amplificando satagerint . augeat amplificetque cunctiparens genitor in hoc presenti vitam illorum et inter celibes beati felicesque sine fine in æterna doxa letentur .

Denique vero si quis, *etc.* . . . . (*as in No. 740*).

Istis terminibus¹ predicta terra circumgyrata esse videtur .

Pis syndon þa land ge mæro to DROCENESFORDA .

Ærest æt clefer dæne on ðæt del . of þam delle and lang peges on þa hpitan flodan . of þære flodan on norþ healfæ hærepæðes . on þone litlan þörn . þonon on spealpan þörn þonon on þæs hlincæs norð ændæ . þæt and lang hlincæs . sup on þæs cumbæ heafod . þonon on þæs hlincæs pest ændæ æt þam hpitan fox holm . þonon on stan burg of stan byrig 7lang dic utt on hpitan forð . þonon and lang MEONE on midnæ stream on þa dic on norð healf þæs fordas 7 lang dic on þone ealdan þorn of þam þorne aft utt on MEONE 7 lang streamas of þa dic . 7lang dic to þam æþenan byrigelsum . þonon suð and lang hling ræpe to þæs niþer langan hlincæs east ændæ 7 lang hlincæs æft ut on ea 7 lang ea oð þæt pæs[t] mæste hop . þonon pæst for þonæ seal styb oð ðæt yrð land suð bæ þam lande on þæs pyllæs heafod þonon æft utt on ea þæt and lang streamas sup on puda 7 þonne on giet of pichama mæarcæ þonon pest be hagan for cyneburgæ hyrstæ supe peardæ of þæt scir hiltæ on þonæ greatan beām of þam beamæ on þunres lea middæ peardnæ . of þam lea on ge rihtæ to þrocbyrgæ on þonæ fulan broc and lang fulan brocæs utt on bytnan burnan 7lang burnan of þæs bisceopes mearcæ þæt norð to file lea geatæ . þonon on broun burnan . þæt and lang burnan of bromfeldæ þonnæ upp bæ tpeoh þa tþægen bromfeldas 7lang þæs alar sceatas of ðone fulan brocc 7lang brocæs to þæs cumbæ heafdæ þonnæ to þære stigelæ to þæs bisceopes mearcæ þonne utt on langan leage þæt þpæoræs ofer þa leage norð to puda . þonon to þære stigelæ of meon para snadæ þonne forð . to domnæs hlincæ þonon to þam pylf pyttæ þonnæ on gærihta þurh hæsel holt to clæfier dæne æft on þæt dell .

¹ -ah, K.

Acta est hæc prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XXXIX . Indictione . XII .

Ego Æpelstanus Rex totius Britanniæ prefatam donationem cum sigillo sanctæ crucis confirmavi .

Ego Eadmundus Ejusdem regis frater consignavi atque roboravi .

Ego Eadredus frater ejusdem regis consensi .

Ego Pulfhelm Dorobornensis æcclesiæ . archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agyæ crucis . consignavi .

Ego Ælfhealh¹ Wintoniensis æcclesiæ episcopus triumphale tropheum agyæ crucis impressi .

Ego Peodred Lundoniensis æcclesiæ episcopus consignavi .

Ego Cenpald Episcopus predictum donum consensi .

Ego Pulfhum episcopus subscripsi et consensi .

Ego Oda episcopus subscripsi et confirmavi .

Ego Pulfhun Episcopus consensi et consignavi .

Ego Burgric Episcopus subscripsi et consensi .

Ego Eðelgar Episcopus Roboravi .

Ego Ælphere dux .

Ego Pulfgar dux .

Ego Æpelstan dux .

Ego Pulfstan dux .

Ego Uhtred dux .

Ego Oda dux .

Ego Eadmund minister .

Ego Ælfric minister .

Ego Pulfsize minister .

Ego Pitgar minister .

Ego Pulfgar minister .

✕ Ego Æpelpold minister .

Ego Ælfred minister .

Ego Æðelred minister .

Ego Pulfmæc minister .

Ego Pulfgar minister .

Ego Ælfsige minister .

Ego Ordeah minister .

Ego Sigulf minister .

✕ Ego Eadric minister .

Ego Ealhhelm minister .

Ego Ælfsige minister .

Ego Æpereð minister .

Ego Sireð minister .

Ego Æðelmund minister .

Ego Pulfhelm minister .

Ego Pullaf minister .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 101.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. xxxiii; from

[A.] (Names incorrectly spelled.)

¹ heah, K.

743. *Grant by King Æthelstan to the religious woman Eadulfu, of land at Beorhtwaldingtun, or Bright-Walton, co. Berks. A.D. 939.*

KARTA REGIS APELSTANI DE BEORHTPALDINGTUN .

Regnante theo in perpetuum architectorio qui sua ineffabili rite potentia omnia disponit atque gubernat . vicesque temporum hominumque mirabiliter discernens terminumque incertum prout vult equanimiter imponens . et de secretis celorum glorie humaneque nature misteriis docet ut cum his fugitivis et evi cursibus possessiunculis jugiter mensura regna Deo largiente fragilique nature consolationis sublevamine adipiscenda sunt .

Quapropter ego APELSTANUS nodante Dei gratia basileos Anglo-ram ꝛ eque tocius Brittanniæ orbis gubernator cuidam religiose femine vocitato nomine EADULFU . cum consensu optimatum meorum ꝛ pro ejus placabili pecunia . xv . mansas agelluli ubi ruricoli¹ antiquo usu nomen imposuerunt æt BEORHTPALDINGTUNE quatinus illa bene perfruatur ac perpetualiter possideat quamdiu vivat . et post se cuicumque voluerit heredi derelinquat ceu supradiximus in eternam hereditatem . Sit autem predicta terra cum omnibus ad se rite pertinentibus libera campis . pascuis . silvis excepto istis tribus expeditione pontis arcisve constructione .

Si quis vero quod non optamus contra nostrum hoc decretum machinari vel infringere aliquid voluerit sciat se rationem graviter redditurum in die judicii ante tribunal domini nisi prius hic digna emendaverit penitentia ante mortem .

Istis terminibus² predicta terra circumscripta esse videtur .

Metc de Beo[r]htpaldingtune.—Dis sinden þa landan geinæro to beorhtpaldingtune . Ær[e]st of curspandic up on acdene of acdene to pigferþis leage of pigferðis leage to pippes leage of pippes leage norð ꝛ lang hagan to þan brandan stane of þam stane to dunian mere þonen þonon³ norð rihte to hæsel lea of hæsel lea þest rihte to borsenan beorge of ðam beorge pest riht on þone haranstan of ðan stane norð rihte to stan crundele⁴ þonnan ꝛ lang peges to þam langau treope of þam treope⁵ ꝛ lang peges to mærfloeden þonne giet ꝛ lang peges þæt eft on cyrspandic .

Acta est hec prefata donatio . anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XXXIX . indiccione . XII .

¹ Ruricolæ, K.; ruricli, S.

² -nis, K.

³ ðonon, K.

⁴ -nedle, S.

⁵ Treope, K.

- ✠ Ego Æpelstanus rex totius Byrttannie¹ prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .
- ✠ Ego Pulfhelm Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agie crucis consignavi .
- ✠ Ego Peodred Lundeniensis ecclesie episcopus consignavi .
 ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Ælfheal² Pintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi .
- ✠ Ego Cinpald episcopus predicatum donum consensi ⁊ subscripsi .
- ✠ Ego Oda episcopus consensi et subscripsi .
- ✠ Ego Pulfhun episcopus confirmavi .
- ✠ Ego Pulfhelm episcopus consignavi .
- ✠ Ego Byrgric episcopus consensi ⁊ confirmavi .
- ✠ Ego Æpelgar episcopus roboravi .
- ✠ Ego Ælfhere dux . consensi . et . subscripsi .
- ✠ Ego Pulfgar dux . consensi . et subscripsi .
- ✠ Ego Æpelstan dux . consensi . et subscripsi .
- ✠ Ego Uhtred dux . consensi . et subscripsi .
✠ Ego Odda	} minister consensi et subscripsi .	✠ Ego Pulfgar	} minister consensi et subscripsi .
✠ Ego Ælfric		✠ Ego Ælfsige	
✠ Ego Eadmund		✠ Ego Ordeah ³	
✠ Ego Pulfsize		✠ Ego Eadric ⁴	
✠ Ego Pullaf		✠ Ego Ealhhelm .	
✠ Ego Pihrtgar		✠ Ego Ælfsige .	
✠ Ego Æpelpold		✠ Ego Æpered .	
✠ Ego Ælfred		✠ Ego Æpelmund .	
✠ Ego Pulfric ⁵		✠ Ego Pulfhelm	

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 34.
Chron. Abingd., ed. Stevenson, vol. i, p. 85;
 vol. ii, p. 506.

[K.] *Kemble, Cod. Dipl.*, No. MCCXXXI; from
 [A.]

744. (1) *Grant by King Athelstan to Alfric, or Alfrid, Bishop of Sherborne, of land at Archel, or Orchard (?), near Shaftesbury and Fontmell, co. Dorset; and (2) grant of the same by the Bishop to Beorhtwine, daughter of Wlfhelm.* A.D. 939.

HEC CARTA INSCRIPTA EST DE . V . MANIS TERRE AD ARCHET
 ADJACENTIBUS .

Regnante theo in eona eo[nu]m⁴ . Neminem quippe in mortali

¹ Brytt, K.

² -eah, K.

³ -rie, MS.

⁴ Eoni, K.

solo quamvis universam cœsmi seriem quisque sollerti mentis acumine perlustret expertem reperiet debite mortis extitisse . illamque juste severitatis sententiam protoplasti prevaricationis noxam delatam evasisse ut dicitur : "et¹ in terram ibis . pulvis es et in pulverem reverteris".

Quapropter ego APELSTANUS Rex divina favente gratia tocius Britannie privatum² regalis regiminis obtinens partem ruris proprii juris mei ditione subactam in fervore amoris illius qui dixit . "Date³ et dabitur vobis" : et pro devoto famulatu ꝛ fideli servicio libens perpetuali libertate tribuendo condono ALFRICO fideli meo in Christo ministro ꝛ episcopo v . mansas in loco qui vulgari ditione et appellativa relatione nuncupatur AT ARCHET .

Et Ego ALFRIDUS episcopus dabo illos v mansas BEORHTW[1]NE filia Wlfhelmi que fuit uxor fratris illius Beorhtere cum omnibus ad se rite pertinentibus campis silvis silvorumque nemoribus . Vt hec prospere possideat ac eternaliter teneat . dum h[unc]⁴ evi fragilis cursum uti audebit . post se autem veluti affirmavimus cui-cumque voluerit heredi derelinquat ceu supradiximus in eternam hereditatem : Fiat enim⁵ prefata terra ab omni servili iugo libera cum omnibus sibi recte pertinentibus exceptis hiis tribus expeditione pontis arcisve coedificatione . Hanc vero prelativam donationem sublimiter a patre luminum instigatam quisquis benivola ac fideli mente augendo amplificare satagerit augeat amplifcet qui⁶ cunctiparens genitor in hoc presenti seculo vitam illius . et cum suis omnibus prospera feliciter longiturne vite gaudia et in futuro . audiat illam dominicam vocem dicentem sibi . "Venite⁷ benedicti patris mei percipite regnum quod vobis paratum est ab origine mundi" . Minuentibus vero atque frangentibus hanc donationem quod opto absit a fidelium mentibus . terrat⁸ pars eorum cum illis de quibus e contra fatur . "Discedite⁹ a me maledicti in ignem eternum qui paratus est Sathane et sattelli[t]ibus ejus" . Nisi prius digna Deo penitencia veniam legali satisfactione emendent . Istis¹⁰ terminibus prædicta terra circumgirata esse videtur . Acta est prefata donacio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi D . cccc . xxxix . Indictione . xii :

ƿis sent ƿa land imare to archet ƿare westere fif hide . Arest suthƿard of ealdmannes ƿyrde at langhecgan to sugging made . ƿane on . i . richte to stirthel on ƿane alr beneƿen scealden forð ꝛ ƿanen anlang higpeges ƿ of higpeges ande funtemel ƿry akeres

¹ Gen. iii, 19.² Primatum, K.³ Luc. vi, 38.⁴ Hujus, K.⁵ Autem, K.⁶ -etque, K.⁷ Matt. xxv, 34.⁸ Sic, MS.⁹ Matt. xxv, 41.¹⁰ This and the following sentence transposed in the MS.

wid eastem þane broc þonne anlang funtmeales of eadelmes melne
of funtemel to þane tþam þornen þat forð on irichte to stigel hege
ouer stirtel 7 þonun on irichte to ginum hocum to þrem land
sharen þat on archet hainum . and þanen cagbroc up anlang
cagbroges to land sþare hegen þonne anlang heges to ealdinannes
wyrpe ! .

Ego Æthelstanus Rex totius Britannie prefatam donacio-
nem cum sigillo sancte crucis confirmavi ✠ .

Ego Wulfhelm Dorobernensis ecclesie archiepiscopus ejus-
dem Regis donacionem cum tropheo agie crucis
consignavi ✠ .

Ego Alfech Wintoniensis ecclesie episcopus triumphalem
tropheum agie crucis impressi , et cetera .

[A.] MS. Harl. 61, f. 166.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, vol. ii, p. 213; from
[A.] Boundaries in vol. iii, p. 412.

745. *Grant by King Athelstan to the thegn Wulfsige, of land at
Childmeare, or Childmark, co. Wilts. About A.D. 929 - 940.*

Fortuna fallentis seculi procax : non lacteo inmiscibilium lilio-
rum candore amabilis . sed fellita hejulande corruptionis amari-
tudine odibilis . fetentis filios valle in lacrimarum carnis : rictibus
debachando venenosus . mordaciter dilacerat . que quamvis arri-
dendo sit infelicibus adtractabilis : Acherontici tamen . ad ima
[Cociti . ni satus] alti¹ subveniat boantis : impudenter est decurri-
bilis . et ideo quia ipsa ruinosa : deficiendo tanaliter dilabitur :
sumopere festinandum est : ad amena Indicibilis leticie arva : Ubi
angelica ymnidice jubilationis organa : mellifluaque vernantium
rosarum odoramina : A bonis beatisque naribus inestimabiliter
dulcia capiuntur : Sineque calce . auribus clivipparum suavia audi-
untur² : Cujus amore felicitatis illectus : fastidiunt jam infima :
ulcescunt . superna .

Ex quibus pro percipiendis semperque specie concupiscibili
fruendis . Ego ATHELSTANUS rex Anglorum per omnipatrantis dex-
teram : totius Britanie regni solio sublimatus . quandam telluris
mei particulam . meo fideli ministro WULFSIGIO³ femineque ejus :
id est viginti cassatarum : In loco quem solicole : Æt CHILDMEARC .

¹ Ad im alti, K. The words in brackets supplied to fill a blank in MS., from the
poem of No. 702. ² Cf. auribus felitium hauriuntur, No. 54. ³ Wulfsige

minister occurs in the subscriptions of charters from A.D. 929 to 940.

vocitant ! libenter tribuo ! Ut illi eam sine jugo exose servitutis .
 Cūm pratis . pascuis . Silvis . rivulis ! omnibusque ad eam utilita-
 tibus suis pertinentibus ! quamdiu aura naribus aspirabili ! Ocello-
 rumque convolatu cernibili . potiantur ! liberaliter . habeant . Et
 post generalem qui 'omnibus [certus]¹ Incertusque² homunculis !
 constat . transitum ! Cuicumque successionis heredi voluerint . In
 perpetuam hereditatem ! contradendo derelinquant .

Predicta siquidem tellus ! hiis limitibus circumcincta clarescit³ ;

[A.] MS. Harl. 434, f. 82.

[K.] Kemble, *Od. Dipl.*, No. cccxlv; from
 MS. Harl. 61 (error for 436).

746. *Grant by King Æthelstan to Byrhtelm, "miles", of land at
 Eatun, or Eaton, co. Derby. A.D. 850 for 940.*

CARTA ÆTHELSTAN REGIS .

✠ Eterne hereditatis territoria ꝛ perpetue prosperitatis privilegia
 magnis meritorum machinamentis jam concedente Christo Jhesu
 mercanda sunt . quapropter videlicet EDELSTAN Rex AngulSæxna
 and Norþhymbra imperator . paganorum gubernator . Britanno-
 rumque propugnator . larga manu confert lucra largissim uti queat
 firmissime regnorum regimine sublinari .

Quamobrem jam nunc locupletat hunc militem BYRHTELM tri-
 buendo ei terram . v . videlicet cassatos in loco quem ruricole
 EATUN vocitant . pro ejus fideli obsequio . ꝛ pro ejus placabili
 pecunia . ut possideant eam cum omnibus ad se rite pertinentibus
 pratis . pascuis . campis . silvis . ꝛ post ejus discessum cuicumque
 voluerit heredi derelinquendam . Sit autem predicta tellus libera
 exceptis istis tribus . expeditione . pontis arcisve constructione .

Si qui denique non optantibus nobis nostram hanc cartam cupi-
 ditatis livore depressi . violari satagerint agnominibus tetre caliginis
 lapsi vocem audiant examinacionis dię arbitris sibi dicentis . "dis-
 cedite a me maledicti in ignem eternum" ubi cum demonibus
 ferreis sartaginibus crudeli torqueantur in pena si non ante mortem
 digna hoc emendaverint penitentia . Istis terminibus predicta terra
 circumgirata esse videtur⁴ . etc.

Aut est hec prefata donacio anno ab incarnatione Domini nostri
 Jhesu Christi . D . CCC . L . Indictione XIII .

¹ Blank in MS.; supplied from No. 702.

² Omnibus incertumque, K.

³ MS. ends abruptly at bottom of f. 82b, the next folio being lost.

⁴ Boundaries omitted in MS.

- ✠ Ego Æðelstan rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .
- ✠ Ego Pulfhelm Dorobernensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donacionem cum tropheo agie crucis consignavi .
- ✠ Ego Peodred Lundeniensis ecclesie episcopus consignavi .
- ✠ Ego Ælfheah Pintanensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi .
- ✠ Ego Cenepald Wigarnensis ecclesie episcopus donum consensi .
- ✠ Ego Oda episcopus confirmavi .
- ✠ Ego Ælfric episcopus consignavi .
- ✠ Ego Pulfhelm episcopus consensi .
- ✠ Ego Buruhric episcopus confirmavi .
- ✠ Ego Æþelgar episcopus roboravi .

Et duces . VII . ꝛ ministri . XVIII .

Mr. Wynne's Hengwrt MS., No. 150, f. 315, at Peniarth, Towyn, N. Wales.

747. *Grant by Duke Eadulf to Christ Church, Canterbury, of lands at Darcent and Meopham, co. Kent.* A.D. 940.

DARENTE . MEPEHAM .

[✠ A]nno dominice incarnationis . DCCCC . XL . Ego EADULFUS dux per concessionem domini mei regis Athelstani . presente Wlfelmo archiepiscopo concedo ecclesie Christi . 'ad victum monachorum in eadem ecclesia Deo serviencium¹ . has terras . de propria possessione mea . quas michi idem Athelstanus Rex in perpetuum hereditatem dedit² . videlicet DAERINTAN³ ꝛ MEAPEHAM⁴ . liberas ab omni seculari consuetudine⁵ . ꝛ regio tributo . exceptis . expedicione pontis . ꝛ arcis constructione .

Ego Athelstanus rex totius Britannie hanc donacionem confirmo⁶ .

Ego . Wlfelmus 'archisacerdos totius Britannie confirmo⁷ .

Ego Odo⁸ Scirburnensis⁹ . subscripsi .

Ego Dunstanus . subscripsi .

[A.] MS. Lambeth 1212, p. 322.

[T.] Twyden, *Hist. Ang.*, col. 2320.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXX; from

[T.]

Cf. No. 741.

¹ Ad victum . . . . serviencium, omitted, T. K.

² Dedit in p. h., T. K.

³ Derentam, T. K.

⁴ -paham, T. K.

⁵ Servitio, T. K.

⁶ -avi, T. K.

⁷ Archiep. confirmavi, T. K.

⁸ Odo, omitted, T. K.

⁹ Episcopus, added, T. K.

748. *Grant by King Eadmund to St. Peter's Monastery, Newminster, Winchester, of land at Pevesey, co. Wilts. A.D. 940.*

✠ In nomine Dei et altissimi Jhesu Christi . Regna regum ab alto regente . Cujus nutu creata cuncta in principio formata . Presentisque vite tractu pollentes . Licet primi protoplasti facinore violata improbis successionebus deterioranda istie degentibus vilescerent . Tamen pii conditoris arbitrio constat illiusque miseratione nobis jacentibus in insiniis ad antrapon salutem concessit duo inesse quibus tantum humanorum constat effectus actuum . Voluntas scilicet atque potestas . Ut his qui ad cumulum misericordie pietatisque lucra terrena vertentes et pro Christi nomine largitis . gratulentur se temporaliter accepisse quae omittendo gratis perpetualiter centupliciter possidebunt . Ceu preclara ejus voce nos admonet dicens "Date et dabitur vobis".

Hujus scilicet fervore dilectione arctus ejusque juvenine fretus . EGO EADMUNDUS . divina favente gratia basyleos Anglorum Ceterarumque provinciarum in circuitu persistentium primatum regalis regiminis optineus . literarum apicibus commendare procuravi ne aut incuria successorum meorum aut invidia quadam aut perfidia mea dicta vel facta futuri successu temporis negarentur . Et ad contraversiam meis successoribus demum aliquam maculam contagionis devenire possunt . Quod consentientibus nobilium meorum agnibus . episcoporum comitum coeterorumque fidelium testium venerabili familie . WENTONIE CIVITATIS . quae habitat in monasterio quod ibidem dedicatum est Deo . et sancto Petro Apostolo . donans donabo perpetuis temporibus . XXX . mansas in illo loco ubi ruricoli appellativo relatione nuncupant . PEVESIGE . quatinus illa praefata familia habeat conductam terram . pro redemptione piaculorum patris mei . EADVEARDI . regis . Cum omnibus quae ad ipsum locum pertinere dinoscuntur¹ . tam in notis causis et² ignotis . in modicis . et in magnis . Campis . pascuis . pratis . silvis silvarumque densitatibus . Sit autem praedictum rus perpetuali libertate liber ab omni mundiali censu et regali confectione . excepto communi labore . expeditione . pontis arvisve coedificatione . Hoc autem tempore cachinantes venias subdolosi hujus saeculi intelliguntur interdum inchoasse . Alienum lucrum sibi usurpative cum ambitione iniquitatis vindicare . Sed torpentes avaritiae incessus omnimodo in nomine ✠ agie ✠ aratonis ab omnibus Christianis interdico . Ita ut meum donum corroboratum sit cum ✠ signaculo sancte ✠ crucis . Etiam si quis alium anti-

¹ Dignosc., S.

² Quam., S.

quum librum in propatulo protulerit . nec sibi nec aliis proficiat . Sed in ✠ sempiterno ✠ graphio deleatur , et cum justis non scribatur nec audiat . Sed tamen specialiter præfate congregationi prænominatam terram trado . ad repellendam nuditatem quæ prævidenda est humane sollicitudinis capacitati . levius proinde indumenta vestimentorum adquirere possunt . Non tribuo ad pastum corporalis refectionis esui . nisi tantum anniversarium mei patris diem minime in oblivione habeant sed omnino impleant quod condicatum est .

In cunctis vero successoribus hoc jus donationis augendo amplificando¹ satagerint . augeat amplifictque cunctiparens genitor in hoc presenti seculo vitam illorum . et inter celibes beati felicesque sine fine in aeterna doxa latentur . Sin autem quod non optamus hanc meam donationem infringere vel [muta]re satagerint . horribiles inferni fuscæ valvas sentiant atque terribiles demonum cohortes obtutibus indesinenter aspiciant . Nisi prius digna Deo poenitentia veniam legali satis[fac]tione emendent . Istis terminibus prædicta terrâ circumgyrata esse videtur .

Dis syndon þa land gemæro at peuesige . Ærest of ðære anlipigan æc to mætelmesburg reste pearlan þonon adune to ealhheardesleage pestepeardre þonon on mærdenum of mærdenum on mærpylle þonon forð to heafodstoccum of heafodstoc[cum] to hundesgeate of hundesgeate to mærdorne of mærporne to ðære hylle þe is suð on ðære hyrnan þonne pest ðonon to proht ðorne² of proht ðorne² on ceolbrihtes searð of þam searð³ to tpiġ beorgas of tpiġ beorgum on lusebeorg of lusebeorge up on smeðandune of smeðandune on ellen grafan fram ellen grafan to hafuc Cnollum from hafuc Cnollum on ðone þorn of ðam ðorne on ðone stan of þam stane on merce ford of ðam forða ȝlang þæs smalan peges on ðone ford æt pil cotum of þæm forða on pippes þorn of þam þorne on ðone ford æt eblaubroece of þam forða on abbodes pylle of abbodes pylle on ða haran apoldre of ðære apoldre on ða hpitan hola of ðam holum on meos leage of meos leage on padleage norðpeardre of padleage on hremnes geat of hremnes geate to emnan leage of emnan leage eft to ðære æc þe pe æt fruman nemdon .

Acta est hæc præfata⁴ donatio . anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . dccccxl . Indictione xiii .

✠ Ego Eadmundus rex Anglorum præfatam donationem cum sigillo sanctæ crucis ✠ confirmavi .

✠ Ego Eadgifu ejusdem regis mater tropheum agie crucis ✠ impressi .

¹ .scare, H.² porhtðorne, H.³ Searð, S.⁴ Præfata omitted, H.

- ✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi .
 ✠ Ego Pulfhelm Dorobonensis æcclesie archiepiscopus
 ejusdem regis donationem cum tropheo agie ✠
 crucis consignavi .
 ✠ Ego Peodred Lundeniensis æcclesie episcopus consignavi .
 ✠ Ego Ælfheah Pintaniensis æcclesie episcopus trium-
 phalem tropheum agie ✠ crucis inpressi .
 ✠ Ego Cenpald episcopus predictum donum consensi .
 ✠ Ego Oda episcopus confirmavi .
 ✠ Ego Ælfric episcopus consensi .
 ✠ Ego Pulfhelm episcopus consignavi .
 ✠ Ego Burgric episcopus consensi .
 ✠ Ego Æpelgar episcopus roboravi .
 ✠ Ælfhere dux . ✠ Pullaf minister .
 ✠ Pulfgar dux . ✠ Pihltgar minister .
 ✠ Ælpold dux . ✠ Ælfred minister .
 ✠ Æpelstan dux . ✠ Pulfric minister .
 ✠ Ealhhelm dux . ✠ Pulfgar minister .
 ✠ Æpelmund dux . ✠ Ælsige minister .
 ✠ Uhtred dux . ✠ Ordeah minister .
 ✠ Odda minister . ✠ Eadric minister .
 ✠ Ælfric minister . ✠ Ælsige minister .
 ✠ Eadmund minister . ✠ Æpered minister .
 ✠ Pulfsege minister . ✠ Pulfhelm minister .

" þis is Pevesiges boc þe Eadmund cing gebocode þam hipum æt
 Pintan ceastre to scrud fultume for his fæder saple". "Privilegium
 Regis Edmundi de Pevesige".

[A.] Original charter in Winchester College.
Ord. Surr. Facs., pt. II; *Winch. Coll.*, pt. III.
 [S.] Mr. Sanders' transcript.
 [H.] *Liber de Hyda*, ed. Edwards, p. 139.
 (With translations of the boundaries.)

[C.] MS. Cotton, Domitian A. xiv, f. 156.
 [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccccxix; from
 [O.]

749. *Grant by King Edmund to the thegn Elswith, of land at Batcombe in Nyland, near Glastonbury, co. Somerset.* A.D. 940.

CARTA EDMUNDI REGIS DE . BATECUMBE .

Regnante imperpetuum domino nostro Jhesu Christo . Dum
 conditoris nostri providencia omnis creatura valde bona in prin-
 cipio formata formoseque creata atque speciose plasmata est supra
 et infra celos tam in angelis quam in hominibus ac in multimodis
 ac in diversis speciebus jumentorum animalium piscium volucrum
 qui omnia nature sue jura nutu creatoris persolvant nisi homo

solus qui ad ymaginem suam plasmatus est et omnibus prelatus tamen propter prevaricationem corruens in mortem et primam in mortalitatis stolam miserabiliter Deum¹ contempnendo mandatum ammisit. Idcirco ille divicie diligende sunt que numquam decipiunt habentem nec in ipsa morte amittuntur sed plus habundant dum cernitur quod amatur.

Qua propter Ego EDMUNDUS favente superno numine basileos industrius Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium cuidam meo propinquo et fideli ministro vocitato. ELSWITHE ob illius amabile obsequium ejusque placabili fidelitate viginti mansas largiendo libenter concedens perdonabo. illic ubi vulgus relacione vocitat. AT BATECOMBE. quatinus ille bene perfruat ac perpetualiter possideat dum hujus labentis evi cursum transeat illesus atque vitalis spiritus incorruptibili carne inhereat et post se cuicumque voluerit perhenniter heredi derelinquat sicuti supra taxati sumus. Si[t] hoc predictum rus liber ab omni mundiali obstaculo cum omnibus que ad ipsum locum pertinere dinoscuntur tam in magnis quam in modicis rebus campis paschuis pratis silvis excepto istis tribus expedicione pontis arcisve cohedificacione. Hunc vero meam donacionem quod opto absit a fidelium mentibus minuentibus atque frangentibus fiat pars eorum cum illis de quibus e contra fatur. "Discedite² a me maligni in ignem eternum quia paratus est Sathane in satellitibus ejus" nisi prius digna Deo penitencia veniam legali satisfaccione emendent.

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur.

þis is þe landmere at batecombe. at austien³ on þan put. of þan putte on þan olden wei of þan weie. on þe harenapuldre þanen endlangweie riȝthwei þat it comit on combisberghewei endlang þis weies to þis kingesmere þane end lang þis weies þat it comit on þan Wodestou pin þanne a down on mere wei þat it comiȝt on þere hevedstock þanen on þa herenwîren. on þene pulle. þanen endlangstremes þat it comiȝt on alum. þanne get it over alum on merebrok þanen endlangstremes op atte þa water sweliend' þanen up on þa hille of þare hulle on solanbrok of þan broke on þa ealde dich' endlangdich þat it comiȝt⁴ to þan combe over þan combe on wliate⁵ on wolfȝate on alum appilman⁶ of alum appilman on bradeston' of þan stane out atte þere solanmede of þere mede over þane feld to þa wode þanen endlang riȝtes to fileleighe on dikemor of dikemour eft on þane put.

Acta est hec prefata donacio anno ab incarnatione domini nostri Ihesu Christi. D. C. C. C. C. quadragesimo.

¹ Dei. K.

² Matt. xxv, 41.

³ -tern, K.

⁴ comeȝt, K.

⁵ Whate, K.

⁶ Awilman K.

Ego Edmundus rex Anglorum prefatam donacionem cum sigillo sancte Crucis confirmavi cum multis aliis .

[A.] MS. Bodl., Wood, i, f. 181A.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCXXXIII; from [A.] Boundaries in vol. vi, p. 220.

750. *Grant by King Edmund to the thegn Wlfrick, of land at Grutelington, or Grittleton, co. Wilts. A.D. 940.*

CARTA REGIS EDMUNDI DE GRUTELINGTON' FACTA WULFRICO
MINISTRO SUO .

"Omnis sapiencia a domino Deo est" et ut profert prophetica Salomonis sententia "semper cum illo fuit et est ante evum"¹ qui videlicet Deus sancte trinitatis autoritate numero mensura et pondere creavit omnia simul ac finito mundi machinamento in ictu attomo et momento cuncta . Item decretis celestibus transformando in integrum juxta meritorum qualitate gratulabunda conglomerat quique eciam auctor vernus Edmundum Regem Anglo Saxonum regali prosapia procrentum honorifice summo solio sublimavit cujus melliflua largitate anno dominice incarnationis D.C.C.C.XL. prefatus Rex EDMUNDUS primo anno principalis potencie ministrum suum WLFRIK valde feliciter non pro lucro filargirie sed perhenni privilegio atque hujus viri fidelissima stabilitate honorat ac benigne beatificat largiens illi terram . XXV . manentium jure perpetuo . AT GRUTELINGTON . antiquo confinio sibi suisque heredibus perfruendam et ab omni jugo vectigalium preter pontem arcem expeditionemque perpetualiter possidendam .

Caveant hec frangentes claustra infernalialia Gaudeantque Jhesu aliginnasio hec augentes eulogia amen .

Hec cartula caritatis carraxata est in Collacestr².

✠ Ego Edmundus hoc primitivum prerogativum meo ministro Wlfrico signo sancte crucis consignavi .

✠ Ego Wlhelm archiepiscopus cum ceteris pontificibus benevola mentis intencione annotavi .

Hec sunt territoria .

☪ Erest of elde dich above stibbe þanne endlangweies on strete so bi strete on holedene endlangdenes . to springwellen³ þanen to olde Gore so on cleyate on þe elde stibbe . þanen on olde burgh suthward of þare berwe in on þe foulelake on thone bithe of þan bithe in ou thone welle bi este foxcotone . of þan welle west on þone mer aker of þan acre endlangweies eft to þe olde dich .

¹ Cf. Prov. viii, 23.

² Collatest, K.

³ Swr., MR.

Hanc prefatam possessionem Wulfric minister Eddredi post dies conjugis sue commendavit monasterio GLASTINGENCI quod tum alius fecit Elswine videlicet nomine .

[A.] MS. Bodl., Wood, i, f. 234a.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxxxix; from
[A.] *Boundaries* in vol. vi, p. 22a.

751. *Poetical grant (partly metrical, partly alliterative) by King Edmund to the thegn Wulfric, of land at Langeleggh, or Langley-Burrell, co Wilts. A.D. 940.*

CARTA REGIS EDMUNDI FACTA WILFRICO MINISTRO SUO DE
LANGELEYTHE .

Crux que excelsis toto et dominaris Olimpo
inclita lex domini Christi fundamen et aule
alpha mi et Ω
hujus singraphe incium medium et finem
vexillando faveto
tu quoque cunctis
splendidior astris
sanctiorque universis
coram Christo carismatibus
regale peccusculum
EDMUNDI Regis
Anglo Saxona largissima
perlustrasti prerogativa
hoc nempe veridico
potest oraculo WULFRIC¹
proceriali potencia
ditatus proferre veraciter
ut ceteri regia
dignitate condonatus
en nempe innotescat
hec cartula carraxando
quod beato Dei patrocinio
idem rex prefatus
anno . D . CCCC . XL .
postquam virgo puerpera
celesti puerperio
celeste protulit

¹ For Wulfrico ?

cunctis catholice
 conversantibus agion
 neuma impnizante
 eulogium atque secundo
 regum rumigerulo
 ex quo regalia regebat
 diademata bis quindenis
 AD LANGELEGH¹ mansiunculis
 longa liberalitate
 hunc Wulfricum locupletat
 hanc terram prenotatam
 sibi suisque post se heredibus
 cum locis silvaticis
 seu rite campestribus
 circumcinctis climatibus
 perhenniter perfruendam
 perpendant nunc perpetimque
 hujus agri alacriter
 quod promulgat sagaciter
 auctor Christus ac fortiter
 reddite ergo
 que sunt Cesaris Cesari
 o vos possessores et que sunt
 Dei Deo fas divinum
 jus humanum ministrantes
 eya catholice lectitantes

Hiis limitibus predicta terra giratur .

Erest at þan gren aken þanne endelang merebroke of þan broke
 on southlinleygh¹ of þar leighe adoun to þan lypgate of þan lypgate
 over ergespath to þan Ragheye þar þen endlang Ragheyes out on
 þan feld þanne bi southe of weofwelle¹ þanne of þan welle endlang
 læuer bourne on stanforde . of stanforde on þe olde hegge rewe on
 sondermede þar one of sundermede endlandweies out bi weste
 smalehammes þanne over þane feld endelang þere hegge rewe þat
 Alfric made on schortegrove þare² þanne in on þe grove on þer
 wester swolle³ of þer swelle on þer dich of þer dich on thene
 ellenestubbe of þane stubbe over stanleyghe to þer elde elde⁴ heg-
 gerewe þare þanne endelang heggerewe eft on þer one doune est-
 ward on þer one doune to bradewellebroke to þan stone of þan
 stone eft to þan seswelwe at clinanfelde⁵ of þan seswelwe to þar

¹ Prof., K.

² Cat., K.

³ Swelle, K.

⁴ Elde, omitted. K.

⁵ Clim., K.

appildore of þar 'appildore to trindscathin of trinescathin to holerdene¹ to acforde to² acford' south on þan stone of þan stone to þan Rym aken peginhullis þe mere of þar yo endlangdich þar eft on þe ya .

- ✠ Ego Edmundus rex regia dignitate conspicuus hiis testibus conscribentibus quorum nomina adnotantur hoc quod dedi confirmavi celebri loco Chippenham .
- ✠ Ego Wulfhelm archipresul cum suffraganeis presulibus donum Regis roboravi .

[A.] MS. Bodl., Wood, i, f. 238.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxxxii; from
[A.] Boundaries in vol. vi, p. 238.

752. *Grant by King Edmund to Dunstan, Abbot of Glastonbury, of land at Christian-Malford, co. Wills. A.D. 940.*

CARTA EDMUNDI REGIS FACTA SANCTO DUNSTANO DE
CRISTEMALFORDE .

Egregius agonista Sermocinatus est in scripturis divinis "omnia³ que Videntur temporalia sunt que autem non videntur Eterna" Iccirco superflua utentibus divinis⁴ sermo ut supra taxati sumus terribiliter premonet ut hujus sæculi caduca contempnentes spiritaliaque imitantes celestia properemus ad regna .

Quamobrem Ego EDMUNDUS divina mihi arridente gracia rex Anglorum et curagulus multarum gentium cuidam adoptivo⁵ fidei meo abbati DUNSTANO vocitato . viginti . mansas ibidem ubi vulgares pulchro more nobilique relacione vocitant . AT CRISTEMALFORDE juxta derivativis fluencium successibus . BE AFENE . quatinus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat cum omnibus sibi recte pertinentibus . campis . paschuis . Pratis . silvis . silvorumque nemoribus . Fiat etenim prefata terra ab omni servili jugo libera exceptis istis tribus . expedicione pontis arcisve cohedificacione .

Ibenique vero si quis nobis non optantibus nostrum hoc donum violari fraudulenter perpetrando consenserit consideret hinc se die ultimo judicii coram Deo rationem redditurum atque cum reprobis quibus dicitur "discedite⁶ a me maledicti in ignem eternum" penis atrocibus se esse passurum si non antea corporea lamentacione emendaverit .

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur .

☞ Erest on cristemalforde endlang afne on an litil dich end lang

¹ Appildore to Trindschachin, to holendene, K.

² Of. K.

³ 2 Cor. iv, 18.

⁴ -nus, K.

⁵ -tivo, K.

⁶ Matt. xxv, 41.

þar dich eft on afne on clifwere þanen on þe withibed þanen on þe mere fourh and soa on riȝt over dauntesbourne on þer ellenestub eft on þer brembelwernan¹ eft on þer merhawen eft on swinesheved on þe grete mapildore þanen on þa olde oden missenne endland þis clives on þen hen ayssh' on hoddiscrive foryerd bi wirtwalen on sand riddriate on þe hage þar eft on grete tre endlangishawyn on þe elde strete eft on teonescanen southward þanne endlanges þare brodefurgh on þe hegeberghes in on þe toun northward endlang þar forerthe be a aker heved þar eft on cristemalforde .

Acta est hec prefata donacio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . D . C . C . C . XL . indiccione . XIII^a .

✠ Ego Edmundus Rex Anglorum prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

✠ Ego Eddred ejusdem regis frater consignavi .

✠ Ego Wulfhelm Dorobornnensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donacionem cum tropheo agie crucis confirmavi cum multis aliis .

[A.] MS. Bodl., Wood, i, f. 230.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCXXXIV; from [A.] Boundaries in vol. vi, p. 230.

753. *Grant by King Eadmund to Æðelswith, of land at Oswalding vill, or Oswalding tunc, co. Kent.* A.D. 940.

✠ Regnante inperpetuum domino nostro Jhesu Christo . Dum conditoris nostri providentia omnis creatura valde bona in principio formata formoseque creata atque speciose plasmata est supra et infra cælos tam in angelis quam etiam in hominibus ac in multimodis ac diversis speciebus jumentorum animalium piscium volucrum . Sicque ab initio mundi usque ad finem statuta precepta conditoris sui jure custodiunt nisi homo solus qui ad imaginem suum creatus et omnibus prelatus creaturis propter prævaricationem conruens in mortem .

Quapropter ego . EADMUNDUS . rex Anglorum cælestis patrie exardens cuidam religiose sancte monialis femine vocitate . ÆDELSPICE . X . mansas largiendo condonavi illic ubi vulgus prisco relatione vocitat . ET OSPALDING villam . Quatinus illa bene perfruatur ac perpetualiter possideat dum hujus labentis evi cursum transeat inlesus atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhereat . et post se cuicumque voluerit perenniter heredi derelinquat cen supra diximus in æternam hereditatem . Sit autem predictum rus liber ab omni mundiali obstaculo cum omnibus ad se rite perti-

¹ -Gernan, K.

nentibus . campis . pascuis . pratis . silvis . silvarumque nemoribus .
 excepto istis tribus expeditione pontis arcisve cōædificatione . Si
 quis autem quod non optamus hanc nostram difinitionem elationis
 habitu incedens infringere temptaverit perpessus sit gelidis glaci-
 arum flatibus et pennino exercitu malignorum spirituum . nisi
 prius inriguis poenitentiae gemitibus et pura emendatione emen-
 daverit .

Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur . *Dis*
synt þa land gemæro to ospalding tune . ærest ælsgyðe mearc on
eastan oð teting ford þonne þonan pest oþ done þonne þonan oþ
eadgife mearce þonne þonan to þæs biscopes mearce to cirringe
of cirringe norþ þonan to emecing mere .

To ospalding tune hierþ . holen hyrst . 7 byrhttring den . 7
 eoreding den . 7 liccing den . 7 hereferþes lea . 7 dynning den . 7
 cyrþring hyrst . 7 trip hyrst 7 insnadis into ospalding tune . 7 seo
 mæd æt brunes forða 7 seo mæd æt beo broce hierþ into ospalding
 tune .

Acta est hæc prefata donatio . Anno ab incarnatione domini
 nostri Jhesu Christi . DCCCCXL . Indictione XIII .

✠ Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem
 cum sigillo sancte ✠ crucis confirmavi .

✠ Ego Pulfhelm Dorobouensis æcclesie archiepiscopus
 ejusdem regis donationem cum tropheo agiæ ✠
 crucis consignavi .

✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi .

✠ Ego Peodred Lundeniensis æcclesie episcopus consig-
 navi .

✠ Ego Ælfheah Pıntaniensis æcclesie episcopus triumph-
 alem tropheum agiæ ✠ crucis inpressi .

✠ Ego Cenpald episcopus predictum donum consensi .

✠ Ego Oda episcopus confirmavi .

✠ Ego Ælfric episcopus consignavi .

✠ Ego Pulfhūn episcopus consensi .

✠ Ego Pulfhelm episcopus consignavi

✠ Ego Burgric episcopus consensi .

✠ Ego Æþelgar episcopus roboravi .

✠ Ælfhere . dux .

✠ Pulfgar . dux .

✠ Æthelstan . dux .

✠ Uhtred . dux .

✠ Odda . minister .

✠ Ælfric . minister .

✠ Eadmund . minister .

✠ Pulfsize . minister .

✠ Pullaf . minister .

✠ Pihtgar . minister .

✠ Æþelpold . minister . ✠

✠ Ælfred . minister .	✠ Æþelmund . minister .
✠ Pulfgar . minister .	✠ Pulfhelm . minister .
✠ Ælfsige . minister .	✠ Pulfheah . minister .
✠ Ordeah . minister .	✠ Pulfþige . minister .
✠ Eadric . minister .	✠ Pulfnoð . minister .
✠ Ealhhelm . minister .	✠ Æðelstan . minister .
✠ Ælfsige . minister .	✠ Æðelsige . minister .
✠ Æþered . minister .	✠ Eanulf . minister .

Endorsed in a contemporary hand:—“✠ þis is Ospalding tunes boc þe Eadmund cing gebocade Æþelþiþe [on] ece yrfe”; *and in a hand of the xiith century*, “Rex Edmundus dedit Ospalding tun cuidam femine nomine Epelsuiþe . latine .”

[A.] Brit. Mus., Cotton Charter, Augustus 11, 62.

[F.] Brit. Mus., Rec., pt. iii, pl. 10.

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. cccxxxv; from [A.]

754. *Grant in tail by King Admund to his “homo” Adulf, of land at Lidentune,¹ on the River Lidden, co. Dorset. A.D. 940.*

HEC EST IMPENDICIO REGIS ADMUNDI QUAM UT SCRIPTUM EST IMPERPETUUM SERVATURUM IMPENDIT SCILICET LIDENTUNE .

Regnante Deo imperpetuum architectorio qui sua ineffabili rite potencia omnia disponit atque gubernat vicesque temporum hominumque mirabiliter discernens . terminumque incertum prout vult equanimiter imponens . Quapropter ego ADMUNDUS² nutu Dei gratia basileos Anglorum cuidam meo homine ADULFO³ . x . mansas perhenniter impenderem ubi ruricoli antico usu nomen imposuerunt AT LIDENTUNE . ut ille bene perfruatur ac possideat quamdiu vivat . Et post obitum sui heredes et posteri illius quamdiu unus ex illa geneologia⁴ superfuerit habeat ꝛ possideat cui libenter tradita fuerit ab illo . Sit autem predicta terra cum omnibus ad se rite pertinentibus libera campis . pascuis . pratis . excepto istis tribus expedicione pontis . arcisve construccione .

Si quis vero quod non optamus contra nostrum hoc decretum machinari vel infringere aliquid voluerit : sciat se rationem graviter redditurum in die iudicii ante tribunal domini nisi prius hic digna emendaverit penitencia ante mortem .

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur :

þis sand þe land imare to lidentune . Arest of dorcyn on ða to

¹ Litton Cheney, co. Dorset, K.

² Ead., K.

³ Eadwulfo, K.

⁴ Geneal., K.

brokene strate . anlang strate . on lyden up anlang liden on þe
estre lyde cumb . þanen on feden þorn . of fedenþorn : on wllenes-
tan . þanen on badherdes slede estward . of dun slede anlang dere
dich on bechilde treu . þanan anlang bergedune on þane red stan .
of þane stane west onlang weies on þere tweie iberges . of þo
iberghen on þe foer stanes . þanen on teppen cnolle . of þane
cnolle : on olencumb þanen : on grinescumb . þanen on þere here-
pade on þane pet . of þane pitte : on bicendich : þanen ut durth¹
done ordceard . of þane ordcearde . on þare odere² herepað on ðone
pet . þanen on gosanwelle . of gosanwelle : on medeburne up one
þat st[r]ate . of þare strate on det rede sloh . of þane slo : on sno-
deshelle . of snodesdelle eft on dorcyn .

Acta est hec prefata donacio anno ab incarnatione domini nostri
Jhesu Christi D . ccccxl . Indiccionē . xiii .

Ego Admundus rex Anglorum prefato donacionem cum
sigillo sancte crucis confirmavi . ✚ .

Ego Adred ejusdem Regis frater consignavi . ✚ .

Ego Alfech Wintoniensis ecclesie episcopus triumphalem
tropheum agie crucis impressi et ceteri : ✚ .

[A.] MS. Harl. 61, f. 94.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccclxxvi;
from [A.] *Boundaries* in vol. iii, p. 418.

755. *Grant by King Eadmund to Sigiric, Abbot of St. Augustine's,
Canterbury, of land at Sicyð brihtscwald, or Sibertscold,
co. Kent.*

In nomine sancte trinitatis .

Quamvis decreta pontificum ꝛ verba sacerdotum velut funda-
menta montium indistrictis ligaminibus fixa sint . Tamen plerum-
que [per] tempestates ꝛ turbines secularium rerum . etiam religio
sancte Dei ecclesie maculis reproborum discipatur ac rumpitur .
Ideirco in certum futurorum temporum providentes posteris suc-
cedentibus profuturum esse decrevimus ut ea que communi tracta
salubri consilio diffiniuntur . sertis litterulis roborata confirmentur .

Quapropter ego EADMUNDUS rex Anglorum ceterarumque gentium
in circuitu persistentium gubernator ꝛ rector cuidam mihi fidelis-
simo ministro nomine SIGIRICO abbati devocionis ejus sollercia
ejusdemque placatus obsequio dignatus sum impertiri duas aratras :
In illo loco ubi jamdudum solicole illius regionis nomen imposue-

¹ þurh, K.

² Ordere, K.

runt æt Spȳðbrihtespealde . Tali autem tenore hoc prefate munificentie munus tradendo concessi . ut possideat ⁊ firmiter teneat usque ad ultimum vite sue cursum . cum omnibus utensilibus que Deus celorum in ipsa telluris gramine creaverit tam in notis causis . quam ⁊ ignotis . in modicis . ⁊ in magnis . campis . pascuis . silvis . omnino donans donabo libertatem . Et postquam humani generis fragilitatem deseruerit ⁊ desiderabilem jocunditatis viam per gratiam superni iudicis adierit : succedentibus filii[s] abbatibus ⁊ sanctis apostolis famulantibus eternaliter derelinquat . cen superius prenotavi . Sit autem predictum rus liberum ab omni fiscali tributo seculariumque servitutum exinanitum . sine expeditione . ⁊ pontis arcisve instructione .

Precipioque in nomine Dei summi tam nobis viventibus quam etiam¹ divina precepta predicantibus hujus libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam presumat . Quisquis benivola mente meam donationem amplificare satagerit in hoc presenti seculo vita illius amplificetur feliciter . longiturneque vite gaudia teneat . Si quis autem propria temeritate violenter invadere presumpserit : sciat se proculdubio ante tribunal districti iudicis titubantem tremebundamque² rationem redditurum . nisi prius digna satisfactione emendare maluerit .

Istis terminibus³ predicta terra circumcincta esse videtur . *etc.*

[A.] MS. Cotton, Julius D. II, f. 104. Bound-aries and witnesses omitted.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXXII; from [A.]

756. *Grant by King Eadmund to the thegn Garulf, of land at Scallowcliffe, co. Wilts. A.D. 940.*

ÞIS HIS SPEALEPAN CLIFES BOC ꝥE EADMUND CYNG . GEBOCAD E .
GARULFE HIS ÞEGNE ON ECHE YRFE .

Regnante inperpetuum domino nostro Jhesu Christo . Omnia de summo celi ápice visibilia et invisibilia ordinabiliter gubernante . presentisque vite semper curriculo cotidie decrescente . ac nobis mortalibus temporalia gadza necnon et lucra possessionum inaniter fruentibus facescunt . ac defluunt .

Quapropter ego EADMUNDUS divina michi adridente gratia rex Anglorum aliquam partem terre juris mei perpetuali donatione libenter concedo . cuidam meo ministro vicitato . GARULFO . IX . mansas in illo loco cui ruricoli appellativo usa ludibundisque

¹ Et, K.   ² -dumque, K.   ³ -nia, K.

vocabulis nomen indiderunt. "*rupis trundinis*". id est. *SPEALEPAN-CLIF*. Quatenus ille bene perfruatur ac perpetualiter possidiat quamdiu istius caducis seculi vitam tenere presumet. Et post se cuicumque volue[rit]¹ ceu corroboravimus perhenniter heredi derelinquat ceu supra diximus in eternam hereditatem. Sit autem predictum [rus]² liber ab omni mundiali obstaculo cum omnibus ad se rite pertinentibus. Campis . pascuis . pratis . silvis . Excepto istis tribus expeditione pontis arcisve constructione .

Si quis autem quod non optamus hanc nostram diffinitionem elationis habitu incedens . infringere temptaverit perpeusus sit gelidis glaciaryum flatibus et pennino exercitu malignorum spirituum . nisi prius inriguis penitentie gemitibus et pura emendatione emendaverit .

Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur .

Dis synt þa land ge mæro to spealepanclife . Ærest on þane hþitan peg þonon on þa readan hane : of þære hane on þone herpaf to posses hlæpe of þam hlæpe to lytlan crundelle . of þam crundele on þa lytla hþitan geryþra beneaþan yfre on þane þorn . þonne of þam þorne to þam hereþape on hoddess tocc to uncer pulfrices eald ge mære . þone ȝlang chealsa dune to þam holan þape . of þam holan þape on pida ford ȝlang broces of myþford of þam forde on þærmundes treop of þam treope and lang peges of pilburge mere . ȝ tpegen æcras mealcing mæde .

Acta est hec prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC XL . Indictione . XIII .

Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi .

Ego Ælfeah Pintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agye crucis inpressi .

Ego Odo episcopus consensi .

* * * * *

[A.] MS. Harl. 536, f. 71. (Ends abruptly at end of f. 72b.) | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccclxxxvii; from [A.] *Boundaries* in vol. iii, p. 415.

¹ -rit, missed by scribe at end of line, MS.

² Rus, omitted, MS.

757. *Grant by King Eadmund to the thegn Ordwold, of land at Wilig, or Wiley, co. Wilts. A.D. 940.*

ÞIS HIS PARE . X . HIDA BOC BE PILIG ÞE EADMUND CING GEBOCAD E
ORDPOLDE HIS ÞÆGNE¹ ON ECHE YRFE ;

Regi regum dominoque dominorum regnorum regnum sublimiter regente cunctorumque creaturarum quas ipse ante secula et in seculis seculorum ineffabiliter preordinatas moderando conditionis statum regulavit usuique terrigeno inviolabiliter creata prolataque donando fruenda concessit .

Quapropter ego . EADMUNDUS . divina favente gratia Rex Anglorum optinens non inhiante supra-terminatam divinam admonitionem obaudiens partem ruri proprii juris mei . cuidam meo ministro vocitato . ORDPOLDO . libens perpetuali libertate tribuendo condono . X . mansas in loco qui vulgari dictione et appellativo relatione nuncupatur . BE PILIG . Quatenus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat quamdiu istius caducis² seculi vitam tenere presumet . Et post se cuicumque voluerit perhenniter³ heredi derelinquat ceu supradiximus in eternam hereditatem . Sit autem predictum rus liber ab omni mundiali obstaculo . cum isdem universis appendiciis prout pater suus comes . Ordla⁴ . prius possederat tam rebus in magnis quam in modicis campis . pascuis . pratis . silvis . dirivatisque cursibus aquarum . exceptis tribus expeditione pontis arcisve constructione . Ideo scripsimus novam cartulam quia antiquum⁵ non habebamus .

Set si quis in propatulo aliam cartulam produxerit . Sciat se proculdubio cum sempiterno syngrapho⁶ agye crucis ab omnibus fidelibus abdicatam et ad nichilum valeat .

Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur .

Þis syndan⁷ þa land⁸ gemæro æt Pilig .

Ærest of Pilig staþe up and lang maerfyrh on þane pon hline . of þam⁹ hline¹⁰ to pege . and lang peges to mærlhince . and lang mærlhinces to stancumbe . þonen¹¹ and lang stancumbes . of stancumbe up ofer þa eorþ burg . fram þære eorþ burg¹² to pulf flodan . þonen¹³ and lang¹⁴ þære dic from pulf flodan to teofuntinga¹⁵ gemære þonne and lang þære¹⁶ dic of sidan hamme on þære¹⁷ hina¹⁸ gemære on ðone¹⁹ stan hline . þonne of stan hline þiþ pestan hæþ slæd . þonne of hæþ

¹ þeine, B.
antiquam, K.

² þonhline, B.
³ -fultinge, B.

⁴ Sic, A. B.
⁵ Seng, B.

⁶ þonne, B.
⁷ þære, B.

⁸ Peren, B.
⁹ -don, B.

¹⁰ Burig, B.
¹¹ Hine, B.

¹² Librum, added, B.;
¹³ -de, B.

¹⁴ þan, B.
¹⁵ þlang, B.
¹⁶ þane, B.

slæde on billan dene¹ on þone mæc hlinc þonne and lang mæc
hlinces of þara² preora æcera heafod þonne eft be þare preora
æcera heafdum on operne mæc hlinc . þonne and lang þæs mæc³
hlinces of þe pell bærnunge⁴ 7 lang peges of þæt hit cump to þam
herpaþe⁵. þonne ofer ðone herpaþe⁶ 7 niþer ofer þone mersc⁷ þæt⁸
hit cump on pilig stæp þonne niþer 7 lang streames⁹ on butan þone
hors gærstun þæt hit sticað on þære ea sulfre¹⁰ þonne andlang ea
of þat¹¹ hit cump to þam east land gemære¹² æt mæc furh þer hit
ær onfeng .

[WYKE¹³.] 7 þis is þæt land gemære æt brembelcunbe æt þam¹⁴
picum þe into¹⁵ pilig hurp¹⁶. Ærest æt punteles treope . þonne 7 lang
peges þæt ofer tilmannes dene . þonne forð be þam urploude¹⁷ þæt
hit sticaþ on æperices gemære¹² on þam peges . þonne 7 lang¹⁸ peges
þæt hit sticaþ on human peges . þonne 7 lang human peges þæt hit
cump to mæc dic . þonne 7 lang mæc dic þat¹¹ eft to punteles treope .

7 se mæc æt dutten¹⁹ hamme hurp into pilig 7 se hage²⁰ æt
piltune þe hurp¹⁶ into²¹ pilig 7 þæs tunes heges bot on grafau²² lea
7²³ þ þridde treop on²⁴ mounes²⁵ pol lære . þis hurp¹⁶ eal in²⁶ to pilig
to Ordwaldes²⁷ tune .

Acta est hec prefata donatio Anno ab incarnatione domini nostri
Jhesu Christi . DCCCXL .

Ego Edmūdus rex prefatam donationem cum sigillo
sancte crucis confirmavi .

Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi .

Ego Ælfheah²⁸ Pintoniensis ecclesie episcopus triumphalem
trophæum agere crucis impressi .

Ego Odo episcopus consensi .

Ego Cenwald episcopus predictum donum consensi .

Ego Ælfric . episcopus confirmavi .

Ego Pulfhelm episcopus consignavi .

Ego Burgric episcopus consensi .

Ego Æþelgar episcopus roboravi .

Wulfgar dux .

Ealhhelm²⁹ dux .

Æþelstan dux .

Æþelmund dux .

Æþelstan dux .

Odo miles .

¹ þonne of billan dene, added, B.

² þare, B.

³ Mæc, omitted, B.

⁴ þonne from pell bærnunge, added, B.

⁵ Herpaþe, B.

⁶ þone herpaþe, B.

⁷ Meribs, B.

⁸ þæt, B.

⁹ Streames, B.

¹⁰ Sylfre, B.

¹¹ þæt, B.

¹² Gemere, B.

¹³ Wyke, only in B. in a later handwriting on margin.

¹⁴ þam, B.

¹⁵ þen to, B.

¹⁶ Hyrp, B.

¹⁷ Yrþ, B.

¹⁸ þas,

added, B.

¹⁹ Duttan, B.

²⁰ Haga, B.

²¹ In, B.

²² Grauan, B.

²³ 7, omitted, B.

²⁴ Et, B.

²⁵ Mannes, B.

²⁶ Inn, B.

²⁷ Ordwaldes, B.

²⁸ Ælfheah, B.

²⁹ Ealhhelm, B.

Aelfric miles .

Eadmund miles .

Wullaf miles .

Wiltgar miles .

Aelfred miles .

Wulfric miles .

Wulfgar miles .

Aelfsige miles .

Aeþered miles .

Wulfhelm miles .

Indictione . XIII .

Si quis autem quod non optamus hanc nostram diffinitionem elationis habitu incedens infringere temptaverit perpeßum sit gelidis glatiarum¹ flatibus et pennino exercitu malignorum spirituum . nisi prius inriguis penitentie gemitibus et pura emendatione emendaverit ;

[A.] MS. Harl. 438, f. 45.
[B.] MS. Harl. 438, f. 2.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccclxxxix; from
[A. B.] *Boundaries* in vol. III, p. 414.

758. *Grant by King Eadmund to the thegn Æthelgeard, of land at East Searnatune,² or Eton, on the River Meon, co. Southampton. A.D. 940. With later additions by King Eadgar.*

DIS IS EAST SEAXENA TUNES DOC þe EADMUND CING GEROCODE
ÆPELGEARDE HIS þEGNE ON ECE YRFÆ .

Regnante imperpetuum domino nostro Ihesu Christo .

Dum conditoris nostri providentia omnis creatura valde bona in principio formata formoseque creata atque spetiose plasmata est supra et infra cœlos tam in angelis . quam etiam in hominibus . ac in multimodis ac diversis speciebus . jumentorum . animalium . piscium . volucrum . quæ omnia nature suæ jura nutu creatoris persolvant . nisi homo solus qui ad imaginem suam plasmatus est et omnibus prelatus tamen propter³ prevaricationem corruens in mortem . et primam immortalitatis stolam miserabiliter domini contempnendo mandatum amisit . Idcirco ille divitiæ diligende sunt . quæ nunquam decipiunt habentem nec in ipsa morte amittuntur . sed plus habundant dum cernitur quod amatur .

Quapropter ego EADMUNDUS . favente superno numine basileos industrius Anglorum cæterarumque gentium in circuitu persistentium cuidam fidei meo ministro vocitato nomine ÆPELGEARDO . ob illius amabile obsequium ejusque placabili fidelitate . XII . mansas largiendo libenter concedens perdonabo illic ubi vulgus prisca relatione vocitat . ET EAST SEAXNATUNE . Juxta dirivativis fluentium successibus . BE MEONE . Quatinus ille bene per-

¹ Glacierum, K.

² Easex, K. !

³ Propter, repeated by error, MS.

fruat ac perpetualiter possideat: dum hujus labentis evi cursum transeat. illesus atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhereat. et post se cuicumque voluerit perenniter heredi derelinquat. sicuti prediximus. Sit autem predictum rus liberum ab omni mundiali obstaculo cum omnibus quæ ad ipsum locum pertinere dinoscuntur. tam in magnis quam in modicis rebus. Campis. Pascuis. Pratis. Silvis. dirivatisque cursibus aquarum. excepto¹ istis tribus expeditione pontis arcisve coedificatione.

Hanc vero meam donationem quod opto absit à fidelium mentibus minuentibus atque frangentibus. fiat pars eorum cum illis de quibus é contra fatur. "Discedite a me maledicti in ignem æternum. qui paratus est Sathane et satellitibus ejus!" nisi prius digna Deo penitentia veniam legali satisfactione emendent.

Istis terminis predicta terra circumgyrata esse videtur.

Pis syndon þa land ge mero to east seaxna tune.

Ærest of MEÓNE pest and lang slædes to gæcges stapole fram gæcges stapole on cyna beorhtas gráf supæ pearðnæ fram cyna beorhtas grafe to þan pæge. þonan pest to rocggan campas geata þonan pest ofer starling hyrstæ. þonan to miclan dæne stigela. þonan pest on gerilhtæ to bisceopas mearcæ. þonne þonan norð 7lang hlinc repa to sciteras stigale. þonnæ east and lang hegæ repa on þa hola. of þam holum. to pudan ærscæ fram pudan ærscæ to byrnfæring hamnum. þonan east binnan æfisc to seal hyrstæ foræ pearðnæ þonnæ east and lang lærpaðæs be þam yrð landæ to þam stapole. þonnæ east be þæs cumbas upp ægge to þam holam pæge. þonan east to þam littlan þornæ þe stænt on þam yrð landæ þonam east to lytlan þeac supæpearlan þæt þonan east ofer MEÓNE to mearh þorne þonan east to mearc hangran supæ pearðnæ utt þurh peac to trind lea. þurh trind lea on þonæ lære pað. þonnæ suð and lang lære paðæs þonan pest on þonæ mearæ þonan pest on eorþ burge geat 7 lang paðæs on uorþ hand² þæræ beorga. pest and lang paðæs to staeg inpicum³ þonan pest on trindæl graf of trindæl grafe pest on bibban hlincg norþæ pearðnæ. þonan pest be þara æcere hand heafdum to tptalunge utt on scealdan ford. þonnæ sup and lang lea to tiggæl beorge sup on þonæ miclan hlinc of þam hlincæ on þonæ forð. suð and lang meóne þær hit ærest on fænc.

Acta est hæc prefata donatio. Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi: DCCCC. XL. Indictione. XIII.

Ego Eadmundus Rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sanctæ crucis confirmavi.

¹ -tis, K.

² Norðland, K.

³ Staeging picum, K.

Ego Eadred . Ejusdem regis frater consignavi .

Ego Pulfhelm Dorobornensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agyæ crucis consignavi .

Ego ðeodraed Landoniensis æcclesiæ episcopus consignavi .

Ego Ælfhealh Wintoniensis æcclesiæ episcopus triumphalem tropheum agyæ crucis impressi .

Ego Cenpald Episcopus predictum donum consensi .

Ego Odo episcopus .

Ego Pulfsigæ minister . *

Ego Pulfhun episcopus .

Ego Pullaf minister . *

Ego Pulfhelm episcopus .

Ego Pitgar minister . *

Ego Ælfric episcopus .

Ego Æþelpold minister . *

Ego Burhgric episcopus .

Ego Ælfræd minister . *

Ego Æþelgar episcopus .

Ego Pulfgar minister . *

Ego Ælfhæra minister .

Ego Ælfsigæ minister . *

Ego Pulfgar minister .

Ego Ordeah minister . *

Ego Æþelstan minister .

Ego Eadric minister . *

Ego Vltred minister .

Ego Ealhhelm minister . *

Ego Oda minister . *

Ego Ælfsigæ minister .

Ego Ælfric minister . *

Ego Æþered minister . *

Ego Siric minister .

Ego Æþelmund minister . *

Ego Eadmund minister . *

Ego Pulfhelm minister . *

I[c] EADRED cing geaf minum þægne Æþelgeardæ to eacan þam þæ min broþor him ær sealde to east seaxnatune anæ mylnæ æt þam geast geate æt Pintan ceastræ 7 þonæ hagan þæ Pulfhun preost ær hæfdæ to þære ilcan bocungæ þæ þæt land gæ bocod is .

[A.] Add. MS. 15,350, f. 106b.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.* No. MCXXXI; from [A.]

759. *Grant by King Eadmund to the royal matron, Ælfhild, of land at Culanham, or Culham, co. Oxon. A.D. 940.*

CARTA EADMUNDI REGIS DE CULAHAM .

Ego EADMUND desiderio regni celestis exardens . favente superno numine basileos industriis Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium . cuidam regalis progeniei meæ tipo exorte matrone . que humanis nuncupatur fatibus ÆLFHILD . XV . mansas cum optimatum consilio meorum perpetue tribuo ubi vulgus sedulis vocabulis nomen indidit CULANHAM . quatinus illa bene perfruatur ac perpetualiter possident dum hujus labentis evi cursum

transeat inlesa atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhereat .
et post se cuicumque voluerit perhenniter heredi derelinquat .
sicuti prediximus . Sit autem predictum rus liberum ab omni
mundiali obstaculo cum omnibus que ad ipsum locum pertinere
dinoscuntur tam in magnis quam in modicis rebus . campis .
pascuis . pratis . diravatisque¹ cursibus aquarum donans donabo
libertatem . Ideo scripsimus novam cartulam quia antiquam non
habebamus . Sed si quis in propatulo aliam cartulam produxerit .
sciat se proculdubio cum sempiterno singrapho agie crucis ab
omnibus fidelibus abdicandam . et ad nichilum valeat .

Si quis autem quod non optamus hanc nostram diffinitionem
elationis habitu incedens infringere temptaverit . perpersus sit
gelidis glatiarum flatibus . et pennino exercitu malignorum spiri-
tuum nisi prius irriguis penitentiae gemitibus et pura emendatione
emendaverit .

Acta est hæc prephata donatio anno ab incarnatione domini
nostri Jhesu Christi . DCCCC . XL . indictione . XIII .

Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum
sigillo sancte crucis confirmavi . ✠ .

Ego Eadred frater ejusdem regis consignavi . ✠ .

Ego Wulfhelm Doroburnensis ecclesie archiepiscopus con-
signavi . et multi alii consignaverunt et firmave-
runt .

[A.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 107b.

[B.] Chron. Abingd., ed. Stevenson, vol. i, p.
91; from [A.]

Omitted by Kemble, who gives in its stead
(Col. Dipl., No. xxxiv) a memorandum
from Claudius B. vi, f. 255, referring to
the text in [A.]

760. Boundaries of the land mentioned in No. 759.

DE METIS . XV . MANSIONUM APUD CULLANHAM².

Ærest on pylfing ford on Temese . þ of pylfinga ford ȝlang anre³
smale dic to 'nipan haminga' londgemare on ða⁴ heafdo . þ forð
be ðon heafodon⁵ on fippel beorgas⁷ . of fippel beorgon on Cullan-
hema dic . ȝlang dic on æppelford . of æppelforda ȝlang þare richt
temese onbutan utan ege þæt eft on pylfing ford .

[A.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 108b.
[B.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 255.

[B.] Chron. Abingd., ed. Stevenson, vol. i, p.
93; from [A. B.]

¹ Sic, MS.

² Metes de Culeham, rubric, B.
erased, B.; Wanh, S.

⁵ ȝa, B.

³ Anc, B.

⁶ Heafdon, B.

⁴ Nipanhaminga, with si-
⁷ Beorgas B.

761. *Grant by King Eadmund to the thegn Wulfrie, of land at Garanford, or Garford, in Marcham parish, near Abingdon, co. Berks. A.D. 940.*¹

CARTA REGIS EADMUNDI DE GAREFORD.

In nomine Dei summi ꝛ altissimi Jhesu Christi.

Manifestum est cunctis quod omnia celestia ꝛ terrestria providentia Dei gubernantur² que sollicitudo mortalis vite totis nisibus in carorum amicorumque amissione conqueritur ac defletur. Ideo certis adstipulationibus mellita oracula divine clamationis nos frequentativis hortationibus suadet³. ut cum his fugitivis ꝛ sine dubio transitoriis possessiunculis jugiter mansura regna Dei suffragio adipiscenda sunt.

Quapropter ego EADMUNDUS rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium. cuidam fidei meo ministro vocitato nomine WULFRICO pro ejus amabili obedientia ejusque placabili pecunia quam mihi in sue devotionis obsequio detulit. XV. mansas libenter largiendo donavi. in illo loco ubi ruriculi⁴ appellativo usu ludibundisque vocabulis nomen indiderunt. ÆT GARANFORDA. ut eandem suprataxatam terram vite sue cursu feliciter possideat. Igitur imminente dissolutionis sue calle corporis et anime successorum sibi carorum cui se libuerit menti libero⁵ dono largiatur et ipsi⁶. perpetue namque hujus tramitibus mundi hoc quod concessi terre prenotatum á cunctis laboribus vite mortalium permaneat abdicatum. preter id quod nobis omnibus indigeri videtur. id est. tria. exercitus aditum. pontis edifitium. munitiois castelli que auxilium. in omnibus ꝛ per omnia que ad eundem subjecta sunt locum. pascuis. pratis. silvis ꝛ campis. magnis vel minimis. ut nostra jam veraciter preferta suprascripta est in linea traditio quod in eternum manebit.

Sic⁷ demonice fermentationis stimulo incedens nostrum integrum ꝛ inviolatum donum fraudulenter infringere probaverit. noverit se proculdubio cum Anna ꝛ. Saphira⁸ satellitibusque eorum herebica eterni anatematis macera⁹ perforandum nisi prius digna satisfaccione emendare voluerit. Si quis autem aliter in exb[a]justis imbris bonorum operum religiosorum exempla staduerit impleri ꝛ nostram minutissimam donationem certaverit libera intentione augere voluerit celestium turmarum consortem in eterna dosca letetur ꝛ retributionem benivolentie sue cum sempiterno hereditario gaudens tonantis melodiam mereatur audire. "Venite omnes

¹ See S., vol. ii, p. 506, for note on date.

² Gurb., MS.

³ -dent, K.

⁴ Ruricolae, K.

⁵ Mente libera, K.

⁶ Ipse, K.

⁷ Si quis, K.

⁸ Zaphirra, S.; Zafira, K.

⁹ macera.

qui voluntatem meam fecistis ꝛ non contempsistis precepta eterni patris".

*Metc*¹. Istis terminibus² terra predicta circumgirata esse videtur.

Pis syndon þæs landes gemæro æt garan forða . Of³ garanforða and lang eoccen of þæt⁴ þær cilla sup⁵ ut scyt þonne⁶ up ȝlang cilla Ripe⁷ of⁸ liufordinga gemære⁹ þonan¹⁰ on pintres hlepe¹¹ þæt þonan¹² eft ut on eoccen¹³ . þonne and lang eoccen of¹⁴ eft on garan ford¹⁵ .

✠ F[a]cta est hec prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XL . indictione [XIII .]

✠ Ego Eadmundus Rex Anglorum prefatam donationem sigillo sancte crucis confirmaui .

✠ Ego Oda Dorobo[r]hensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum sigillo sancte crucis confirmaui .

✠ Ego Peodred Lundoniensis ecclesie episcopus consignavi .

✠ Ego Ælfheah Puintoniensis ecclesie episcopus consignavi .

✠ Ego Cenpal¹⁴ episcopus predictum donum consensi .

✠ Ego Ælfric episcopus consensi .

✠ Ego Ælfred episcopus consensi .

✠ Ego Burgric episcopus confirmaui .

✠ Ego Æpelgar episcopus confirmaui .

✠ Ego Pulfhelm episcopus consensi .

✠ Ego Pulfgar

✠ Ego Æpelstan

✠ Ego Ealhelm

✠ Ego Apelmund

✠ Ego Uhtred

✠ Ego Odda

✠ Ego Pulfgar

✠ Ego Eadmund

✠ Ego Ælfric

✠ Ego Ælfs[t]an

} dux
consensit .

} minister
consensit .

✠ Ego Ælfstan

✠ Ego Ælhal¹⁵

✠ Ego Pered

✠ Ego Ælfsige

✠ Ego Æpered¹⁶

✠ Ego Piltgar .

✠ Ego Ordheah .

✠ Ego Ælfsige .

✠ Ego Pulfhelm .

} minister
consensit .

[A.] MS. Cotton Claudius B. vi. f. 25b.

[B.] MS. Cotton. Claudius C. ix. f. 197b.
(Boundaries only.)

[C.] Chron. Abingd., ed. Stevenson, vol. I.
p. 83; from [A. B.]

[K.] Kamb's, Cod. Dipl., No. MCCXXIII; from [A.]

¹ Termini . xv . mansarum ad Gareford, rubric, B.   ² -nis, K.   ³ B. begins here, Of garanforða.   ⁴ Of ðæt, B.   ⁵ Omitted, B.; rið, K.   ⁶ þonne, B.
⁷ Cilleriðe, B.   ⁸ Of, B.   ⁹ Gemere, B.   ¹⁰ Hlepe, B.   ¹¹ þonna, B.
¹² -an, B.   ¹³ Garanforða, B.   ¹⁴ -pald, K.   ¹⁵ Ælfheah, K.   ¹⁶ Æðfred, K.

762. *Grant by King Eadmund to the thegn Ælsige, of land at White-Waltham, co. Berks. A.D. 940.*

CARTA REGIS EADMUNDI DE PEALTHAM.

Regnante in perpetuum domino nostro Jhesu Christo.

Dum conditoris nostri providentia omnis creatura, *etc.* . . . . .
(as in No. 758) divitie diligende¹, *etc.* . . . . . *(as in No. 758)*
 nomine ÆLSIGE. ob illius amabile obsequium ejusque placabili
 fidelitate. XXX. mansas largiendo libenter concedens perdonabo
 illic ubi vulgus prisca relatione vocitat ET PEALTHAM. Quatinus
 ille, *etc.* . . . . . *(as in No. 758)* silvis excepto istis, *etc.* . . . . .
(as in No. 758) a me maligni in ignem qui paratus est Satane, *etc.*
 . . . . . *(as in No. 758)* videtur.

Metc de Pealtham.—Dis send þa land gemæro þe to Pealtham
 hyrþ þara þritiga hida. ærest of passam hamme on gerihte to
 ceaggan heale. þonne of ceaggan heale to dyrn[a]n garfan of
 dyrnian grafan to peg cocce þonne of peg cocce to godan pearruce.
 of godan pearruce to hild leage of hild leage to spæfes heale. þon
 of spæfes heale to pulfa leage. of pulfa leage to capel dene. of
 capel dene to þære syrfan². þonne of þær syrfan to heal picum. of
 heal picum est to passan hamme.

þonne heafþ Eadmund cing gebocad Ælsige feopertyne hida
 binnan þam þritigum hidum land gemæro ofer pudu ofer feld ofer
 ecen læse and to ecan urfe. 7. XII. mæð æceras at þære standan
 buton þam land gemaerum.

Acta est hæc prefata donatio Anno ab incarnatione domini
 nostri Jhesu Christi. DCCCC. XL. Indictione. XIII.

✠ Ego Eadmundus, *etc.* . . . . . *(as in No. 758).*

✠ Ego Eadred, *etc.*

✠ Ego Pulfhelm, *etc.*

✠ Ego Peodred, *etc.*

✠ Ego Ælsheah Pintouiensis³, *etc.*

✠ Ego Cenpald, *etc.*

✠ Ego Ælfric episcopus consignavi.

✠ Ego Oda episcopus confirmavi.

✠ Ego Pulfhelm episcopus consignavi.

✠ Ego Burhric episcopus consensi.

✠ Ego Æþelgar episcopus roboravi.

✠ Ego Ælfhere dux consensi.

✠ Ego Pulfgar dux consensi.

¹ Elig., K.

² Surf., S.

³ Winton., K.

✠ Ego Æpelstan dux consensi .

✠ Ego Uhtred dux consensi .

✠ Ego Odda ✧

✠ Ego Ælfric ✧

✠ Ego Eadmundus ✧

✠ Ego Pulfsgie ✧

✠ Ego Pullaf¹ ✧

✠ Ego Pihrtgar ✧

✠ Ego Æpelwold ✧

✠ Ego Ælfred

✠ Ego Pulfric

minister consensi .

✠ Ego Pulfgar ✧

✠ Ego Ælfsige ✧

✠ Ego Ordeah ✧

✠ Ego Eadric ✧

✠ Ego Ealhhelm ✧

✠ Ego Ælfsi

✠ Ego Æþered² ✧

✠ Ego Æþelmund ✧

✠ Ego Pulfhelm

minister consensi .

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi. f. 265.

[B.] Chron. Abingd., ed. Stevenson, vol. i. p. 96; vol. ii. p. 507.

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. MCCCXIV; from

[A.]

763. *Grant by King Eadmund to the religious woman, Ætheldryð, of land at Polhæmatunæ, or Polhampton, in Overton, co. Hants. A.D. 940.*

DIS IS þARA . V . HYDA BOC ÆT POLHÆMATUNÆ þÆ EDMUND CUNING
GEBOCODÆ ÆDELDRIDÆ ON ECE YRFÆ .

Beantis universorum voce mouemur preclara . procuremus incessanter sine amaritudine mentis hujus seculi ambitione integra libertate apertis januis intrare ad eum qui suo cruore scelera nostra deterisit iniusta . Licet primi prothoplasti facinore violata improbis successione deterioranda . istic degentibus vilescerent . tamen omnibus namque sapientibus notum ac manifestum constat quod dicta futura vel facta pro multiplici erumpnarum perturbatione . et cogitationum vagatione frequenter ex memoria recedunt . Nisi litterarum apicibus et custodiæ cautela scripturarum reseruentur . et ad memoriam revocentur .

Idcirco ego EADMUNDUS . industrius Anglorum rex cæterarumque gentium in circuitu persistentium . primo anno imperii mei litterarum apicibus roboravi . quod cum consensu heroicorum virorum tradidi cuidam religiose sanctæ conversationis monialis feminae . vocitate nomine . ÆÞELDRYÐE . modicam nominis³ mei partem . id est . v . mansas ægelluli æternaliter tradendo concessi . Pro illius amore qui dixit "Date⁴ et dabitur vobis" . Ubi turbarum collatione jamdudum nomen illatum hoc adesse profertur . ÆT

¹ Wulfaf, K.

² Æðelred, K.

³ Num., with æ expuncted, and o overline, MS.; num., K.

⁴ Luc. vi. 38.

POLHÆMATUNÆ . ut terram jam prefatam meo scilicet ovante concessu tramitibus suæ possideat vitæ . Deinceps nanque sibi succedenti cui voluerit heredi derelinquat ceu predixi in æternam hereditatem . Maneat igitur meum hoc immobile donum æterna libertate jocundum cum omnibus quæ ad ipsum locum pertinere dinoscuntur . tam in magnis quam in modicis rebus . Campis . Pascuis . Pratis . Silvis . dirivatisque cursibus aquarum . excepto communi labore . expeditione . Pontis . arcisvæ coedificatione .

Si qui denique michi non optanti hanc libertatis cartam livore depressi violari¹ satagerint agminibus tetre caliginis lapsi vocem audiant examinationis die arbitris sibi dicentis . "Discedite² a me maledicti in ignem æternum". ubi cum demonibus ferreis sartaginibus crudeli torqueantur in pæna . Si non ante mortem digna hoc emendaverint poenitentia .

Istis terminibus³ predicta terra circumgyrata esse videtur .

Þis synt þa land gé mero to Polhæmatune .

Ærest of þrīn beórgum tó rupan beorge þonon to deopan pege . þonon on yddeles hammas þonon on piles yge ðonon be pestan fecces pudu þær ða peges togeðre licgað þonon on rupan hammas midde pearde þonon ƿlang stret to bosan hangran þonon on fecces pudu easte peardne þonon on eutan hlep þonon on mearc þorn of mearc þorne ón terstan of terstan ƿlang peges on þistel leáge of þistel leáge to bean leáge þonon on suð leáge easte pearde þonne þonon ƿlang cobban dane æst of þrīe beorgas .

Acta est hæc prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostro Jhesu Christi . DCCCC . XL . Indictione . XIII .

Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sanctæ crucis confirmavi .

Ego Eadgifu ejusdem regis mater predictum donum consensi atque roboravi cum sigillo sanctæ crucis .

Ego Eadred ejusdem regis frater consensi .

Ego Pulfhelm Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agyæ crucis consignavi .

Ego Peodreð⁴ Lundeniensis æcclesiæ episcopus consignavi .

Ego Ælfheah Wintoniensis æcclesiæ episcopus triumphalem⁵ tropheum agyæ crucis impressi .

Ego Cenpald episcopus predictum donum consensi .

Ego Oda episcopus consensi .

Ego Ælfric episcopus confirmavi .

Ego Pulfhelm episcopus consignavi .

¹ -re, K.

² Matt. xxv, 41.

³ -nia, K.

⁴ -red, K.

⁵ -le K.

Ego Burgric episcopus consensi .	
Ego Æpelgar episcopus roboravi .	
Ego Pulfgar dux .	Ego Pihltgar minister .
✓ Ego Æpelpold dux .	Ego Ælfreð ¹ minister .
Ego Æpelstau dux .	Ego Pulfric minister .
Ego Ealhhelm dux .	Ego Pulfgar minister .
Ego Æpelnund dux .	Ego Ælfsige minister .
Ego Uhtred dux .	Ego Ordeah minister .
Ego Oda minister .	Ego Eadric minister .
Ego Ælfric minister .	Ego Ælfsige minister .
Ego Eadmund minister .	Ego Æpered ² minister .
Ego Pulfaf minister .	Ego Pulfhelm minister .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 41.

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. MCXXXVI; from [A.]

764. *Grant by King Edmund to the thegn Edric, of land at Wudutunc, or Wooton, co. Hants. A.D. 940.*

DIS IS PUDETUNES HOC PE EADMUND CING BOCODE EADRICE HIS
PEGNE PREORA MANNE DEG þAM PE HIM LEOFOST BIÞ
AFTER HIM.

In nomine altithroni qui omnia de summo cæli apice visibilia et invisibilia ordinabiliter gubernans atque moderans . presentisque vite curriculo cotidie temporalis gaze possessiones et universe divitiarum facultates quas predecessorum auxilia sollicitudo per indefessa laborum emolumenta lucratur : et incertis heredibus interdum optatis interdum alienis relinquuntur . Sic mutando fragilitas mortalis vite marcescit : et rotunda seculorum volubilitas inanescit : ac in carorum propinquorum amicorumque amissione conqueritur ac lacrimatur .

Quam ob causam ego EDMUNDUS³ annunente omnipotentis Dei clementia rex Anglorum et eque multarum gentium in circuitu persistentium , cuidam fidei meo ministro vocitato EDRICO³ ob illius amabile obsequium ejusque placabilem fidelitatem quam michi meisque antecessoribus semper fecit . IIII . mansas largiendo libenter perdonabo illic ubi vulgus prisca relatione vocitat . ET PUDETUNE . quatinus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat . dum hujus labentis evi cursum transeat illesus . atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhereat : et postquam universitatis

¹ .red, K.² Ælfred, K.³ Ead., K.

Aelfric miles .

Eadmund miles .

Wullaf miles .

Wihtgar miles .

Aelfred miles .

Wulfric miles .

Wulfgar miles .

Aelfsige miles .

Aelþered miles .

Wulfhelm miles .

Indictione . XIII .

Si quis autem quod non optamus hanc nostram diffinitionem elationis habitu incedens infringere temptaverit perpeßum sit gelidis glatiarum¹ flatibus et pennino exercitu malignorum spirituum . nisi prius inriguis penitentie gemitibus et pura emendatione emendaverit ;

[A.] MS. Harl. 436, f. 46.
[B.] MS. Harl. 436, f. 8.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccclxxxix ; from
[A. B.] *Boundaries* in vol. iii, p. 414.

758. *Grant by King Eadmund to the thegn Æthelgeard, of land at East Searnatune,² or Ecton, on the River Meon, co. Southampton. A.D. 940. With later additions by King Eadgar.*

DIS IS EAST SEAXENA TUNES BOC þe EADMUND CING GEROCODE
ÆPELGEARDE HIS þEGNE ON ECE YRFÆ .

Regnante imperpetuum domino nostro Jhesu Christo .

Dum conditoris nostri providentia omnis creatura valde bona in principio formata formoseque creata atque spetiose plasmata est supra et infra cœlos tam in angelis . quam etiam in hominibus . ac in multimodis ac diversis speciebus . jumentorum . animalium . piscium . volucrum . quæ omnia nature suæ jura nutu creatoris persolvant . nisi homo solus qui ad imaginem suam plasmatus est et omnibus prelatus tamen propter³ prevaricationem corruens in mortem . et primam immortalitatis stolam miserabiliter domini contempnendo mandatum amisit . Idcirco ille divitiæ diligende sunt . quæ nunquam decipiunt habentem nec in ipsa morte amittuntur . sed plus habundant dum cernitur quod amatur .

Quapropter ego EADMUNDUS . favente superno numine basileos industrius Anglorum cæterarumque gentium in circuitu persistentium cuidam fidei meo ministro vocitato nomine ÆPELGEARDO . ob illius amabile obsequium ejusque placabili fidelitate . XII . mansas largiendo libenter concedens perdonabo illic ubi vulgus prisca relatione vocitat . ET EAST SEAXNATUNE . Juxta derivativis fluentium successibus . BE MEONE . Quatinus ille bene per-

¹ Glacierum, K.

² Essex, K.!

³ Propter, repeated by error, MS.

765. WITENAGEMOT AT CHEDDAR. *Grant by King Eadmund to Edelgard, of land at Ticcestele, or Tisted, co. Hants. 24th July, A.D. 960 for 941.*

ÞIS IS ÞARA . VII . HIDE BOC TO ÞE TICES TEDE ÞE EADMUND CING
GEBOCODE EDELGEARDE HIS ÞEGNE ON ECE YRFE .

In nomine summæ ac invise trinitatis . Regnante perpetualiter omnipotente Deo . atque per ineffabilem majestatis sue potentiam cuncta rerum moderamina disponente : Ego EADMUNDUS qui ejusdem munere gratuiti providente compos regni Anglorum basileus existo . per omnipotentis dexteram paterno solio sublimatus quandam telluris particulam . meo fideli ministro . EDELGEARDO . VII . scilicet mansas in loco qui nuncupatur . ET TICCESTEDE . ut ille eam sine invise jugo servitutis . cum pratis . Pascuis . Silvis . Rivulis . omnibusque ad ipsum locum necessitatibus rite pertinentibus¹ . Et post terminum hujus vite cuicunque voluerit heredi derelinquat liberaliter in eternam hereditatem .

Si autem quod absit aliquis frenetico deturpatus spiritu hanc mee compositionis syngrapham aliqua in² ré demere conaverit . sciat se dubio procul æternis barathri incendiis sine fine puniendum nisi congrue penituerit quod proterve deliquit .

Itus prefatum his terminis hinc illincque rotatur³ .

Ærest on oddan heal . of oddan heale on luhhes geat . of luhhes geate on ceorla geat . of ceorla geate on risc mære . of risc mære . on sciteres flodan on nedder heal . of nedder heale on þære greatan bechan geat . of þære greatan bæcan geate . on clinca leage . of clinca leage . on hatan hammas peste pearde . of hatan hamman . on tūn peg . of tun pege . on stapol pege . of stapol pege on þæt deor geat . of ðam deor geate æft on oddan heal .

Scripta est hæc cartula . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCLX . regni mei . II . Indictione . XIII . epacte XXVIII . concurrentes . IIII . Sub nona . Kalend' Augustus⁴ . in villam qui cælebri . æt Ceodre¹ . Acta est hæc donatio . His testibus consentientibus . quorum nomina subtus minulis depicta annotantur .

Ego Eadmundus . totius Britanniae rex hanc meam donationem signo sanctæ semperque amande crucis confirmavi et subscripsi .

Ego Eadréd cliton et frater regis consensi et subscripsi .

Ego Pulfhelmus archiepiscopus consensi . ⁊ subscripsi .

¹ Some words wanting here, MS.
with s expuncted and r overline, MS.

² De, altered to in, MS.

³ Notatur,

⁴ Nonas kalendarum Augusti, K.

Ego Cenpold episcopus consensi ⁊ subscripsi.

Ego Oda episcopus consensi ⁊ subscripsi.

Ego Ælfreð episcopus consensi ⁊ subscripsi.

Ego Peodred episcopus consensi ⁊ subscripsi.

Ego Pulgar episcopus consensi ⁊ subscripsi.

Ego Burhric episcopus consensi ⁊ subscripsi.

Ego Ælfheah episcopus consensi ⁊ subscripsi.

Ego Ælfric episcopus consensi ⁊ subscripsi.

Ego Æpelmund dux.

Ego Pullaf minister.

Ego Ælfhere dux.

Ego Ælfred minister.

Ego Æpelstan dux.

Ego Eadmund minister.

Ego Pulgar dux.

Ego Eadpeard minister.

Ego Ealdelm dux.

Ego Pinsige minister.

✓ Ego Apelpold dux.

Ego Ælfstan minister.

Ego Ælsige minister.

Ego Eadric minister. *

Ego Pitgar minister.

Ego Ælfgar minister.

Ego Pulgar minister.

Ego Ælfric minister¹.

Ego Odda minister.

Ego Æðelferð minister.

Ego Pulfage minister.

Ego Ealhelm minister.

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 804.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXXIX; from [A.]

766. (1) *Grant by King Eadmund, and Eadred and Edwy, to Christ Church, Canterbury, of lands at Twickenham, co. Middlesex, etc. A.D. 941.* (2) *Record of a grant by King Æthelstan to the same, of land at Tarring, co. Sussex.*

(1) [✕ A]nno dominice Incarnationis . DCCCCXLI . EADMUNDUS rex ⁊ EADREDUS frater ejus . necnon et Eduuius² . filius ejusdem Eadmundi regis reddiderunt ecclesie Christi in DOROBERNIA in nomine ejusdem salvatoris . Jhesu Christi . has terras . quas antecessores eorum a predicta ecclesia servis Dei ibidem in eadem ecclesia Deo servientibus injuste abstulerunt³ . Hec autem sunt nomina terrarum quas Christi ecclesie reddiderunt . TUWICCANHAM . Preostantun . Winganham . Suuyrdlingan . Bosington . Gravenea . Ulacumb .

(2) Hec reddicio facta est eo anno quo EATHELSTANUS frater Eadmundi Regis . ⁊ Eadredi mortuus est . qui tamen ante mortem suam predictae ecclesie Christi jam prenominata dedit villam unam

¹ This line omitted, K.

² Eduuius, K.

³ -ant, K.

nomine . TERRINGGES sitam supra mare in Suthsexe . Eodemque anno predictus Eadmundus . levatus est in regem . ⁊ predictas terras liberas clamavit ab omnibus secularibus serviciis . ⁊ fiscali tributo . exceptis . expedicione pontis . ⁊ arcis constructione .

✠ Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donacionem sigillo crucis confirmavi .

✠ Ego Eadredus frater regis crucis signo confirmo .

✠ Ego Eduuius¹ filius regis subscripsi .

[✠] Ego Eadgyva regina signo crucis confirmavi .

✠ Ego Wlfhelm . Dorobernensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donacionem cum sigillo sancte crucis subarravi .

✠ Ego Teodred Lundeniensis ecclesie episcopus consignavi .

[✠] Ego Ælfheah Wintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi .

✠ Ego Oda Scyrburnensis episcopus consensi .

✠ Ego Alfricus episcopus consignavi .

✠ Ego Alfredus episcopus confirmavi .

✠ Ego Burgrycus episcopus roboravi .

✠ Ego Athelgarus episcopus conclusi .

[A.] MS. Lambeth 1212, p. 322.

Twysden, *Hist. Ang.*, col. 7771.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCCXXVIII;
from [A.]

MS. Bodley, Tanner, 222.

Hardy's MSS. in Record Office.

767. *Grant by King Eadmund to the thegn Æthelnoð, of land at Corsantunc, or Corston, on the R. Avon, co. Somerset. A.D. 941.*

DE . X . HIDIS CORSTUNE .

✠ In nomine Dei summi et altissimi . Certis astipulationibus nos Sancti et justi parentes frequentativis hortationibus admonent . ut Deum quem diligimus et credimus intima mentis affectione cum bonorum operum diligentia incessanter cum teneamus et amemus . Quia retributionem omnium actuum nostrorum in die examinationis juxta uniuscujusque meritum reddet : ideoque subtilissima mentis certatione illum imitari satagamus . licet mortalis vitæ pondere pressi . et labentibus hujus sæculi possessionibus simus infæcati . tamen miserationis ejus largitate caducis opibus eterna Cœlestis vitæ præmia mercari queramus .

Quapropter ego EADMUNDUS divina mihi aridente gratia . rex

¹ Ead., K.

Anglorum aliquam partem terræ juris mei perpetuali donatione libenter concedo cuidam fideli meo ministro vocitato ÆPELNODO . x. mansas . in illo loco cui ruricoli appellativo usu ludibundisque vocabulis indiderunt ET CORSANTUNE . quatinus ille bene perfruatur . ac perpetualiter possideat . quamdiu istius caducis¹ seculi vitam tenere præsumet . et post² se cuicunque voluerit ceu corroboravimus perhenniter heredi derelinquat . ceu supra diximus in eternam hereditatem . Sit autem prædictum rus liber ab omni mundiali obstaculo . cum omnibus ad se rite pertinentibus . campis . pascuis . pratis . silvis . dirivatisque cursibus aquarum . exceptis tribus . expeditione . pontis . arcisve constructione .

Si quis autem quod non optamus hanc nostram diffinitionem elationis habitu incedens infringere temptaverit ! percussus sit gelidis glaci³arum⁴ flatibus et pennino exercitu malignorum spirituum . nisi prius irriguis poenitentiae gemitibus . et pura emendatione emendaverit .

Divisiones. Istis terminibus⁴ prædicta terra circumgirata esse videtur .

Þis syndon þa land gemæro þe hyraþ to CORSANTUNE .

Ærest on corsan stream up oþ þone ealdan stan peall sup oþ þa hyrnan . þonan pest rihte oþ cilda stan . of cilda stane on merces burh norðepearde . þonne pest on ða burh oþ þa pest hyrnan . þonne norð on herepað oþ þone anlipigan þorn . pest þonan on þone hrycg . þæt on þone anlipian stan . þonan norð rihte on mære mæde pestepearde . þonan rihte on þone herepað oð pifeles cumbes heafod . þonne of pifeles cumbes suð ecge on æsc pylle . þonan suð on ecge oþ þæt niehste slæd . þonne of þam slæde on stan pealles broc of dune on afene . up on afene oþ corsan .

Acta est hæc præfata donatio . Anno ab Incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XLI . Indictione . XIII^a .

Ego Eadmundus rex Anglorum præfatam donationem cum sigillo sanctæ : ✠ : confirmavi .

Ego Eadred ejus⁵ regis frater consignavi .

Ego Ælfheah Wintoniensis æcclesiæ episcopus triumphalem tropheum agiæ crucis impressi . ✠ .

Ego Kenpald episcopus prædictum⁶ dono consensi . ✠ .

[E]go Oda episcopus consignavi . ✠ .

Ego Ælfric episcopus confirmavi . ✠ .

Ego Æpelgar episcopus consensi . ✠ .

Ego Pulfhelm episcopus roboravi . ✠ .

¹ -ci, K.

² p^o, MS.; pro, K.

³ Glacierum, K.

⁴ -nis, K.

⁵ -dus ejusdem, K.

⁶ -to, K.

Pulfgar dux . ✠ .	Ælfred minister . ✠ .
× Æpelpold dux . ✠ .	Pulfric minister . ✠ .
Æpelstan dux . ✠ .	Pulfgar minister . ✠ .
Ealhhelm dux . ✠ .	Ælsige . ✠ . minister . ✠ .
Odda minister . ✠ .	Ordheah minister . ✠ .
Alfric minister . ✠ .	× Eadric minister . ✠ .
Pullaf minister . ✠ .	Ælsige minister . ✠ .
Eadmund minister . ✠ .	Æpered minister . ✠ .
Pihtgar minister . ✠ .	Pulfhelm minister . ✠ .

[A.] MS. Corp. Ch. Coll. Cantab. cxi, f. 65.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccclxxviii;
from [A.] *Boundaries* in vol. iii, p. 416.

768. *Grant by King Edmund to the religious woman Elfleda, of land at Buckland-Newton and Plush, co. Dorset. A.D. 941.*

BOCLONDE

CARTA EDMUNDI REGIS FACTA CUIDAM RELIGIOSE FEMINE NOMINE
ELFLEDE DE BOCLANDE ET PLYSSH' QUOD QUIDAM MANERIUM
POSTEA VENDIDIT ECCLESIE GLASTONIE CUM CARTA SUA :

Beantis universorum voce monemur preclara procuremus inces-
santer sine amaritudine mentis hujus seculi ambicione integra
libertate apertis januis intrare ad eum qui suo cruore scelera nostra
detersit injusta licet primi prothoplasti facinore violata inprobis
successionibus deterritoranda istic de gentibus vilescent tamen
omnibus namque sapientibus notum ac manifestum constat quod
dicta futura vel facta pro multiplici erumpnarum perturbacione et
cogitacionum vagacione frequenter ex memoria recedunt nisi litte-
rarum apicibus et custodie cautela scripturarum reserventur et ad
memoriam revocentur.

Iccirco Ego EDMUNDUS¹ industrius Anglorum rex ceterarumque
gencium in circuitu persistencium secundo anno imperii mei litte-
ratoriis apicibus roboravi . quod cum consensu vereticorum² viro-
rum tradidi cuidam religiose femine vocitate nomine ELFLEDE
modicam numinis mei partem id est quindecim mansas aseluli
eternaliter tradendo concessi pro illius amore qui dixit "date et
dabitur vobis". ubi turbarum collacione jam dudum nomen illatum
hoc adesse profertur id est in duobus locis . AT BOCLONDE ⁊ ad
PLYSSH' . ut terram jam prefatam meo³ scilicet ovante consensi⁴
tramitibus sue possideat vite deinceps namque sibi succedenti cui
voluerit heredi derelinquat seu predixi in eternam hereditatem .

¹ Edm., K.² veridic. K.³ Modo, K.⁴ For consensu.

Maneat igitur hoc immobile donum eterna libertate jocundum cum omnibus que ad ipsum locum pertinere dinoscuntur tam in notis causis et ignotis in modicis et in magnis campis . pascuis pratis . silvis silvarumque densitatibus donans donabo libertatem excepto communi labore¹ expedicione pontis arcisve constructione . Sed tamen torpentes² avaricie incessum omni modo in nomine agie aratoris ab omnibus christianis interdicto³ . Ita ut meum donum corroboratum sit cum signaculo sancte crucis et jam si quis alium antiquum librum in propatulo protulerit nec sibi nec aliis proficiat sed in sempiterno graphio deleatur et cum justis non scribatur nec audiatur . si qui denique michi non optanti hanc libertatis cartam livore depressi violari satagerint agminibus tetre caliginis lapsi vocem audeant examinacionis die arbitris sibi dicentis " Discedite a me maledicti in ignem eternum " ubi cum demonibus ferreis sartaginibus crudeli torqueantur in pena si non ante mortem digna hoc emendaverit penitencia .

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur .

¶ Erest on Scherdenberwe endlengweies on an burghen panen on ane firesrewe panen on langengroue suthward adun on anne rige to streme endelangstremes on doggeneford panen up on doggeneberwe panen on amesheal panen on þar elde lidýate a doun on herebritescombe on þane streme endlang stremes on babbanmede⁴ . panen on hawen endlang hawen on þan here path . panen on ane dich endlang dich on birninge panen on bradeleighe . panen on stipeleighe⁵ southward panen on sic of þan sice on bournandigne . panen up on dounen tit on anne heued Wrizt panen on þar Elde Waldich . panen a doune on here path panen on þe merhawin . endlang hawin on rissdene panen on neodbournen endlang stremes panen on þan rissbed panen on apildore panen riȝt on cristemeleighe . panen on þar thre landschere of þan on þe merhawe endlang hawin on hengersten panen on an withi panen riȝtweȝ panen on igland on an pirnen þauen on streme endlang stremes on þan merehawe endlang hawin on bledhildewelle panen houndesete . panen on þan southerne Wistonweȝ panen on anne þorthu⁶ . panen on Schepleghe . panen endelang here pathes eft on Scherdanbourgh .

Acta est hec prefata donacio anno ab incarnatione domini nostri Ihesu Christi . D . C . C . C . XLI . indiccione . XIII .

✠ Ego Edmundus rex Anglorum prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis subarravi .

¹ Com. la., repeated, MS.   ² -tia, K.   ³ -dico, K.   ⁴ Babbam mede, K.
⁵ Stineleighe, K.   ⁶ þorn, K.

✠ Ego Wulfhelm Dorobornensis ecclesie archiepiscopus
ejusdem regis donacionem cum sigillo sancte crucis
confirmavi cum multis aliis.

[A.] MS. Bodl., Wood, A., i, f. 223A.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccclxxxix; from

[A.] Boundaries (considerably altered)
in vol. vi, p. 230.

769. *Grant by King Admund, i.e., Edmund, to his vassal Adric, of
land at Stoke, co. Dorset.* A.D. 941.

ADMUNDUS REX APUD STOKES IJ TERRE MANSAS ADJACENTES
IMPERPETUA GRAPHII CUSTODIA DONO COMMISIT :

In nomine trine et une Deitatis . Omnipotens supernare¹ temporaliumque verus arbiter rerum . ante omnia tempora et ante omnia sidera duas originales de nichillo creaturas fieri disposuit angelicam videlicet lucem et informem materiam . Ex qua siquidem informi materia omnia quæ videntur . et que temporalia sunt secundum temporis discreccionem producens : insuper formavit hominem . Qui spiritu vite inflatus . et ad ymaginem et similitudinem Dei factus divina dispensacione potestatem super alia cuncta elimenta¹ dominandi habuit . Quique paradisi cum omnibus sede perhenniter si vellet locatus divinis imperiis . humiliter obedire nollens . set prona voluntate et serpentina suasionem inobedienter contra Deum superbire mallens de superiori statu in inferiorem sortem cum omni sua progenie subsequente in labore et erumpna projectus est . Cumque nature sub lege per multa tempora innumerabili prole nacioneque erat solutus . tandem misericors auctor ne sua factura periret misericordiam non judicium pensans legem littere prophetasque ꝑ mundo vesperascente per unigenitum filium suum incarnatum legem gracie super homines . Et pro multiplici hominum multitudine . humanum genus per multas gentes linguasque dividens . Secundum ejusdem legis judicium . Quamvis equali origine . tamen divina consiencia¹ ꝑ humana sollercia pro lege servanda . alios in superiori gradu constituit Imperatores Reges qui spiritu sancto gubernante subditorum causam modo disciplinaliter¹ . modo misericorditer procurarent et divinis legibus adherentes militum curam munera dando humilumque inopiam consolacia prestando sustinerent alios in inferiori humiles subditos qui aliis gubernantibus obsequium subjeccionis ministrarent .

Igitur quoniam omnes qui prosunt propter dolorum largicionem ꝑ diviciarum impericionem² ab hominibus amabilem laudem . et a

¹ Sic, MS.

² Impertit., K.

Deo gloriam¹ remuneracionem habent. Ideo ego ADMUNDUS ex regali progenie Deo annuente regenteque super Angligenas aliasque multas gentes in circuitu habitantes Rex ordinatus amabili vassallo meo ADRICO fidelique amico duas terre mansas imperpetuam dono hereditatem. quatinus temporalium rerum mobili presencia utens fidelem obedienciam ac pacem laudabilem erga regni ceptra² nostri. et regale nostrum solium eternabiliter impetret et benigniter servet. Et post presentis vite excessum illis quibuscunque voluerit subsequentibus hoc donum comendet ut in omnibus paterne obediencie exemplis circa regiam dignitatem fideles inveniantur. Pro eo illam terram perhenniter ipse primus pater cum suis quibus post se comendavit a progenie in progenie. In illis terminis quibus periti coloni ipsius regionis nomen proprium antiquo proposito esse dimcant³ STOKES dispono ut possideat et perpetua graphii custodia me largiente cum omnibus pertinentibus ipsius telluris. officio campis. pratis. pascuis. teneatur. Hiis tribus exceptis ad regalem dignitatem necessariis expedicione pontis arcisve cooperatione. Hiis namque terminis omni parte sita terra dinoscitur esse circumgirata. :

¶ Pis sand þes landes i mare at Stoke up anlang ninge burne oð ðat hrisc lad. an lang þese richtledes on þane ealde treo stede. þanan an lang weies on stanforde. þanen an langstreame on botenwelle. and of boten welle on prestes Setel. þanen anlang peges on Wiuelesford. þanen up an lang merdene onne stokebroc. þanen anlang stocbroc on hringheburne þar iuares⁴ on feng :

Quicumque⁴ istam terram præsignatam cum mea voluntate meaque benedictione benigniter et humaniter sub tali decreto. talique graphio eternaliter custodierit et regali more terminos ipsius in ampliore telluris protentu dilataverit auctor donorum spiritus omnem præsentem conversacionem illius omni hilaritate et rerum omnium prosperitate magnificet et jocundet. potens in terra sit semen ejus. ipsius generacio benedicatur. Gloria et divicia in domo ejus et justicia ipsius manet in sæculum sæculi et post hanc lucem temporalem eterno lumine cum omnibus sanctis in regno celi perfruantur. Et e contrario quisquis me nolente meque prohibente⁵ invidie stimulis⁶ agitatus. et ejus execrabili livore retortus ejusdem terre dimensionem diminuerit, et sub tali pacto non custodierit. præsens conversacio ipsius in terris ab omni bonorum possibilitate⁷ diminuatur et in die futuro calamitatis collocetur a sinistris cum tartarorum demoniis ubi erit fletus et stridor dencium pena eterna sine præstulacione consolacionis nisi digna penitencia

¹ Gloriosam, K.² Sic, MS.³ It arest, K.⁴ Cul, MS.⁵ Phib., MS.⁶ -luc, MS.⁷ Pua., M S.

et reconsiliacione pura per satisfaccionem in hujus lucis spacio hoc emendaverit et amplius peccare disiverit.

Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCXLI . indiccione XIII^a . librata est in hoc graphio ista terra :

Hec sunt nomina illorum testium graphium hoc attestancium cum nomine Regis :

Ego Admundus¹ Anglicarum aliarumque nacionum Rex
hanc telluris donacionem sub sigillo dominice crucis
tradidi ✠ .

Ego Adred¹ ejusdem Regis frater consignavi ✠ .

Ego Odo Dorobernensis ecclesie archiepiscopus Regis tra-
dicionem tropheo crucis assignato benedixi ✠ .

Ego Peodred Londoniensis episcopus consecravi ✠ .

Ego Alphech² Wintoniensis episcopus adunavi ✠ .

Ego Cenwold³ episcopus predestinavi ✠ .

Ego Eluric episcopus munivi ✠ .

Ego Wlfhelm episcopus hoc sigillum impressi ✠ .

Ego Burgric episcopus in hec adhesi .

Ego Alfgar episcopus hec certando me esse decrevi ✠ .

Ego Pulfgar dux . ✠ .

Ego Pithgar minister ✠ .

✠ Ego Atelpold dux ✠ .

Ego Alfred minister ✠ .

Ego Athelstan dux ✠ .

Ego Pularic minister ✠ .

Ego Elhhelm dux ✠ .

Ego Pulfgar minister ✠ .

Ego Apelmund dux ✠ .

Ego Alfsige minister ✠ .

Ego Uhtred dux ✠ .

Ego Ordeah minister ✠ .

Ego Oda minister ✠ .

Ego Aperic minister ✠ .

Ego Aluric minister ✠ .

Ego Alfsige minister ✠ .

Ego Admund minister ✠ .

Ego Apered minister ✠ .

Ego Pullaf minister ✠ .

Ego Pulfhelm minister ✠ .

[A.] MS. Harl. 61, f. 46.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxc; from

[A.] Names incorrectly spelled. Bound-
aries in vol. III, p. 416.

770. *Grant by King Eadmund to the thegn Ælfheah of land at Pitminster, co. Somerset. A.D. 941.*

DIS IS þARA . XVI . HIDA BOC ÆT PIPIGMYNSTRÆ ÞE EDMUND CING
GEBOCODE ELFEGÆ HIS þEGNÆ ON ECE YRFÆ .

Beantis universorum voce monemur præclara, etc. . . . (as in
No. 763) nisi [apicibus] litterarum, etc. . . . (as in No. 763) secundo

¹ Ead., K.

² Ælfheah, K.

³ Cenwobo, MS.

anno, *etc.* . . . . (*as in No. 763*) cuidam meo fideli ministro vocitato nomine ÆLFHEAGO modicam numinis¹ mei partem . id est . XVI . mansas agelluli æternaliter tradendo concessi . ubi turbarum collatione jam dudum nomen illatum hoc adesse propertur . ET PIPPING-MYNSTRE . ut terram jam prefatam, *etc.* . . . . (*as in No. 763*) Vbi cum demonibus et cum Juda Christi proditore ferreis, *etc.* . . . . (*as in No. 763*) penitentia . Sed tamen surgunt frequenter nenia machinantium quomodo possunt infringere statuta priscorum . Sed hoc omni modo ab omnibus christianis interdicto . ita ut meum donum corroboratum sit cum signaculo sanctæ crucis . Etiam si quis alium, *etc.* . . . . (*as in No. 768, p. 500*) audiatur .

His terminibus² predicta terra circumgirata esse videtur .

Dis³ synd þa land ge mere to þan . xvi . hidum set Pippingmynstre.

Ærest of fearres cumbes heafde pest on þone herepoð . spa pest and langes þes herepoðes . þet it cyme to easte pearðre ac beara . þ norð on ge rihte of ac beara peste pearðre on þæs biscopes ge mere . 7 bennacumbes . Spa adun æfter þæs biscopes ge mere 7 bennacumbes forð . þ hit cymð be norðe fyrs leage . spa of norðe perðne fyrs leage . on bennacumbes forð . þonne up on gean stream . east on tuhhele mor . of þam more on ge rihte on heardan geat . Of þam geate on hagan on deopan ford . Of þam forda on þa land sceare . adun on sciteres stream . Of þan streame on ge rihte on pitan stan on higean beara norðe pearðre . þanon on readan forð . Of þam forda east on þone herepoð . Of þam herepoðe suð . þonne on lang ham . Of þan hamme þanon binan efisc⁴ on gregean stan . Of þam stane on lind horan . Of lind horan on þone healdan hagan . on ƿealdenes ƿeg . Of þam ƿege upan dūne on hringpoldes beorg . Of þam beorge pest and lang duue on ƿiðgaled . to henna þorne . þanon pest on þa ealdan dic . þonne sume hƿile be þere dic . 7 þanon norð ofer ƿiðan-cumb þ e[ft] on fearrescumbes heafod .

Acta est hæc prefata donatio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXLI . Indictione . XIII .

Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sanctæ Crucis confirmavi .

Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi .

Ego Pulfhelm Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agle crucis consignavi .

Ego Eadgifu ejusdem regis mater consensi .

Ego Theodred Lundeniensis æcclesiæ episcopus consensi .

Ego Ælfheah Pintoniensis æcclesiæ triumphale tropheum agle crucis impressi .

Ego Kynepald episcopus consignavi .

Ego Ælfric episcopus consignavi .

¹ Altered by a late hand to *nominis*, MS.
boundaries with those in No. 729.

² -nia, K.

³ Cf. these

⁴ Efisc, K.

Ego Oda episcopus subarravi .	
Ego Eþelgar episcopus roboravi .	
Ego Þulfhelm episcopus consignavi .	
Ego Þulfgar dux .	
✕ Ego Æðelpold dux .	✕ Ego Eadric minister .
Ego Æðelstan dux .	Ego Ælfstan minister .
Ego Apelmund dux .	Ego Ælfheah minister .
Ego Aðelstan dux .	Ego Elfstan minister .
Ego Ealhelm dux .	Ego Epered minister .
Ego Vhtred dux .	Ego Ælfsige minister .
Ego Odda minister .	Ego Æpered minister .
Ego Ælfric minister .	Ego Ordheah minister .
Ego Eadmund minister .	Ego Elfred minister .
Ego Þullaf minister .	Ego Þulfric minister .
Ego Þulfgar minister .	Ego Ælfhelm minister .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 30.

| [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. xcxi; from [A.]

771. WITENAGEMOT AT WINCHCOMBE. *Grant by King Eadmund to Wulfsy Maur', of lands at Alrcwas, etc., co. Stafford.*
A.D. 942.

CARTA SANCTI EDMUNDI REGIS DE ALREPASSE. 7 BROMLE 7 BARTON
FACTA . ANNO DOMINI . DCCCC°. XLII°.

✕ Perpetua hereditas que in sancte trinitatis Dei theologia ultra omnia humane mentis machinamenta manet essentialiter ultroneis meritorum . magnopere est mercimoniis comparanda .

Quapropter veraciter paterna priscorum sequens vestigia regum . EADMUND beato Dei patrocinio rex 7 rector Angulsexna inter innumeras quibus beavit utriusque certaminis catervas dapsilitates eternis provocatur proverbiiis . "Hilarem¹ datorem" . et cetera . alacriter ÞULSYE prenomine Mauþ mirifice locupletat 7 honorat concedens ei has terras ejusque heredibus perpetualiter perfruendas . id est ad ALREPASSE . 7 Bromleg' . 7 Barton . 7 Tatenhyll . 7 Bron-tiston . ant² Stretton . 7 Roðulfeston . 7 Clyfton . 7 Hagnatun . nou is þisses landes feourti hyde . Has denique tellures Eadmund rex anno dominice Incarnationis . DCCCC°. XLII°. Et tercio³ annorum curriculo ex quo regalia eterni regis gratuita benignitate regebat charismata contulit cum testimonio optimatum quorum nomina

¹ 2 Cor. ix, 7.² For and.³ The third year of Edmund is 943-4.

inferius adnotantur . Pulfsey salva manu ! non causa philargirie .
set studio devotissime fidelitatis habendas .

✠ Ego Edmund rex hujus donationis dominium in¹ locis
campestribus vel silvaticis . seu piscosis laticibus
libenter signaculo sancte . ✠ . crucis conscribo
fruentibus² .

✠ Pulstan Archiepiscopus .

✠ Pulfgar Episcopus . ✠ Pulfhelm Episcopus .

✠ Cenpald Episcopus . ✠ Cynsige Episcopus .

✠ Æpelmund dux . et ceteri Duces . v³ . In omnes cum
ceteris ejusdem milicie sodalibus hec certe territoria
triumphali tropheo conscripserunt .

Acta est videlicet hoc regale prerogativum in loco celeberrimo
qui Wincelcumb nuncupatur . Pax et perhennis prosperitas hiis
qui fas divini privilegii . et Jus humani⁴ eulogii jugiter servare
decrerint . Et eis e contra qui negaverint districta Dei regula
resistat . “ Reddite⁵ ergo que sunt Cesaris Cesari . et que sunt Dei
Deo ” ;—

Mr. Wynne's *Hengwrt MS.*, No. 150, f. 347, at Peniarth, Towy, N. Wales.

772. *Grant by King Edmund to Wulsi, of lands at Walctun, or
Walton, co. Stafford.* A.D. 942.

CARTA SANCTI EDMUNDI REGIS DE WALETONE ET CALDEPELLE ETC.
ANNO DOMINI . DCCCC^o . XLII° .

✠ Perpetua hereditas que in sancte trinitatis . 7 cetera ut supra⁵ .
“ Hilarem datorem ” et cetera . alacriter PULSIE pre[nomine] Mauf
mirifice effert et honorat ! Concedens ei has terras nominetenus sub-
notatas ea ratione interposita ut ipse suaque posteritas regie digni-
tati fidissima stabilitate obsecundet . Eya denominatio Terratenus .
ÆT WALETUNE . 7 suðenne monna Cotuhalfne . 7 æt Caldepellen .
7 æt Dracan hlapen . 7 at Nepan Bolde . 7 at Lintone . Has terras

¹ In locis . . . laticibus. These words appear to be out of their proper place ;
they should follow habendas.

² This word out of its proper place ; it should
follow laticibus.

³ Cf. the poetical charter, No. 752, “ fas divinum jus huma-
num ”, p. 474. Some parts of this charter also appear to be poetical and alliterative,
if not metrical.

⁴ Matt. xxii, 21.

⁵ This refers to Edmund's charter to Wulfsey, No. 771.

Edmund rex anno dominice Incarnationis . DCCCC^o. XLII°. Et tercio annorum curriculo ex quo regalia eterni regis gratuita benignitate regebat carismata dedit cum testimonio optimatum quorum nomina inferius adnotantur . Pulfisie salva manu non causa philargirie set studio devotissime fidelitatis habendas .

- ✠ Ego Edmund rex hujus donacionis . et cetera ut supra .
- ✠ Oda archiepiscopus .
- ✠ Pu'll'stan archiepiscopus . et ceteri Episcopi et Duces sicut superius in proxima precedenti :
- ✠ In omnes cum ceteris ut supra . "Reddite que sunt Cesaris" . et cetera . Amen dicat omne os hebraice
j latine fiat ;—

Mr. Wynne's Hengwrt MS., No. 180, f. 347, at Peniarth, Towyn, N. Wales.

773. *Grant by King Edmund to Wulfsi, of lands at Crokeshall, or Croxhall, co. Stafford. A.D. 942.*

CARTA EJUSDEM DE CROXALE j CETERA . DCCCC^o. XLII°.

Perpetua hereditate , j cetera ut supra . Idem rex EDMUNDUS eidem PULFSIE dedit . CROKESHALLE' . j CANTON' . j Waleton . j Drakel' . j Stapenh' . j Sulueston . j cetera ut supra .

Mr. Wynne's Hengwrt MS., No. 180, f. 347, at Peniarth, Towyn, N. Wales.

774. *Grant by King Eadmund to Theodred, Bishop of London, of land in the island of Suthcricye. A.D. 942.*

✠ In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi .

Regna regum ab alto regente , cujus nutu creata cun[c]ta diem gignendo procedunt quædam vite presentis et actu pollente diu virencia sistunt . quædam vero suis a viribus dum pulciora ceruntur , flos veluti flatu venti , corrucencia¹ repente marcescunt .

Quam ob causam ego EADMUNDUS , rex Anglorum genciumque circumsistencium præpotens almfice rector , cuidam meo scilicet pontifici Londoniensis cathedre , mihi dilecto nomine ÆODREDO , principum nobiliumque militum seu meorum optatu , sue videlicet fidelitatis obsequio , modicam muniminis mei partem , id est, quadringentas arvi segetes , donandi . relinquendi cuicumque voluerit .

¹ Sic, MS., ! for corrucencia ; corruscantia, K.

majori minori ve persone cum omnibus vtensilibus quæ juste ad ipsam insulam pertinere dinoscuntur . quam solicole consueverant¹ rusticana locucione SUTHEREYE appellare . nunc et tunc paludibus aquosis piscosisque fluctibus aquarum circumvallatam² , omnibus manifestum est . Hec autem præfata donacio firma permaneat quamdiu Christianitas in gente Anglorum aut ecclesiis Dei electorumque ejus ecclesiastice normule fulgeant mentibus fidelium . Hanc vero prænotatam munificenciam incipiente anno tercio regni mei roboravi atque confirmavi . ut omnibus mundialibus coangustiis sit libera , nisi quod nostro communi labori³ pertinet . Minime cuiquam⁴ in oblivione illud tradendum est . Si quis benivola⁵ mente augere voluerit archos supernorum civium et gubernator ter[r]estrium retribucionem in eternis habitaculis dignetur concedere . si quis autem contra hoc decretum incessus fuerit in examine tremendi judicii sciat se demoniacis agminibus ad Tartara subtrahi et dimersum in eternis stigeys ferventis Orci , nisi prius singultacionibus sue temeritatis audaciam emendare curaverit .

Scribitur etiam in ista regis Eadmundi collacione Anglice ipsius tenor carte principalis de verbo ad verbum . quam quidem tum propter figurarum ignoranciam tum propter vocabulorum barbariem . præsentibus minime ad præsens duximus interserendam⁶ . In ejus tum calce sic continetur .

Acta est hec præfata donacio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi DCCCCLXII . Indiccione . XV .

✠ Ego Eadmundus rex Anglorum præfatam donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

Ego Aedgiua⁷ regis mater consingnavi .

✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consensi .

[Ego] Theoddred Londoniensis ecclesie episcopus subarravi .

Ego Aelphæg Wintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum⁸ agie crucis inpressi .

Ego Kenwald⁹ episcopus consensi .

Ego Ælfric episcopus consingnavi .

Ego Ælfred episcopus confirmavi .

Ego Burthric episcopus consensi .

Ego Aethelgar episcopus roboravi .

¹ -runt, K.

² Ut, appears to be wanting here.

³ Labor, with c ex-

puncted, and i overline, MS.

⁴ Cuiq⁵, MS.; cuique, K.

⁵ Bene, K.

⁶ -dum, K.

⁷ Ead., K.

⁸ Triumphum, K.

⁹ Cen., K.

Wlfgar ¹ dux .	Aelstan miles .
Aethelstanus dux .	✓ Aelfstan miles .
✓ Aethelwold dux .	Aelfheg miles .
Aelhelm dux .	Ethered miles .
Aethelmund dux .	Aelfsige miles .
Odda miles .	Aeþered miles .
Wlfgar miles .	Withgar miles .
Eadmundus miles .	Wlfric miles .
Wlflas ² miles .	Aelfþige miles .
Aelfric miles .	Wlfhelm miles .

[A.] MS. Bibl. Publ. Cantab., F., f. 2, 33. fol. 47b. (Kindly collated with the MS. by Mr. Alfred Rogers.)

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxcix; from [A.] (Spelling of names, etc., altered very much.)

775. *Restitution and grant by King Eadmund to the religious woman Wenfled, of lands at Cheselburne, or Chesilborne, co. Dorset, with boundaries of a grant of land at Winterborne. A.D. 942.*

ADMUNDUS REX VII MANSAS QUÆ A SUIS ANTECESSORIBUS PRIUS DATE FUERUNT UT PRESENS TESTATUR INSCRIPTIO ECCLESIE DE SHAFTESBURY ROBORAVIT.

Regnante imperpetuum domino nostro Jhesu Christo . Sacre autem scripture edicta fona³ catholicorum patrum nos admonet ut cum hiis fugitivis et sine dubio transitoriis possessiunculis jugiter mansura regna Deo largiente . fragilique nature consolationis sublevamine adipiscenda sunt quia nobis mortalibus temporalia gaza necnon et lucra possessionum inaniter fruentibus facescunt ac defluunt .

Quapropter ego EADMUNDUS desiderio regni celestis exardens favente superno numine basyleos indistrius⁴ Anglorum Rex ceterarumque gencium in circuitu persistencium cuidam religiose sancte conversacionis monialis femine vocitate nomine WENFLEDE VII mansas que fuerunt a meis antecessoribus prius date firmiter recuperando roboravi . Insuper et hereditatis mee VIII mansas ad augmentum perhenniter prædicte moniali concessi ibidem ubi vulgares prisco more mobilique relatione vocitant AT CHESELBURNE cum pratis pascuisque necnon et silvis . silvarumque densitatibus . ut hæc prospere possideat ac eternaliter teneat . dum hujus labentis evi cursum transeat inlesus atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhereat . Post se autem veluti affirmavimus cuicumque voluerit heredi derelinquat . fiat etenim præfata terra ab omni

¹ Ego Wulfgar, K.

² Wulfat, K.

³ I.e., *parva*.

⁴ Sic, MS.

servili jugo libera cum omnibus sibi recte pertinentibus . exceptis
hiis tribus expeditione pontis arcisve coedificatione.

Denique vero si quis nobis non optantibus nostrum hoc donum
violari fraudulenter perpetrando consenserit . consideret hic sic¹
die ultima judicii coram Deo redditurum atque cum reprobis²
quibus dicitur . " Discedit a me maledicti in ignem eternum " penis
atrocibus . se esse passurum . si non antea corporea lamentatione
emendaverit.

Istis terminibus prædicta terra circumgirata esse videtur .

¶ Pis sant þe land ðmare to cheselburne of lisebroke on þane
fearngaren . of þane fearngaren on þone ston istel . of þan istelle
anlang ricges on þa iheafde³ . of þane iheafde³ on þane forð erthe
acre . of þane forerð akere : on cheselburne stream . of þane streame :
on þe twifelde dich of þare dich : onne flescumbe on þane crundel .
of þane crundel on deulisc⁴ stream . of þane streame : on lang-
helee northward on langhelee on þe blaken þorne's⁵ northward . of
þane blake þornen : anlang hricge weges to þe beorge . of þe berge :
on ðone crundel . of þane crundele on ða holu suthward to deulisc
streame :

¶ Pis is þe tweire hide boch at WINTERBURNE þe ADMUND king
ibokede WENFLEDE on echenhalve in to cheselburne . þo sealde
hire Alfsige v . hiden þar to eche halve . þo ichte Admund kyng
dis boc þar midde . þis sand þare . ii . hide land ðmare at Winter-
burne .

Arest of Winterburne to chelfgraue . of chelfgraue : one wicweie
neþerward anlang broke . one meairweie anlang weies to widesgete
anlang cinincces⁶ dich on þe sherd . of þene sherde . of þane shearde
anlang þides to nearn þan anstigan . of þan anstigan : to midelgete
of midelgate þurh þane garen anlang herepapes on hornget . of
horngetes hirne . lang land share to leaxan oc an lang wdes to þane
ealde seale . þanen one þo berges astward⁷ to Winterburne . of
Winterburne : 'tou þares tûnes⁸ hirne : on lang þane herepape on
þene depe crundel . of dune an lang land share eft on Winter-
burne .

Acta est prefata donacio anno ab incarnatione domini DCCCXLII .
Indiccionē . XV . :

Ego Admundus Rex Anglorum prefatam donacionem cum
sigillo sancte crucis confirmavi ✠ .

Ego Adgine ejusdem Regis mater predictum donum con-
sensi ✠ .

¹ Se, K.

² Sic, MS.; -bris, K.

³ þeafde, K.

⁴ ðe ulisc, K.

⁵ Or cunucoca, MS.

⁶ East, K.

⁷ On ða restanes, K !

Ego Adred ejusdem Regis frater consignavi ✠.

Ego Wlstan archiepiscopus urbs Efrace¹ metropolitana² ejusdem Regis donacionem cum tropheo agie crucis confirmavi ✠.

Ego Oda Dorobernensis ecclesie Archiepiscopus ejusdem Regis donacionem cum tropheo agie crucis confirmavi ✠.

Ego Peodred Londoniensis ecclesie episcopus consignavi ✠.

Ego Alphec Wintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi ✠.

Ego Kenward episcopus consensi ✠.

Ego Alured episcopus consignavi ✠.

Ego Aþelgar episcopus roboravi ✠.

Ego Aluric episcopus confirmavi ✠.

Ego Bulgrif episcopus consensi ✠.

Ego Wlſhelm episcopus confirmavi ✠.

Ego Wlgar dux ✠. > Ego Adric dux ✠.

Ego Aþelstan dux ✠. Ego Odda dux ✠.

Ego 'Aþelmund dux ✠. Ego Wllaf dux ✠.

Ego Wlgar dux ✠. > Ego Alfstan minister ✠.

Ego Athelstan dux ✠. Ego Aþered minister ✠.

Ego Ealhhelm dux ✠. Ego Aþered minister ✠.

Ego Uhtred dux ✠. Ego Aþelgerd minister ✠.

Ego Admund dux ✠. Ego Alsige minister ✠.

> Ego Athelwold dux ✠. Ego Þithgar minister ✠.

[A.] MS. Harl. 61, f. 7.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxxii; from

[A.] Boundaries in vol. iii, p. 417. (Very inaccurate in names and boundaries.)

776. *Grant by King Edmund to the Earl Athelstan, of land at Milne, or Mells, near Frome, co. Somersct. A.D. 942.*

CARTA REGIS EDMUNDI DE MELNES.

Beantis universorum voce movemur preclara procuremus incessanter sine amaritudine mentis hujus seculi ambitione integra libertate apertis januis intrare ad eum qui suo cruore scelera nostra detersit injusta. Licet primi prothoplasti Facinore violata improbis successionibus deterioranda. istic de gentibus vilesccerent tamen omnibus namque sapientibus notum ac manifestum constat quod dicta futura vel facta pro multiplici erumpnarum perturbacione

¹ Sic, MS.

² -nus, K.

et cogitationum vagacione frequenter ex memoria recedunt nisi literarum apiscibus et custodie cautela scripturarum reserventur et ad memoriam revocentur.

Icirco . Ego EDMUNDUS industrius Anglorum rex ceterarumque gentium in circuitu persistencium tercio anno imperii mei literarum apiscibus roboravi quod cum consensu veridicorum virorum tradidi cuidam meo fideli comiti nomine ATHELSTANO¹ modicam numinis² mei partem id est . viginti mansas aseluli eternaliter tradendo concessi ubi barbarum collatione jam dudum nomen illatum hoc adesse profertur AT . MILNE . ut terram jam prefatam meo scilicet ovante consensu tramitibus sue possideat vite deinceps namque sibi succedenti cui voluerit heredi delinquat seu predixi in eternam hereditatem . Maneat igitur meum hoc immobile donum eterna libertate jocundum cum omnibus que ad ipsum locum pertinere dinoscuntur quam³ in magnis quam in modicis rebus campis paschuis pratis silvis . dirivatisque cursibus aquarum excepto communi labore expedicione pontis arcisve constructione .

Siquis benivola mente prefatum donum augere voluerit . archons supernorum civium et Gubernatorum terrestrium retributionem in eternis habitaculis dignetur ei concedere . Siquis Autem contra hoc decretum vice jus fuerit in examine tremendi iudicii Sciat se demoniis Agminibus tartarea⁴ subtrahi et dimersum in eternis stigneis⁵ ferventis Orci nisi prius singultacionibus sue temeritatis audacie emendare curaverit .

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur .

Limits.—*Þis bet þe land mere . to Milne . Erist of todanbrigge of þare muchel dich on mordrancombe . of mordrancombe on slacombe . of slacombe on boreswelle . of boreswelle on þan merkeden ok to fezer ok þanen on þinaswelle of Ineswelle on Worhanan berghe . on Wolfberghe . þanen on Wolfpol . of Wolfpole end lang streemes on schippeburg' westward on harenapildorewei þere he out lit þanen on mereston . of þan stone end lang mereweies to likan trowe . þanen est lang dich to redwines thorne . þanen on baddanpille . of þan pille on berleighe mideward þanen endlang hazen on petanberberwe þanen on þa stanenpile of þere stanenpile eft on todanberghe on the muchel dich .*

Acta est hec prefata donacio anno ab incarnatione domini nostri Ihesu Christi . D . C . C . C . XLII . indicione quinta decima .

✠ Ego Edmundus rex Anglorum prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

¹ Ætel, K.

² Muniminis, K.

³ Tam, K.

⁴ Ad Tartara, K.

⁵ Stigneis, K.

- ✠ Ego Egifu ejusdem regis mater consignavi.
- ✠ Ego Eddreth¹ ejusdem regis frater confirmavi.
- ✠ Ego Wolstan² archiepiscopus confirmavi.
- ✠ Ego Alphet³ Wintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi sub testimonio multorum.

[A.] MS. Bodl., Wood, A. 1, f. 1794. (Kindly copied by Mr. G. Parker.) [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxcvii; from [A.] Boundaries in vol. vi, p. 231.

777. *Grant by King Eadmund to the Earl Æthelstan, of land at Ærmundeslea, and Æpeltune or Appleton, near Abingdon, co. Berks. A.D. 942.*

CARTA REGIS EADMUNDI DE ERMUNDESLEIA.

In nomine Dei summi ⁊ altissimi.

Certis adstipulationibus nos sancti et justi patres frequentativis hortationibus admonent. ut Deum quem diligimus et credimus intima mentis affectione cum bonorum operum diligentia incessanter eum timeamus et amemus. Quia retributorem⁴ omnium actuum nostrorum in die examinationis juxta uniuscujusque meritum reddet. Ideoque subtilissima mentis certatione illum imitari satagamus licet mortalis vitepondere pressis labentibus hujus sæculi possessionibus simus infœcati tamen miserationis ejus largitate caducis opibus eterna celestis vite premia mercari queamus.

Quam ob causam ego EADMUNDUS desiderio regni celestis exardens favente superno numine basileos industrius Anglorum ceterarumque⁵ gentium in circuitu persistentium cuidam adoptivo fideli meo. comiti vocitato ÆPELSTANO ob illius amabile obsequium dignatus sum largiri. x. mansas agelluli ibidem ubi vulgares pri'sco more mobilique relatione vocitant ÆT ÆRMUNDESLEA. villamque nomine ÆT ÆPELTUNE. cum pascuis. campis. nemoribusque silvarum ut hic prospere possideat ac eternaliter teneat dum hujus labentis evi cursum transeat inlesus atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhereat. post se autem veluti affirmavimus cuicumque voluerit heredi derelinquat. Fiat etenim præfata terra ab omni servili jugo libera cum omnibus sibi recte pertinentibus exceptis istis tribus expedicione pontis arcisve coedificatione.

Denique vero si quis nobis⁶ [non] obtantibus nostrum hoc donum augere voluerit augeat amplificetque cunctipotens vitam ei tem-

¹ Eadred, K.

² Wulfa, K.

³ Ælfheah, K.

⁴ -tionem, K.

⁵ Altered from eternarumque, but the *e* not expuncted, MS.

⁶ Non, added, K.

poralem et in futuro sempiternam . Qui autem illud violari fraudulentè perpetrando consenserit . consideret hinc se ultimo iudicii die coram Deo rationem redditurum atque cum reprobis auditorum "Discedite¹ a me maledicti in ignem eternum" ubi cum demonibus penis atrocibus eternaliter torquebantur² nisi prius hoc digna emendaverit penitentia ante mortem .

Metc de Ermundcsleia. Istis terminis prædicta terra circumgirata esse videtur .

Dis synt þa landemæro³ to ærmundes lea 7 oþre namen æt æppeltune .

Ærst up of temese on ða dic æt doccan grafe þæt on þæt sic þe scyt þurh hæsel lea foran ongean þa dic þe scyt to pasan siþþan 7 lang pasan þæt it sticað on tubban forða . þonon on þæt Ripig oþ hit cymð to þære strate . of þære strete on þa dic þe scyt to þam heafod lande . þonne on pest healfe þæs heafod landes . . VI . gyrda be pestan yttinges hlape . þonon on þa ræpe of þære reape on temese . on þæt in fyrde 7lang temese eft on doccan dic .

Acta est hec prefata donatio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XLII . indicione . XV⁴ .

✠ Ego Eadmundus Rex Anglorum præfatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi .

✠ Ego Pulfstan archiepiscopus confirmavi .

✠ Ego Peodred Lundoniensis ecclesie episcopus consensi .

✠ Ego Ælfheah Pintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis inpressi .

✠ Ego Ælfric episcopus consensi . et subscripsi .

✠ Ego Ælfred episcopus .

✠ Ego Burgric episcopus .

✠ Ego Æpelgar episcopus .

✠ Ego Pulfgar dux .

✠ Ego Æpels't'an dux .

✠ Ego Æpelpold . dux .

✠ Ego Æpelstan dux .

✠ Ego Ealhhelm dux .

✠ Ego Æpelmund dux .

✠ Ego Eadric dux

✠ Ego Uhtred dux .

✠ Ego Odda

✠ Ego Pulfgar

✠ Ego Eadmund

✠ Ego Pullaf

✠ Ego Ælfric

✠ Ego Ælfstan

✠ Ego Ælfheah

✠ Ego Ælfsige

✠ Ego Æpelred

✠ Ego Pihtgar

✠ Ego Pulfric

✠ Ego Ælfsige

subscripsi .

minister subscripsi .

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi. f. 27.

[B.] Chron. Abingd., ed. Stevenson, vol. i, p. 100.

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. XCXII; from

[A.]

¹ Matt. xxv, 41.

² Torqueatur, K.

³ Land gemæro, K.

⁴ Or XII, MS.; XII, S.; XV, K.

778. *Grant by King Eadmund to the religious woman Sæthryth, of land at Winecanfelda and Swinlea, or Winkfield and Swinley, co. Berks. A.D. 942.*

CARTA¹ REGIS EADMUNDI DE WINKEFELD ꝛ SWINLEA.

Regnante in perpetuum domino nostro Jhesu Christo.

Manifestum est cunctis quod omnia celestia et terrestria providentia Dei gubernantur que sollicitudo mortalis vite totis nisibus in carorum amicorumque amissione conqueritur ac defletur. Ideo certis adstipulationibus² mellita oracula divine clamationis nos frequentativis orationibus³ suadet⁴. ut cum his fugitivis et sine dubio transitoriis possessiunculis jugiter mansura regna Dei suffragio adipiscenda sunt.

Idcirco ego EADMUNDUS⁵ rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium cuidam religiose femine vocitate nomine. SÆÞRYÞE⁶. modicam numinis mei partem id est undecim. mansas agelluli eternaliter tradendo concessi. pro illius amore qui dixit "Date et dabitur vobis". ubi turbarum collatione. Jamdudum nomen illatum hoc adesse profertur. ET WINECAN FELDA. and ET SWIN LEA⁷. vt terram jam prefatam meo scilicet ovante concessu tramitibus sue possideat vite. et post se cuicumque voluerit heredi derelinquat in eternam hereditatem majore⁸ minorive⁹ persone. Sit autem predicta terra libera cum omnibus que rite ad ipsum¹⁰ pertinere dinoscuntur. campis. pascuis. silvis. et undecim¹¹ segetes prate¹² in loco ubi dicitur Hóces hamm¹³. excepto istis tribus expeditione pontis arcisve constructione.

Se quis vero quod non optamus contra nostrum hoc decretum machinari vel infringere aliquid voluerit. sciat se rationem graviter redditurum in die judicii ante tribunal domini nisi prius hic digna emendaverit penitentia ante mortem.

Mete de Winkfeld et de Swinleia. Istis terminis prædicta terra circumgirata esse videtur¹⁴.

Ðis¹⁵ syndon þa land gemæro.

Ærest of þæm¹⁶ ge mannan¹⁷ treope on bogeles pearruc. of bocelles¹⁸ pearruce on hrytmes¹⁹ mere of hr[y]tmes mere on þone blacan mor

¹ De Winecanfeld carta, rubric in B.   ² Astip. B.   ³ Hortationibus, B.
⁴ -dent, K.   ⁵ -mund, B.   ⁶ Sethride, B.   ⁷ Profertur Winecanfeld, B.
⁸ -ri, K.   ⁹ -rove, B.   ¹⁰ -am, B. K.   ¹¹ . xi., B.   ¹² Prati, B. K.;
 prate, S.   ¹³ Ham, B.   ¹⁴ Istis terminibus terra de Winecanfeld circum-
 giratur, rubric in B.   ¹⁵ This paragraph omitted, B.   ¹⁶ þam, B.
¹⁷ Gemænan, B.   ¹⁸ Begeles, B.   ¹⁹ Hritmes, B.

of þam blacan more¹ on 'imba lea². of 'imba lea³ on wernan wylle⁴.
 of wernan uuellæ⁵. on gyrd ford . of gyrd forða on ecgstones⁶ stan
 of ecgstones⁶ stane on gunredes ford of gunredes forða on seofan
 aec of seofan⁷ acon on hylnes lea of hylnes lea on braccan heal of
 brachan⁸ heale on rupan beorg⁹ of rupan beorge on teappan treop
 'of tappan treop⁸ on uuest leas hagan of uuest leas hagan on
 ceauuan⁹ hrycgas hagan of ceauuan⁹ hrycgas¹⁰ hagan eft on þæt ge
 mæne¹¹ treop .

F[a]cta¹² est prefata¹³ donatio anno ab incarnatione domini
 nostri Jhesu Christi . DCCCC . XLII . Indicione . xv¹⁴.

Testes. ✠ Ego¹⁵ Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem
 cum sigillo sancte crucis confirmavi .

✠ Ego Oda Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem
 donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

✠ Ego Peodred Lundoniensis ecclesie episcopus cum
 sigillo sancte crucis confirmavi .

✠ Ego Ælfheah Uintoniensis ecclesie episcopus triumph-
 alem¹⁶ tropheum agie crucis impressi .

✠ Ego Cennuald episcopus consensi .

✠ Ego Ælfric episcopus consensi .

✠ Ego Æpeluold dux . ✠ Ego Ælfric minister .

✠ Ego Ealhhelm dux . ✠ Ego Ælfstan minister .

✠ Ego Uulfgar minister . ✠ Ego Ælfsige minister .

✠ Ego Eadmund minister . ✠ Ego Uulfric minister .

✠ Ego Pullaf minister . ✠ Ego Pihrtgar minister .

[A.] MS. Cotton. Claudius B. vi. f. 304.

[B.] Chron. Abingd., ed. Stevenson, vol. i,
 p. 114; from [A.]

[B.] MS. Cotton. Claudius C. ix. f. 114. Bound-
 aries at f. 187.

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. 10022; from
 [A. B.]

779. *Grant by King Eadmund to Burhric, Bishop of Rochester, of
 land at Meallingas, or West Malling, co. Kent. A.D. 942 ×
 946.*

DE MEALLINGAS.

In nomine Dei summi et salvatoris nostri Jhesu Christi . ipso
 quoque in perpetuo regnante disponenteque suaviter omnia .

¹ Moran, B.   ² Imbelea, B.   ³ wernan wylle, B.   ⁴ Eaga, B.
⁵ Eac of seofon, omitted, B.   ⁶ Braccan, B.   ⁷ Beorh, B.   ⁸ Treopa, B.
⁹ Ceapan, B.   ¹⁰ Hrygeas, B.   ¹¹ Gemene, B.   ¹² Acta, B. K.
¹³ Hec, B.   ¹⁴ Indicione . xv ., omitted, B.   ¹⁵ Ego Eadmundus rex . et
 Ego Odo archiepiscopus confirmavimus, B., and ends here.   ¹⁶ -la, K.

Quapropter ego EADMUNDUS rex Anglorum necnon et Merciorum . meo amabili episcopo nomine BURHRIC concedo aliquantulum mei telluris . ubi dicitur MEALLINGAS . trium videlicet aratrum pro remedio animæ meæ in sempiternam hereditatem . ad augmentum monasterii ejus quæ est dedicata in honore sancti Andreæ apostoli germanus Petri . et socius in passione . cum omnibus rebus ad eam pertinentibus cum campis . silvis . pratis . pascuis . necne et aucupiis . et hoc quoque cum consilio optimatum et principum meorum quorum nomina infra scripta reperiuntur . Vnde adjuro in nomine domini Dei nostri Jhesu Christi qui est omnium justus judex . ut terra hæc sit libera ab omni regali servitio in perpetuum .

Si quis vero minuere vel fraudare presumpserit hanc donationem . sit separatus a consortio sanctorum . ita ut vivens benedictione Dei sit privatus . et sit damnatus in inferno inferiori . nisi satisfactione ante ejus obitum emendaverit quod inique gessit . manente tamen hac cartula nichilominus in sua firmitate . Qui vero tunc augere voluerit dona nostra . augeat illi dominus cælestia dona . et æternam vitam tribuat .

Dis syndon ða land gemæro ðæs bufan cpedenan landes . Ærest on suð healde oð cingces fīrhðe . of cingces fīrhðe on offahames gemære . ðanan on here stræt . andlang stræte ofer lylle burnan oð east meallīnga gemære . ⁊ spa riht suð be eastan ðam cpyllan oð þa pyde stræte . suð andlang stræte on geriht oð cingces fīrhðe .

Ðænne syndon þis ða denbæro . east lindrhycg¹ . ⁊ otanhyrst . ⁊ fræcīngghyrst . ⁊ sceorfestede . xxx . þ . ⁊ pīththerīng falad sto .
^{xxx . bords .} ^{pechelīngs ræcg}
 gafol . ⁊ holan spīc . ⁊ pætlan hrycg .

✠ Ego Eadmundus rex Anglorum signo crucis confirmavi .

✠ Ego Eadred frater regis roboravi .

✠ Ego Eadgife mater regis adfui .

✠ Ego Oda archiepiscopus subscripsi .

✠ Ego Ælfeg episcopus consensi .

✠ Ego Deodred episcopus .

✠ Ego Pulfstan archiepiscopus .

✠ Cenpald episcopus .

✠ Ego Ælfred episcopus .

✠ Ego Ælfric episcopus .

✠ Ego Æthelgar episcopus .

✠ Ego Ælfgifu concubina regis affui .

¹ The y altered obscurely, MS.

✠ Pulfgar dux .	✠ Eadperd minister .
✠ Æðelstan dux' .	✠ Pulfric minister .
✠ Eadmund dux .	✠ Odda minister .
✠ Scula dux .	✠ Ælla minister .
✠ Sigferð minister .	✠ Ælfgar minister .
✠ Pulfric minister .	✠ Osferð dux .
✠ Ealdred minister .	✠ Pihtgar minister .
✠ Ælfstan minister .	✠ Pulfsize minister .
✠ Ordeah minister .	✠ Birhtpald minister .

[A.] *Textus Roffensis*, f. 143.

[H.] Hearn's edition, p. 108.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccccxix; from

[A.] (With date "about A.D. 946".)

MS. Harl. 504, f. 94.

MS. Stowe 831, p. 49.

780. *Grant by King Eadmund to the thegn Ælfstan, of land at Miclan grave, in the Isle of Thanet, co. Kent. A.D. 943.*

✠ In 'sancta' nomine Dei et domini nostri Jhesu Christ veri redemptoris mundi . Anno vero dominicæ incarnationis . DCCCXLIII . Ego . EADMUNDUS . Anglorum rex ceterarumque gentium in circuitu persistentium . Anno . III° . imperii mei dum plerumque cernerem sepeque cogitarem de hujus caducis sæculi transitoriis . quomodo superni judicis arbitrio vana cuncta vel superflua redarguantur ac dissipantur . verbi gratia . quasi ventus aeris flatus aut fumigantis ignis vapor ad nichilum evanescent . secundum illud quod apostolus Paulus in sacris scripturis clara predicatione pronuntiat dicens . "omnia quæ videntur temporalia sunt quæ autem non videntur æterna" . Idcirco cum consensu heroicorum virorum tradidi . Cuidam meo ministro vocitato nomine . ÆLFSTANO . modicam numinis mei partem . id est . VI . mansas quod Cantigene dicunt . VI . *sulunga* . agelluli æternaliter tradendo concessi pro ejus amabili obœdientia et pro antiqua fidelitate quam mihi meisque indeficienter studiose peragebat . Ubi turbarum collatione jamdudum nomen illatum hoc adesse profertur . *ÆT MICLAN GRAFE* . Cum omnibus que rite ad predictam terram pertinere dinoscuntur . campis . pascuis . caretisque captura piscipum¹ . ut habeat ac possideat quamdiu vivat . et postquam universitatis viam adierit cuicumque voluerit heredi derelinquat ceu supra diximus in æternum hereditatem . Sit autem pretitulata donatio libera ab omni regali servitio et ab aliena ambitione mundialium curarum . Nisi quod communi populo prævidendum est . id est . pontis .

¹ *Sic, MS.*

arcisve constructione . et promptissimum itiner expeditionis exercitatio .

Si quis autem hujus donationis munificentiam augendo voluerit feliciter inter cœlibes celestium turmarum sine fine in æterna doxa voti compus lætetur . Sin autem quod non optamus infringere temptaverit prædictum donum noverit se esse anathematizatum ante tribunal domini nostri Jhesu Christi . Nisi prius digna satisfactione emendare maluerit . . .

Istis terminibus predicta terra circum gyrata esse videtur.

Pis sy . . . . to miclangrafe on tenet on eastan middel b . . . .
þonne þonau sup andlang dices up on fileþa þonan on stræte on
eala pihing pyt þonan ƿlang peges þonan oppa ea . . . . þonne
þonan ƿ lang dices on haman fleo[t] . . . . pest ƿlang ea on
middel gepæd ƿ þonan pest on seolcing fleot east ƿlang fleotes on
haggan¹ fleot andlang hacggan fleotes to emnes middel byrum . . . ,

✠ Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sanctæ crucis ✠ confirmavi .

✠ Ego Eadgifu ejusdem regis mater consignavi .

✠ Ego Oda Dorobonensis æcclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum sigillo sancte crucis ✠ subaravi .

✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consensi .

✠ Ego Peodred Lundoniensis æcclesie episcopus consignavi .

✠ Ego Ælfheah Pintaniensis æcclesie episcopus triumphalem tropheum agnæ crucis ✠ impressi .

✠ Ego Cenpald episcopus predictum donum consensi .

✠ Ego Ælfric episcopus consensi .

✠ Ego Ælfred episcopus consignavi .

✠ Ego Burgic episcopus confirmavi .

✠ Ego Æþelgar episcopus roboravi .

✠ Ego Pulfhelm episcopus consensi .

✠ Æþelstan . dux .

✠ Æþelpold . dux .

✠ Ealhhelm . dux .

✠ Æþelmund . dux .

✠ Uhtred . dux .

✠ Odda . minister .

✠ Pulfgar . minister .

✠ Eadmund . minister .

✠ Pullaf . minister .

✠ Ælfric . minister .

✠ Ælfstan . minister .

✠ Ælfheah . minister .

✠ Æþered . minister .

✠ Ælfsige . minister .

✠ Æþered . minister .

✠ Pihthgar . minister .

✠ Pulfric . minister .

✠ Ælfsige . minister .

✠ Pulfhelm . minister .

¹ See Nos. 96, 784 .

Endorsed :—"Dis is para vi sulunga boc æt Miclangrafe þe Eadmund cing gebocode Ælfstane his þegne on ece yrfe"; and in a later hand, "Rex Edmundus dedit. vi. mansas id est. vi. sulling. at Miclengraue. Elfstano ministro suo. latine."

[A.] Brit. Mus., Ashburnham charters, No. xxiii.

[S.] *Ord. Surv. Facs.*, ed. Sanders, pt. iii, pl. xxv.

781. *Grant by King Admunt to the Earl Adric, of land at Mapeldertune, or Mapperton, co. Dorset.* A.D. 943.

In nomine Dei ꝑ domini nostri Jhesu Christi veri re[de]mptoris¹ mundi anno vero dominice incarnationis D. CCCC. XLIII° : Ego ADMUNDUS omniceantis disponente clemencia Angligenarum omniumque gencium undique secus habitantium Rex. III°. anno imperii mei divina Dei gratia suadente quod cogitarem quam mirabiliter et quam subtiliter omnia supernus rector celestia terrestria firme² rationis serie gubernat atque custodit. Idcirco minime in oblivione habui quod parvam partem potestatis mee ADRICO meo comite³ id est XI. mansas meorum episcoporum testimonio. ceterarumque⁴ fidelium adstipulatione hilariter perpetuali libertate donavi ubi jamdudum nomen imposuerunt AT MAPELDEKTUNE. Quatenus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat quamdiu istius caducis⁵ seculi vitam tenere præsumet. Et post se cuicumque voluerit seu⁶ corroboravimus perhenniter heredi derelinquat seu⁶ supradiximus in eternam hereditatem. Sit autem predictum rus liber ab omni mundiali obstaculo cum omnibus ad se rite pertinentibus campis. pascuis pratis. silvis dirivatisque cursibus aquarum exceptis istis tribus expeditione pontis arcisve constructione.

Si quis vero quod non optamus hanc nostram difinicionem elationis habitu incedens infringere temptaverit perpressus sit gelidis glaciærum flatibus ꝑ pennino exercitu malignorum spirituum nisi prius inriguis penitencie gemetibus⁷ et pura emendacione emendaverit. Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur :

Dis sa[n]den þe land smaren to Mapeldertune.

Arest of elmere up anlang streames on Winterburne on þa dich. and þanne an lang riscemeres of hit cumd to þere alde dich þanne and lang diche foren ongen Wipig þeuel þanen : on Rupanþorn. of þane þorne : on sex þorn. of sex þorne on anne þorn þiuel with

¹ Remp, MS.   ² -ma, K.   ³ -ti, K.   ⁴ -orumque, K.   ⁵ -ci, K.
⁶ Ceu, K.   ⁷ Gemi, K.

Winterburne . and þanne andland Winterburne on anne water pet .
 of þane pitte : on stanhecheres ande . of stanhecheres ande : on
 grenenhille of þa hege reawe onlang heie reawe on hpete cumb .
 anlang cumbes to wpe . Innen wde : on anne crundel . of þane crun-
 dele : on þe elpen stret . of þare streate : on anne weie to horgate .
 of horgate : on weritun . of wertune : on limbenlee : of limbenlee :
 on cinninces dic anlang standene to molenhame . of molenhame :
 to cellor . of cellor : on windee bergh . of þane berghe : an lang
 weies on winterburne ford anlang streames eft on elmere . :

Ego Admundus Rex Anglorum prefatam donacionem cum
 sigillo sancte crucis confirmavi . ✠ .

Ego Oda Dorobernensis ecclesie archiepiscopus ejusdem .
 Regis donacionem cum sigillo sancte crucis sub-
 arravi . ✠ .

Ego pedred Londoniensis ecclesie consignavi ꝑ ceteri . ✠ .

[A.] MS. Harl. G. 1. 10.

[K.] Kemble, *Od. Dipl.*, No. cccxcv; from
 [A.] Boundaries in vol. iii, p. 417.

782. *Grant by King Eadmund to the thegn Uulfgar, of land at
 South Newton, on the R. Wiley, co. Wilts. A.D. 943.*

SUD NIPETUNE .

ÞIS HIS NIPANTUNES BOC ꝑ FYRSTES FELDES . þe EADMUND CING GE-
 BOCADE UULFGARE HIS ÞEGNE ON ECE YRFE .

In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi .

Manifestum est cunctis, etc. . . . . (as in No. 778) suadet,
 etc. . . . . (as in No. 778) sunt .

Quapropter ego EADMUNDUS rex Anglorum ceterarumque gentium
 in circuitu persistentium cuidam fideli meo ministro vocitato
 nomine UULFGARIO . pro ejus amabili obedientia ejusque placabili
 pecunia quam mihi in sue devotionis obsequio detulit . In NIPAN-
 TUNE . x . mansas . ei libenter concessi ad quam vero terram
 pratum aliquod pertinet quod jacet . In ÞEOLCES CLIFE . Et in
 tercio loco ubi rusticana nuncupatione dicitur . ET FYRSTES
 FELDA . iii . mansas unaque geminate fiunt . xiii . Ut eandem
 suprataxatam terram vite sue Cursu feliciter possideat . Igitur
 imminente dissolutionis sue calle corporis et anime successorum
 sibi carorum Cui se liberit mente libero¹ dono largiatur et ipsi² .
 Perpetue namque hujus tramitibus mundi hoc quod concessi terre

¹ Sic, MS.; -ra, K.

² Ipse, K.

prenotatum a cunctis laboribus vite mortalium permaneat abdicationem . preter id quod nobis omnibus indigeri videtur . Id est tria exercitus aditum . ponti¹ edificium . munitionis castellicque auxilium . In omnibus et per omnia que ad eundem subjecta sunt locum . pascuis . pratis . silvis . et campis . magnis . vel minimis . ut nostra jam veraciter preferta suprascripta est in linea traditio quod in eternum manebit . Sic¹ demonice fermentationis stimulo incedens nostrum integrum et inviolatum donum fraudulenter infringere probaverit . noverit se procul dubio Cum Anna¹ et Zafirra satellitibusque eorum herebica eterne anathematis macera² perforandum . nisi prius digna satisfactione emendare voluerit .

Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur .

Þis syndon þa land gemæro to nipantune .

Aerest on suþeþeardan of oteres hole up ȝlang piliges oþþa lace . þonne ȝlang þære lace oþ pynding mersc . þonne be þæs hlínces niþer ecge oþ þæt hit cymþ to þæm yrþlande . þonne eft on pilig on pynding ford useþerle . þonne of pyndingforda up ȝlang þære pestemestan lace . oþ eft innan pilig on þa ealdan dic . þonne ȝlang þære dic oþ ðæs furlanges up ende . þonne norþ on gerihte to þære ealdan dic . þonne ȝlang þære dic oþ þæs clifes norþ hyldan . þonne east ȝlang be þam yrþlande oþ hit cymþ to þam pic herpape . ðonne ȝlang þæs pic herpapes to þam stænenan stapole . þonne suþ ȝlang þæs peges oð þone stænan stapol . of þam stapole on dune on þorn dune cumb to þære mæde . forþ be þære to þære ealdan dic . ȝlang þære ealdan dic ut on afene . þonne andlang afene oð þæs poles heafod . þonne of þæm pole up on ættan dene . norþ hyldan spa spa seo ealde furh ryct up to þæm stænenan stapole . ȝ spa pest to þære ealdan hlínc ræpe . ȝ spa be-þære yrþ mearce niþer to hig forde . þonne of hig forda eft ofer pilig on oteres hol .

Þis is seo mæd þe hyrþ to nipantune æt Peolces clife . þonne gæþ þæt gemære suþ up of pilig on þa lace to þæs clifes pest ende . þonne á up be þam yrþlande þæt eft on pilig æt þære dic .

Þis sindon þa land gemæro to fyrste felda pesteþearden þeg byrgeþ¹ to þæm þrim hidum . þæt his Ærest æt hlidgeat leage . þonne of hlidgeat leage ȝlanges hagan on hæ [   ]² cumb on sceard hþeogl on hemedede peg . of hemedede peg on hean hylle on þa rugan þyrnan . of þære þyrnan on þa brembel þyrnan on þære dice norþ ende . þonne ȝlang dic oþ þone suþ ende . of þam ende on þone peg . of þam peg on þa ealdan dic . of þære dic on pulfstanes heges byhte . of þam byhte on þæs cumbes heafode on cealc crundel . of cealc crundle on ceab pisce . of ceab pisce on þæt reade land . fram þam

¹ Sic. MS.

² See p. 488, n. 9.

³ Blank in MS.; hæ[ð], K.

readen lande on eadeages treop . of þam treope on dyrbroc . of dyrbroce eft sona on hliðgeat leage . ⁊ seo læs is to foran eallum mannum gemæne on þam hæþ felda .

[A]cta¹ est hec prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXLIII . Indictione . 1^a .

[E]go Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

[E]go Odo Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum sigillo sancte crucis subaravi .

[E]go Peodred Landoniensis ecclesie episcopus consignavi .

[E]go Ælfheah Pintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agye crucis impressi .

[E]go Cenpald episcopus predictum donum consensi .

[E]go Ælfric episcopus consensi .

[E]go Burgric episcopus confirmavi .

[E]go Æpelgar episcopus consensi .

[E]go Pulfhelm episcopus consensi .

[P]ulfgar dux .

[A]epelstan dux .

[A]epelstan dux .

✕ [A]epelwold dux .

[ ]eallhelm dux .

[A]pelmund dux .

[U]htred dux .

[O]ddo miles .

[E]admund miles .

[A]elfric miles .

[A]elfstan miles . ✕

[A]elfstan miles .

[A]elfheah miles .

[A]epered miles .

[A]elfsige miles .

[A]epered miles .

[P]itgar miles .

[A.] MS. Harl. 636, f. 204.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxcv; from
[A.] Boundaries in vol. iii, p. 412.

783. *Grant by King Eadmund to ———, of land at Langford, on the R. Wiley, co. Wilts. A.D. 963 for 943.*

* * * * *
veluti² affirmavimus cuicumque voluerit heredi derelinquat in eternam hereditatem . Sit autem predicta terra libera cum omnibus ad se rite pertinentibus . campis . pascuis . pratis . exceptis istis tribus expeditione . pontis . arcisve constructione .

¹ The initials of this and all the following paragraphs to the end have been left for the colourist to fill up, but they are still wanting in the MS.

² The leaves containing the preceding part of this charter are now wanting in the MS.

Si quis autem quod non optamus hanc nostram diffinitionem elationis habitu incedens infringere temptaverit perpeccatus sit gelidis glaciaryum flatibus et pennino exercitu malignorum spirituum nisi prius inrigius penitencie gemitibus et pura emendatione emendaverit .

Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur .

Vis¹ synt þa land gemæro æt langanforda þara þreora hida . þæt is Ærest of þam stapole þe sten¹ on mere dune on þære dic pest ʒlang dic of hunan peg . ʒ þar norþ ofer herpaþ ʒlang hlinc ræpe þpyres ofer botescumb ʒ spa forþ ʒlang hlinc ræpe of þone herpaþ . þonne ʒlang herpaþes of þære for yrþe up ende . þonne adune be þære for yrþe pest - eāge of hit cymþ to þære dic . of þære dic on pilig oð midne stream ʒlang streames adune oð hit cymþ rihte on gea þa for² hyrde midde pearde . þonne bufan pege ʒlang pest Cumbes betpeah þa tpa yrh mearca . to greatan hlince of greatan hlinces ende on healdan peg . ʒlang heldan peges on þane pyt of þam pytte ofer smalandene up on mere dune of ðone pyt of þam pytte to þam stapule þær hit ær onfeng . ʒ spa mæd gemæne spa heo ær pæs .

Acta est hec prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCLXIII . Indictione . i^a .

Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

Ego Ælfheah Wintaniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agye crucis inpressi .

Ego Ælfric episcopus consensi .

Ego Æpelgar episcopus consignavi .

Ego Pulfis episcopus confirmavi .

Ego Pulfhelm episcopus roboravi .

Aepelstan dux .	Aelfred minister .
ʒ Aepelpold dux .	Aepelgeard minister .
Apelmund dux .	Vulfric minister .
Vulfgar minister .	Vihtgar minister .
Aelfric minister .	Vulfhelm minister .
Aelfeah minister .	Aelfsige minister .

[A.] MS. Harl. 434, f. 75.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxcvi; from [A.] Boundaries in vol. iii, p. 418.

¹ Sic, MS.

² Forde, with *de* erased, MS.

784. *Grant by King Eadmund to his mother [Eadgiva], of land at North Minster in the Isle of Thanet, co. Kent. A.D. 943.*

. DCXLIII. . EDMUNDUS REX. . NORTHMINSTRE.

In nomine Dei summi ꝛ altissimi Jhesu Christi . Omnibus sapientibus qui superne beatitudinis celsitudinem in precordiis cupiunt cernere . ꝛ capescere mansura gaudia sine fine . Cogitandum est quoquo modo superni judicis arbitrio . vana cuncta vel superflua redarguuntur . eodem modo quasi ventus aeris ad nichilum furtuali eventu ilico depellit . pro cujus videlicet amoris obsequio cuncta jura tremefacta non obediunt . secundum illud quod apostoli Pauli sacris in scripturis predicatione dixit . "Omnia¹ nuda ꝛ aperta sunt coram oculis ejus". Idem ipse agonista ait . "Que² videntur temporalia sunt . que autem non videntur : eterna".

Quamobrem . Ego EADMUNDUS rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistencium . Intimis precordiis leticie dedi MATRI mee quandam eternaliter juris mei partem . Idem illud quod Cantigene more suo appellant . x . *sullinga* . cum pratis . pascuis . ꝛ campis marisque salsuginibus . In loco eodem ubi jam dudum solicole illius regionis nomen inposuerunt . ET NORTH MYNSTRE . Vt hoc prospere possideat . ac perpetualiter teneat . dum hujus labentis ævi cursum transeat . Inlesus , atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhereat . Adpropinquante autem tempore dissolutionis sue , corporis ꝛ anime , successorum sibi carorum , cui se libuerit mente libero largiatur sicut superius affirmavi . perpetue namque hujus tramitibus mundi . hoc quod concessi a cunctis laboribus vite mortalium permaneat abdicatum . preter id quod nobis omnibus communiter indigari³ videtur . Id est tria . exercitus³ . aditum . ponti³ edificium . municionis castelli que auxilium . Nec tam magnum jugum servitutis vellem constituere , nisi mei predecessores legali sanccione prius jubebant custodire . Sed tamen hoc precipio . in nomine Dei omnipotentis . Si quis demonice fermentationis stimulo incedens nostrum integrum ꝛ inviolatum donum fraudulenter infringere probaverit ! Noverit se proculdubio cum Anna³ et Zafirra satellitibusque eorum herebica eterne anathematis macera⁴ perforandum . Nisi prius digna satisfactione emendare voluerit . Si quis autem aliter , inexhaustis Imbribus . bonorum operum religiosorum exempla studuerit implere . ꝛ meam munitissimam donacionem certaverit . libera intencione augere voluerit . celestium turmarum consortem , in eterna doxa , letetur . et retribucionem benivolencie sue cum sempiterno hereditario

¹ Hebr. iv, 12.

² 2 Cor. iv, 18.

³ Sic, MS.

⁴ See p. 452, n. 2.

gaudii tonantis melodiam mereatur audire. "Venite omnes qui voluntatem meam fecistis, ⁊ non contempsistis precepta eterni patris".

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur.

Þis syndon þa land gemere to north mynstre. Ærist fram dinmeres muþan. vt on sæ. east andlang sæ. oþ grenlinges mearce. sup up andlang oþ ealdinge tuninga mearce oþ nipan tuninga mearce. ⁊ of nipantuuinga mearce. Innan hocgan fleot. ⁊ andlang hocgan fleotes. oþ dinmeres fleot. ⁊ north and fleotes. oþ dinmeres muþan. ⁊ þa mersc hopa þe þær butan syndon, be- tpeox hacgan fleote ⁊ þam stane.

Acta est hec prefata donacio. Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi. DCCCC. XLIII. Indiccionem. xv.

✠ Ego Eadmundus Rex Anglorum prefate mee matri mellifluam donacionem subarravi signaculo sancte crucis.

✠ Ego Eadred ejusdem Regis frater tropheum agye crucis subscripsi ⁊ confirmavi.

✠ Ego Oda Dorobernensis ecclesie archiepiscopus ejusdem Regis donacionem cum sigillo sancte crucis subarravi.

✠ Ego þeodred Lundoniensis ecclesie episcopus consignavi.

✠ Ego Ælfchah Uuintaniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agye crucis inpressi.

✠ Ego Cenpald episcopus predictum donum concessi.

✠ Ego Ælfric episcopus consignavi.

✠ Ego Ælfred episcopus confirmavi.

✠ Ego Burgric episcopus consensi.

✠ Ego Þulfsige episcopus consensi.

✠ Ego Æþelgar episcopus consignavi.

✠ Ego Þulfhelm episcopus confirmavi.

✠ Æthelstan dux.

✠ Æthepald dux.

✠ Eadric dux.

✠ Ealhem dux.

✠ Apelmund dux.

✠ Uthred dux.

✠ Odda minister.

✠ Þulfgar minister.

✠ Eadmund minister.

✠ Þulfric minister.

✠ Aelfstan minister.

✠ Ælfstan minister.

✠ Ælfeheah minister.

✠ Æthered minister.

✠ Ælsige minister.

✠ Æthered minister.

✠ Þihtgar minister.

✠ Ælfred minister.

✠ Ælfric minister.

✠ Ælsige minister.

✠ Þulfhelm minister.

785. *Grant by King Ethelstan to the Church of St. Berian, or Buryan, near Penzance, of various lands, co. Cornwall. 6th October, A.D. 943.*¹

Regnante domino nostro Jhesu Christo . Hujus labentibus properanter temporibus regnaque fluunt cum regibus velocissimo trahentibus curru licet firmata priori statu labi nulli sapienti ignotum est et gaudia hic pallentis vite desiderantur .

Quapropter ego ÆTHELSTANUS² rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistencium gubernator et rector pro petitione nobilium meorum dedi quandam particulam terre mee in loco qui dicitur ECCLESIA SANCTE BERIANE , id est unam mansam in septem loca divisam , in honorem Dei et beate Beriane pro redemptione anime mee et pro longevitate dierum meorum in eternam hereditatem largitus sum cum omnibus ad se pertinentibus campis pratis pascuis rivulis piscariis , ea videlicet conditione , ut libera sit illa prefata terra ab omni mundiali censu nisi oratione quam clerici mihi promiserunt , id est . c . missas et . c . psalteria et cotidie orationes .

Si quis vero donacionis hujus destructor existere conatus fuerit , deleatur nomen ejus libro viventium et cum justis non scribatur ; qui vero fautor et observator , addat ei Deus dies in regione vivorum .

Acta est hec prefata donatio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC^{mo} . XLIII° . XIX° . cicli . VII° . indictione . II . concurrente . VII . epacta . XII . mei imperii VI^{to} . cicli lunaris . V^{to} . XI . luna . pridie nonas Octobris in villa quæ dicitur Kyngeston .

Istis terminis ambitur predicta tellus , id est , a fonte usque ad fossam et a fossa quæ tendit circa Rescel cromlegh usque ad Yolbrunnemian et inde usque ad Fimbol et inde usque ad Ponsprontiryon et inde usque ad Mahen halen et inde ad Pelnagerens et inde usque ad Mankependoim ascendens contra montem usque ad Polmadice et inde circa fossam ad Kacregan et inde per rectitudinem viæ usque ad rivulum ascendens contra rivulum usque ad fontem postea ad villam quæ dicitur Bodenewel tres arpennas . Incipit quoque terminus villulæ a Benberd ascendens contra rivulum usque ad Melynnon et inde usque ad Maen tol in Lentrisidyn ascendens per rectitudinem viæ contra montem per mediam Bossegham

¹ This year is manifestly wrong. Note that Archbishop Wulfhelm, one of the witnesses, died 12th February, A.D. 942. King Æthelstan died on 27th October, A.D. 941. Conan, Bishop of Cornwall, occurs in A.D. 931, which year is the sixth of Æthelstan's reign, as in text.

² Æthel., K.

et inde per rectitudinem fossæ usque ad Fonghad¹ descendens inter duas fossas usque ad rivulum et inde usque ad mare descendens . In Pendre unam arpennam . in Bokankeed . III . arpennas . in Botilwoelon . II . arpennas . in Treikyn . II . arpennas . in Bossel-yryn . I . arpennam . in Trevenen . I . arpennam² .

✠ Ego Æðelstanus rex totius Britanniae hoc cirographum cum signo sanctæ crucis corroboraui .

✠ Ego Wulfhelmus³ archiepiscopus consensi et subscripsi .

✠ Ego Eðelfel archiepiscopus affirmavi et subscripsi .

✠ Ego Radulfus archiepiscopus annui et subscripsi .

✠ Ego Conanus⁴ episcopus subscripsi .

✠ Ego Æðelstanus dux testis .

✠ Ego Ælfstan⁵ dux testis .

✠ Ego Beordolf dux testis .

✠ Ego Hulfrith dux testis .

✠ Ego Helfrit dux testis .

✠ Ego Oddo discifer testis .

✠ Ego Wulfheh⁶ in Trimfine testis .

✠ Ego Helpine discifer testis .

✠ Ego Ælfnoð	} minis- ter ⁷ testis .	✠ Ego Ælfrit	} minis- ter ⁸ testis .
✠ Ego Wulfar ⁷		✠ Ego Beornoð	
✠ Ego Ælfnoð		✠ Ego Ædulfus	

✠ Ego Geordaf Æðelmarch testis .

Si quis igitur , quod avertat Deus , predictæ nostræ dedicationis protectionis et confirmationis sanctuarii et libertatis præsentis autentico inserte fuerit inuasor , nisi resipuerit , indignationem Dei et beatæ Mariæ ac omnium sanctorum se noverit incursum ac nostræ et Exoniensis ecclesiæ sententiæ et ulcioni per distractionem ecclesiasticam subiacebit , usque ad condignam satisfactionem . omnes autem illi , qui prædicta omnia firmiter et fideliter observaverint , et juverint statum ac libertatem et sanctuarium antedictum ecclesiæ sæpeditæ , studio pietatis adducti gratia et protectione Dei et beatæ Mariæ et eorum quorum honori dedicata est ecclesia , necnon omnium sanctorum ac nostris et Exoniensis et omnium ecclesiarum Dei orationibus vitam cum sanctis optinere mereantur eternam .

[A.] Bishop Grandison's Register at Exeter, ii. f. 26A. (Kindly collated by the Rev. W. K. Hampshire, M.A., Librarian, Exeter Cathedral.)

[O.] Oliver, *Monasticum Dier. Eren.*, p. 2, col. 2.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCCLIII; from [A.]

¹ -had, O. K.   ² Here K. introduces the paragraph *si quis, etc.*, which comes after the witnesses' names, in A. O.   ³ Hulshilmus, O.   ⁴ Donatus, O.
⁵ Elth, O.   ⁶ Hulsl, O.   ⁷ Hulfar, O.   ⁸ Magister, O.

786. *Grant by King Eadmund to the thegn Ædelgeard, of land at Tisted, co. Hants. A.D. 943.*

DIS IS þARA . VII . HIDA BOC ÆT TICCE STEDE þE EADMUND CINIG
GEBOCODE ÆDELGEARDE HIS þEGNE ON ECE YRFÆ .

Beantis universorum voce monemur preclara, etc. . . . . (as in No. 763) tercio anno, etc. . . . . (as in No. 770) nomine ÆDELGEARDO . modicam numinis mei partem . id est . VII . mansas ægelluli, etc. . . . . (as in No. 770) profertur ÆT TICCESDE¹ . ut terram, etc. . . . . (as in No. 763) hereditatem . Ideo scripsimus novam cartulam quia antiquum librum non habebamus . . . . . sed si quis in propatulo aliam cartulam produxerit ! Sciat se proculdubio cum sempiterno syngrapho agyæ crucis ab omnibus fidelibus abdicatum et ad nichilum valeat . Maneat igitur nostrum hoc immobile donum, etc. . . . . (as in No. 763) cōedificatione .

Quisquis benivola ac fideli mente augendo amplificare satagerit augeat amplifictque omnipotens Deus in hoc presenti seculo vitam illius et cum suis omnibus prospera feliciter longiturnæ vitæ gaudia [hic] et in futuro . Sin autem quod non optamus infringere temptaverit predictum donum ! noverit se esse anathematizatum . ante tribunal domini nostri Jhesu Christi . nisi prius digna satisfactione emendare maluerit . Istis terminibus² predicta terra circumgyrata esse videtur .

Dis syndon þa land gé mero to Ticcetesde¹ . Ærest óf clincan leage pest bé hagan to þéneardes smede² . of þéneardes snéde pest to hatan hammæ neopopeardan . þonan to tún peges ende . fram tún peges ende forþ be efisc to stapol pege ufepeardan . þonne forþ be efisc to þam tyspledan⁴ hamme . þonne þonan east to þære readan flodan . þonne east be hagan to þan ealdan deor géate . þonne þonan forð be hagan to oddan heale . þonne suþ to luhes géate . þonan þær pest to céorles géate . of þam geate forð be hagan to þære tpsyledan æc . þonne þonan suð 7 pest to þære spelgende . þonne fram þære spelgende suð to þam herpaðe feoper 7 þritig gyrdæ be norðan sciteres flodan . pend þonne þær norð 7 pest . of þæt dæl . æt þam ealdan pudu faldan . forð syðþan be efisce to nedðær heále . þonne ford pest be hagan óf hit sticað æft on clincan leage .

Ic EADRED cyng ge eaf minum þegne Æðelgearde to secere æhte binnan þære byrig into pintan ceastre . þa hagan þe to þam seofan

¹ Ticcetede, K.

² -nia, K.

³ Snede, K.

⁴ Tyspledan, K.

hydum æt Ticceststede¹ ge byriad to þon ilcan freols dôme þe he
þæt land hæfþ .

Acta est hæc prefata donatio . Anno ab incarnatione domini
nostri Jhesu Christi . DCCCXLIII . Indictione . XV .

Ego Eadmundus Rex Anglorum prefatam donationem cum
sigillo sanctæ crucis confirmavi .

Ego Eadgyfu Ejusdem regis mater consignavi .

Ego Eadred Ejusdem regis frater confirmavi .

Ego Þeódred Lundeniensis æcclesiæ episcopus consignavi .

Ego Ælfheah Wintoniensis æcclesiæ episcopus triumphalem
tropheum agyæ crucis impressi .

Ego Cenpald Episcopus predictum donum consensi .

Ego Ælfric episcopus consensi .

Ego Ælfred episcopus consignavi .

Ego Burhric episcopus consensi .

Ego Æpelgar episcopus roboravi .

Ego Þulfgar Dux .

Ego Æpelstan Dux .

Ego Æpelstan Dux .

* Ego Æpelpold Dux .

Ego Ealhelm Dux .

Ego Æpelmund Dux .

Ego Vhtred Dux .

Ego Odda minister .

Ego Þulfgar minister .

Ego Eadric minister .

Ego Eadmund minister .

Ego Þullaf minister .

Ego Ælfric minister .

* Ego Ælfstan minister .

Ego Ælfheah minister .

Ego Æþered minister .

Ego Ælfsige minister .

Ego Þitgar minister .

Ego Þulfric minister .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,360, f. 51.

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. MCCLIV; from
[A.]

787. *Grant by King Eadmund to the religious woman Ælfswith, of
land at Clerc, in the Kingsclere district, co. Hants. A.D. 943.*

ÞIS IS ÞARA . XV . HIDA BOC ÆT CLEARAN ÞÆ EDMUND CING
GÆBOCOD.E ÆLFSPITHÆ ON ECE YRFÆ .

In nomine Dei summi et altissimi² Jhesu Christi . Manifestum
est cunctis quod omnia cœlestia et terrestria providentia Dei
gubernantur quæ sollicitudo mortalis vitæ totis nisibus in carorum
amicorumque amissione conqueritur ac defletur . Ideo omnibus
sapientibus indagandum est quod multiplici perturbatione diversis

¹ Ticcestede, K.

² Erasure here, MS.

erumpnarum secularium subtilis cogitatio hominis ex memoria recedit dicta vel facta . nisi firmis litterarum ápicibus et cantela custodie reserv'entur et ad memoriam frequentativis ammonitionibus revo-centur . eo quod contingere solet manente negligentia nubiferis fuscationibus a recto possessoris jure in alienam progeniem declina-verit .

Quapropter Ego EADMUNDUS . rex Angligenarum cæterarumque gentium in circúitu persistentium cuidam religiose feminae vocitate¹ nomine Ælpspiþe . consentientibus heroicorum² meorum turmis exiguam nominis³ mei partem . id quod est terre . xv . mansas stilo perhenni æternam impossessionem ipsi concedo eodem in loco qui rusticanis vocabulis nuncupatur . ÆT CLEARAN . Vt terram supra taxatam vitæ suæ cursu feliciter possideat . Igitur imminente dis-solutionis suæ calle corporis et animæ successorum sibi carorum cui se libuerit . menti libero dono⁴ largiatur et ipsi . perpetuæ namque hujus tramitibus mundi hoc quod concessi terræ prænotatam & cunctis laboribus vitæ mortalium permaneat abdicatum . preter id quod nobis omnibus indigeri videtur . id est tria exercitus aditum . ponti⁵ edificium . munitionis castellicque auxilium . In omnibus et per omnia quæ ad eundem subjecta sunt locum . Pascuis . Pratis . Silvis . et Campis . magnis vel minimis . ut nostra jam veraci-ter preferta supra scripta est in linea traditio quod in æternum manebit .

Si⁶ [quis] demonice fermentationis stimulo incedens nostrum integrum et inviolatum donum fraudulenter infringere probaverit : Noverit se procul dubio cum Anna⁷ et Zafirra satellitibusque eorum herebica æternæ anathematis mac'h'era⁸ perforandum : Nisi prius digna satisfactione emendare voluerit . Si quis autem ditatus fuerit largiflua mente quod prenotatam donationem amplificare voluerit sit in consortio electorum Dei gaudens et in libro vitæ ante tribunal domini suæ bonæ voluntatis mercedem accipiat . Hoc tempore cachi'n'antes nenias subdolosi hujus seculi dinoscuntur interdum inchoasse . alienum lucrum sibi usurpatione cum ambitione iniqui-tatis vindicare . Sed torpentes avaricie incessus omni modo in nomine salvatoris ab omnibus Christianis interdico . Ita ut meum donum corroboratum sit cum signaculo sanctæ crucis . Etiam si quis alium antiquum librum in propatulo protulerit : nec sibi . nec aliis proficiat . Sed in sempiterno graphio deleatur et cum justis

¹ -to, with o expuncted, and e overline, MS. as in text, MS.

² Iericorum, originally, altered as in text, MS. ³ Num., with u expuncted, and o overline, MS.

⁴ Domino, with mi underlined for erasure, MS.

⁵ Pontis, K.

⁶ Sic, with c erased, MS.; cf. No. 788, p. 532.

⁷ Sic, MS.

⁸ See p. 488.

non scribatur nec audiatur . Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur .

Dis synd þa land ge mera to Cleran . Ærest þær merc broc scyt on seolesburnan of mearc broce on pungen¹ done midde pearde þonon on ðone greatan hline easte peardne þæt þonon on ðone fearn garan easte peardne 7 spa on ceacgan seað . þæt spa suð 7lang gemeres þæt be easten þone holancumb up on dune þæt spa on þa byrgelsas þæt spa to meres byrig pestan on ða dic . 7 lang dic to cumbran pylle . þanon to botnes flodan . þæt spa 7 lang dic to þan ealdan pege . up on brochylle 7 lang hlinca þæt on pir graf þær and lang herpaðes to peard settle spa 7 lang pic herpaðes be pestan stutes hylle . þæt út on ceofering treop . þanon and lang þæs feldes spa on befer broces heafod 7lang broces ut on alerburnan 7lang brocan burnan on gage broce þonon on ðone ge mer hagan 7 lang hagan on seolesburnan 7 spa up 7lang burnan þæt eft on mer broce .

Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXLIII . Indictione . I .

Ego Eadmundus Rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

Ego Eadgifu ejusdem regis mater predictum donum consignavi .

Ego Eadred ejusdem regis frater consensi .

Ego Oda Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agyæ crucis subarravi .

Ego Peóðred Lundoniensis æcclesiæ episcopus consignavi .

Ego Elfheah Wintoniensis æcclesiæ episcopus triumphalem tropheum agyæ crucis impressi .

Ego Cenpald episcopus . Ego Ælfsige minister .

Ego Elfric episcopus . Ego Æpered minister .

Ego Ælfred episcopus . Ego ƿitgar minister .

Ego Æþelgar episcopus . Ego Ælfred minister .

Ego ƿulfhelm episcopus . Ego ƿulfgar dux .

Ego Ealhelm dux . Ego Æþelstan dux .

7 Ego Eadric dux . Ego Æþelpold dux .

Ego Ethelmund dux . Ego Æþelstan dux .

Ego Vhtred dux . Ego Eadmund minister .

Ego Odda dux . Ego ƿullaf minister .

Ego ƿulfgar dux . Ego Ælfic minister .

Ego Æpered minister . Ego Ælfstan minister .

¹ Or pungen, MS.

Ego Ælfstan minister .

Ego Pulfric minister .

Ego Ælfheah minister .

Ego Ælsige minister .

Ego Æpelgeard minster .

Ego Pulfhelm minister .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 32.

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. MCCLV; from [A.]

788. *Grant by King Eadmund to the thegn Ælsige, of land at Mordune on the R. Wurf, co. Hants. A.D. 943.*

ÐIS IS þARA . XX . HIDA BOC ÆT MORDUNE þÆ EADMUND CING
GEBOCODÆ ÆLSIGE HIS þEGNE ON ECCE YRFÆ .

In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi . Manifestum est cunctis *etc.* . . . . (as in No. 778) sunt .

Quapropter Ego EADMUNDUS . rex Anglorum cæterarumque gentium in circuitu persistentium . cuidam fideli meo ministro vocitato nomine ÆLSIGE . pro ejus anabili obedientia ejusque placabili peccunia quam michi in suæ devotionis obsequio detulit in loco ubi¹ ludibundisque vocabulis nomen indiderunt antiquitus : ÆT MORDUNE . XX . mansas ei libenter largiendo donavi . ut eandem supra taxatam, *etc.* . . . . (as in No. 787) locum . Campis . Pascuis . Pratis . et Silvis in notis . in modicis et in magnis . derivatisque cursibus aquarum . ut nostra jam veraciter prefata² supra scripta est in linea traditio quod in æternum manebit . Si³ [quis] demonice fermentationis stimulo incedens nostrum integrum et inviolatum donum fraudulenter infringere probaverit . Noverit se proculdubio cum Anna & Zafira⁴ satellitibusque eorum herebica æternæ anathematis macera⁵ perforandum . Nisi prius digna satisfactione emendare voluerit . Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur .

Ðis synt þæra . XVI . hida land ge mæro to Mordune . Ærest on headdan dune slade nyþer on hreodburnan and lang burnan on purf and lang streames on foslace upp on þæra æcera ȝheafda andlang þæra heafda on ættan penn⁶ on þone ellen stub þonon á bé ecge on þa medemunga of þære mædemunge nyþær on þone ealdan pipig þonon on hnottan ford . of þann forda on þone ealdan pylle þonon eft on headdan dune sled .

Acta est hæc prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXLIII . Indictione . I .

¹ Some such words as "ruricolli appellativo usu" (cf. Nos. 761, 767, *etc.*) appear to be wanting here to complete the sense.

² Prefecta, altered as in text, MS.

³ Sic, with *c* erased, MS.

⁴ Zafira, with *ri* underlined for omission, MS.

⁵ See p. 483.

⁶ Penn, K.

Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

Ego Oda Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum sigillo sancte crucis subaravi .

Ego Theodreð Lundeniensis æcclesiæ episcopus consensi .

Ego Ælfheah Wintoniensis æcclesie episcopus triumphalem tr[opheum] agyæ crucis impressi .

Ego Cenpald episcopus predictum donum consensi .

Ego Ælfric episcopus consensi .

Ego Æthelgar episcopus consensi .

Ego Pulfhelm episcopus consignavi .

Ego Pulfsize episcopus consensi .

Ego Æpelstan dux .

Ego Ælfric minister .

* Ego Æpelpold dux .

Ego Ælfstan minister . *

Ego Ealhelm dux .

Ego Ælfheah minister .

Ego Apelmund dux .

Ego Æpered minister .

Ego Oda dux .

Ego Ælfsige minister .

Ego Ælfsige minister .

Ego Pithgar minister .

Ego Pulfgar minister .

Ego Pulfric minister .

Ego Eadmund minister .

Ego Pulfhelm minister .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,369, f. 42.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. XCXLVI; from [A.]

789. *Grant by King Eadmund to the thegn Eadric, of land at Leachamstede, or Leckhampstead, co. Berks, etc. A.D. 943.*

CAR[TA] REGIS EADMUNDI DE LECHAMSTEDE.

In nomine Dei summi ꝛ altitroni qui omnia de summo celi apice visibilia ꝛ invisibilia ordinabiliter gubernans atque moderans præsentisque vite curriculo cotidie temporales possessiones ꝛ universæ divitiarum facultates nostris humanis obtutibus cernimus deficientes ac decrescentes . Sic mutando fragilitas mortalis vite marcescit et rotunda seculorum volubilitas inanescit . ac in carorum propinquorum amicorumque amissione conqueritur ac defletur .

Quapropter ego EADMUNDUS Angligenarum Rex ceterarumque gentium in circuitu persistentium cuidam fidei meo ministro vocitato nomine EADRICO ob illius amabile obsequium ejusque placabili fidelitate . x . mansas largiendo libenter concedens perdonabo illic ubi vulgus prisca relatione vocitat ET LEACHAMSTEDE quatenus ille bene perfruat ac perpetualiter possideat dum hujus labentis evi

cursum transeat inlesus atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhereat . et post se cuicumque voluerit perenniter¹ heredi derelinquat sicuti prædixi . Sit autem predictum rus liber ab omni mundiali obstaculo cum omnibus que Rite ad ipsum locum pertinere dinoscuntur . tam in magnis quam in modicis rebus . campis . pascuis . silvis . excepto istis tribus expeditione pontis arcisve coedificatione .

Insuper ad augmentum predictæ donationis gratia unam molinum² juxta derivativis³ cursibus aquarum LAMBURNAM perpetuali donatione dedi predicto ministro hoc tempore cachinantes nenias subdoli hujus seculi dinoscuntur interdum inchoasse alienum lucrum sibi usurpative cum ambitione iniquitatis vindicare⁴ . Sed torpentes avaritiæ incessus omnimodo in nomine sancte trinitatis ab omnibus christianis interdico . ita ut meum donum corroboratum sit cum signaculo sancte crucis . Etiam si quis alium antiquum librum in propatulo protulerit nec sibi nec aliis proficiat . set in sempiterno graphio deleatur ꝫ cum justis non scribatur nec audiat . Denique vero si quis nobis non obtantibus nostrum hoc donum violari fraudulenter perpetrando consenserit . Consideret hinc se die ultima judicii coram Deo rationem redditurum atque cum reprobis quibus dicitur . “ Discedite⁵ a me maledicti in ignem eternum ” penis atrocibus se esse passurum . si non antea corporea lamentatione emendaverit ,

*Metē de Lecham stede.*⁷ Istis terminis predicta terra circumgirata esse videtur ,

Dis synd þes landes gemæro æt lecham stede . Ærest⁸ on dene pit⁹ of þam pytte on þone hnottan þorn . of þam þorne on pines treop¹⁰ . of pines treope on ðan¹¹ readan hane . þanon¹² on stigellhammas . of stigeal¹³ hammum on pigferðes leage norþe pearde . þanon¹² on ac dene . of acdene on crypsandic . þanon¹² preores¹⁴ ofer præstles¹⁵ hylle on buccan crundel . of buccan crundele¹⁶ on þa haran apeldere¹⁷ þanon andlang standene . oð gyddan dene þpreores ofer pearðan dune . oð þa dene andlang þære dene eft on dene pit⁹ .

Acta est hæc præfata donatio anno ab incarnatione domini nostri Ihesu Christi . DCCCC . XLIII . Indictione . I .

✠ Ego Eadmundus rex Anglorum præfatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

¹ Perreniter, S.² -nam, K. S.³ Der., S.⁴ Vin., K. S.⁵ Non, omitted, S.⁶ Matt. xxvi, 41.⁷ Metē Lecamstede . x . mana, B.⁸ Here the B. text begins.⁹ Pyt, B.¹⁰ Treope, B.¹¹ 6a, B.¹² þon, B.¹³ Stigel, B.¹⁴ þ'p'urea, B.¹⁵ prestles, B.¹⁶ Crundle, B.¹⁷ -dre, B.

✠ Ego Eadgyfu ejusdem regis mater predictum donum consignavi .

✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consensi .

✠ Ego Oda Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agie crucis consingnavi .

✠ Ego ðeodred Lundoniensis ecclesie episcopus confirmavi .

✠ Ego Ælfheah Þintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi .

✠ Ego Cenpald

✠ Ego Ælfric

✠ Ego Ælfred

✠ Ego Æpelgar

✠ Ego Þulfhelm

✠ Ego Þulfgar

✠ Ego Apelpold

✠ Ego Æpelstan

✠ Ego Ealhhelm

✠ Ego Eadric

✠ Ego Æpelmund

✠ Ego Vhtred

✠ Ego Odda

✠ Ego Þulfgar

✠ Ego Eadmund

✠ Ego Þullaf

✠ Ego Ælfric

✠ Ego Ælfstan

} episcopus
consensi .

} dux consensi .

} minister con-
sensi .

✠ Ego Ælfstan

✠ Ego Ælfheah¹

✠ Ego Æpered

✠ Ego Ælfsige

✠ Ego Æpered

✠ Ego Þintgar

✠ Ego Æpelgeard

✠ Ego Ælfred

✠ Ego Þulfrie

✠ Ego Ælfsige

✠ Ego Þulfhelm

} minister consensi .

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 28.

[B.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 189.

(Boundaries only.)

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.* No. xcxlvi; from

[A.]

[B.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 108.

790. *Synodal Epistle of Odo, Archbishop of Canterbury, to his Suffragan Bishops.* c. A.D. 943.

Mirabili cunctipotentis polorum præsulis² clementia opitulante ,
Ego Odo , æcclesiæ salvatoris domini nostri Jhesu Christi archi-
episcopus , Dorvennensis³ civitatis metropolitānus , COEPISCOPIS
fidei catholice compagatoribus⁴ spiritali caritatis⁵ rigore⁶ meis
confratribus , præsentium prosperitatem æthereique decoris beati-
tudinem .

¹ -heal, S.

² Pol. præs., W.

³ Doroborn., S. W.

⁴ Compaginatoribus, S. W.

⁵ Comitatus, added, ver., E., *Hamilton*.

rigore, S. W.

⁶ Spiritali charitate etiam comitatus

Si aliquo modo fieri posset ut totius mundi opes ante nostros ponerentur obtutus, ita ut imperiali munere nobis universaliter deservirent, libenter illa omnia distribuerem, meque ipsum insuper pro vestrarum animarum impenderem, quippe quoniam me ipsum a vestræ sanctitatis studio cupio et spero corrob[or]ari super eo in quo dominus Deus nos operarios constituit.

Ideo¹ humiliter, quasi indignus sed devotus, precor et hortor sanctitatem vestram ne tepide et negligenter in regimine animarum conversemini, ut non in tempore tremendæ vindictæ conqueratur dominus de vobis, dicens: "Pastores² non pascebant gregem meam sed semetipsos"; et iterum: "Principes³ extiterunt, et ego ignoravi"; sed potius curemus familiæ domini super quam⁴ nos constituit rectores, cibum dare, in tempore suo mensuram tritici, probatam scilicet doctrinam. Et quamvis meritum qualitate non presumam consolari et hortari quemquam, quippe qui solus indignus et innumerabilium culparum reus, gaudeo et indigeo fraternis ammonitionibus fideliter corroborari; tamen propter antiquam auctoritatem prædecessorum meorum, beatæ scilicet memoriæ Augustini, et aliorum sanctorum, quorum studiis regula christianitatis primum ab hac archiepiscopali sede cunctis finibus Anglorum innotuit; iccirco istos divinos apices ad utilitatem omnium vestrum caraxare decrevi, quatinus⁵ rex augustissimus egregio vocabulo Edmundus, cum omni populo suo, imitari gaudeat, quod in nobis et ex nobis audiat, omnesque gentes quæ undique regali imperio ipsius subjectæ sunt, titulos liquidæ nostræ conversationis ovanter sequi ament et delectent.

[A.] Will. Malm., *Gesta Pontificum*, ed. Hamilton, p. 23.

[B.] Spelman, vol. i, p. 418.
[W.] Wilkins, vol. i, p. 214.

791. *Grant by King Eadmund to the thegn Ælfstan, of land at Aldington, between Minster, in the I. of Thanet, the R. Wantsume, and Reculver, co. Kent. A.D. 944.*

✠ In nomine sanctæ trinitatis. Quamvis decreta pontificum et verba sacerdotum velud fundamenta montium indistrictis ligaminibus fixa sint. Tamen plerumque tempestates et turbines sæcularium rerum etiam religio sanctæ Dei ecclesie maculis reproborum dissipabitur ac rumpitur. Idcirco incertum futurorum tempo-

¹ Idcirco, S. W.   ² Ezek. xxxiv, 8.   ³ Hosea viii, 4.   ⁴ Qua, S. W. De, S.   ⁵ Quatinus, S. W.

rum statum providentes posteris succedentibus profuturum¹ esse decrevimus . ut ea quæ communi tractu salubri consilio definiturunt sertis litterulis roborata confirmentur .

Qua propter ego . EADMUNDUS . rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector . cuidam mihi fidelissimo ministro nomine . ÆLFSTANO² . devotionis ejus sollertia ejusdemque placatus obsequio . dignatus sum impertiri . bis senas mansas . quod Cantigene dicunt . *þrælf sulunga* . In illo loco ubi jamdudum solicole illius regionis nomen imposuerunt . *ÆT EALDINGTUNE* . Tali autem tenore hoc præfatæ munificentiae munus tradendo concessi . ut possideat et firmiter teneat usque ad ultimum cursum vitæ suæ cum omnibus utensilibus quæ Deus cælorum in ipsa telluris gramine creavit . Tam in notis causis et ignotis . in modicis et in magnis . campis . pascuis . omnino .³ donans donabo libertatem . Et postquam humani generis fragilitatem deseruerit et ad desiderabilem jucunditatis⁴ viam per gratiam superni judicis adierit . succedentium . sibi cuicumque libuerit æternaliter derelinquat ceu⁵ superius prænotavi . Sit autem prædictum rus liber ab omni fiscali tributo sæculariumque servitutum exinanitum . Sine expeditione et pontis arcisve instructione . Præcipioque in nomine Dei summi tam nobis viventibus quam etiam divina præcepta prædicantibus hujus libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam præsumat . quisquis benivola mente meam donationem amplificare satagerit in hoc præsentis sæculo vitam illius prospera feliciter longiturnæ vitæ gaudia teneat . Si quis autem propria temeritate violenter invadere præsumpserit . Sciat se proculdubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque rationem redditurum . Nisi prius digna satisfactione emendare maluerit .

Istis⁶ terminibus prædicta terra circumgyrata⁷ esse videtur . *þis synt þa land gemæro to ealdringtune . Ærest on pestan raculfringa mearce be þære ea norþ be raculfringa mearce on þone hrycg peg 7 lang peges of þone nīpan dic 7lang dices of mildryðe mearce sup 7lang merce on þa ea pantsume 7lang pantsume of raculfringa mearce .*

Acta est hæc præfata donatio . Anno ab Incarnatione domini nostri Ihesu Christi . DCCCCXLIII . Indictione II .

✠ Ego Eadmundus rex Anglorum præfatam donationem cum sigillo sanctæ crucis ✠ confirmavi .

✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi .

✠ Ego Eadgifu⁸ ejusdem regis mater consensi .

¹ Pro futurum, S.

² Ælfst., L.

³ No blank in L.

⁴ Ja., L.

⁵ Seu, L.

⁶ Hūa, L.

⁷ -girata, L.

⁸ -fa, L.

- ✠ Ego Oda Dorobernensis æcclesie archiepiscopus ejusdem
regis donationem cum tropheo agie crucis ✠ con-
signavi .
- ✠ Ego Pulfstan archiepiscopus prædictum donum subar-
ravi .
- ✠ Ego Peodred Lundoniensis æcclesie episcopus consensi .
- ✠ Ego Ælfheah Pintaniensis æcclesie episcopus triumph-
alem tropheum agie crucis ✠ impressi .
✠ Ego Cenpald ¹ episcopus .	✠ Pulfgar minister .
✠ Ego Ælfric episcopus .	✠ Eadmund minister .
✠ Ego Ælfred episcopus .	✠ Pulfric minister .
✠ Ege Æpelgar episcopus .	✠ Ælfsige minister .
✠ Ego Burgic episcopus .	✠ Pulfic minister .
✠ Ego Pulfhelm episcopus .	✠ Ælfstan minister .
✠ Ego Pulfsigne episcopus .	✠ Ælfsige minister .
✠ Æpelstan dux .	✠ Ælfheah minister .
* ✠ Æpelpold dux .	✠ Beorhtpold minister
✠ Æpelstan dux .	✠ Ælfgar minister .
✠ Ealhhelm dux .	✠ Æpered minister .
✠ Æpelmund dux .	✠ Æpelgeard minister .
* ✠ Eadric dux .	✠ Pihrtgar minister .
✠ Uhtred dux .	✠ Ælfred minister .

Endorsed in handwriting of various dates: "Oda archiepis-
copus . on Tenyt" . "✠ þis is þara tpeľ sulunga boc æt Ealding-
tune þe Eadmund cing gebocode Ælfstane his þegne on ece yrfe" .
"Edmundus Rex dedit Aldintune Elfstano famulo suo" . ". latine ."

[A.] Brit. Mus., Ashburnham charters, No.
xxiv.

[S.] *Ord. Surv. Facs.*, ed. Sanders, pt. III,
pl. xxvi.

[L.] MS. Lambeth 1212, p. 394.

792. *Grant by King Eadmund to Ælfric Brenting, Bishop [of Here-
ford], of land at Baddanbyri, or Badby; Doddanford, or
Dodford; and Eferdune, or Everdon, co. Northampton.*
A.D. 944.

✠ In nomine domini nostri Jhesu Christi . Quoniam¹ quidem
transeuntis mundi vicissitudo cotidie per incrementa temporum
crescendo decrescit . et ampliando minuitur² . crescentibusque re-

¹ Ceon, L.

² Quo, MS.; Quando, K.
MS.

³ Minustur, with a expuncted, and i overline,

pentinis variorum incurs[u]m [ru]inis vicinus finis terminus esse cunctis in proximo cernitur . idcirco vanis ac transibilibus rebus mansura cælestis patriæ præmia mercanda sunt ; Quam ob causam ego . EADMUNDUS . gentis Anglorum rex . cuidam pontifici meo mihiq[ue] dilecto nomine . ÆLFRICTO . ob ipsius laudabili ob[edi]entis zelo ejusdemque servitute placabili . dignatus sum impertiri . xxx mansas . in illo loco ubi jamdudum solicolæ illius regionis n[omen] inposuerunt . ET BADDAN BYRIG 7 to Doddanforda 7 to Eferdune : Tali autem tenore hóc præfatæ munificentis munus tradendo concessi . ut possideat et firmiter teneat hanc prædictam terram perpetualiter . cum omnibus utensilibus quæ Deus cælorum in ipso telluris gramine creavit ; Tam in notis causis et ignotis in modicis et in magnis . campis . pascuis . pratis . silvis silvarumque densitatibus donans donabo libertatem . ut postquam humani generis fragilitatem deseruerit et ad desiderabilem jucunditatis viam per gratiam superni judicis adierit succedentium sibi cuicumque libuerit æternaliter derelinquat ceu superius prænotavi . Sit autem prædictum rus liber ab omni fiscali tributo sæculariumque servitutum 'exactione' exinanitum . sine expeditione et pontis arcisve instructione . Præcipioque in nomine Dei summi tam nobis viventibus quam ætiam 'sequentibus' divina præcepta prædicantibus hujus libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam præsumat . Quisquis benivola mente meam donationem amplificare satagerit in hóc præsentis sæculo vitam illius prospera feliciter longiturnæ vitæ gaudia teneat . Si quis autem propria temeritate violenter invadere præsumpserit . sciat se procul dubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque rationem redditurum . Nisi prius digna satisfactione emendare maluerit . Istis terminibus prædicta terra circumgyrata esse videtur .

✱ Ðis¹ sint² þa land gemæra 7 se embe gang þara landa to baddan byrig 7 to doddan forda³ 7 to eferdune . Ðæt is þone ærest æt baddan byrg⁴ pestepeardre 7 norðepeardre æt þam lýtlan toclofenan beorge . þonne on gerihte of ðam⁵ beorge norð to pearge dune . betpeox⁶ þa lýtlan⁷ tpegen beorgas . þæt þær norð 7lang ðære lýtlan⁷ díc æt þæs grafes ende oð ða smalan ðornas . þonne of ðam þornum úp on ða lýtlan⁸ dune middepeardre . þonne of ðære dune east on fox hýlle eastepeardre⁹ .

þonne¹⁰ geuðe ic Ælfrine 7 Beorhtulfe¹¹ þæs leas 7 þæs¹² hammes be norðan þære lýtlan⁷ díc .

¹ B. begins here, the text of the charter having been erased to make room for later entries.

² Sind, B.

³ -dan, B.

⁴ -byrig, B.

⁵ ðan, B.

⁶ Bl, B.

⁷ Littlan, B.

⁸ Little, B.

⁹ peard, B.

¹⁰ This

sentence is parenthetic, the ic probably refers to the Bishop Ælfria.

¹¹ Beorhtulfe, B.

¹² þæs, B.

Donne lið ðæt gemære¹ on gerihte of fōx hylle norðepearde² on þone holan peg æt hinde³ hlýpan . þonne of hinde hlýpan on þone pylle æt þam lea ufepeardan⁴ . of ðam pylle on ðæt heorot sol⁵ . of ðam heorot sole⁶ norð on gerihte on ðone beorg . þonne of ðam beorge⁷ on gerihte to ðam lea . þ forð be lea on piðig pylles heafud . of ðam pylle norð on gerihte on ða⁸ ðórnehtan dune to emnes⁹ þam geate æt þære ealdan býrg¹⁰ . þæt fram ðam geate on gerihte east to mæp pytte . þonne of ðam pytte on gerihte to ðam stane æt þam pylle pið¹¹ norðan mæres dæl . þonne suð on gerihte ȝlang pæclinga stræt on þone peg to peoduninga¹² gemære . þonne pest ȝlang peges on ðone lýtlan¹³ beorg . ðær se¹⁴ stoc stod . ðæt þonan suðrihte on ðone ealdan myljer¹⁵ þær þa pelegas standað . ðæt pest ȝlang bur-nan oð hit cýmð þær bliðe utscýt . þæt ȝlang bliðan oð ða stan bricgge . þ east of ðære bricgge . ȝlang dic oð ðone hæpenan¹⁶ býrgels . of þam býrgelse¹⁷ forð norð be pyrtrumman oð ðæs heges ende be peoduninga¹⁸ gemære¹⁹ . þ þonan ȝlang gemæres on gerihte to ðam stocce on eastepeardan²⁰ þam lea . of ðam stocce suðrihte on þære stræt . ȝlang stræt to þære²¹ fyrh ðe scýt suðrihte to þære miclan stræt æt þæs pylles heafde æt snoces cumbes gemære . þ pest ȝlang stræt on ðone sæc . þæt fram ðam sæce ȝlang stræt betpeox þa tpegen leas on ða ealdan sealt stræt oð ðone steorte²² . fram þam steorte²³ ȝlang þæs fulan broces oð bliðan .

Donne²⁴ is þ land æt snoces cumbe healf þæs cinges healf 'uncer' brentinges²⁵ . buton me God geunne ȝ min hlaford²⁶ þæt he his me geunnan pille .

Þonne gæð sio mearc²⁷ forð ȝlang bliðan pest oð ðæt seo lacu utscýt on bliðan pið ufan stan bricgge . þ norð ȝlang lace . oð ða dic þonne ȝlang dic oð ðone peg þe scýt to fealupes lea on þam slade . þæt on fealupes²⁸ lea þær²⁹ . ælfric³⁰ biscep redan liet to þære

¹ Gæ., B.² peard, B.³ Hynde, B.⁴ -peardan, B.⁵ Heort sole, B.⁶ Beorg, B.⁷ ðam, B.⁸ Emnes, B.⁹ Byrig, B.¹⁰ pyð, B.¹¹ -niga, B.¹² Littlan, B.¹³ ðere þe, B.¹⁴ -liar, B.¹⁵ Heþ, B.¹⁶ -gels, B.¹⁷ Mære, B.¹⁸ þære, B.¹⁹ Stæ, B.²⁰ This sentence also is parenthetic.²¹ Ucer berntpinges, B.

For this patronymical name of a mark, or tribe,—to which Bishop Ælfric belonged, as is shown by the preceding word "uncer",—see Kemble, *Saxons in England*, ed. Birch, vol. i, p. 459. It should also find a place in p. 449. The Brentinges are mentioned in *Beowulf*, l. 5610, *ib.*, vol. i, p. 62 (= l. 2807, *Grein*), where Kemble points to Brentingby, co. Leicester; as well as to Brantingham, co. York, and Brentingley (1), co. Leicester (p. 459). The river-name Brent may, by the potency of water-worship, be the origin of the tribal name.

²² Hleaf, B.

The use of the word "mearc" in juxtaposition with the previous mention of the "Brentinges", which falls under Kemble's list of patronymical names of ancient marks (at end of vol. i, *Saxons in England*), helps to establish the theory propounded by that writer in vol. i, chap. ii.

²³ -pes, B.²⁴ Also parenthetic, and it is difficult to

imagine how this finds its way into the original charter.

²⁵ Ealf, B.

ealdan dic . 7lang dic to ðam pege þe scýt úp to ðam hricgge .
 7lang hricgges to þam pege þe scýt fram fealupes¹ lea to baddan
 bý ane lýtle² hpile . þonne of ðære apuldre þe stent pið pestan þam
 pege þurh þone lea to þam miclan hæsl pride . of þam hæsl pride
 adun on þa blacan rixa . of þam rixun³ on þa lýtlan⁴ hecggan æt
 þam pege þe scýt fram baddan bý⁵ to cear pyllun . 7lang peges oð
 ðone broc þe scýt to fealupes¹ lea to þam forða ðæt pest æfre⁶
 7lang broces oð ðone peg þe scýt to stærfer tune pið suðan þa
 ealdan burh æt baddan byrg⁷ þ pest 7lang peges oð to emnes þære
 miclan⁸ dic oð pestepearde⁹ þa¹⁰ burh . 7lang ðære dic 7 be þære
 byrg pestepeardre⁹ norð oð ðone tobrocenan beorg . ðe þær is toclo-
 fen¹¹ on norðpeardre⁹ 7 on pestewardre⁹ baddan byrg¹² .

Acta ést hæc præfacta donatio . Anno ab incarnatione domini
 nostri Jhesu Christi . D cccc XL IIII . indictione . II .

- ✠ Ego Eadmundus¹³ rex Anglorum præfatam donationem
cum sigillo sancte crucis ✠ confirmavi .
- ✠ Ego Eadred ejusdem regis frater prædictum donum con-
signavi .
- ✠ Ego Eadgifu¹⁴ ejusdem regis mater confirmavi cum
sigillo sancte crucis . ✠ .
- ✠ Ego Oda Dorobonensis¹⁵ ecclesie archiepiscopus ejusdem
regis donationem cum tropheo agiæ crucis ✠ sub-
arravi .
- ✠ Ego Pulfstan archiepiscopus ejusdem regis donationem
confirmavi .
- ✠ Ego Deodred Lundoniensis ecclesie episcopus consensi .
- ✠ Ego Ælfheah Pintaniensis¹⁶ ecclesie episcopus trium-
phalem tropheum agiæ crucis ✠ inpresi .
- ✠ Ego Cenpald episcopus consensi .
- ✠ Ego Ælfred episcopus confirmavi .
- ✠ Ego Æþelgar episcopus roboravi .
- ✠ Ego Pulfie¹⁷ episcopus consignavi .
- ✠ Ego Pulfhelm episcopus subarravi .
- ✠ Æþelstan dux . ✠ Aðelmund dux .
- ✠ Æþelpold dux . ✠ Pulfgar¹⁹ minister .
- ✠ Æþelstan dux . ✠ Eadmund¹⁸ minister .
- ✠ Ealhhelm¹⁸ dux . ✠ Ælfsie minister .

¹ -pes, B.
² Baddeby, B.
³ þe, B.
⁴ Eadpife, B.
⁵ Ealhhelm, B.

⁶ Little, B.
⁷ Efre, B.
⁸ -fan, B.
⁹ Doroborn., B.
¹⁰ Pulgar, B.

¹¹ -um, B.
¹² Byrig, B.
¹³ Baddenbyrig, B.
¹⁴ Pinton, B.

¹⁵ Littlan, B.
¹⁶ peard, B.
¹⁷ Edm., B.
¹⁸ Pulfai, B.

✠ Ælfstan minister .	✠ Pulfric minister .
✠ Pulfric ¹ minister .	✠ Pihthgar minister .
✠ Ælfsie minister .	✠ Ælfred minister .
✠ Ælpegeard minister .	✠ Æpered ² minister .

Endorsed in a hand of the xiiith century :—"Badebi"; and in one of the xiiiith, "Baddebi".

[A.] Original charter in the British Museum, Augustus II. 63.

[F.] Brit. Mus., Facs., pt. iii, pl. 11.

[K. 1] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxxx; from [A.]

[B.] MS. Cotton. Vespasian B. xxiv, f. 155.

[K. v] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccccx; from

[B.] *Boundaries* in vol. iii, p. 421.

793. *Grant by King Admund to the thegn Wlfgar, of land at Hamtunc,³ on the R. Stour, co. Dorset. A.D. 944.*

HOC CONSECRATIONIS DONO INSCRIPTO ADMUNDUS REX HANTUN AD DONACIONEM IMPERPETUUM CONSCRIPSIT .

Regnante domino nostro Jhesu Christo . Mundi hujus labentibus properanter temporibus regnaque functi cum regibus velocissimo transeuntibus cursu . licet stare firmiter a priori statu cito labi nullo sapiente ignotum⁴, est . et gaudia hic fallentis vite quantuntur et dissipantur . Iccirco incertum futurorum temporum statum providentes posteris succidentibus profuturum esse decrevimus . ut ea que communi tractu salubri consilio difiniuntur paginis saltem vilibus roborata confirmentur .

Quapropter ego ADMUNDUS⁵ Rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistencium cuidam fideli meo ministro vocitato nomine WLFGARIO ob illius amabile obsequium ejusque placabili fidelitate⁶ modicam numinis mei partem id est . v . mansas agelluli eternaliter tradendo concessi . vbi turbarum collacione jamdudum nomen illatum hoc adesse profertur AT⁷ HANTUNE . vt terram jam prafatam meo scilicet ovante concessu tramitibus sue possideat vite . deinceps namque sibi succidenti cui voluerit heredi derelinquat ceu predixi in eternam hereditatem . Maneat igitur meum hoc immobile donum eterna liberalitate jocundum cum omnibus quæ ad ipsum locum pertinere dinoscuntur tam in magnis quam in modicis rebus . campis . pascuis . pratis . 7 silvis . excepto communi labore expedicione pontis . arcisve coedificacione .

¹ Pulric, B.   ² Ælpeled, B.

³ Perhaps Hammoon, or Ham Mohun, on the river Stour, near Shilling-Okeford, Mappowder, and Sturminster-Newton.   ⁴ -ter, MS.; -tum, K.   ⁵ Eadm., K.

-lem -tem, K.   ⁷ Æt, K.

Si qui denique mihi non optanti hanc libertatis cartam livore depressi violari satagerint : agminibus tetre¹ caliginis lapsi vocem audiant examinacionis die arbitris² sibi dicentis . " Discedite a me maledicti in ignem eternum " ubi cum demonibus ferreis sartagini- bus crudeli torqueantur in pena . si non ante mortem digna hoc emendaverint penitencia .

Istis terminibus prædicta terra circumgerata esse videtur :

Ɔ þis sand þe landes imare at hamtune . Arest of hefdeswelle on minnen³ linc . of minnene⁴ linche : on litiges heuede . of litiges heuede : anlang diche on sture at oxene brige unen up anlang sture at sudwde . þannen : of þane hegen . of þane hegen : to dich . þanen anlang dich : ouer cinerget⁵ mor : on þane mapelder . of þane mapeldere be þane akere heueden on chelbrichtes dich : anlang cuterget⁵ mores on þane stream anlang streames : on adwines⁶ imare þat eft on efdeswelle suthward . :

Acta est hec prefata donacio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXLIII . Indictione II^a :

Ego Admundus⁷ Rex Anglorum prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi . ✕ .

Ego Oda Dorobernensis ecclesie archiepiscopus ejusdem Regis donacionem cum sigillo sancte crucis robo- ravi . ✕ .

Ego Theodred Londoniensis ecclesie episcopus consignavi et ceteri . ✕ .

[A.] MS. Harl. 61, f. 104.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxcvii; from [A.] *Boundaries* in vol. III, p. 420.

794. *Grant of Privileges by King Edmund to Glastonbury Abbey*
A.D. 944.

PRIVILEGIUM⁸ EDMUNDI REGIS .

In nomine domini nostri Jhesu Christi Ego EDMUNDUS⁹ rex Anglorum ceterarumque gencium in circuitu¹⁰ persistencium Gubernator ꝛ rector cum consilio ꝛ consensu optimatum meorum . pro eterne retribucionis spe ꝛ relaxatione peccaminum meorum con- cedo ecclesie Dei genitricis¹¹ Marie GLASTONIE . ꝛ venerabili viro

¹ Tre, MS.; tetras, K.   ² -tri, K.   ³ Nunnen, K.   ⁴ Nunnene, K.
The MS. is obscure in the manner of writing, nūnē, or minē; nunnene, or minnene.
⁵ Cunegar, or Coneygar.   ⁶ Eadw., K.   ⁷ Eadm., K.
⁸ Title omitted, B. C. K.   ⁹ Eadm., K.   ¹⁰ In circ. gen., C.
¹¹ Gen., K.

DUNSTANO quem ibidem abbatem constitui libertatem ꝛ potestatem jura ꝛ¹ consuetudines ꝛ omnes forisfacturas omnium terrarum suarum². Burgebrice³. Hundredsocne⁴ athas⁵. Ordela⁶ Infangene þeofas⁶. Hamsocne⁷ frithbrice⁸. forestealle⁹. ꝛ team¹⁰ in omni regno meo ꝛ sint terre sue¹¹ libere ꝛ solute ab omni kalumpnia¹² sicut¹³ mee michi habentur. Set precipue ipsa villa Glastonie¹⁴. in qua celeberrima¹⁵ ecclesia¹⁶ sita est pꝛe ceteris sit liberior cum terminis suis Ablati tantum¹⁷ ejusdem loci tantummodo potestas sit tam in notis causis quam¹⁸ ignotis in modicis ꝛ in magnis ꝛ etiam in hiis¹⁹ queque²⁰ super ꝛ subtus terram in aridis ꝛ in rivis in silvis ꝛ in planis ꝛ eandem auctoritatem puniendi aut²¹ dimittendi delinquencia in ea²² commissa habeat quam mea curia quemadmodum mei antecessores concesserunt ꝛ statuendo firmaverunt videlicet Edwardus pater meus ꝛ Elfredus pater ejus ꝛ Centuwynes²³ Ines. Cuthredus²⁴ ꝛ alii quamplures qui locum illum honorantes gloriosum habuerunt ꝛ apostolica auctoritate Roboraverunt. quibus cum omni alacritate consencio²⁵. Et ne quisquam mortalium seu episcopus aut²⁶ dux vel²⁷ quislibet minister²⁸ eorum. audeat eam temere²⁹ intrare causa placitandi vel Rapiendi vel quippiam faciendi quod contrarium possit esse³⁰ inibi Deo servientibus Dei interdiccione prohibeo.

Quisquis igitur benivola³¹ mente meam donacionem ampliare³² ꝛ privilegii dignitatem servare³³ satagerit³⁴ in hoc presenti seculo vita illius prospera sit ꝛ³⁵ longiturne vite gaudia teneat. Si quis autem propria temeritate violenter invadere temptaverit³⁶. Sciat se procul dubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque rationem redditurum nisi prius digna satisfaccione emendare m'a'luerit³⁷.

¹ Et omitted, B.   ² Id est, added, B. C. K.   ³ Burhgeritha, B.; burghrice, C.; burgeritha, K.   ⁴ Et hundredsetena, B. K.; socna, C.
⁵ Et, added, B. K.   ⁶ Infangetheofas, K.   ⁷ -na, C.; et, added, B. K.
⁸ Fridelrice, K.; et, added, B. K.   ⁹ Et tol, added, B.; et toll, added, C.
¹⁰ Forstell et toll team, K.   ¹¹ Sibi, added, B. C. K.   ¹² Cal, B. C. K.
¹³ Sicut, B.   ¹⁴ -nia, K.   ¹⁵ Vetusta, added, B. C. K.   ¹⁶ Sancte Dei genitricis, added, B. C. K.   ¹⁷ Tantum, omitted, B.   ¹⁸ In, added, B. C. K.
¹⁹ In his etiam, B.; in hiis etiam, C. K.   ²⁰ Que sunt, B. C. K.
²¹ Et, B.   ²² In ea, omitted, B.   ²³ Chentwines, B.   ²⁴ Et Chutredus, B.; pater meus Eadw. et Elf. p. e. et Centwine, Ine, Cuthredus, K.; pater m. Eadw. et Elf. p. e. et Kintwines. Ines. Cuthredus, C.   ²⁵ ꝛ apostolica
... consencio, omitted, B.; quibus ... consencio, omitted, C. K.   ²⁶ Vel, B.
²⁷ Aut, B.; aut dux, aut princeps, aut, C. K.   ²⁸ -trorum, B. C. K.
²⁹ Omnino, B. C. K.   ³⁰ Fore possit, B.   ³¹ Bene, K.   ³² Amplificare, B.   ³³ -cionem ... servare, added in later hand on margin, MS.; et privilegii ... servare, omitted, B.   ³⁴ Satag., B.   ³⁵ Feliciter, B.
³⁶ Presumpserit, B.   ³⁷ Altered from vol., MS.

Acta est autem hujus privilegii pagina . Anno dominice incarnationis nongentesimo quadragesimo quarto indicione secunda¹.

Ego² Edmundus rex Anglorum prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

Ego Eadred ejusdem regis frater consensi .

Ego Eadgiva ejusdem regis mater predictum donum consignavi .

Ego Oda Dorobernensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donacionem cum tropheo agie crucis subarravi .

Ego Wlfstanus archiepiscopus prefatam donacionem confirmavi .

Ego Elpheah Wintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi .

Ego Wlfhelm³ Fontanensis episcopus corroboravi .

Scriptaque est literis aureis in libro ewangeliorum quem eidem ecclesie optulit opere satis eleganti composito⁴ .

Will. Malm., *Lib. de Antiq. Glasow. Eccles.*; in [A.] Brit. Mus., Add. MS. 22,934, f. 18.

Migne, *Patrol. Cursus*, vol. 179, col. 1713.

Will. Malm., *Gesta Regum*, lib. ii, § 143; in [B.] Brit. Mus., MS. Reg. 13 D. 11, f. 368.

[M.] Hardy's edit., vol. i, p. 227.

Repr. in Migne, vol. 179, col. 1169.

[C.] MS. Cotton, Tiberius A. v, f. 71b. (John of Glastonbury.)

[D.] MS. Ashmole, 790, f. 80. (John of Glastonbury.)

Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. i, p. 36; from [D.]

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccc; from [D.] and other sources.

Thorpe, *Dipl.*, p. 167; from [D.] See also references to No. 1.

Spelman, *Concilia*, vol. i, p. 437.

Wilkins, vol. i, p. 217.

795. *Grant by King Eadmund to the Nun Ælfgyth, of land at Rollandun, or Rollington, in Bullbridge, on the R. Noddre or Naelder, near Wilton, co. Wilts. A.D. 944.*

ROLLENDUNE .

VIS HIS þARE þREORA HIDA BOC BE ROLLANDUNE þE EADMUND CTNG
GE BOCODE ÆLFGE NUNNAN ON ECHE YRFE FOR GODES LUFAN
J FOR HIRE GE BEDRÆDENNE .

In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi . Quamvis decreta pontificum et verba sacerdotum velud fundamenta montium indistrictis ligaminibus fixa sunt . Tamen plerumque [per]⁵ tempestates et turbines secularium rerum etiam religio sancte Dei ecclesie

¹ Acta est hec prefata donacio . anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XL . III . ² These subscriptions only in C. D. K. ³ Wlfhelm, D.

⁴ Eleganti satis opere compositum, B.; composito qui "textus Sancti Dunstani" dicitur, C. D.

⁵ See Hoare, *Med. Wilts, Branch and Dole*, p. 32.

⁶ [per], added, K.

maculis reproborum dissipabitur hac¹ rumpitur . Idcirco incertum futurorum temporum statum providentes posteris succedentibus profuturum esse decrevimus . ut ea que communi tractu salubri consilio definiuntur sertis² literulis roborata confirmentur .

Quapropter ego EADMUNDUS . rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector . Hanc elemosinam mihi providens prodesse profuturum . quicquid piis petitionibus pro Dei amore largitus sum ut evangelica provulgatur oratio . "Date et dabitur vobis" . Cuidam sancte conversationis monialis³ femine vocitate nomine ÆELFGYTH . modicam numinis mei partem . id est . tres mansas agelluli eternaliter tradendo concessi in loco illo ubi ruricoli appellativo usu ludibundisque vocabulis nomen indiderunt . BE ROLLANDUNE . ut habeat et firmiter teneat usque ad ultimum cursum vite sue . cum omnibus utensilibus que Deus celorum in ipsa⁴ telluris gramine creavit . Tam in notis causis . et ignotis . in modicis . et in magnis . campis . pascuis . pratis . Cursibusque aquarum . donans donabo libertatem . et postquam humani generis fragilitatem deseruerit et ad desiderabilem jocunditatis viam per gratiam superni iudicis adierit . Succedentium sibi cuicumque libuerit eternaliter derelinquat cœu superius prænotavi . Sit autem prædictum rus liber ab omni fiscali tributo seculariumque servitium⁵ exinanitum . Sine expeditione et pontis arcisve instructione præcipioque in nomine Dei summi tam nobis viventibus quam etiam divina præcepta prædicantibus hujus libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam præsumat .

Quisquis benivola mente meam donationem amplificare satagerit in hoc præsentī seculo vitam⁶ illius prospera feliciter longiturne vite gaudia teneat . Si quis autem propria temeritate violenter invadere præsumpserit . Sciāt se proculdubio ante tribunal districti iudicis titubantem tremebundumque rationem redditurum . Nisi prius digna satisfactione emendare maluerit .

Istis terminibus prædicta terra circumgyrata esse videtur .

Þis synt þa land gemæra to þrollendune .

Aerest up of noddre staþe on easte þeardne hunda ham . þonnen up on gerihte to þam stapole . þonon up ofer deor hlinc . of þam hlince to þam beorge . to ælfredes land scare . þonne is hit þær feoper furlanga brad butan feoper gyrðan . þonne gæþ hit þær niþer be þara pyrhtena land scare of þines hlinces heafod . 7 þonon niþer of þæt hit cumð in on noddre þonne six Æceras be norðan noddre

¹ Ac, K.² Ce tia, K.³ -li, K⁴ Ipaø, K.⁵ -tio, K.⁶ Vita, K.

þæs mersces . 7 þonne eft in on noddre niþer and lang streames of
þæt hit cumð to pures fenne þæt hit ær on feng .

Acta est hec prefata donatio . Anno ab incarnatione domini
nostri Jhesu Christi . DCCCXLIII . Indictione . II .

Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam douatio'nem' cum
sigillo sancte crucis confirmavi .

Ego Eadgyfe ejusdem regis mater consignavi .

Ego Odo Dorobonensis ecclesie archiepiscopus ejusdem
regis donationem cum tropheo cum sigillo sancte
crucis subarravi .

Ego Pulfstan archiepiscopus prædictum donum consensi .

Ego Peodred Lundeniensis ecclesie episcopus consignavi .

Ego Ælfheah Pintoniensis ecclesie episcopus triumphalem
tropheum agye crucis inpressi .

Ego Cenpald episcopus Confirmavi .

Ego Ælfric episcopus Corroboravi .

Ego Æpelgar episcopus Consignavi .

Ego Ælfred episcopus Consensi .

Ego Pulfie episcopus Roboravi .

Ego Pulfhelm episcopus subarravi .

Aepelstan dux .

✕ Aepelpold dux .

Aepelstan dux .

✕ Eadric dux .

Falhhelm dux .

Apelmund dux .

Wulgar minister .

Eadmund minister .

Wulfric minister .

Aelfstan minister .

Aelfsige minister .

Vulfric minister .

Aelfsigè minister .

Aepelgeard minister .

Wihtgar minister .

Aelfeah minister .

Aelfred minister .

Apered minister .

Aelfstan minister .

Aepered minister .

Aelfred minister .

[A.] MS. Harl. 436. f. 50.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccxc; from

[A.] Boundaries in vol. iii, p. 430.
(Names altered.)

796. *Grant by King Eadmund to the thegn Wulfric, of land at
Æscsbyrig or Ashbury, co. Berks. A.D. 944.*

DIS IS þARA . XX . HIDA BOC ÆT ÆSCESBYRIG þE EADMUND CING
GEBOCODE PULFRICE HIS þEGNE ON ECE YRFÆ .

In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi . Manifestum est
cunctis quod omnia celestia et terrestria providentia Dei guber-

cy No. 491

nantur . quæ sollicitudo mortalis vitæ totis nisibus in carorum amicorumque amissione conqueritur ac defletur . Ideo certis adstipulationibus mellita oracula divinæ clamationis nos frequentativis ortionibus suadet . ut cum his fugitivis et sine dubio transitoriis possessiunculis jugiter mansura regna Dei suffragio adipiscenda sunt .

Quapropter ego EADMUNDUS . Anglorum rex quandam regiminis mei partem consentientibus nobilium meorum agminibus cuidam meo fideli ministro vocitato nomine WULFRICO . ob illius amabile obsequium ejusque placabili peccunia quam michi in suæ devotionis obsequio detulit ei libenter largiendo donavi . **xx** . mansas . In loco illo ubi solicole illius regionis vocitant ÆSCESBYRIG . ut hanc dum proclivi temporis vitam duxerit perpetua hereditate possideat . Cum universis quæ pertinent sibi . Pascuis . Pratis . Silvis . cæterisque . appendiciis . In cunctis denique præfatulam successoribus nostris hoc donum in sempiternum usque permaneat stilum . Sit quoque liberum¹ libertate prefixa ab omni jugo servili . tribus pretermisissis non obmittendis . expeditione pontis . munitionisque confectione . Advenientibus igitur futurorum plebium cœtibus textus¹ cuicunque demoni calore cartam hanc corrumpere et meam donationem satagerit tetra raptus acie tartareas ducatur ad penas . Nisi prius hinc lamentis se penitentiæ corrigere studuerit .

Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur .

Dis syndan þæs landes ge mæro Æt Ascesbyrig . Ærest on ðone garan supæ peardnæ þænne ƿlang pæges on þonæ mægen stan þonon on þon þon hline . And lang hlineas of loddæres sæxcingæ . And lang hlineas on þonæ byrstæ del . þanan ƿlang furh æenne æcer to þam hlineæ . þonon an þa and heafda on hrucg peg of hrucg pæge on þonæ þorn stub . þonon on hord pyllæ of hord pyllæ on þonæ ealdan hord pyllæs pæg . and lang þæs ealdan pægæs on risc slædæs bygæ and lang riþæ on spynbroc and lang brocces on beaghildæ byrigels þonon on þonæ ealdan pæg and lang pæges on þonæ garan norðæ peardnæ . þonon east and lang pægæs on hnottan mære norðæ peardnæ þonon on þa dīc and lang dīc on þæt onbulan mæde norþæ peardæ þonon on þa bræmbæl hyrnan . of þære hyrnan on stan mære . þonon to þon æþenan byrigelsæ on æoccen upp and lang streamæs on þonæ apulm . þonon on peardæs beorh of þam beorgæ on hryng pyt . þonon on þa ealdan hola of þam holum æft on þone garan supæ peardnæ .

Acta est hæc prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCXLIII . Indictione . II .

¹ Tectus, with c expuncted and x overline, MS. The word left blank in K.

Ego Eadmundus Rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sanctæ crucis confirmavi .

Ego Oda Dorobornensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum sigillo sanctæ crucis subaravi .

Ego Deodred Lundoniensis æcclesiæ episcopus consignavi .

Ego Ælfheah Wintoniensis ecclesiæ episcopus triumphalem tropheum agyæ crucis impressi .

Ego Ælfric episcopus .

Ego Pulfgar minister .

Ego Cenpald episcopus .

Ego Eadmund minister .

Ego Burhric episcopus .

Ego Pulfric minister .

Ego Ælfred episcopus .

Ego Ælfstan minister .

Ego Æpelgar episcopus .

Ego Ælfstan minister .

Ego Pulfhelm episcopus .

Ego Ælfheah minister .

Ego Æpelstan Dux .

Ego Æþered minister .

✶ Ego Æþelpold Dux .

Ego Ælfsige minister .

Ego Æpelstan Dux .

Ego Æþered minister .

Ego Ealhhelm Dux .

Ego Pitgar minister .

Ego Æðelmund Dux .

Ego Ælfred minister .

Ego Ælfold Dux .

Ego Ælfric minister .

✶ Ego Eadric Dux .

Ego Ælfsigæ minister .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,380, f. 104.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXLVIII; from [A.]

797. *Grant by King Edmund to Sigric [Abbot of St. Augustine's, Canterbury], of land at Silbertswood, co. Kent. A.D. 944. Another form¹ of No. 755.*

CARTA EDMUNDI REGIS DE SYBRIGHTESWEALDE .

In nomine sancte Trinitatis .

Quamvis decreta pontificum ⁊ verba sacerdotum velut fundamenta montium indistrictis ligaminibus fixa sint , tamen plerumque [per] tempestates ⁊ turbines secularium rerum eciam religio sancte Dei ecclesie maculis reproborum dissipabitur² ac rumpitur . Idcirco incertum³ futurorum temporum statum⁴ providentes , posteris succedentibus profuturum esse decrevimus ut ea que communi tractu adubri consilio definiuntur sertis litterulis roborata confirmetur .

Quapropter ego EDMUNDUS⁵ rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator ⁊ rector , euidam michi fidelissimo ministro nomine SIGERICO⁶ devocionis ejus solertia⁷ ejusdemque placatus obsequio dignatus sum impertiri duas

¹ This is a late, but full form of No. 755, which is deficient in boundaries, and final clause containing the date. I have collated that text (which should properly be removed to this place), with this form.   ² Dissipatur, B.   ³ In certum, B.

⁴ Statum, omitted B.   ⁵ Eadm., B.   ⁶ Sigirico abbati B.   ⁷ Sollicitia, B.

aratras in illo loco ubi jamdudum . solicole illius regionis nomen imposuerunt at SIBRIGHTESWEALDE . Tali autem tenore hoc prefate munificencie munus tradende concessi ut possideat ⁊ firmiter teneat usque ad ultimum vite sue cursum, cum omnibus utensilibus que Deus celorum in ipsa telluris gramine creavit, tam in notis causis¹ ⁊ ignotis in modiciis ⁊ in magnis campis pascuis silvis omnino donans donabo libertatem . Et postquam humani generis fragilitatem deseruerit, ⁊ ad² desiderabilem jocunditatis viam per gratiam superni judicis adierit succedentium sibi cuicumque libuerit³ eternaliter derelinquat seu superius prenotavi . Sit autem predictum rus liber ab omni fiscali tributo . seculariumque servitutum exinanitum sine expéditione . ⁊ pontis arcisve instructione .

Precipioque in nomine Dei summi tam nobis viventibus quam etiam divina precepta predicantibus hujus libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam presumat . Quisquis benivola mente meam donacionem amplificare satagerit in hoc presenti seculo vita illius amplificetur feliciter longiturneque vite gaudia teneat . Si quis autem propria temeritate violenter invadere presumpserit, sciat se proculdubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque rationem redditurum . Ni prius digna satisfactione emendare maluerit .

Istis terminibus predicta terra circumcincta esse videtur .

Of cymesing on otpunes hyldan ufepyrde ⁊lang ricges oð ða stret niðer ⁊lang strete ⁊ spa norð on aggint⁴ beorgas of haggig beorgan : on brynessole of brynessole ⁊lang colredinga ge mer-can oð helfesdene oð⁵ helfesdene oð lectan æcer , oð⁵ lectan æcere , oð pittham ut on ðone feld , oð bealdessol of⁵ bealdessole , pest oð stylfing⁶ on ðone kalepanstocce of ðam kalepan stocce on beodune oð ðone ealdaupæg ⁊lang peges est⁶ ong⁷ , cymesing .

Acta est hec prefata donacio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XLIII . indicione . II .

[A.] MS. Cotton, Claudius D. x, f. 62.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCCLIX;
from [A.]

[B.] See No. 758.

798. *Grant by King Eadmund to the thegn Ælfheah, of land at Linford, co. Bucks. A.D. 944.*

CARTA REGIS EDMUNDI DE LINFORD .

Regnante in perpetuum domino nostro Jhesu Christo . Egregius agonista sermocinatus est in scripturis⁸ divinis "omnia⁹ que videntur temporalia sunt . que autem non videntur eterna" . Idcirco superflua utentibus divinus sermo ut supra taxati sumus terribiliter premonet . ut hujus seculi caduca contempnentes spiritaliaque imitantes¹⁰ celestia properemus ad regna .

¹ Quam, added, B.   ² Ad, omitted, B.   ³ Succedentibus filijs¹¹ abbatibus ⁊ sanctis apostolis famulantibus, B.   ⁴ Agging, K.   ⁵ Of, K.

⁶ 1 for eft.

⁷ On, K.

⁸ Div. scr., K.

⁹ 2 Cor. iv, 18.

¹⁰ Immit, S.

Quapropter Ego EADMUNDUS rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector cuidam fideli meo ministro vocitato nomine . ÆLFHEAGO in eternam hereditatem '[h]ilariter' inpedirem¹ . vi mansas agelluli in illo loco² vulgares prisco more mobilique relatione vocitant ET LINFORDA ut ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat quamdiu vivat . et post se cuicumque voluerit heredi derelinquat ceu supradiximus in eternam hereditatem . Sit autem predicta terra cum omnibus ad se rite pertinentibus libera . campis pascuis . pratis . silvis . exceptis istis tribus . expeditione pontis . arcisve constructione .

Si qu'i's vero quod non optamus contra nostrum hoc decretum machinari vel infringere aliquid voluerit . sciat se rationem graviter redditurum in die iudicii ante tribunal domini nostri Jhesu Christi nisi prius hic digna emendaverit penitentia ante mortem .

*Metc de Linford.*³ Istis terminis predicta terra circumgirata esse videtur .

Dis sint þa land gemæro to Linforda betpeox eccene 7 cillariþe .

Acta est hec donatio præfata . Anno⁴ ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XL . III . indictione . II^a .

*Testes.*⁵ ✠ Ego Eadmundus rex Anglorum præfatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consensi⁶ .

✠ Ego Eadgifu . ejusdem regis mater prædictum donum consignavi .

✠ Ego Oda Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agie crucis subaravi .

✠ Ego Pulfstan archiepiscopus roboravi .

✠ Ego Ælfheah Pintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis inpressi .

✠ Ego Cenpald	} episcopus consensit .	✠ Ego Æpelstan	} dux consensit .
✠ Ego Ælfric		✠ Ego Æthelpold .	
✠ Ego Ælfred		✠ Ego Æpelstan	
✠ Ego Æpelgar		✠ Ego Ealhhelm	
✠ Ego Pulfsize		✠ Ego Eadric	
✠ Ego Pulfhelm		✠ Ego Æpelmund .	

¹ Hilariter inpedirem, K.; ilariter inpederim, S.

² [ubi], added, K.

to complete the sense.

³ Rubric omitted, K. For this and the next paragraph

B. reads:—*Termini vi . mansarum ad Linford . Be tpeox eccene 7 cilla ritm . synd þa land gemæro to linforda.*

⁴ Anno, repeated by error in MS.

⁵ Con-

signavi, K.

✠ Ego Pulfgar	} minister consensit.	✠ Ego Ælfstan .	} minister consensit.
✠ Ego Eadmund		✠ Ego Ælfheah	
✠ Ego Pulfric .		✠ Ego Æpelgeard	
✠ Ego Ælfsige		✠ Ego Pihlgar	
✠ Ego Pulfric		✠ Ego Ælfred	
✠ Ego Ælfstan .		✠ Ego Æpered ¹	

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi. f. 23.

[B.] Chron. Abingd., ed. Stevenson, vol. i, p. 104.

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. 1021; from [A.]

[B.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 198. Boundaries only.

799. *Grant by King Edmund to the Earl Athelstan, of land at Brentesforlong or Brent, on the River Axe, co. Somerset.* A.D. 944.

CARTA REGIS EDMUNDI FACTA ATHELSTANO COMITI DE
BRENTFORLONG².

In nomine domini nostri Jhesu C[h]risti salvatoris quoniam quidem³ transeuntis mundi vicissitudo cotidie per incrementa temporum crescendo decrescit et ampliando minuatur crebrescentibusque repentinis variorum incursum⁴ ruinis vicinus finis terminus esse in proximo cernitur. Iccirco vanis ac transibilibus rebus mansura celestis patrie premia mercanda sunt.

Quapropter ego EDMUNDUS rex Anglorum hujusque provincie Britonum ruris gubernator cuidam fideli meo comite vocitato nomine ATHELSTANO ob illius amabile obsequium ejusque placabili peccunia id est octoginta mancusas de purissimo auro aliquam partem terre juris mei perpetuali donacione libenter concedo duas mansas illic ubi vulgus prisca relatione vocitat. OF BRENTESFORLONG⁵. juxta derivativis⁶ fluencium successibus. BE EXAN. ut habeat ac possideat quamdiu vivat et postquam universitatis viam adierit cuicumque voluerit heredi derelinquat seu supradiximus in eternam hereditatem. sit⁷ autem pretitulata donacio libera ab omni regali servicio et ab aliena ambicione mundalium curarum nisi quod communi populo providendum est. id est pontis arcisve⁸ constructione et promptissimum⁹ itiner expeditionis transitus cum omnibus que rite ad predictam terram pertinere dinoscuntur. campis. paschuis. pratis. silvis. aquarumque cursibus.

Si quis autem propria temeritate violenter invadere presumpserit nostram prenotatam donacionem sciat se proculdubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque rationem redditurum.

¹ Ælfred, K.² -lond, B.³ -dam, B.⁴ Mensium, B.⁵ Brentesfordland, B.⁶ Derivantis, B.⁷ Sic, A.⁸ Artis vs, A.⁹ -mi, B.

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur.

¶ Erest so landschere geth of exan up on erfðion¹ þane up on conanleyghbrok² þane up on thene wey þanen north on . wulwythelandschere at alfredes þane þare of dune to cridican . þanen [on] lactancumbesbrok³ on midlisso⁴ . þanen up on grenewey on þar nedesslo þanen on dich of fulere . þane a doun⁵ on geganbrok³ . þane⁶ up on geganbrok³ of foulangford þane on herepath of kingeslandschere⁷ . þe elde dich . þane up riȝt on bedesberghe⁸ of beddesberghe⁹ on 'bright hulle'¹⁰ on blakanhulle . þanen on bradenanhulle . þanen a doun⁵ on lake so eft riȝt¹¹ on exan . þane¹² a doun⁵ of¹³ exan of Kirfdian .

Acta est hec prefata donacio . anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DC . C . C . C . XLIII . indiccione secunda .

- ✠ Ego Edmundus rex Anglorum prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi .
- ✠ Ego Oda¹⁴ Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donacionem cum tropheo agie crucis consignavi .
- ✠ Ego Wolstan archiepiscopus ejusdem regis donacionem cum sigillo sancte crucis subarravi .
- ✠ Ego Wuldred Londoniensis ecclesie episcopus predictum donum confirmavi .
- ✠ Ego Alfath¹⁵ Wintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi cum multis aliis .

[A.] MS. Bodl., Wood, i. f. 201. (Kindly collated by Mr. G. Parker.)

[B.] Marquess of Bath's MS. at Longleat, f. 334. (Kindly communicated by Mr. F. H. Dickinson.)

800. *Grant by King Edmund to the thegn Wulfric, of land at Netclintone, or Nettleton, co. Wilts. A.D. 944.*

CARTA EDMUNDI REGIS FACTA WULFRICO MINISTRO SUO DE NETELINGTONE.

Regnante imperpetuo Domino nostro Jhesu Christo . Sacre autem scripture edita forma catholicorum patrum nos admonet ut memores simus quoniam quidem transeuntis mundi vicissitudo cotidie

¹ -an, B.   ² Conanlegbhroke, B.   ³ -broke, B.   ⁴ Middialo, B.
⁵ Dun, B.   ⁶ þan, B.   ⁷ Kynggea, B.   ⁸ Up rich on beddes bergh, B.
⁹ -bergh, B.   ¹⁰ Briggemores heved þanne a dun on streame on brigges mores
biche midward þanne up rich overe drotarshulle, B.   ¹¹ Rich, B.   ¹² þanne, B.
¹³ On, B.   ¹⁴ Odo, B.   ¹⁵ Alfeth, B.

maculis reproborum dissipabitur hac¹ rumpitur . Idcirco incertum futurorum temporum statum providentes posteris succedentibus profuturum esse decrevimus . ut ea que communi tractu salubri consilio definiuntur sertis² literulis roborata confirmantur .

Quapropter ego EADMUNDUS . rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector . Hanc elemosinam mihi providens prodesse profuturum . quicquid piis petitionibus pro Dei amore largitus sum ut evangelica provulgatur oratio . "Date et dabitur vobis" . Cuidam sancte conversationis monialis³ femine vocitate nomine ÆELFGYTH . modicam numinis mei partem . id est . tres mansas agelluli eternaliter tradendo concessi in loco illo ubi ruricoli appellativo usu ludibundisque vocabulis nomen indiderunt . BE ROLLANDUNE . ut habeat et firmiter teneat usque ad ultimum cursum vite sue . cum omnibus utensilibus que Deus celorum in ipsa⁴ telluris gramine creavit . Tam in notis causis . et ignotis . in modicis . et in magnis . campis . pascuis . pratis . Cursibusque aquarum . donans donabo libertatem . et postquam humani generis fragilitatem deseruerit et ad desiderabilem jocunditatis viam per gratiam superni iudicis adierit . Succedentium sibi cuicumque libuerit eternaliter derelinquat ceu superius prænотavi . Sit autem prædictum rus liber ab omni fiscali tributo seculariumque servitium⁵ exinanitum . Sine expeditione et pontis arcisve instructione præcipioque in nomine Dei summi tam nobis viventibus quam etiam divina præcepta prædicantibus hujus libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam presumat .

Quisquis benivola mente meam donationem amplificare satagerit in hoc presenti seculo vitam⁶ illius prospera feliciter longiturne vite gaudia teneat . Si quis autem propria temeritate violenter invadere præsumpserit . Sciat se proculdubio ante tribunal districti iudicis titubantem tremebundumque rationem redditurum . Nisi prius digna satisfactione emendare maluerit .

Istis terminibus prædicta terra circumgyrata esse videtur .

Pis synt þa land gemaera to þrollendune .

Aerest up of noddre stape on easte þeardne hunda ham . þonnen up on gerihte to þam stapole . þonon up ofer deor hlinc . of þam hlince to þam beorge . to ælfredes land scare . þonne is hit þær feoper furlanga brad butan feoper gyrðan . þonne gæþ hit þær niþer be þara pyrlhtena land scare of þines hlinces heafod . 7 þonon niþer of þæt hit cumð in on noddre þonne six Æceras be norðan noddre

¹ Ac, K.² Ce tia, K.³ -li, K⁴ Ipa, K.⁵ -tio, K.⁶ Vita, K.

þæs mersces . 7 þonne eft in on noddre niþer and lang streames of
þæt hit cumð to pures fenne þæt hit ær on feng .

Acta est hec prefata donatio . Anno ab incarnatione domini
nostri Jhesu Christi . DCCCCXLIII . Indictione . II .

Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donatio'nem' cum
sigillo sancte crucis confirmavi .

Ego Eadgyfe ejusdem regis mater consignavi .

Ego Odo Dorobonensis ecclesie archiepiscopus ejusdem
regis donationem cum tropheo cum sigillo sancte
crucis subarravi .

Ego Pulfstan archiepiscopus prædictum donum consensi .

Ego Peodred Lundeniensis ecclesie episcopus consignavi .

Ego Ælfheah Pintoniensis ecclesie episcopus triumphalem
tropheum agye crucis inpressi .

Ego Cenpald episcopus Confirmavi .

Ego Ælfric episcopus Corroboravi .

Ego Æpelgar episcopus Consignavi .

Ego Ælfred episcopus Consensi .

Ego Pulfie episcopus Roboravi .

Ego Pulfhelm episcopus subarravi .

Aepelstan dux .

* Aepelpold dux .

Aepelstan dux .

* Eadric dux .

Falhhelm dux .

Apelmund dux .

Wulfgar minister .

Eadmund minister .

Wulfric minister .

Aelfstan minister .

Aelfsige minister .

Vulfric minister .

Aelfsigè minister .

Aepelgeard minister .

Wihthgar minister .

Aelfeah minister .

Aelfred minister .

Apered minister .

Aelfstan minister .

Aepered minister .

Aelfred minister .

[A.] MS. Harl. 496. f. 50.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. 6000; from

[A.] Boundaries in vol. iii, p. 420.

(Names altered.)

796. *Grant by King Eadmund to the thegn Wulfric, of land at
Æscsbyrig or Ashbury, co. Berks. A.D. 944.*

DIS IS þARA . XX . HIDA BOC ÆT ÆSCESBYRIG þE EADMUND CING
GEBOCODE WULFRICE HIS þEGNE ON ECE YRFÆ .

In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi . Manifestum est
cunctis quod omnia celestia et terrestria providentia Dei guber-

cy No. 491

scripsimus novam cartulam quia antiquum librum non habebamus. Set si quis in propatulo aliam cartulam produxerit . sciat se proculdubio cum sempiterno syngrapho agie crucis ab omnibus fidelibus abdicatam et ad nichilum valeat . Si quis vero prout non optamus maledicti serpenti suggestioni¹ et avaritie estibus inflatus sic demouice fermentationis stimulo incedens nostrum integrum ꝛ inviolatum donum fraudulenter infringere probaverit noverit se proculdubio cum Anna et Zaphira satellitibusque eorum heretica eterne anatematis macera perforandum nisi prius digna satisfacione² emendare voluerit .

Metc de Bloburig. Istis terminis predicta terra circumgirata esse videtur .

Dis sindon þa land gemæro to bleobyrig . Ærest on easte pardum þam lande æt amman pelle þæt spa suð on gerihthe on præter slædes dic þæt ȝlang dic oþ þone suð ende on þone þæt riht land gemære þæt up to þam niulan beorge beneopan hrameslea þæt of þam beorge up ȝlang stanpeges to þam langan cyrstel mæle æt hafuc³ þorne þonne of hafuc þorne to þan langan þorne æt ichenilde pege þæt spa to þan þridan þorne æt pirhangran of þam þorne to þam feorþan þorne on prangan hylle fore pearðre stent þæt spa forþ to þam fiftan þorne to þam elebeame þæt pest ȝlang þæs lytlan peges up to þon þorne up to teonan hylle þæt spa pe'st on þone rupan hlync ȝlang þæs ropan lincas to þon hæpenum byrgelsum æt þære ealdun dic þæt ȝlang oþ þæt treop steall þonne of þan treop steall on ge rihte to þon bradan beorge be eastan procena stybbe þæt spa to procena stybbe þonne of procena stybbe on meoces dune on þone byrgeles . of þam byrgelse to þære flodan æt spin peges slo æt þære pege gelaeton þæt up to þam eorþ geberste to foxes beorge . of þam beorge pest . ȝlang drægeles bæces oþ þone hricg peg ȝlang peges oþ þa readan hane . of þære hane norþ ȝlang þæs smalan peges to totan cumbe æt þam beorge þæt spa norþ on ge rihte ȝlang þæs smalan peges to þone here page þæt to þæs lincas ende . þæt spa forþ norð ȝlang peges oþ ordstanes dic þæt ȝlang dic of þære dic piþ norþan þæt yrþland þonne bi þam yrþlande to þære lace þe lið on stoc pelle . þonne of stoc pylle norþ ȝlang broeces to þære dic þære se æþeling mearcode þæt ȝlang dic to þære sceap peascan on haccan broc þonne ȝlang haccan broces to huddes igge þæt spa forð norþ ȝlang broces piþ pestanhuddes ig þæt up ȝlang þæra ȝheafda to þære lytlan dice ende . ꝛ þam norð ȝlang þara ȝheafda to þan langan cyrstel mæle æt hæp dune þæt

¹ -tis -one, K.
hafuc, K.

² Satisfact., H.

³ Hafurc, altered to hafuc, MS.;

þa norð ȝlang þæs smalan papes on þa dic sticcea to þone stodfalde
 þæt spa eaþ ȝlang þære ealdan dic of æpelstanes treop steal to þære
 dice byge þæt spa suþ east ȝlang dic be byrgpylla gemære þæt spa
 suð est ofer þone mor to mæringes þorne of mæringes þorne to sul-
 geate. of sulgeate be pyrt palan to þone read leafan mapuldre of þam
 mapuldre on þa lace þæt on gerihthe on pest pylle þen on oþre naman
 hæet æt amman pylle .

Acta est hec prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri
 Jhesu Christi . DCCCC . XLIII¹ . Indicione . XV .

Tesla. ✠ Ego Eadmundus 'rex' Anglorum prefatam donationem
 cum sigillo sancte crucis confirmavi .

✠ Ego Eadgifu ejusdem regis mater consignavi .

✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi .

✠ Ego ðeodred Lundoniensis ecclesie episcopus consig-
 navi .

✠ Ego Ælfheah Puintoniensis ecclesie episcopus trium-
 phalem tropheum agie crucis impressi .

✠ Ego Cenpald episcopus consignavi .

✠ Ego Ælfric

✠ Ego Ælfred

✠ Ego Burhric

✠ Ego Æpelgar

✠ Ego Pulfhelm

✠ Ego Pulfgar

✠ Ego Æpelstan

✠ Ego Æpelpold

✠ Ego Æpelstan

✠ Ego Ealhhelm

✠ Ego Uhtred

✠ Ego Apelmu[n]d

} episcopus
consensi .

} dux consensi .

✠ Ego Odda

✠ Ego Pulfgar

✠ Ego Eadmu[n]d.

✠ Ego Pullaf

✠ Ego Ælfric

✠ Ego Ælfstan

✠ Ego Ælfstan

✠ Ego Ordheah

✠ Ego Ælfheah

✠ Ego Ælfgar

✠ Ego Æpered²

✠ Ego Ælfige

✠ Ego Æpered²

✠ Ego Pihlgar

✠ Ego Pulfric

✠ Ego Ælfsige

✠ Ego Pulfhelm

} minister consensi .

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 294.

[B.] Chron. Abingd., ed. Stevenson, vol. 1, p. 109; cf. vol. II, p. 508.

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. 1221; from [A.]

¹ S. suggests 942 to agree with indiction, but cf. note 7 on p. 556.

² Æl-
red, K.

802. *Grant by King Eadmund to the thegn Ordulf, of land at Bryning tun, or Brimpton, between the Alaburn and Cynet, or Emborne and Kennet Rivers, co. Berks. A.D. 944.*

CARTA REGIS EDMUNDI DE BRINNIGGE TUNE.

In nomine sancte trinitatis imminentibus vite caducis terminis qua in nos sceleri scilicet onere pressi nutu divino statuti tamen dominica prosequentes monita prout quimus secundum illud euangelii ubi dicitur . "Date¹ ⁊ dabitur vobis".

Quapropter ego EADMUNDUS rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator ⁊ rector . cuidam meo ministro vocitato nomine ORDULFO . ob illius amabile obsequium ejusque placabili pecunia quam mihi in sue devocionis obsequio detulit . id est . XC . mancasas purissimi auri . aliquam portionem hereditatis mee in eternam possessionem concedo . VIII . mansas agelluli ubi ruri'o'li antiquo usu nomen indiderunt ET BRYNING TUNE eatenus ut hoc diebus suis possideat tramitibusque vite sue . et post se cuicumque sibi placuerit post hoc tradat hereditario eternaliter ceu prædixi illi . Maneatque prout jam prædixeram donum istud ab omni seculari servitio exinanitum cum omnibus ad se rite pertinentibus . campis . pascuis . pratis . silvis . excepto istis tribus expeditione pontis arcisve constructione . Nam quisquis seculorum in generatione Belial gnatus nostrum hoc volumen immutare temptaverit Jude reus scelere judicii die magna cum turba truces tradatur in flammis nisi hic in seculo penitentie prius fletu deterius hinc se corrigere studuerit.

Mete de Brynnigtunc. Istis terminis predicta terra circumgirata esse videtur . Dis synt þa landes meære to bryning tune . Ærest on heafð beorh þonne on pyrt palan on þæs hagan ende . þonne ȝlang hagan þær fises burna ⁊ alaburna to gædre scotaþ . þonne of alaburnan ut on herred snad . ⁊ spa norþ to herpaþe ȝlang herpaþes to þære efisc² . þonen eft on pyrt palen to croh hamme þonne on hunnes pylle þonne pest be yfre þæt hit sticaþ on peala brucege þonne þær ut on cynetan ȝlang cynetan on myþ ford þonne on middel ea þæt spa on befer ige þonne on fyrs ige of dune ȝlang ea . þær ala burna scyt ut on cynetan . þonne up ȝlang alaburnan on scealdan ford þonon ȝlang hagan ut on heaþ³ felda spa to herpaþe ȝlang herpaþes to imman beorge of imman beorge eft on heafod beorge .

¹ Luc. vi, 38.

² Efisc, K.

³ Heah, S.

Acta est hæc donatio . anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XL . III . indictione . II^a .

His testibus. ✠ Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

✠ Ego Oda Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agie crucis consignavi .

✠ Ego Ælfheah Pintonensis ecclesie episcopus triumphalem [tropheum]¹ agie crucis inpressi .

✠ Ego Cenpald episcopus consensi .

✠ Ego Ælfric episcopus subarravi .

✠ Ego Æpelgar episcopus roboravi .

✠ Ego Æpelstan dux consensi .

x ✠ Ego Æpelpold dux consensi .

✠ Ego Ealhhelm dux consensi .

✠ Ego Pulfgar minister consensi .

✠ Ego Ælfstan minister consensi .

✠ Ego Eadmund minister consensi .

✠ Ego Ælsige minister consensi .

✠ Ego Ælfheah minister . ✠ Ego Pihtgar . minister .

✠ Ego Æpelgeard minister . ✠ Ego Ælfric minister .

✠ Ego Pulfric miuister . ✠ Ego Ælfred minister .

[A.] MS. Cotton. Claudius B. vi. f. 318.
[S.] Chron. Alingd., ed. Stevenson, vol. i, p.
117.

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. xcxi; from
[A.]

803. *Grant by King Edmund to Æpelnod the priest, of land at Basing, co. Hants. 30th March A.D. 945.*

PRIVILEGIUM DE BASYNG A REGE EDMUNDO , FRATRE REGIS
ÆTHELSTANI , CONCESSUM .

Summus et ineffabilis rex ac semper magnificus triumphator oraculo nos hortatur Salomonico atque divini inspiraminis dicens , " Benefac² justo , et invenies retributionem magnam ; etsi non ab ipso , certe a Deo" . Et iterum egregius prædicator Paulus , et apostolici certaminis conluctator , ait , " Ergo³ , dum tempus habemus , operemur bonum ad omnes , maxime autem ad domesticos fidei" .

Quapropter ego EDMUND[US] , divina Dei fulciente gratiuncula , rex , totiusque Albionis primicerius , L . emptam auri solidis proprii

¹ [tropheum] K.; omitted, MS.

² Eccles. xii, 2 . ³ Gal. vi, 10.

ruris aliquantulam terræ partiunculam, hoc est, mansionem monasticam ad BASYNGUM, quæ nostro dicitur famine *Cynniges hors croht*, et duos cassatos, cum pertinente silva in Acrycge, in loco qui dicitur Licepyt, suis cum certissimis territoriis pascuïve, ab antiquis temporibus pertinentibus ad Beomnit felda et Middelsum, ob honorem et reverentiam Domini nostri jugem in possesiunculam cuidam presbytero meo, cui nomen ÆTHELNODUS, libens gratanter impendo. Hujus agelli XII. jugera juxta locum sunt, qui dicitur Totdesford, et XXIII. ubi dicitur, *Pealagærtune*. Hujus donationis effectum augmentibus præmium sempiternum, et resistentibus reddenda coram Christo in die judicii ratio sit. Anno Dominicæ incarnationis DCCCCLV°, in die III. kalendas Aprilis, hæc cartula constipulantibus idoneis testibus, quorum nomina infra recitantur, scripta est:—

- ✠ Ego Edmund rex condonando consensi et subscripsi.
- ✠ Ego Oda, archiepiscopus.
- ✠ Ego Puhstan, archiepiscopus.
- ✠ Ego Eadred, cliton.
- ✠ Ego Eadgi, mater regis.
- ✠ Ego Ælfheah, episcopus.
- ✠ Ego Æpelgar, episcopus.
- ✠ Ego Pulfisige, episcopus.
- ✠ Ego Pulfhem, episcopus.
- ✠ Ælfric, episcopus.
- ✠ Ælfred, episcopus.
- ✠ Burgric, episcopus.
- ✠ Theodred, episcopus.
- ✠ Cenpald, episcopus.

Et cæteri multi.

[A.] *Liber de Hyde*, ed. Edwards (Rolls ser.), p. 146.

804. *Grant by Æthelnoð the priest to Newminster, Winchester, of the land at Basing, granted by the King to him in No. 803.*

DONATIO ÆTHELNODI PRESBYTERI IN NOVUM MONASTERIUM
WYNTONLÆ.

Ic ÆTHELNOD, sacerð, an þes landes æt BASYNGUM mid ealra þæra landes þæt me cining Edmund sealde, in to NIPAN MINISTRE on Pintanceacestre, minra sapla þearfe æc to fremdon and mæge ut to seallan, mid ealra freogdom þæt me cining Edmund giefan habban. Gepitenesse

✠ Eadred , cuning ,
 ✠ Æthelgar , biscop , and
 ✠ Ælfric , biscop ; and menigfeald oþsæra manna .

[A.] *Liber de Hyda*, ed. Edwards (*Rolls ser.*), p. 146.

805. *Old English form of No. 804.*

I ÆTHELNOD , prest , grawnt these londys at BASYNG , with alle the londys that kyng Edmund hath me gyve , in to the NEW MONASTERIE of Wynchester , for the helpynge of my sowle ; they evyr for to have hem , and nevyr to do hem a wey , with alle the fredom that me kyng Edmund hath gyve . Wherof ben wytnesse kyng Edred , Athelgar byschop , and many maner of other menne .

[A.] *Liber de Hyda*, ed. Edwards (*Rolls ser.*), p. 146.

806. *Latin form of No. 804.*

Ego ÆTHELNODUS , presbyter , dono istas terras apud BASYNG , cum omnibus aliis terris quas mihi rex Edmundus dedit , Novo MONASTERIO Wyntonie , pro remedio animæ meæ , ut ipsi in æternum ipsas possideant et nunquam a monasterio alienent , cum omnibus privilegiis quæ mihi rex concessit Edmundus . Quorum testes sunt Edredus rex , Athelgarus episcopus , Alfricus episcopus , cum pluribus aliis hominibus diversarum conditionum .

[A.] *Liber de Hyda*, ed. Edwards (*Rolls ser.*), p. 147.

807. *Grant by King Eadmund to Ælfred, Bishop of Chichester, of lands at Bracklesham, etc., co. Sussex. A.D. 945.*

CARTA EDMUNDI REGIS ANGLORUM DE III MANSIS IN
BRAKELESHAM ET II TORNEIA.

In nomine Sanctæ Trinitatis . Quamvis decreta pontificum et verba sacerdotum , velut fundamenta montium , indistrictis ligaminibus fixa sint¹ , tamen² plerunque³ tempestates et turbines secularium rerum , etiam religio sanctæ Dei ecclesiæ maculis reproborum dissipatur ac rumpitur . Idcirco incertum⁴ futurorum

¹ Sant, D. K.
 omitted, D. K.

² Tum, D. K.

³ [per] added, K.

⁴ Incertum

temporum statum providentes, posteris succedentibus profuturum esse decrevimus, ut ea quæ communi tractatu¹ salubri consilio depinguntur² rectis³ litterulis roborata confirmentur.

Quapropter ego EDMUNDUS⁴ rex Anglorum cæterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector cuidam michi⁵ fidelissimo in Christo ministro et episcopo nomine ÆLFREDO⁶ quandam ruris partem de terra⁷ episcopatus sui, quam ipse modo et prius antecessores sui⁸ pontificali jure possederant⁹, ego autem, largiente Dei gratia, regiminis munimine¹⁰ utor ad possidendum¹¹ hæreditatem ipsi concedo, stiloque perhenni trado. VI. mansas in duobus locis¹². III. mansas in¹³ BRAKELESHAM, et. II. mansas in Torneia¹⁴, tali autem tenore hoc præfatæ munificentiae munus tradendo concessi, ut possideat et firmiter teneat usque ad ultimum cursum vitæ suæ cum omnibus utensilibus quæ infra terminos ejusdem ruris¹⁵ continentur tam in notis causis quam ignotis, in modicis et in magnis¹⁶, humido et sicco¹⁷ campis, pratis, pascuis, silvis, silvarumque densitatibus¹⁸ donans donabo libertatem, et postquam humani generis fragilitatem deseruerit, et ad desiderabilem jucunditatis viam per gratiam¹⁹ superni judicis adierit, succedendum²⁰ sibi cuicumque libuerit æternaliter derelinquat, ceu²¹ superius prænotavi. Sit autem prædictum rus liberum²² ab omni fiscali tributo seculariumque servitutum exinanitum²³, sine²⁴ expeditione et pontis arcisve instructione.

Præcipio quoque in nomine Dei summi, tam nobis²⁵ viventibus, quam etiam²⁶ divina præcepta prædicantibus hujus libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam præsumat. Quisquis benevola²⁷ mente meam donationem amplificare²⁸ satagerit in hoc præsentī seculo, vita illius prospera feliciter longiturne²⁹ vitæ gaudia teneat. Si quis autem propria temeritate violenter invadere præsumpserit, sciat se proculdubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque rationem redditurum nisi prius digna³⁰ satisfactione emendare maluerit.

¹ Tractu, D. K.   ² Diffiniuntur, K.; diffinguntur, H.   ³ Certis, D. K.
⁴ Ead., K.   ⁵ Mihi, D. K.   ⁶ Efl., D.   ⁷ -ria, D. K.
⁸ Su. ant., D. K.   ⁹ Possideant, D.; possiderunt, K.   ¹⁰ H.; numine, D. K.
¹¹ H.; -dam, K.   ¹² Locis, omitted, H.   ¹³ At, B.; ad, D. K.
¹⁴ H.; in Thorneia, A.; at Earnele, B. D.; et Earnele, K.   ¹⁵ Iuris, D. K.
¹⁶ Terra et mari, added, D. K.   ¹⁷ Terra et mari, added, B.   ¹⁸ Cam. silv. pra.
pascuisque, D. K.   ¹⁹ -as, D. K.   ²⁰ -ntium, K.   ²¹ Seu, H.
²² Liber, B.   ²³ B.; exinatutum, A. (margin of K.); left blank, D. K.
²⁴ Sive, D.   ²⁵ Vobis, D. K.   ²⁶ Et, D. K.   ²⁷ Beni., A. (margin, K.)
²⁸ Applicare, A. (margin, K. H.)   ²⁹ -tn-line, D. K.   ³⁰ Digna, omitted, D. K.

Istis¹ terminis prædicta terra circumgyrata esse videtur qui anglie in carta ipsa conscripti sunt².

Facta autem est hæc³ præfata donatio anno ab incarnatione domini⁴. DCCCCXLV. Indictione III.

Ego Edmundus⁵ rex Anglorum præfatam donationem cum sigillo⁶ sanctæ crucis consignavi⁷.

Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi.

Ego Eadgifu ejusdem regis mater prædictum donum consensi.

Ego Oda⁸ Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum trophæo hagiæ⁹ crucis consignavi¹⁰.

Ego Wulstan¹¹ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum sigillo sanctæ¹² crucis consignavi.

Ego Theodred¹³ Lundoniensis ecclesiæ episcopus confirmavi.

Ego Elphea¹⁴ Wintoniensis¹⁵ episcopus triumphale¹⁶ trophæum agiæ crucis impressi¹⁷.

Ego Kenwald episcopus confirmavi¹⁸.

[A.] Chichester Register A, f. 166.

[B.] Chichester Register B, f. 7.

[D.] Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. vi, p. 1165; from Reg. Dec. et Cap. Cioestr.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccccxiii; from

[D.] The margin of K.'s own copy in

Brit. Mus. Add. MS. 32,127 has readings of [A. B.]

[M.] Hardy's MSS. in Record Office, from Chichester Reg. M [= A.], f. 166, and Reg. B, f. 7 [= B.]

803. *Grant of Privileges by King Ædmund to the Monastery of Bury St. Edmund's.* A.D. 945.

PRIVILEGIUM ÆDMUNDI REGIS QUO LIBERTAS ECCLESIE SANCTI ÆDMUNDI CONCEDITUR ET TERMINI TERRARUM CIRCUMJACENTIUM NOMINANATUR.

In nomine sanctæ Trinitatis. Quamvis decreta pontificum et verba sacerdotum velud¹⁹ fundamenta montium in districtis²⁰ liga-

¹ This paragraph omitted, D. K.

in lingua saxonica, B.

added, D. K.

⁵ Ead., K.

⁶ Odo, D. K.

⁷ Sigillo sanctæ, D. K.

⁸ Tropheo agiæ, K.

⁹ Wodrad, D.

added, D. K.

¹⁰ -lem, D. K.

here; B. adds:—Et plures alii episcopi etc. consignaverunt.

¹⁹ Velut, D.

²⁰ India, K.

² Tunc sequuntur bundæ prædictæ terre

³ Acta est hæc, D. K.

⁴ Nostri Jhesu Christi,

⁶ Signo, D. K.

⁷ Confirmavi, D. K.

⁸ Roboravi, D. K.

¹¹ -fred, K.

¹⁴ Ælfheah, K.

¹⁵ Ecclesiam,

¹⁷ D. K. end here with etc.

¹⁸ H. ends

minibus fixa sunt¹. tamen plerumque per² tempestates³ et turbines⁴ secularium rerum etiam religio sanctæ Dei ecclesiæ maculis reprobiorum dissipatur ac rumpitur. Idcirco incertum futurorum temporum statum providentes⁵ posteris succedentibus profuturum esse decrevimus ut ea quæ communi tractu, salubri consilio diffiniuntur⁶ certis literulis⁷ roborata confirmentur.

Quapropter ego ÆDMUNDUS⁸, rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector, ad memoriam revoco gesta antecessorum meorum qui terrenis opibus ecclesias sanctorum ditaverunt, quorum exempla imitatus ad monasterium quod situm est in loco qui dicitur 'ÆT BÆDERICES PIRDE'⁹ in quo sanctus 'Ædmundus¹⁰ rex¹¹ quiescit corpore, terram quæ circa illum locum esse videtur libenter tribuo ut¹² eternaliter persistat. Eatenus ut illam ejusdem¹³ monasterii familia possideat atque suis posteris¹⁴ eadem dictione¹⁵ derelinquat. Sit autem prædicta terra libera ab omni mundiali obstaculo cum omnibus quæ olim ad ipsum locum pertinere dinoscuntur, tam in magnis quam in modicis rebus, campis, pascuis, pratis, 'silvis, exceptis istis tribus expeditione pontis arcisive coedificatione¹⁶.

Si quis autem propria temeritate violenter invadere presumpserit nostram prænotatam donationem sciat se proculdubio ante tribunal districti iudicis titubantem tremebundumque rationem redditurum, nisi prius hic digna satisfactione emendare maluerit.

Istis terminis prædicta terra circumgirata videtur. This sindon¹⁷ tha land gemere¹⁸ the Eadmund¹⁹ king²⁰ gebocade in to sanete Eadmund²¹. thonne is thær ærest suth be eahta²² treowen²³. 7 thonne up be Alhmun²⁴des²⁵ treowen²⁶. 7 swa forth to Osulfes lea. 7 swa²⁷ forth on gerihte²⁸ be manige hyllan. 7 thonnen²⁹ up³⁰ Hamarlunda³¹. 7 swa³² forth³³ æfter 'than we se Lytlantune³⁴. 7 thonen³⁵ ofer tha ea æfter than³⁶ wege to Bertenedene³⁷. 7 swa³⁸ on gerichte³⁹ east to Hologate⁴⁰. 7 swa⁴¹ forth an furlang be easten Bromleage⁴² 7 thonan suth to nipantune meaduwe⁴³.

¹ Sint, D.² Per, omitted, D.³ -te, D.⁴ -ne, D.⁵ Præ, D.⁶ Defin., D. K.⁷ Litt., K.⁸ Eadm., D. K.⁹ Badericheswyrthe, D.; æt Baedricesworth, K.¹⁰ Et martyr, added, D. K.¹¹ Et, D. K.¹² Ædmundus . . . ejusdem, omitted, F. K.¹³ Posterita-

tibus, D.

¹⁴ Ditione, K.¹⁵ Silvis; et non reddat aliquod debitum nisi ad necessitatem familias ejusdem ecclesiæ, D.¹⁶ -den, D.¹⁷ -ro, D.¹⁸ Ædm., D.¹⁹ Kyng, D.²⁰ Ahte, D. K.²¹ Treouuan, D. K.²² Ealm., D. K.²³ Sua, D. K.²⁴ Gerichte, D. K.²⁵ Janan, D.;

Janan, K.

²⁶ To, added, D. K.²⁷ Hamarloda, D. K.²⁸ To fouwer

hagas 7 sua, added, D. K.

²⁹ þem ueege to Litlandtune, D. K.³⁰ Jonan D.;

Jonan, K.

³¹ þam, D.; þam, K.³² Bertune dene, D. K.³³ Gerichte,

D. K.

³⁴ Hologate, D. K.³⁵ -ga, D. K.³⁶ -dune, D. K.

*Hoc est.*¹—Hi sunt terræ termini, quam Ædmundus rex scripto contulit sancto Ædmundo. Imprimis igitur austrum versus per cujusdam Ahti arborem, et inde sursum per Eadmundi arborem, et sic deinceps ad Osulfi campam; et sic deinceps rectâ per plures montes; et inde sursum ad Hamari fluentum; et sic deinceps ad quatuor aspes; et sic per viam ad Litlandtunam² et inde trans aquam per viam ad Bertunæ³ vallem; et sic rectâ orientem versus ad Holgatam⁴ et sic deinceps uno stadio ad orientem Bromliga⁵ et inde austrum versus ad Niwentunæ⁶ pratam.

Acta est hæc præfata donatio anno ab incarnatione domini nostri⁷ Jhesu Christi. DCCCC. XLV⁸. Indictione. III.

Ego Ædmundus⁹ rex Anglorum præfata donationem cum sigillo sanctæ crucis ✠ indeclinabiliter confirmavi¹⁰.

Ego Oda¹¹ Dorobernensis¹² ecclesiæ archiepiscopus ejusdem regis principatum et benivolentiam cum sigillo sanctæ crucis conclusi.

Ego Theodred Landoniensis¹³ ecclesiæ episcopus corroboraui.

Ego Ælfheh¹⁴ Wintoniensis ecclesiæ episcopus testudinem sanctæ crucis ✠ subscripsi et confirmavi.

Ego Cenwald¹⁵ episcopus prædictum donum¹⁶ concessi¹⁷.

Ego Ælfric episcopus consignavi.

Ego¹⁸ Ælfred episcopus confirmavi.

Ego Burhric episcopus consensi¹⁹.

Ego Æthelgar episcopus roboravi.

Ego Æthelwold episcopus consignavi²⁰.

²¹ Æthelstan dux.

Wulfgar²² dux²³.

Æthelwuald²⁴ dux²⁵.

Æalhhelm²⁶ dux.

Æthelmund²⁷ dux²⁸.

Ædmund minister.

Ælfstan minister.

Ælfheh minister.

Æthered minister.

Ælfsige minister.

Ælfgar minister.

¹ This paragraph from D.

² *I.e.*, modicam villam, D.

³ *I.e.*, villæ

frumentariæ, D.

⁴ *I.e.*, portam ad cavam, D.

⁵ *I.e.*, myricarum campi, D.

⁶ *I.e.*, villæ novæ, D.

⁷ Nostri, omitted, D.

⁸ XLV, D.

⁹ Eadm., D. K.

¹⁰ Ego Elgiva regina firmiter confirmavi et corroboraui, added, D.

¹¹ Odo, D. K.

¹² Doroborn., D.

¹³ Lon., D. K.

¹⁴ Ælfheah, D. K.

¹⁵ Ken., D.

¹⁶ -to -no, K.

¹⁷ Consensi, D. K.

¹⁸ This line omitted, K.

¹⁹ Con-

sensi, omitted, K.

²⁰ Ego Athelm dux, added, D.

²¹ Ego, added, K.

²² Alfgar, D.

²³ Athelwold, D.

²⁴ Alhealm, D.

²⁵ Æðelmund, K.

²⁶ This line omitted, D.

²⁷ From here to end D. reads: "Edmund. Alfgar.

Ulfric. Wiltgar. Ælfstan. Ælfred. Ælfheah. Æthelgeard. Æthered. Æthelsige.

Ælfsige", with "miles" after each name. K. reads: "Ego ... miles", with each of

the following names between: "Eadmund. Wulfric. Æðelstan. Ælfheah. Æðered.

Ælfsige. Ælfgar. Wiltgar. Ælfred. Æðelgar. Æðelsige."

✠ Wihtgar minister .
✠ Ælfred minister .

✠ Æthelgard minister .
✠ Æthelsige martyr .

[A.] Registr. Nigr. Abb. Burgi S. Edmundi,
MS. Bibl. Publ. Cantab., Mm. 4, 19. (xiii
cent.)

[F.] Bibl. Publ. Cantab., Ff. 2, 33, f. 20.

[M.] Hardy's MSS. in Record Office; from
[A.]

[D.] Dagdale, *Mon. Angl.*, vol. III, p. 137; from
Historia Mariani Scoti, in Bibl. Bodl. V.
2, 7 Jur.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccv; from [F.]
and [D.] Boundaries in vol. III, p. 422.

809. *Grant by Eadmund to Thorney Abbey, of land at Lakenheath,
co. Suffolk.*

Ego EADMUNDUS altithroni adminiculante gratia Anglorum cete-
rarumque gentium in circuitu triviatim persistentium basilei filius
quandam telluris particulam mansas videlicet . v . qui ab hujusce
patrie gnosticis nobili appellatur onomate ET LACINGAHID perpetua
largitus sum hereditate ad monasterium quod dicitur THORNEY .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 5637, f. 133. (Late
extracts "Ex Registro Thorney".)

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. xcvi; from
[A.] and *Collect. Topogr.*, vol. IV, p. 87.

810. *Grant by King Eadred to the thegn Æthelgeard, of land at
Brightwell, near Wallingford, co. Berks. A.D. 945.¹*

DIS IS PARA . XXX . HIDE BOC ET BEORHTANPYLLE ꝥE EADRED
CING GÆBOCODE ÆPELGEARD HIS þEGNE ON ECE YRFE .

✠ In nomine alme trinitatis individueque unitatis patris et
filii et spiritus sancti . Qui altitudinem cœli . latitudinemque terræ .
ac profundum abyssi sua potenti regit virtute . Vniuersis pertrac-
tandum summopere est . qualiter per bonorum exercitia operum
ad æternæ felicitatis inmortalem properent requiem . juxta cujus-
dam ammonitionem sapientis qua cunctis ita proclamat . "Quod-
cunque² potest manus tua facere instanter operare . quia nec opus .
nec ratio . nec consilium . nec sapientia . erit apud inferos quo tu
properas".

Cujus ammonitionis fervore instinctus . ego EADREDUS Anglorum
basileus³ . cæterarumque gentium quæ undique adjacent gubernator
et rector . cuidam meo fideli ministro ob suum fidele ministerium .
quod michi á puerili juventute exhibere studuit . quem vulgares
solito usu ÆPELGEARD appellant . dapsili largitate quandam telluris

¹ K. Eadmund died 26th May, A.D. 946. It is difficult to account for a charter
of Eadred his successor, in A.D. 945, unless that name has been substituted for the
former. ² Eccles. ix, 10. ³ -leas, with e expuncted, and v overline, MS.

concedo quantitatem licet tribus in locis sequestratam . XXX . videlicet mansas quæ omnes subjacent adjacentque villæ quam incolæ loci . ÆT BEORHTTANPILLE cognominant ubi . X . ex integro constant mansæ . XV . autem in particula villulæ quam¹ indigene . æt Suttanpille appellant . V . vero in insula quam populares Maccanig nuncupant . Adjacent etiam agri quamplurimi circa castellum . quod Welingaford vocitatur . ter videlicet deni agelluli . Terque bini . Qui ter deni ! Ter quoque bini arandi gratia subjacent . Bis quini autem prati utilitati reservantur . cum locis palustribus quæ rivulus que Gybhild agnominatus circumcingit et fecundat . Vt ipse hoc nostrum donum totum sibi vita comite in usum usurpet necessarium . postque ultimum vitæ suæ spiraculum qualicumque ratione cui voluerit relinquat superstiti . Maneat autem predicta tellus cum omnibus quæ supradiximus ad se rite pertinentibus seu ~~manibus seu~~ modicis rebus . Campis . Pascuis . Pratis . Silvis . si adjacent cum cursibus supra scripti torrentis omni humane jugo servitutis extranea . exceptis tribus necessarium causis utilitatum . expeditione scilicet pontis arcisve constructione .

Si qui denique hoc nostrum donum maligna instincti invidia evertere seu minuere in qualibetcumque parte laboraverint . partem obtineant iniquorum . quos justî sententia judicis in novissimo examine reprobât dicens . " Itē in ignem æternum qui paratus est diabolo et angelis ejus " ! Nisi humili satisfactione celerius penitere satagerint .

Dis synt þa land ge mæra þæra . XXX . hida to Beorhtanpille .

Ærest of þam more be pestan þam tūne on þa ealdan dīc . pest and lang dīc on þa hæþenan byrgylsas . þonne east and lang peges . Of þam pege on ænne littelne þorn . of þam þorne east 7 hpon suð on ge rihte to þam pege to gafer bice . þanon norð be þam and heafdon oð þa lace . and lang lace út on temese oð midne stream . and lang ea . of þa ealdan strēt . ford³ and lang gea⁴ to holan pylle . of holan pylle . on holan peg . Of holan pege on bric peg . of bric pege . on ærningc peg . Of ærningc⁶ pege on meosdene . of meosdene on meldanige . eastepedne . on sandlace . and lang sand lice⁶ to ceolesige to þam huottan stocce . Of þam stocce norð and lang gybhilde to þære ealdan dīc . þær pé her on fengan .

þonne ligcaþ be norðam þam porte . XXXVI . ækera 7rþ landes . 7 . X . æceras mæde . 7 . I . myln . 7 binnan porte fram east geate on norð healfe strēte on þæne broc . 7 . VII . heorþas buton þam 7 þreo cyrican .

¹ Que, altered to quæ, MS.

² -ningc, K.

³ Lac, K.

⁴ Matt. xxv, 41.

⁵ Forð, K.

⁶ Ea, K.

Ego Eadredus . Rex Anglorum prefatam donationem sub sigillo sanctæ crucis indeclinabiliter concessi atque roboravi .

Acta est hæc prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCC XLV . Indictione III .

Ego Æadgyfu Ejusdem mater¹ regis cum sigillo sanctæ crucis conclusi .

Ego Oda Dorobornensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis principatum et benivolentiam sub sigillo sanctæ crucis conclusi .

Ego Þulfstanus . Archons divinæ servitutis officio mancipatus Eboracæ civitatis archiepiscopus sigillum sanctæ crucis impressi .

Ego Peoreð² Londoniensis æcclesiæ episcopus cor[ro]boravi .

Ego Ælfheah Wintoniensis æcclesiæ episcopus testudinem sanctæ crucis subscripsi et confirmavi .

Ego Cenpald episcopus consensi .

Ego Æpelgar episcopus confirmavi .

Ego Ælfric episcopus consignavi .

Ego Ælfred episcopus corroboravi .

Ego Þulfsige episcopus conclusi .

Ego Æpelstan Dux . Ego Ælfsige minister .

✱ Ego Eadric Dux . Ego Þulfric minister .

Ego Æpelstan Dux . Ego Æpelnoð minister .

Ego Ealhelm Dux . Ego Ælfric minister .

Ego Æpelmund Dux . Ego Ælfred minister .

Ego Ælfgar Dux . Ego Ælfheah minister .

Ego Eadmund minister . Ego Eþeric minister .

Ego Ælfstan minister . Ego Æpelsige minister .

Ego Þulfric minister . Ego Ælfhelm minister .

[A.] *Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 46.*

[K.] *Kemble, Cod. Dipl. No. XCIV; from [A.]*

811. *Restoration by Kings Eadmund, Eadred, and Eadwi, to Christ Church, Canterbury, of land at Twickenham, co. Middlesex, etc. A.D. 946.³*

✱ In nomine salvatoris nostri Jhesu Christi ꝛ omnium sanctorum ejus .

¹ Reg. mat., K.

² Deodred, K.

³ K. supplies this date from the rubric of A., but this is evidently a constructive charter of later date, probably after Edwy's accession in A.D. 955.

Nos Dei gratia Reges fideles reddimus tellures has quas prædecessores nostri a fratribus Christique ecclesie¹ servis² retrahere consuerunt³. Et nunc gratia domini nostri Jhesu Christi. EADMUNDUS Rex videlicet ac⁴ Eadredus. necnon ⁊ Eadpīg. subscribere villulas optamus ⁊ semper in evo⁵ fratribus concessimus liberaliter ad induendum corpora Deo ibi servientium quamdiu christianitas in templo sancto Christi teneatur. Hec sunt nomina antiquo usu imposita villulis. TUICCANHAM. Preostatun. Ealdingtun. Speordlingas. Puungham. Grafenea. Bosingtun. Vlancumbe. Teoringas⁶. Rex Aethelstan⁷ in honore⁸ Christi predictæ vero⁹ dedit ecclesie.

Si quis vero Catholicorum aut regum aut episcoporum. aut prefectuum, hoc decretum augere voluerit: adaugeat illi Deus tempora bona in sæculo. ⁊ vitam eternam in futuro. Si vero quispiam minuere aut violare, aut omnino satagit¹⁰ infringere, sciat se cum Caipha¹¹ ⁊ Pilato simulque Juda traditore misero, inferno inferiori demersum esse. nisi ante ejus obitum gravibus penis se affligat, ⁊ digna satisfaccione emendet, quod incredibiliter gessit contra nostrum fidele decretum.

Hec est concessio Eadmundi Regis. ⁊ Eadredi regis et Eadpigi Regis.

✠ Ego¹² Eadmundus rex hanc donationem largifluam cum signo sanctæ crucis Christi roboravi.

✠ Ego Eadredus rex consensi et subscripsi.

✠ Ego Eadwig rex consensi et subscripsi.

✠ Ego Wulfhelmus Dei gratia archiepiscopus hanc piam largitionem vexillo sanctæ crucis Christi confirmavi.

Plures etiam alii tam clerici quam laici consentientes subscripserunt.

[A.] MS. Lambeth 1212, f. 294.

[U.] MS. Chr. Ch. Cath. Canterbury, C. v, f. 96.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccccv; from [B.]

¹ -a, K.   ² Servis, omitted, K.   ³ Consuaverunt, K.   ⁴ Rex, et etiam, K.
⁵ Aeuum, K.   ⁶ On margin of A.:—Twicanham. Prestatun. Aldingtun. Suord-
 linge. Wuungham. Grauenea. Bosingtun. Vlecumb. Terring.   K. reads:—Tuik-
 enham, Prestone, Ealdinge, Suuerdlinge, Wyngcham. Graueua. Bosintune,
 Ulecumbe, Terringes.   ⁷ Vero Æðelst., K.   ⁸ -rem, K.   ⁹ Omitted, K.
¹⁰ -gerit, K.   ¹¹ Caypha, K.   ¹² These subscriptions only in B. K.

812. WILL OF ÆTHELGIVA: *Bequeathing lands in Hertfordshire to St. Alban's Abbey.* A.D. 944 × 946.

✠ Ego ÆTHELGIVE aperio domino meo regi . ꝛ regine domine mee . ꝛ omnibus amicis meis . quomodo testamentum meum dispono . Id est inprimis domino meo regi . XXX . mancusas auri . ꝛ duos equos . ꝛ omnes canes meos . ꝛ domine mee regine . XXX . mancusas auri . ꝛ terram PESTPICAM . et sancto Albano terram que vocatur Gætesdene . eo tenore ut fruantur ea fratres communiter . ꝛ XXX^{1a} . mancusas auri . ꝛ XXX . boves . XX . de Gætesdene¹ . ꝛ decim de Acersce . ꝛ . XX . vaccas . X . de Gætesdene¹ . ꝛ . X . de Acersce . ꝛ CCL . oves . ꝛ gregem porcorum ꝛ subulcum cum ipsis . ꝛ duos sciphos² argenteos . ꝛ duo cornua³ . ꝛ . I . librum . ꝛ unam cortinam . ꝛ unum bancale concedo cum consensu domini mei regis . et illam terram apud Lougaforde Ælfnoto dies suos . eo tenore ut singulis annis det ad Hiccam pastum trium dierum . ꝛ post dies suos supradictam terram . ꝛ Leofpino nepoti meo unam hidam apud Cliftune . ꝛ illam dimidiam quam Pineinannus habuit . et Ælfpoldus terram Mundene dies suos habeat . eo tenore quod dabit annis singulis in quadragesima ad Brahcingum sex modios de brais . ꝛ ad hoc farinam ꝛ pisces . ꝛ tantundem ad Pellingum . ꝛ ad singula monasteria quattuor⁴ porcos ad festivitatem sancti Martini . ꝛ post obitum suum medietatem terre supradicte ad Brahcingum . ꝛ medietatem ad Pelingum⁵ : Et Leofsinus habeat Standune . et post ipsum et⁶ Ifwoldus . ꝛ post mortem amborum sanctus Albanus predictam terram habeat . pro suis animabus dominorumque suorum . Et Leofsius terram Offanlege ꝛ omne quod liber docet . ꝛ terram Tipingum⁷ ad porcos sibi⁸ nutriendos . eo tenore ut annis singulis pro firma de istis duabus villis omnem congregacionem sancti Albani tribus diebus pascat . aut pro firma dabit hoc quod ego testificata sum testimonio optimatum domini mei . Et terram apud Peodune . ꝛ pro illa similiter faciat quod testificata sum . Et terram Offanlege dabit filio suo si de desponsata muliere filium habet . sin autem ꝛ dabitur sancto Albano . preter illam ubi Tatul-

¹ Get., K. T.² Ciphos, K. T.³ For the sciphi and cornua, cf. the objects recently found in the Taplow tumulus, now in the British Museum.⁴ Quatuor, K.⁵ ꝛ ad singula . . . ad Pelingum, omitted, T.; Wellingum, K.⁶ Et, omitted, K. T.⁷ Ciwingum, K. T. The *t* and *c* in the MS. are sometimes very nearly alike, but this looks more like *t* than *c*, and the place indicated is probably Tewyn, near Pelingas, or Welwyn, and several of the places mentioned in the will. K., in his annotated copy (Brit. Mus., Add. MS. 32,127, f. 162, identifies the place as Chiwing, Herts.⁸ Ibi, K. T.

pus¹ sedet . 7 Æpelferdus et Æpelspið . illa dabitur filie domine sue Ælfgræve si adhuc vivit . si non : tota sancto Albano reddatur . Et Alfpoldus medi[e]tatem terre apud Lundoniam habeat . 7 filius ejus Ælfheah medietatem . et dabitur Leofrune terra Patford . 7 apud Weotune . duos homines . 7 octo boves . 7 cetera .

Ego Æduuardus rex concessi .

Ego Oda Archiepiscopus ✠ .

✠ Ego Deodredus presul .

✠ Ego Ælfhelgus . pontifex . ✠ Eopel⁵ subregulus .

✠ Ego Pulgarus . episcopus² . ✠ Eadgarus 7þeling⁶ .

✠ Ego Ælfricus . antistes . ✠ Wulgarus comes .

✠ Ego Burgricus . episcopus . Epelstanus . ✠ dux .

✠ Ego Wulsius . episcopus . Epelwaldus . ✠ dux . ✠

✠ Ego Ælfredus . episcopus . Epelmundus . ✠ dux .

✠ Ego Pulghelmus . episcopus . Alhelmus . ✠ dux .

✠ Ego Æpelgarus . episcopus . Epelstanus . ✠ dux .

✠ Ego Coenpaldus³ . episcopus . Eadricus . ✠ dux . ✠

✠ Ego Pulghelmus . episcopus . Vhtredus . ✠ dux .

✠ Ego Kynsius⁴ . episcopus . Acule⁷ . ✠ dux .

✠ Ego Æpelpaldus . episcopus . Haldene . ✠ dux .

Hi omnes subscribentes . donum regis roborabant . Quinquaginta nomisinata auri cocti . Æpelricus dedit valde letus largo regi Cyrtlinctune . elata mente . ut Gæterdena permaneret sancto Albano . magnis rebus ac modicis fruentibus monachis confirmata . Qui hoc contradixerit : anathema sit .

[A.] MS. Cotton, Nero D. 1. 2. 152.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccccx, with date
A.D. 944-946.

[T.] Thorpe, *Dipl.*, p. 297.

813. *Grant by King Eadmund to the brothers Ordhelm and Alfwold, of land at Gamelanwyrðe, near Folkestone, co. Kent. A.D. 946.*

✠ In nomine sanctæ trinitatis . Imminentibus vitæ caducis terminis qua in nos sceleris licet onere pressi nutu divino statuti . Tamen dominica prosequentes monita prout quimus secundum illud evangelii . ubi dicitur . “date et dabitur vobis” . Quapropter ego . EADMUNDUS . rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector . quibusdam meis hominibus id

¹ Cußulfus, K.

² Concessi, added, K.

³ Or Lrenp., MS.

⁴ Lryn., MS.

⁵ Howell, K. T.

⁶ Or 7þeling, MS.; etheling, K. T.

⁷ Seale, K. T.

⁸ This paragraph omitted, K. T.

est duobus fratribus . ORDHELMO . et ALFWOLDO . aliquam portionem hereditatis meae in aeternam possessionem concedo . quod Cantigene secundum suam propriam linguam dicunt . *an Ioclaete* et insuper . x . segetes . ubi ruricoli appellativo usu ludibundisque vocabulis nomen indiderunt . ET GAmELANpYRÐE . eatenus ut hoc diebus suis possideant tramitibusque vitae suae . et post se cuicumque sibi placuerit post hoc tradant hereditario aeternaliter ceu praedixi illis . Maneatque prout jam praedixeram donum istud ab omni seculari servitio exinanitum cum omnibus ad se rite pertinentibus campis . pascuis . pratis . silvis . excepto istis tribus . expeditione . pontis . arcisve constructione . Si quis autem quod non optamus hanc nostram diffinitionem elationis habitu incedens infringere temptaverit perpeccus sit gelidis glaciaryum flatibus et pennino exercitu malignorum spiritum . Nisi prius inriguis penitentiae gemitibus et pura emendatione emendaverit .

Istis terminibus praedicta terra circumgyrata esse videtur .

Pis synt þa land gemæro to gamelan pyrþe . sup fealcing rip op sæ . pidan fleet mearc on pest hand æt þara lande to folces stane 7 þonne þas biscofes mearc on norþ healfe 7 on east healfe ut to sæ .

Acta est hæc præfata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCXLVI . indictione . III .

- ✠ Ego Eadmundus rex Anglorum præfatam donationem cum sigillo sanctæ crucis ✠ confirmavi .
- ✠ Ego Oda Dorobonensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum sigillo sanctæ crucis ✠ conclusi .
- ✠ Ego Ælfheah Pintaniensis æcclesiæ episcopus triumphalem tropheum agie crucis ✠ impressi .
- ✠ Ego Burgric episcopus consensi .
- ✠ Ego Ælfred episcopus confirmavi .
- < ✠ Æþelpold dux . ✠ Ælfold minister .
- ✠ Æþelstan dux . ✠ Ælfgar minister .
- ✠ Eadmund minister . ✠ Ælfold minister .
- ✠ Pulfric minister . ✠ Beorhtsige minister .
- ✠ Ælfsige minister . ✠ Æþelsige minister .
- ✠ Ælfstan minister . ✠ Ælfric minister .

Endorsed in a contemporary hand:— “ ✠ Pis is þas landes boc æt Gamelan pyrþe ”; *and in one of the xiith century*, “ Rex Edmundus dedit Gameling pyrthe . Ordeldo et Alfpoldo ”. “ latine ”.

[A.] Brit. Mus., Cotton charter, Augustus II, 72.

Brit. Mus., Facs., pt. iii, pl. 11.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccccxxv; from

[A.] *Boundaries* in vol. iii, p. 422.

814. *Grant by King Eadmund to the thegn Æthelerc, of land at West tunc, or Weston, on the R. Avon, co. Somerset. A.D. 946.*

DE WESTONA .

✱ In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi .

Egregius agonista sermocinatus est in scripturis divinis . “ Omnia quæ videntur temporalia sunt . quæ autem non videntur : æterna ” . Iccirco superflua utentibus divinus sermo ut supra taxati sumus terribiliter præmonet ut hujus sæculi caduca contempnentes spiritaliaque imitantes coelestia properemus ad regna .

Quamobrem ego EADMUNDUS desiderio regni coelestis exardens favente superno numine basyleos Anglorum multarumque gentium in circuitu persistentium . cuidam adoptivo fidei meo ministro nomine ÆPELERE¹ . ob illius amabile obsequium ei libenter largiendo quinque mansas . ibidem ubi vulgares prisco more mobilique relatione vocitant ET PESTTUNE . eatenus ut vita comite tam fidus mente quam subditus operibus mihi placabile obsequium præbeat . Et meum post obitum cuicumque meorum amicorum voluero eadem fidelitate immobilis obediensque fiat . Sicque omnes posteriores præfatam terram possidentes in hoc decreto fideliter persistent . sicuti decet ministro ut fidelitatem custodiat coram Deo et omnibus electis ejus . cum pratis pascuis necnon et silvis silvarumque densitatibus . donans donabo libertatem . ut hæc prospere possideat ac² æternaliter teneat dum hujus labentis sævi cursum transeat illesus atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhaereat . Post se autem veluti affirmavimus . cuicumque voluerit heredi derelinquat . Fiat etenim præfata terra ab omni servili jugo libera cum omnibus sibi recte pertinentibus . exceptis his tribus . expeditione . pontis . arcisve coedificatione³ . Si quis vero atri demonis face inflammatus contra hoc nostrum decretum quod neutrum aut optamus vel desideramus machinari infringereque aliquid voluerit . sciat se trusum sub unda Stigei fluminis . atque cum illis nefandis legem Dei blasphemantibus in picea custodia tetrae tortionis mancipatam . nisi prius Christi cohortatione compulsus ad satisfactionem vita comite festinanter pervenerit .

Divisiones. Þis synd þa land ge mæru þa . viii . æceras þe Æpelere ahte . þa sceotaþ on oden æcer . of oden æcere dun to þæs hegges hyrnan . andlang hegges . spa adun to þam broce . on kynges pudu . andlang broces up to bytles cumbe to þam hege . of þam hege up anan æenne æcer innan pudu . of þam æcere to

¹ -here, K.

² Et, K.

³ Constructions, K.

þam ealdan hole . of þam hole to þam ealdan hylle buuan ellen
cumbe . of ealdan hylle to sclæt æcere to þam pegge . of þam
pegge to þam . III . æcere .

Divisiones. Dis synd þa land gemeru þe sceotað dun to pucan
pylle . of pucan pylle andlang broces to hida puda . of hida puda up to
þam . III . æceran . of þam . III . æceran to þam garan . of þam garan
to þam oþran garan . andlang riges to þam lytle mappeldre . of þam
mappuldre dun to þam oðeran stan up oð a hylle . of þam mappel-
dre to þam hæg þorne . of þam hæg þorne to þam broce . spa up be
broce þar blac pylle út scyt . of blac pylle to þam pic . be pestan
blac pylle út scyt . of þam pice to þære hapuldre . of þære haran
apuldre to þan alre stan onforan þam hylle . of þam alre to þam
þam pycan standað on gerepe eal spa þ gemere gæð spa up to þam
pice stynt . beneoþan bæles pæge of þam pice innan bæles peg .
andlang bæles pæge up to þære styge . andlang styge ut to þam
holan . of þam holan to þam mappuldre . of þære mappuldre to
þam pæge to huttes æsce . spa be bege to lytle pylle . of lytlan pylle
into pucan pylle . 'on þam¹ ealdan ham stealle þe Æþelere ahte to
plegidic . of plegi dic to highi pegge . of highi pegge into anlipi²
þyrnan . up anlipi þyrnan into selardes³ pole into loxan . of loxan
into afenan . spa bei ea⁴ to brihtpoldes pere . of þam pere to þere
dic . of þere dic to þam pealle . of þam pealle into hlipgete . of
þam hlipgete into þam hachan . of þam hachan in to clænan feldan .
þaran⁵ on loxan . a be loxan in to þam gemyþan . of þam gemyþan
up be midderice . of midderice to stutardes cumbe . to rapupe . of
þere rapupe to stennihta pege . of þam stænihtan pege a be egge þ
þu cymmes to þam pealle . of þam pealle spa norð þ þu cyme to
þæs pealles hyrnan . of þere hyrnan a be pealle þ þu cyme to elle
beorhan . of elle beorhan into stanclode a be hege to ealdan pycan
to þam pealle . of þam pealle a be hege æft into loxan . XIII . æceras
liggat buuan þere byri pið þes abbudes gemære .

Facta est hæc præfata donatio anno ab incarnatione domini
nostri Jhesu Christi . DCCCC . XLVI . Indictione . III^a .

Ego Eadmundus rex Anglorum præfata donationem sub
sigillo sanctæ : ✠ : indeclinabiliter concessi atque
roboravi .

Ego Oda Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem
regis principatum et benevolentiam sub sigillo
sanctæ : ✠ : conclusi .

Ego Theodred Lundoniensis æcclesiæ episcopus corro-
boravi . : ✠ :

¹ Ol, K.² -pa, K.³ Sch., K.⁴ Beien, MS.; be ea, K.⁵ þaran, K.

Ego Kenepold episcopus consignavi . : ✠ :
 Ego Ælfric episcopus confirmavi . : ✠ :
 Ego Æpelgar episcopus consensi . : ✠ :
 Ego Ælfred episcopus roboravi . : ✠ :
 Ego Vulfisige episcopus impressi . : ✠ :
 Ego Vulfhelm episcopus conclusi . : ✠ :
 ✠ Æelpold dux . : ✠ :
 ✠ Æpelstan dux . : ✠ :   Ælfsige minister . : ✠ :
 ✠ Vulfgar dux . : ✠ :   Vulfic minister . : ✠ :
 ✠ Eadric dux . : ✠ :   Ælfheah minister . : ✠ :
 ✠ Æpelstan dux . : ✠ :   Vulfic minister . : ✠ :
 ✠ Æalhhelm dux . : ✠ :   Vulfisige minister . : ✠ :
 Eadmund dux . : ✠ :   Æpelsige minister . : ✠ :
 Vhtred dux . : ✠ :   Brechtsige¹ minister . : ✠ :
 Eadmund minister . : ✠ :   Æpelgard minister . : ✠ :
 Elfstan minister . : ✠ :   Vulfgar minister . : ✠ :

[A.] MS. Corp. Chr. Coll. Cantab. exi, f. 67.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccccviii; from
[A.] Boundaries in vol. iii, p. 422.

815. *Poetical Grant by King Eadred to Wulfric, the "Pedisequus", of land at Workington, co. Cumberland (!). A.D. 946.*

✠ Concedente gratia Dei
 anno dominicæ Incarnationis
 DCCCC . XLVI .
 contigit post obitum
 Eadmundi regis .
 qui regimina regnorum .
 Angulsaxna ꝛ Norphymbra .
 Paganorum . Brettonumque
 septem annorum intervallo
 regaliter gubernabat .
 quod EADRED frater ejus uterinus .
 electione optimatum
 subrogatus . pontificali
 auctoritate eodem anno
 cædōlice est rex ꝛ rector .

¹ Beorhtsige, K.² This, which is printed as prose by A. and K., is manifestly an alliterative translation of an Anglo-Saxon poetical charter. My division into lines is purely tentative. Cf. No. 751.

ad regna quadripertiti
 regiminis consecratus .
 qui denique rex
 in villa quæ dicitur regis .
 Cynges tun .
 ubi ꝥ consecratio peracta est .
 plura plurimis perenniter
 condonavit charismata ;
 hoc potest pro certo .
 WULFRIC . pedisequus
 alacriter conlaudare .
 quem honorifice
 idem rex locupletata
 largitate lætificat .
 concedens ei terram
 VII . manentium jure
 perpetuo perfruendam
 certis tramitibus
 uti fertur inferius
 terminatam ad PURCING TUNE .
 magnis rebus ac modicis
 præter arcem . atque pontem .
 agonisque obsequium usurpatam ;

Ista porro usurpatio .

Anno dominice incarnationis
 DCCCC . XLVI . ꝥ primo
 temporalis cicli laterculo
 quo scepra diadematam
 Angulsaxna cum Norphymbris .
 ꝥ paganorum cum Brettonibus
 gubernabat .
 his testibus quorum nomina
 subsequuntur conscribentibus
 hoc modo peracta est : .

✠ Eadred rex . cum archiepiscopis
 ceterisque præsulibus
 hanc tellurem triumphali
 tropheo usurpavit ;

✠ Oda Archiepiscopus .

✠ Pulfstan Archiepiscopus .

✠ Deodred Episcopus .

✠ Aelfhæh Episcopus .

✠ Pulfgar Episcopus .

✠ Koenpald Episcopus .

✠ Aelfric Episcopus .

✠ Pulfhelm Episcopus .

✠ Pulfsege pontifex .

✠ Aelfred pontifex .

✠ Aepelgar pontifex .	✠ Osulf Hæhgerefa .
✠ Aepelpald pontifex .	✠ Urm ¹ ,
✠ Hoƿæl regulus .	Imorcer ² eorl .
✠ Marcant ;	✠ Grim ;
Cadmo .	✠ ƿcoll ³ eorl .
✠ Aepelmund dux .	✠ Eadred abbud .
✠ Alhhelm aldermon .	✠ ƿigstan abbud .
✠ Aepelstan comes .	✠ Dunstan abbud .
✠ Eadric princeps .	✠ Uhtred : .

Augentes regale elogium .
 beatae regis
 aeterni retributionem
 augmentum accipiant ; Amen : .

[A.] Smith's *Bede*, Appendix, p. 772. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccccxix; from [A.]

816. *Grant by King Edmund to the thegn Athelnod, of land in Wodetone, or Wootton, co. Somersset.* A.D. 946.

WODTONE .

CARTA EDMUNDI REGIS DE WOTTONE DATA ECCLESIE GLASTONIE .

In nomine domini Ego EDMUND divina gracia favente rex et primicerius totius Albionis aliquantulam terre parciunculam id⁴ quimque⁵ mansas in loco qui dicitur WODETONE ATHELNODO ministro meo in eternam hereditatem concedo ea tamen ratione ut omni anno in solennitate sancti Martini ad vetustam ecclesiam beate Dei genitricis in monasterio Glastingencium quinque congios celie⁶ et unum ydromelli et triginta panes cum pertinentibus pulmentariis et quinque congios frumenti reddat , insuper et omne sacrificium quod nos dicimus munus ecclesiasticum et opus ecclesiasticum et munus rogificum ab omni familia illius terre reddatur . quod si uno in anno hoc sensum⁷ transgressus fuerit duppliciter si duobus tripliciter reddat . quod si in tercio anno non reddiderit tunc precipio in nomine sancte trinitatis ut fratres illius monasterii hunc cartulam deferant in conspectu regum et episcoporum optimatumque regionis et ab illo tempore predicta possessione deprivetur et terra prefata in usum fratrum in sempiternum redigatur . Et si per culpam aliquam hujus deleccio successorumve suorum hec terra

¹ Urin, A.   ² Sic, A. ; 17 Morcer.   ³ Andcoll, K.

⁴ Est, added, K.   ⁵ Quinque, K.   ⁶ See p. 310.   ⁷ Hunc censum, K.

perdita fuerit hoc precipio in nomine domini nostri Jhesu Christi ut nemo successorum nostrorum sibi aliquid presumat de illa terra quia eterne hereditatis est prefate sancte ecclesie set sine aliqua contradiccionē monasterio reddatur. acta anno .D. C. C. C. C. XLVI.

Ego Edmund rex impressione signi sancte crucis hoc donum ministro meo et censum illi sancte ecclesie depingere jussi.

✠ Ego Wolstan archiepiscopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Oda episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Dunstan abbas nolens sed regalibus obediens verbis hanc cartulam scribere jussi.

*Limites*¹. Of cleuan² hithe on yone mide mestan thorn 'bi thyythe³ to landscharleighe on Wormester ist and lang ifre⁴ on Wormesleighe welle panen on ja vor saide ake on humberwe stede of gere ak on pa tyo sirsas⁵ panen on thar eorð briste and panen on ruwanleighe on pan ealde heie rewe panen on pan schiren mor midward and soa west after strene bi twixe bradan mede and driganhurste soa forth bi suthene herthine on tettaustaples⁶ panen on clepan⁷ hithe on pan midde mestan thorn:

Hec cartula est sub titulo pitancierie Glastonie.

[A.] MS. Bodl., Wood. 1, f. 177. (Kindly copied by Mr. G. Parker.)

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccxcvi; from [A.] Boundaries in vol. vi, p. 232.

[M.] Hardy's MSS. in Record Office.

817. *Grant by King Edmund to his Queen Ethelfled,⁸ of land at Domcrham, or Damerham, co. Wilts. A.D. 940 x 946.*

DOMERHAM.

CARTA EDMUNDI REGIS FACTA ETHELFLEDE REGINE SUE DE
DOMERHAM.

Regnante Theo imperpetuum architectorio unus rex habitans in excelsis qui quidem sciencie dona sua ineffabili gracia monstrando indeficienter conspicitur celum ac terram camposque liquentes lucentemque globum lune titanniaque⁹ retinens ac custodiens et de secretis celorum glorie humaneque nature misteriis docet id est reducens animas ad veram beatitudinem jubente terribili voce

¹ In the margin opposite is the rubric.

Ifze, K.

Cleuan, K. H.

⁵ Sissas, K.; sussa, H.

⁸ Cf. Kemble, *Cod. Dipl.*, No. DCLXXXV.

² Cleian, K.

⁹ Arva, added, H.

³ Byð gyðe, K.

⁶ Testan staples, K. H.

reinvitaverit ideo vere divicie sunt que numquam decipiunt habentem nec in ipsa morte amittuntur sed plus habundant dum cernitur quod amatur.

Qua propter Ego EDMUNDUS¹ rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistencium gubernator et rector mee dilecte conjugii vocitamine ETHELFLED devocionis ejus solercia dignatus sum impartiri. c. mansas in illo loco ubi jam dudum sollicole illius regionis nomen imposuerunt. AT DOMERHAM. cum. Mertone. et Pentrington. tali autem tenore ho² prefate munificencie munus tradendo concessi ut possideat et firmiter teneat usque ad ultimum cursum vite sue cum omnibus utensilibus que Deus celorum in ipso telluris gramine creavit tam in modicis causis quam in magnis. campis. paschuis. pratis. silvis. donans donabo libertatem et postquam humani generis fragilitatem deseruerit et ad desiderabilem jocunditatis viam per gratiam superni judicis adierit pro communi nostrarum erepcione animarum et absterione piaculorum ad ecclesiam vetustam beate Dei genitricis Marie in monasterio. Glastingsensi. derelinquat precipiens in nomine sancte trinitatis ut nemo successorum nostrorum regum vel alicujus gradus vel unius pedis longitudinem de suprascripto ruro³ ab illa sancta ecclesia ullatenus auferat. Sed fixum hoc donum et monasterialem usum permaneat.

Si quis vero mee largitatis tradicionem conservare adaugere voluerit adaugeat omnipotens Deus qui³ prosperos dies in presenti seculo et in futuro cum justis premia eterne felicitatis concedat. Si quis ergo tunc non utinam tam audax ac negligens fiat qui meum donum infringere seu imitare presumat anathema et expers celestis regni sit nisi digne ante reparacionem fragilis corporis et eterni spiritus emendaverit hec predicta terra libera ab omni regali servicio maneat. Excepto³ expeditione arcisque constructione pontisve quod omnibus commune est.

þis beth þe landmere of Domerham. at þare aissþ' at penegforde from þan stede endlangbrokes to þis erlisford of þan ford' to brinesforde and so endelang mereborne to þare heghe brugge and soa endelang þis elde weyes to brocliford and end lang brocliford to pulewe and so endelang þer wite lak' up on kingberwes and þanne riȝt up an brokthurste and ende lang þare lake to ther hide. of lospushale and so bi talayate an þanne to þar dich bi weste widemere and soa ende lang rigges to upiate and from upyate ende lang dich to wideyate ant þanne to þan gore and þanne so to cote-

¹ Edwardus, altered to Edmundus, as above.

² Sic, MS., for hoc.

³ Sic, MS.

lesburgh' and þanne so to ther seuenestrete and of þer seuenestrete to coteleshed and soa endelang þer strete dich to wilteneuweie and ende langweyes to þan langeberghe ant þanne riȝt in the wide dich and of þer dich ouer knolle to acclei¹ and so to hedstokke and þanne to þes drakenhorde in on þar siderer and so ende lang þære dich to þan frimde dich and so in on þe mere and of þan mere in on þan landschere stok and of þære stokke in on coppenthorn and þanne to þan ellenebem and so walke stille and þanne to prestes yate endlangweies up on holebroke hulle and so to þe sladisheuede of þe sladisheuede in to þan aish' . to pennegaford þære þer ongunne yat . stant in wiltschire dorseteschire and hampteschire .

[A.] Bodl. MS., Wood, i, f. 228a. (Kindly copied by Mr. G. Parker.)

[M.] Hardy's MSS. in Record Office.

818. *Grant by Eadred to the thegn Wulfrie, of lands at Didelingtone, or Diddlington, co. Dorset. A.D. 946.*

DUDELINGTON .

ÞIS HIS ÞÆRE . V . HIDE BOC ÆT DYDELINGTONE ÞE EADRED CING
GEBOCODE WULFRICE LIS ÞEGNE ON ECHE YRFE .

Regnante² inperpetuum domino nostro Jhesu Christo . Summo ineffabili rerum creatori ac moderatori omnium temporaque sua multimodo disponens temporibus potentiam ut voluerit finem imponet . Et in hac vita degentibus cunctis certum ut proposuerat³ dierum terminum constituet . Idcirco cunctis agendum est ut hic bonis actibus future beatitudinis felicitatem perpetualiter adipisci mereatur⁴ .

Quapropter ego EADREDUS rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector . Cuidam meo fideli ministro vocitato WULFRICO . V . mansas agelluli eternaliter in possessionem trado illi . in loco quem dicunt . ÆT DIDELINGTONE . Habeatque vite sue tempore meum hoc regale donum non contradictum sed prospere quod potius opto cum omnibus illuc pertinentibus majoribus minoribusve maximis vel in minimis . campis . pascuis . pratis . silvis . Expleto siquidem dierum tempore suorum succedentium sibi carorum . cuicunque sibi placuerit menti derelinquat et tradat veluti preposueram ipse in eternum et inter catervas subripientium⁵ futuris temporibus quod absit Belial . si

¹ Aclei, H.

² Cf. No. 754.

³ Præp., K.

⁴ -antur, K.

⁵ Subscriben., K.

quis filius cartam hanc jure meo conscriptam inimicali zelo corrumpere desideraverit si¹ non dubitet a cunctis regni mei servientibus Deo . nunc et tunc et usque in sempiternum abdicatum et excommunicatum sine fine cruciandum . unde post mortem a tartareis raptus ministris in profundum pestifere mortis inferni flammigera² concludetur in domo . Et ibidem in quandam ollam Uulcani ligatis proitietur menbris³ que assidue bulliente pice repleta esse testatur Et a talibus frangentibus seu minuementibus intolleratissime atrociterque absque ulla misericordia sentitur . Nisi hoc ante mortem penetentie lamentis emendaverit .

Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur .

Dis syndon þa land gemæro into dydelingtune . Arest on lindune eastpeardre to þære hina gemære on cheoles burge eastgeat . þonon ut on þæt pestgeat of þam pestgeate on dydelingdune . of dydelingdune on pinburnan . up ȝlang pinburnan oþ hore tuninge gemære . ȝlang hore tuninge gemæres oþ stigla pæþ of stigela pape ofer þone readan peg þæt eft on lindune . ȝ þa men þe on þæm loude⁴ standeþ⁵ ȝ seo mæd liþ on ige þe þær to gebyred .

Acta est hec prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXLVI . Indictione . III .

Ego Eadredus rex Anglorum prefatam donationem sub sigillo sancte crucis indeclinabiliter consensi atque roboravi .

Ego Eadgifu ejusdem regis mater cum sigillo⁶ . . . . .

Ego Odo Dorobernensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis principatum et benivolentiam cum sigillo sancte crucis conclusi .

Ego Pulfstanus archons divine servitutis officio mancipatus Eborace civitatis archiepiscopus sigillum sancte crucis impressi .

Ego Peodred Lundoniensis ecclesie episcopus corroboravi .

Ego Ælfheah Pintaniensis ecclesie episcopus testudinem sancte crucis subscripsi et confirmavi .

Ego Cenpald episcopus predictum donum consensi .

Ego Ælfric episcopus consignavi .

Ego Ælfred episcopus confirmavi .

Ego Pulfsize episcopus roboravi .

Ego Æpelgar episcopus consensi .

¹ Se, K.

² Flamig., K.

³ Membris, K.

⁴ Lande, K.

⁵ -dað, K.

⁶ Here the leaf ends abruptly. The remaining signatures commence a new leaf.

Æpelstan ¹ dux .	les .
Eadric dux .	miles .
Æpelstan dux .	miles .
Ealhhelm dux .	miles .
Æpelmund dux .	miles .
Æelfgar dux .	miles .
Wulfgar dux .	miles .
Eadmund miles .	miles .
Æelfstan miles .	miles .
Wulfric miles .	miles .

[A.] Brit. Mus., Harl. MS. 636, f. 34.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccccxii; from

[A.] Boundaries in vol. III, p. 435.

819. *Will of Leof Æthelwold, A. bequeathing land at Wilig or Wileg, co. Wilts., of Winchester, and making other dispositions of and personal property.*
A.D. 946 x 955.

HER GE SPUTELAD ÆT EADRED CING. ÆT LAND AT WILIG.
ÞA TPELF HIDA TO SCRUD FULTUME. ÆAM HIREDE INTO

EALDAN. M.

OF ÆPELPOLD ealdarman cyð. Æa cyne hlaforde EADRED
ic pille ymbe þa land æt mine hlaforde ge
Ærest Gode 7 þære halgan. Æt þam bisceop stole æt
Pinnanceastre. þam bisceope 7 þære halgan. Æt þam land æt WILIG þa
tpelf hida to scrud fultume. þæt hi heora ge bedd redenne
hæbben. spa spa ic him to ge lye. þam cinge minne hære
geatpa². feoper speord. 7 feoper sp. feoper scyldas. 7 feoper
beagas. tpegen on hund tpeftigum. sun. 7 tpegen on hund
ealtatigum 7 feorper² hors. 7 tpa. fata. 7 minum breðer
Eadrice þæt land æt Oceburnan. 7. cesdune. 7 æt Cegham.
7 æt Pessinga tune. 7 Æpelstane. Æder þæt land æt Bradan
patere. 7 þæt æt Nipan tūne. 7 mine breðer suna þæt
land æt Carcel. 7 Ælfstanes. Æines broþor þæt land æt
Cleran. 7 eall þæt yrfe þe ic hæbbe. Æene lendum þonne pille
ic þæt þæt sie ge deled for mine s. 7 spa ic nu þam freondum
sæde þa ic to spræc.

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,360, f. 87.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. [ccclxxxiii]; from

[A.]

[K.] Thorpe, *Dipl.*, p. 469; from [A.]¹ Ab., altered to Æb., MS.² See T.'s note respecting the antiquity of heriot.² Feoper, T.

820. *Grant**to the thegn Oswi, of land at Mearset
co. Surrey. A.D. 947.*

✠ In nomine
verba sacerdotum
minibus fixa sunt.
saecularium rerum e-
borum dissipabitur
temporum statum p-
esse decrevimus ut
niuntur sertis litteris.

Quapropter . ego E-
in circuitu persistenti-
simo ministro . Oswi-
que placatus obsequio
quod anglice dicitur .
solicole illius regionis
Tali autem tenore
concessi . Ut possideat
vitae suae cum omni-
telluris gramine creavit
et in magnis . campis .
tatibus donans dona-
fragilitatem deseruerit
gratiam superni iudicis
placuerit aeternaliter
praedictum rus liber
tutum exinanitum . sin-
tione . Praecipioque in-
quam etiam qui Christi
censentur huius libertatis
quispiam praesumat . qui
amplificare satagerit in-
feliciter longiturnae vitae
face inflammatus contra
optamus vel desideramus
sciat se trusum sub unde
legem Dei blasphemanti-
patum . nisi prius Christi
vita comite festinanter p-
Istis terminibus praef-

tis . Quamvis decreta pontificum et
amenta montium in districtis liga-
umque [per] tempestates et turbines
sanctae Dei ecclesiae maculis repro-
bur . Idcirco incertum futurorum
posteris succedentibus profuturum
communi tractu salubri consilio defi-
confirmantur .

ex anglorum ceterarumque gentium
ator et rector . cuidam mihi fidelis-
devotionis ejus sollertia ejusdem-
sum impertire . bis denas mansas .
da . in illo loco ubi jam dudum
inposuerunt . *ÆT MEARSÆT HAM* .
te munificentiae munus tradendo
r teneat usque ad ultimum cursu-
ibus quae Deus caelorum in i-
n notis causis et ignotis in mod-
pratis . silvis . silvarumque de-
m . et postquam humani gen-
siderabilem jucunditatis viam

. succedentium sibi cuicumque
ceu superius prenotavi . Sit autem
scali tributo saeculariumque ser-
tione . et pontis . arcisve instruc-
Dei summi tam nobis viventibus
nomine et divinae agnitionis fidei
ita ad irritum deducere minime
enivola mente meam donationem
esenti saeculo vitam illius prosperam
teneat . Si quis vero atri demonis
rum decretum quod neutrum aut
ari infringereque aliquid voluerit .
fluminis atque cum illis nefandis
bea custodia tætræ tortionis manci-
ione compulsus ad satisfactionem
t .

a circumgyrata esse videtur . pis

þa land gemæro to mearsætham on þone þorn be norþan
ices stane þonon up to bean stede betpih þam tþam hammum .
ean stede spa forþ on þa rupan apuldre . þonon on esnes ham .
esnes hamme on cusesstede beorh of þam beorge on tunles peorþ
stepeardne . þonon þurh þa ige on þone fulan broc . of þam broce
lang streames on þone blæc pol . of þam pole ut to þam beorgum
æt þonon on becces ham pestepear'd'ne þonon forþ to bade poldes
hagan pestepeardne of þam hagan on todan camp of todan campe
on ceomman treop þonon on scynes peorþ pestepeardne of scynes
peorþe on þone hundes þyfel . of hundes þyfele forþ be pyrtþalan on
þone þorn be norðan eadrices stane .

Þis synt þa den to mearsætham . pedan hrycg 7 æt lace þæt
forræpe on þunres feld norþan an hid .

Acta est hæc præfata donatio . Anno ab incarnatione domini
nostri Jhesu Christi . DCCCCXLVII . Indictione . v .

✠ Ego Eadredus rex Anglorum præfatam donationem sub
sigillo sanctæ crucis ✠ indeclinabiliter consensi atque
roboravi .

✠ Ego Eadgifu ejusdem regis mater prædictum donum
cum sigillo sanctæ crucis ✠ confirmavi .

✠ Ego Oda Dorobernensis æcclesie archiepiscopus ejusdem
regis principatum et benivolentiam cum sigillo sanctæ
crucis ✠ conclusi .

✠ Ego Pulfstanus archons divinæ servitutis officio mancipa-
tus Eboracæ civitatis archiepiscopus sigillum sanctæ
crucis ✠ impressi .

✠ Ego þeodred Lundoniensis æcclesie episcopus corro-
boravi .

✠ Ego Ælfheah Þintaniensis æcclesie episcopus testu-
dinem sanctæ crucis ✠ subscripsi et confirmavi .

✠ Ego Cenpald episcopus . consensi .

✠ Ego Ælfric episcopus consignavi .

✠ Ego Æpelgar episcopus corroboraui .

✠ Ego Ælfred episcopus confirmavi .

✠ Ego Pulfsize episcopus conclusi .

✠ Æpelstan dux .

✠ Eadric dux .

✠ Æpelstan dux .

✠ Pulfgar dux .

✠ Ealhhelm dux .

✠ Apelmund dux .

✠ Ælfgar dux .

✠ Scule dux .

✠ Eadmund minister

✠ Ælfstan minister .

✠ Pulfric minister .

✠ Ælfsige minister .

✠ Pulfric minister

✠ Pulfisge minister .

✠ Beorhtsige minister .

✠ Æpelgeard minister .

✠ Æpelnoþ minister .

✠ Certis¹ vero causis et in certis temporibus unicuique prævidendum est ut tutelam defensionis præponat antequam machinatores retinacula fraudulenter insidiationis muscipulam illum et fraudaverint a fastigio recte et justæ tramitis studio quia iniquitatis adquiretores alienum lucrum sibi usurpative cum ambitione iniquitatis vendicare satagunt . Sed torpentes avaritiæ omni modo interdico . Ita ut meum donum corroboratum sit cum signaculo ✠ sanctæ crucis ✠ . etiam si quis alium antiquum librum in propatulo protulerit nec sibi nec aliis proficiat . Sed in sempiterno graphio deleatur et cum justis non scribatur nec audiatur .

Endorsed in a contemporary hand:—“ ✠ þis is þara tþentiga hida boc set Mearsætham þe Eadred cing gebocode Ospige his þegne on ece yrfe . ” ; and in one of the xiith century, “ Rex Eadredus dedit duas mansas id est duas hidas apud Mericham Oswic ministro suo . latine . ”

[A.] Brit. Mus., Cotton Charter, Augustus II.

68.

Brit. Mus., Add., pt. iii, pl. 12.

[K.] Kemble, *Od. Dipl.*, No. ccccxiii; from

[A.]

821. *Grant by King Eadred to the thegn Eadmund, of land, at Hanccan ham, or Hanham, near Bristol, co. Gloucester (?)*.
A.D. 947.

In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi .

Manifestum est cunctis quod omnia celestia et terrestria providencia Dei gubernantur que sollicitudo mortalis vitæ totis nisibus in carorum amicorumque amissione conqueritur ac defletur . Ideo certis adstipulacionibus mellita oracula divinæ clamacionis nos frequentivis ortacionibus suadet ut cum his fugitivis et sine dubio transitoriis possessiunculis jugiter mansura regna Dei suffragio adipiscenda sunt .

Quam ob causam ego EADREDUS rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistencium gubernator et rector cuidam fidei meo ministro vocitato nomine EDMUNDO pro ejus amabili obediencia ejusque placabili pecunia quam michi in suæ devocionis obsequio detulit . III . mansas agelluli ei libenter largiendo donavi in illo loco ubi jamdudum solicole illius regionis nomen imposue-

¹ This paragraph, omitted by K., is on the back of the charter. It is evidently an insertion for the text, probably after “festinanter pervenerit”.

runt ÆT HANECAN HAMME¹ quatinus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat quamdiu istius caducis seculi vitam tenere presumet. Et post se cuicunque voluerit ceu corroboravimus perenniter heredi derelinquet ceu supradiximus in eternam hereditatem. Sit autem predictum rus liber ab omni mundiali obstaculo cum omnibus ad se rite pertinentibus campis pascuis pratis silvis excepto communi labore expedicione pontis arcisve constructione.

Si quis autem quod non optamus hanc nostram diffinicionem elacionis habitu incedens infringere temptaverit perpessus sit gelidis glaciaram flatibus et pennino exercitu malignorum spirituum nisi prius inriguis penitencie gemitibus et pura emendacione emendaverit.

Isque terminibus predicta terra circumgirata esse videtur. *Pis syndon þara þreora hida landgemæra . to pest hanecan hamme 7 to glindlea . Ærest of þære landriðe andlang rode oð gænes riþe spa pest . iammor . be nidde pearde more oð mæres hammes gemæra spa norð . be middan fænne oð gifrecis hammes gemæra spa to horsiges gemæro þanan in to ðone land fleot 7 an sealtearn piþ pelenes ea be norþan land fleote .*

Acta est hæc prefata donacio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXLVII . Indictione . v .

✠ Ego Eadredus rex Anglorum prefatam donacionem sub sigillo sanctæ crucis indeclinabiliter consensi atque roboravi .

✠ Ego Eadgifu ejusdem regis mater cum sigillo sanctæ crucis confirmavi .

✠ Ego Odda Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus ejusdem regis principatum et benevolenciam cum sigillo sanctæ crucis conclusi .

✠ Ego Peodred Lundoniensis ecclesiæ episcopus corroboravi .

✠ Ego Ælfheah Pintaniensis ecclesiæ episcopus testudinem sanctæ crucis subscripsi et confirmavi .

✠ Ego Cenpald episcopus predictum donum consensi .

✠ Ego Ælfric episcopus consignavi .

✠ Ego Æthelgar episcopus roboravi .

✠ Ego Ælfred episcopus confirmavi .

✠ Ego Þulfsige episcopus consensi .

✠ Æpelstan dux .

✠ Ealhhelm dux .

✠ Ego Eadric dux .

✠ Athelmund dux .

✠ Ego Æthelstan dux .

✠ Ælfgar dux .

✠ Ego Þulfgar dux .

✠ Elfstan minister .

¹ See No. 822.

✠ Pulfric minister .	✠ Æpelnoð minister .
✠ Ælfsige minister .	✠ Æpelgeard minister .
✠ Pulfric minister .	✠ Ælfheah minister .
✠ Ælfric minister .	✠ Ælfred minister .
✠ Æthelsige minister .	✠ Æpered minister .

[A.] The large *Liber Albus* (Dean and Chapter of Wells), f. 288v. (Kindly communicated by F. H. Dickinson, Esq.)

822. *Abbreviated form of No. 821.* A.D. 947.

ÞIS IS ÞARA ÞREORA HIDA BOC ÆT ÞEST HACANAN HAMME 7 ÆT GLIND-
LEA ÞA EADRED CYNG GEBOGADE EADMUND HIS ÞEGENE EN
ECCE YRFE .

In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi . Manifestum est, etc.¹

Ego EADREDUS . rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu existentiumgubernator et rector , cuidam fideli meo ministro vocitato nomine EADMUNDO , pro amabili obedientia ejusque placabili pecunia quam mihi in sue devotionis obsequio detulit , 3 . mansas agelli ei libenter largiendo donavi in illo loco 'ubi jam dudum² solicole regionis nomine dederunt ÆT HANECAN HAMME³, illi et post se cuicumque voluerint inperpetuum ab omni mundiali obstaculo liberam Excepto communis expeditionis labore et pontis vel arcis constructione .

Si quis autem quod non optamus , hanc nostram definitionem elationis habitu incedens infringere tentaverit perpeassus sit geleidis glaciary⁴ flatibus et pennino⁵ exercitu malignorum spirituum , nisi prius inriguis penitentie gemitibus et pura emendatione emendaverit .

Þis sindon þara þreora hida . . . . . spa pest iammor be midpear . . . . . oð meres hammes gemera spa norð be middan sænne⁶ oð gif . . . . . hammes gemæra spa to horiges gemæro þanan into ðone land fle . . . . . 7 an sealtearn pið pefenes ea be norðan land fleet .

Acta est hec donatio anno ab incarnatione 947 :

- ✠ Ego Eadredus Rex Anglorum hanc donationem sub sigillo sancte crucis indeclinabiliter roboravi .
- ✠ Ego Eadgifu ejusdem regis mater confirmavi .
- ✠ Ego Odo Dorobernensis episcopus .
- ✠ Ego Theodred Lundoniensis episcopus .
- ✠ Ego Elfheah Wintaniensis episcopus .

¹ Sic, MS. Cf. No. 821.

² 'ubi Ponn Semarham dudum, K. !

³ See No. 821.

⁴ Glacierum, K.

⁵ Pernici, K.

✠ Ego Cenwalde episcopus .	✠ Eadric dux .
Ælfric episcopus .	Æthelstane dux .
Æthelgar episcopus .	Pulfgar dux .
Ælfred episcopus .	Eathelme dux .
Wulfgar episcopus .	Athelmund dux .
✠ Æthelstan dux .	Ælfgar dux .

[A.] Brit. Mus., Cotton MS., Vitellius E. v, f. 123b. (Late paper copy.)

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxcvi; from [A.] Boundaries in vol. III, p. 428.

823. *Wlfric to Christ Church, Canterbury, of land at Peccinges, or Patching, co. Sussex. A.D. 947.*

PETTINGES¹.

[✠ A]nno dominice incarnationis . DCCCCXLVII. Ego WLFRICUS² annuente³ . consenciente⁴ . ⁊ presente domino meo Rege Eadredo matreque⁵ ejus regina Eadgina⁶ . Odone⁷ quoque archiepiscopo Dorobernie⁸ . Wlstano etiam archiepiscopo Eborace⁹ . multisque aliis episcopis . ducibus . Anglie coram positis concessi ecclesie Christi in DOROBERNIA terram juris mei nomine . PETTINGES⁹ in Suthsexa . quam prefatus Rex Eadredus¹⁰ michi dedit in perpetuam . hereditatem . cum libro ejusdem terre . liberam ab omni seculari servicio . Exceptis . expedicione¹¹ pontis . ⁊ arcis¹² constructione .

Si quis hanc meam donacionem¹³ violare presumpserit : post mortem raptus a Tartareis ministris in flamigera¹⁴ domo . pestifera¹⁵ mortis¹⁶ concludetur .

[A.] MS. Lambeth, 1212, f. 323.

[B.] MS. Ch. Chr. Cantuar., B. 2 A., f. 328.

[C.] *Ibid.*, B. 4 C., f. 325.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxciv; from [B.]

[M.] Hardy's MSS. in Record Office; from [C.]

824. *Grant for life by King Eddred to the Mass-priest Edulf, of land in Leghford, or Leckford Abbas, co. Southampton. A.D. 947.*

PRIVILEGIUM DE LEGHFORD , CONCESSUM A REGE EDREDO , ANNO PRIMO REGNI SUI .

In nomine Dei et Domini nostri Jesu Christi veri Redemptoris mundi . Omnipotens factor atque monarchus dispensator quad-

¹ Rubric only in A.

² Wluricus, H.

³ Et sentiente, K. H.

⁴ Eadredque, K.; -redoque, H.

⁵ Edius, K.

⁶ -ne, K.; Oddone, H.

⁷ -nensi, H.

⁸ Wlstano . . Eborace, omitted, H.

⁹ Peccinges, K. H.

¹⁰ -red, H.

¹¹ Expensis, K.

¹² Et, added, K.

¹³ Do. me, K. H.

¹⁴ Flammig, K.; flammige, H.

¹⁵ fern, H.

¹⁶ Morte, K.

rifidi autem sceptræ cosmi visibilis liberum arbitrium sibi tradens, humanæ tantum creaturæ disponere pie ac misericorditer concessit. Ita ut coelestis gerarchus diversis gradibus suæ largitatis largifluam donationem late distribuit, regibus, episcopis, principibus, abbatibus, præpositis quatenus unusquisque in suo ordine pro terreno lucro sibi commisso talento in die examinationis duplicatum negotium, nulla obtinente segnitia, repræsentat. Nam ego EDREDUS rex, in mei præcordii penetrabilibus volutans expertus sum, quod mercedem æternæ beatitudinis recepturus sim si cunctis velle Dei subjicientibus favere non recusabo, ut veritas mellita suæ orationis oracula protulit dicens, "Date¹ et dabitur vobis".

Quapropter ego EDDREDUS, rex Anglorum cæterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector, uni venerabili sacerdoti, nomine EDULFO, cui memet ipsum in suis sacris orationibus commendo, x. mansas tribuo in loco qui dicitur LEGHFORD; eo pacto ut habeat ac possideat quamdiu vivat. Cum autem universitatis viam adierit, Monasterio Monialium quod in Wyn-tonia urbe situm sit, v. tributarias mansas contradat; alias vero v. ad monasterium in quocumque ejus corpus sepulturæ traditum fuerit, cum mentis alacritate utrumque perpetualiter tribuat. Sit autem prædictum rus liberum ab omnia² mundali obstaculo, cum omnibus ad se rite pertinentibus, campis, pascuis, pratis, rivulis, excepto communi labore, expeditione, pontis arcisve coedificatione.

Si quis alium antiquum librum in propatulo protulerit, nec sibi nec aliis proficiat, sed in sempiterno graphio deleatur, et cum justis non scribatur nec audiatur. Si quis autem, quod non optamus, hanc nostram donationem infringere vel mutare saterit, horribiles inferni fuscæ valvas sentiat, atque terribiles dæmonum cohortes suis obtutibus indesinenter aspiciat, nisi prius hic digna satisfactione emendaverit poenitentia ante mortem.

Istis terminibus³ predicta terra circumdata est et girata, antiqui veraci assertione dixerunt:—

Dis synt þa landgemæro þe hyraþ to Leahtforda : ærest, of Leahtforda þæt up to þære dic; þæt þonane on gerihthe to haran grafan; þæt þonan on gerihthe to renget þorne, þonne, up to Heardulfes hlæpe; þonne suþ to þære holan dic benipan Pelnabyrig; þonne from þære dic to Ættanho, of Ættanho in þer lu⁴ on Terstan.

These ben the land-markys that longeth to Legford: Begyn at Legford, and so up to the dycbe, then forth-ryht to Haregrave; an than forth-ryht to a mark that ys

¹ Luc. vi, 38.² Sic, E.³ Terminis, E.⁴ Sic, in MS., for hlæp, E.

clepyd Sengthorne¹, up to Hardulfys lewe, than suth to the holw dyche benethe Welbrygge; and thanne from the dyche to Attenho, from Attenho a lowe in to Terstan.

Isti sunt termini terrarum pertinentium ad Legford : Imprimis, incipe apud Legford, sic ascendendo quousque perveniatur ad fossam albam, tunc recte quousque perveniatur ad Haregrave; et ex tunc recte procedendo ad limitem vocatum Sengthorne, ascendendo ad limitem nuncupatum Hardulfys lewe; ac tunc ex Austro ad illam concavam fossam, quæ jacet inferius Welbrygge, et tunc ab illa fovea ad terminum vocatum Attenhe, ab illo termino inferius procedendo recte in Terstan.

Acta est hæc præfata donatio, anno ab incarnatione Domini nostri Jesu Christi DCCCXLVII. Indictione v.

- ✠ Ego Edredus Rex Anglorum præfatam donationem sub sigillo sanctæ crucis ✠ indeclinabiliter consensi atque roboravi.
- ✠ Ego Eadgifu ejusdem regis mater cum signaculo sanctæ crucis ✠ confirmavi.
- ✠ Ego Oda Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus ejusdem regis principatum et benevolentiam cum sigillo sanctæ crucis ✠ conclusi.
- ✠ Ego Wulfstanus archons divinæ servitutis officio mancipatus Eboracæ civitatis archiepiscopus sigillum sanctæ crucis ✠ impressi.
- ✠ Ego Theodred Londoniensis ecclesiæ episcopus corroboraui.
- ✠ Ego Ælfheah Wyntoniensis ecclesiæ episcopus testimonium sanctæ crucis ✠ subscripsi et confirmavi.
- ✠ Ego Cenwald episcopus consensi.
- ✠ Ego Ælfric episcopus consignavi.
- ✠ Ego Æthelgar episcopus confirmavi.
- ✠ Ego Ælfred episcopus corroboraui.
- ✠ Ego Wulfsyge episcopus conclusi.
- ✠ Ego Æthelstan dux.
- ✠ Ego Eadric dux.
- ✠ Ego Æthelstan dux.
- ✠ Ego Wulfgar dux.
- ✠ Ego Ealhhelm dux.
- ✠ Ego Athelmund dux.
- ✠ Ego Ælfgar dux.
- ✠ Eadmund minister.
- ✠ Ælfstan minister.
- ✠ Wlfric minister.
- ✠ Ælfsige minister.
- ✠ Wlfric minister.
- ✠ Æthelgeard minister.
- ✠ Æthelnoth minister.
- ✠ Bexrhtwold² minister.
- ✠ Ælfric minister.
- ✠ Ælfred minister.

[A.] *Liber de Hyde* [E.], ed. Edwards (Rolls Ser.), p. 161.

¹ Sic, in MS., E.

² Sic, E.

825. *Grant by the Mass-priest Eadulf to Newminster, Winchester, &c., of the land at Leghford, mentioned in No. 824.*

DONATIO EDULFI SACERDOTIS , DE QUINQUE MANSIS APUD LEGFORD ,
IN NOVUM MONASTERIUM WYNTONLÆ .

Ic EADULF , mæsse preost of þysse stopan æt LEAHTFORD , an on NIPAN MINISTRE on Þintanceaster fifan stopan on LEAHTFORD , þær min lic¹ to rest , aftir minan dægan ; and oðara fifan stopan æt Leahtford on nunan ministre on Þintanceaster , eal spa freoge spa Eadred cing me gifan habbaþ , and is geþritan on cining Eadredes geþrite ; and seo pæron gepitenesse is foran alisnesse² minra saple .

[A.] *Liber de Hyde* [E.], ed. Edwards (Rolls Ser.), p. 166.

---

826. *Old English form of No. 825.*

I EDULF , prest of the ten dwellynplacys at LEGFORD , graunt fyve of them in to the NEWE MONASTERY of Wynchester , where me lykyth my bodi for to rest , aftyr my day . And other fyve I graunt to the Monastery of Nunnys at Wynchester . Al so fre as kyng Edryd me hath gyve , and as hyt ys write in Edredys kyngys wrytynge , for the relevyng of my sowle .

[A.] *Liber de Hyde*, ed. Edwards (Rolls Ser.), p. 166.

---

827. *Latin form of No. 825.*

Ego EDULPHUS sacerdos de decem mansis apud LEGFORD , do quinque ex ipsis NOVO MONASTERIO WYNTONLÆ , ubi volo post obitum meum quod corpus meum diem futuræ resurrectionis expectet . Et alias quinque mansas do Monasterio Monialum in urbe Wentana , ita libere sicut Edredus rex mihi contradidit , et scriptum est in scripto inde confecto Edredi regis , pro animæ meæ relevio .

[A.] *Liber de Hyde*, ed. Edwards (Rolls Ser.), p. 166.

¹ MS. inserts minan licomam, E.

² MS. inserts of, E.

828. *Grant by King Eadred to the Earl Edrig, or Edric, of land at Aysshedoune, or Ashdown, now in Ashbury, co. Berks, near Ramsbury, co. Wilts. A.D. 947. With note of later grant by Edric to Glastonbury Abbey.*

CARTA EDREDI REGIS FACTA EDRICO COMITI SUO DE AYSSHEDOUNE .

Regnante imperpetuo domino nostro Jhesu Christo manifestum est cunctis quod omnia celestia et terestria¹ providencia Dei gubernantur que sollicitudo mortalis vite totis nisibus in carorum amicorumque amissione conqueritur ac defietur ideo certis ad stipulacionibus mellita oracula diem clamacionis nos frequentantivis¹ ortacionibus suadet ut cum hiis fugitivis et sine dubio transitoriis possessiunculis jugiter mansura Regna Dei suffragio adipiscenda sunt .

Quamobrem Ego EDREDUS Rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistencium gubernator et rector cuidam meo fideli Comiti vecitato nomine . EDRICO² ob illius amabile obsequium eisque¹ placabili fidelitate . viginti . mansas ei libenter largiendo concedens perdonabo illic ubi vulgus prisca relacione vocitat . AT AYSSHEDOUNE . quatenus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat dum hujus labentis evi cursum transeat illesus atque vitalis spiritus in corruptibile carne inereat¹ et post se cui-cumque voluerit perhenniter heredi derelinquat sicuti prediximus . Sit hoc predictum rus liber ab omni mundiali obstaculo cum omnibus que ad ipsum locum pertinere dinoscuntur tam in magnis quam in modicis rebus Campis . Paschuis . Pratis . silvis . excepto istis tribus expedicione pontis arcisve coedificacione .

Si que¹ denique michi non optanti hanc libertatis cartam livore depressi violare satagerint agminibus tetri caliginis lapsi vocem audiant examinacionis dieni arbitris sibi dicentis " Discedite³ a me maledicti in ignem eternum" ubi cum demonibus ferreis sartaginibus crudeli torqueantur in pena si non ante mortem digna hoc emendaverint penitencia .

Istis terminibus predicta terra circumgirata videtur .

Erest of buckanstickie west on buckanmere to þan ruancrounde
le þaron middeward burnestowe to þan stone . þanen west ende lang
smaleweies on þare croundel bi este þa ertheburgh and so north on
rigt to hordenestone þanen to elden berwe and soa endelang diche
north to þan white stone þanen to þan Stanberwe yate⁴ þanen to þe
litel berwe þanen ende langmeres to middel dich þanen north to

¹ Sic, MS.

² Eadric, K.

³ Matt. xrv, 41.

⁴ Here, K.

riȝt weie to þan ston on mid riȝt weies and soa to loppancombe ouerward þar forth end lang furch on riȝte to merewelle endlang-stremes to folanruwers ouer þan ridde to þan stone whit oute þar irwelonde þar forth to þan beche þanen of piwannere¹ on lippanstibbe þar on kingesdich end land dich to melanbroke of milanbrok on lortanbroke² þanen on lortanberwe so vp endlang furtȝ to mereberwe þanen out to þan widen yate of þan gate to þan horeston ford to rammesburi yate of rammesburi so forth ende lang weies to buckansticke .

Acta est hec prefata donacio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Cristi . D . C . C . C . C . quadragesimo septimo .

✠ Ego Eddredus rex Anglorum prefatam donacionem sub sigillo sancte crucis indeclinabiliter consensi atque roboravi .

✠ Ego Oda Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donacionem et benevolenciam cum sigillo sancte crucis conclusi cum multis aliis .

Postea³ prefatus Edricus memoratum manerium quod nunc vocatur **ATSEKSBURY** cum omnibus pertinenciis suis adeo plene et libere sicut prefatus rex illud sibi donaverat dedit sancto **DUNSTANO** tunc abbati Glastonie ejusdemque loci conventui ac monasterio Glastonie imperpetuum possidendum offerens cartam presentem cum jure manerii .

[A.] Bodl. Libr., Wood MS., i. 345. (Kindly copied by Mr. G. Parker.)
[H.] Hardy's MSS. in Record Office.

[D.] Dugdale, *Mss. Angl.*, vol. i, p. 61. (Very incorrect.)
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxv; from [A.] Boundaries in vol. vi, p. 252.

829. *Grant by King Eddred to the thegn Wulfric, of land at Idmeston, or Idmiston, co. Wilts; or Idstone in Ashbury, co. Berks (f). A.D. 947.*

CARTA EDREDI REGIS FACTA WULFRICO MINISTRO SUO DE IDEMESTONE .

Regnante imperpetuum domino nostro Jhesu Christo . Mundi hujus labentibus properanter temporibus regnaque functi cum regibus velocissimo transeuntibus cursu licet stare firmiter a priori statu cito labi nullo sapiente ignotum est et Gaudia hic fallentis vite quaciuntur ac dissipantur .

Quapropter Ego **EDDREDUS** rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistencium gubernator et rector cuidam meo

¹ Piwamere, H.

² Panen of piwannere . . . lortanbroke, omitted, K.

³ This paragraph omitted, K.

fideli ministro vocitato nomine WULFRICO devocionis ejus solercia ejusdemque placatus obsequio dignatus sum impartire quinque mansas in illo loco ubi jamdudum solicole illius regionis nomen imposuerunt AT IDEMESTONE tali autem tenore hoc prefate munificencie munus tradendo concessi ut possideat et firmiter teneat usque ad ultimum cursum vite sue cum omnibus utensilibus que Deus celorum in ipso telluris gramine creavit tam in notis causis quam ignotis in modicis et in magnis campis paschuis pratis silvis donans donabo libertatem . Et postquam humani generis fragilitatem deseruerit et ad desiderabilem jocunditatis viam per gratiam superni judicis adierit succedencium sibi cuicumque placuerit eternaliter derelinquat seu superius prenotavi . Sit hoc predictum Rus liber ab omni fiscali tributo seculariumque servitutum exanatum sine expedicione et pontis arcisve instructione . precipioque in nomine Dei summi tam nobis viventibus quam eciam qui cristianitatis nomine et diem agnicionis fidei censentur hujus libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam presumat .

Quisquis benivola mente meam donacionem amplificare satagerit in hoc presenti seculo vitam illius prospera feliciter longiturne vite gaudia teneat . Si quis hoc propria temeritate violenter invadere presumpserit sciat se proculdubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque rationem redditurum nisi prius digna satisfactione emendare maluerit .

Acta est hec prefata donacio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DC . C . C . C . XLVII .

✠ Ego Eddredus rex Anglorum prefatam donacionem sub sigillo sancte crucis indeclinabiliter roboravi .

✠ Ego¹ Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis principatum et benevolenciam cum sigillo sancte crucis conclusi cum multis aliis .

[A.] Bodl. Libr., WoodjMS. i, f. 233b.
[D.] Dugdale, *Mes. Angl.*, vol. i, p. 82.

[K.] Kemble, *Ord. Dipl.*, No. CCCXVII; from
[A.]

830. *Grant by King Eadred to the thegn Æthelgeard, of land at Brightwell, in the district of the Gewisi, co. Oxon. A.D. 947.*

ÐIS IS ȝARA . X . HIDÆ BOC AT BEORHTANȝYLLE ȝE ÆDRED CING
GEBOCODE ÆȝELȝEARDE HIS ȝEGNE ON ECE YRFÆ .

✠ In nomine Dei summi . Subtilissima mentis certatione Deum quem diligimus et credimus intima mentis affectione timeamus et

¹ Name omitted, MS.; Oda, added, K.

amemus . quia agonista sanctæ predicationis ortator talem protulit sententiam dicens , " Omnia¹ nuda et aperta sunt coram oculis Dei " et a luce prima usque conticinium uniuscujusque actus prospicit . Ideo ego EADREDUS rex Anglorum cæterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector . cuidam meo fideli ministro ac militi qui in suæ voluntatis ac devotionis obsequio fatendo ac implendo paratus ac promptus fuit . Et ab incunabilis suæ infantilitatis non fortuitu sed voluntate parentum nomen accepit . ÆPELGEARD . dapsili deditione quandam partem ruris libenter dedi . ubi jamdudum incolæ prolatum nomen latialiter *declaratam fontem* indiderunt . nunc vero verbi gratia Gewisorum more . BEORHTANWILLE . magnitudo autem illius terre , juxta estimationem circa eundem locum degentium tanta esse assertur² quantum bīs quinas mansarum spacium equa demensione censure trucionationis fore cernitur ; habeat ac possideat prefatam dapsilem donationem quamdiu vitalis flatus carnem mundana fragilitate corruptam aluerit . Cum autem dies dissolutionis suæ advenerit , quo de corruptibili vita ad incorruptibilem beatitudinem migraverit ! Cui³ sibi libet heredi sine ullo obstaculo derelinquat in æternam hereditatem . Sit autem predictum rūs liber'um' cum omnibus quæ ad ipsum locum pertinere dinoscuntur . tam in magnis quam in modicis rebus . Campis . Pascuis . Pratis . Silvis . dirivativis cursibus aquarum . excepto istis tribus . expeditione pontis . arcisvæ constructione .

Hanc vero meam donationem quod opto absit a fidelium mentibus , minuentibus atque frangentibus . fiat pars eorum cum illis de quibus é contra fatur . " Discedite⁴ à me maligni in ignem æternum qui paratus est Sathane et satellibus⁵ ejus " : nisi prius digna Deo pœnitentia veniam legali satisfactione emendent .

Istis terminibus⁶ predicta terra circumgyrata esse videtur .

Dis synt þa land gé mæro tó Beorhtan pille . þara . x . hida . Ærest of þam more be pestán þám túne . on þa dic . pest and lang Díc of þa hæþenan byrigelsas þonne east and lang þan an heafdan ón anne litelne þörn . þonon east 7 hpon suð on ge rihte to þam pege to gafær bæce ; þo' nord be þam and heafdan óf þa láce 7lang lace út on temæse⁸ óf midne stréam 7lang ea óf ða ealda stræt and lang stræte on þone ford of þam forde pest and lang mores of þæt man ær on feng .

Acta est hæc prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XLVII . Indictione . v .

¹ Hebr. iv, 12.

² Assertur, K.

³ Qui, K.

⁴ Matt. xxv, 41

⁵ Satellitibus, K.

⁶ -nis, K.

⁷ þonon, K.

⁸ Temæse, MS.

Ego Eadredus Rex Anglorum prefatam donationem sub sigillo sanctæ crucis indeclinabiliter consensi atque roboravi.

Ego Eadgifu Ejusdem regis mater cum sigillo sanctæ crucis confirmavi.

Ego Oda Dorobornensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis principatum et benivolentiam sub sigillo sanctæ crucis conclusi.

Ego Pulfstanus. Archons divinæ servitutis officio mancipatus Eborace civitatis archiepiscopus sigillum sanctæ crucis impressi.

Ego Peodred Lundoniensis æcclesiæ episcopus corroboravi.

Ego Ælfheah Wintoniensis æcclesiæ episcopus testudinem sanctæ crucis subscripsi et confirmavi.

Ego Cenpald episcopus consensi.

Ego Ælfric episcopus consignavi.

Ego Æpelgar episcopus corroboravi.

Ego Ælfred episcopus confirmavi.

Ego Pulfsize episcopus conclusi.

Ego Æpelstan Dux.

Ego Eadric Dux.

Ego Pulfric minister.

Ego Æpelstan Dux.

Ego Ælfsige minister.

Ego Ealhelm Dux.

Ego Pulfric minister.

Ego Apelmund Dux.

Ego Alfric minister.

Ego Ælfgar Dux.

Ego Æpelnod minister.

Ego Eadmund minister.

Ego Ælfred minister.

Ego Ælfstan minister.

Ego Æpelsige minister.

[A.] Add. MS. 15,360, f. 47b.

[K.] Kemble, *Ord. Dipl.*, No. xciv; from [A.]

831. *Grant by King Eadred to the Cathedral Church at Winchester, of land at Taunton, co. Somerset. A.D. 947.*

ÞIS IS ÞÆS LANDES BOC AT TANTUNE ÐE EADRED CING EDNIPON
GÆBOCODE SANCTÆ TRINITATÆ 7 SANCTÆ PETRÆ 7 PAULÆ
INTO EALDAN MYNSTRÆ.

In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi. Subtilissima mentis certamine deum Quem diligimus et credimus intima mentis affectione timeamus et amemus. quia psalmista,

Qui quondam Solimis¹ regnabat dives in arvis

conquerelando ac lamentabili voce ita protulit dicens. "The-

¹ Altered to *avllimis*, MS.; *Sallimis*, K.; but cf. p. 2.

saurizat¹ et ignorat cui congregat ea". eo quod interdum² optatis et sepius exosis relinquitur . quod prius homo per ambitionem seculi concupivit . Tamen miserationis omnipotentis Dei largitate caducis opibus æternæ celestis vitæ premia mercari queamus .

Quapropter ego EADREDUS , rex Anglorum . cæterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector . sanctæ Dei æcclesiæ Wentana civitatæ locatæ . ac beato Petro apostolorum principi . ejusque cõapostolo Paulo dicatæ . ÆLFHEAGO . ejusdem sedis pontifice . impetrante uti . Fryðgyð regina penæ in exordio christianæ religionis reverende Trinitatis . ejusque prenominationis apostolis devota menta concesserat . ac Aðelpulf rex augmentando amplificaverat . Itidemque Eadward rex novis litterarum apicibus iterum restauraverat . cum isdem territoriis quas Aðelwlf rex hereditaria carta conscribi jusserat . c . scilicet ac . xxx . quantitatem manentium continentem loco celebri qui . TANTUN . nominatur æterna restituendolargitussum hereditate . Prefato siquidem regi . Eadwardo . LX . telluris manse quattuor locorum partibus disperse . sicut ipsius territorii cartula quam prefatus rex edere jussit liquido testatur á quodam episcopo . Denewlfo . videlicet pro ejusdem telluris libertate concesse sunt . Maneat igitur meum hoc immobile donum æterna libertate jocundum cum omnibus quæ rite ad predicta loca pertinere dinoscuntur . Campis . Pascuis . Pratis . excepto communi labore expeditione pontis arcisvæ constructione .

Si qui denique michi non optanti hanc libertatis cartam livore depressi violare satagerint . agminibus tetre caliginis lapsi vocem audiant examinationis die arbitris sibi dicentis . " Discedite³ á me maledicti in ignem æternum" . ubi cum demonibus ferreis sartaginibus crudeli torqueantur in pœna , si non ante mortem digna hoc emendaverint pœnitentia .

Acta est hæc prefata donatio . Anno dominicæ Incarnationis . DCCCC . XLVII . Indictione . v^a .

Ego Eaðredus Rex Anglorum prefatam donationem sub sigillo sanctæ crucis indeclinabiliter consensi atque roboravi .

Ego Eaðgyfu . ejusdem regis mater . cum sigillo sanctæ crucis confirmavi .

Ego Oda Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis principatum et benivolentiam cum sigillo sanctæ crucis conclusi .

¹ Psalm. xxxix, 6.

² [non], added, K.

³ Matt. xxv, 41.

Ego Pulfstanus archons divinæ servitutis officio mancipatus
Eboracæ civitatis archiepiscopus . sigillum sanctæ
crucis impressi .

Ego Peodred Landoniensis æcclesiæ episcopus conclusi .

Ego Ælfheah Wintoniensis æcclesiæ episcopus testudinem
sanctæ Crucis subscripsi et confirmavi .

Ego Cenvvald . episcopus predictum donum consensi .

Ego Ælfric episcopus consignavi .

Ego Æðelgar episcopus roboravi .

Ego Ælfred episcopus conclusi .

Ego Æðelstan dux .

✓ Ego Eadric dux .

✓ Ego Æðelstan dux .

Ego Pulfgar dux .

Ego Æþelmund dux .

Ego Ealhhelm¹ dux .

Ego Ælfstan minister .

Ego Eadmund minister .

Ego Wlfric minister .

Ego Ælfric minister .

Ego Pulfric minister .

Ego Ælfsige minister .

Ego Ælfsige minister .

Ego Æðelnoð minister .

Ego Ælfred minister .

Ego Ælfheah minister .

Ego Eðereð minister .

[A.] Add. MS. 15,350, f. 236.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. 10277; from [A.]

832. *Grant by King Eadred to his "homo" Elfsi, of land at Eblesburn, or Ebbesbourne, co. Wilts. A.D. 947.*

PIS IS þARA . V . HYDA BOC ÆT EBLESBURNAN þE EADRED CYNG
GEBOCODE ELFSIGE ON ECÆ YRFÆ .

Regnante imperpetuum domino nostro Jhesu Christo . Omnia
quæ cernuntur et in quibus mortalium titubans versatur . fragilitas
evanescentis simillima nebule sunt vaporis . et indelabili gazarum
lucro firma stabilisque stellati polorum felicitas culminis est mer-
canda .

Quapropter divina suffragante gratiarum largitate . ego EADRE-
DUS . rex Anglorum cæterarumque persistentium circumquaque
gentium Deo omnipotenti michi quæ teneo cuncta referenti . par-
tem ruris hoc est . V . mansas in loco qui dicitur . ET EBLESBURNAN .
meo fideli homini vocitato nomine . ELFSIGE . perpetua largitus sum
hereditate . quatinus ipse vita comite hilariter possideat . et post
se cuicumque voluerit heredi derelinquat . maneat igitur meum
hoc immobile donum æterna libertate cum universis quæ pertinent
sibi .

¹ Ealhhelm, K.

Si quis vero contra hanc munificentiam tyrannica potestate inflatus temptare voluerit : Sciat se obstaculum ire Dei incurrere . et in ultimo examine coram Christo et angelis ejus rationem reddere .

His autem limitibus prefatum rūs undique circumgirari videtur .

Ærest on bican brige and lang dīc on þone here pað . of ðan her paþe uppan beor dune on þes uferan hlīnces pest ende . of ðan hlīnce on þa ðri beorgas æt þere dune . of ðan beorgan and langan þes smalan paþes on rugan beorh . of þan beorge and lang herpaþes fornan gean menandene . on sceapacumb . of sceapacumbe . on land sceara geat . of land sceara geate . on ludan beorh . of ludan beorge on eblesburnan .

Scripta est autem hæc scedula . Anno ab incarnatione domini . D. CCCC. XL. VII. Hīs testibus consentientibus .

Ego Eadredus . Rex Anglorum prefatam donationem sub sigillo sanctæ crucis confirmavi .

Ego Oda archiepiscopus conclusi .

Ego Peodred episcopus roboravi .

Ego Ælfheah speculator consensi .

Ego Cenpald presul corroboravi .

Ego Elfric antistes subscripsi .

Ego Æpelgar episcopus annui .

Ego Ædelstan dux . Ego Eadmund minister .

✓ Ego Eadrich dux . Ego Ælfstan minister .

✓ Ego Ædelstan dux . Ego Pulfric minister .

Ego Ealhhelm dux . Ego Ælsige minister .

Ego Epelmund dux . Ego Æpelgeard minister .

Ego Elfgar dux . Ego Pigferd minister .

Sit autem predictum rus omni terrenæ servitutis jugo liberum . tribus exceptis rata videlicet expeditione . pontis . arcisvæ restauratione .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,360, f. 179.

Omitted by Kemble.

833. *Grant by King Eadred to the thegn Wulfric, of land at Denecsworth, or Denchworth, co. Berks. A.D. 947.*

CARTA DE DENCHESWEPÆ.

In nomine Dei ꝛ domini nostri Jhesu Christi veri redemptoris mundi . Anno vero dominice incarnationis . DCCC. XL. VII. ego EADREDUS omnireantis disponente clementia Angligenarum omniumque gentium undique secus habitantium rex primo anno imperii

mei divina Dei gratia suadente quod cogitarem quam mirabiliter ꝥ quam subtiliter supernus rector celestia et terrestria firme rationis serie gubernat atque custodit quia profuturum esse judicamus ea que communi tractu ꝥ salubri consilio definiuntur ut quidam sapiens exhortando ammonuit dicens . "Omnia¹ cum consilio fac ꝥ post factum non penitebis". Iccirco minime in oblivione habui quod parvam partem potestatis mei meorum episcoporum testimonio ceterarumque fidelium adstipulatione hilariter perpetua libertate donavi . v. mansas cuidam militi vocitato nomine . *PULFRIC* . in illo loco ubi ruriculi² appellativo usu ludibundisque vocabulis nomen indiderunt *ÆT DENCESPURPE* . pro illius amore qui dixit : "Date³ et dabitur vobis" . Quatenus ille bene perfruat ac perpetualiter possideat quamdiu istius caducis seculi vitam tenere presumet . ꝥ postquam universitatis viam adierit cuicumque voluerit heredi derelinquat sicuti prediximus in eternam⁴ haereditatem . Sit autem predictum⁵ rus liberum ab omni mundiali obstaculo eum omnibus ad se rite pertinentibus . campis . pascuis . pratis . silvis . excepto istis tribus expeditione pontis . arcisve constructione .

In cunctis vero successoribus hoc jus donationis augendo quicumque amplificare satagerint augeat amplifcetque cunctiparens genitor . in hoc presenti seculo vitam illorum ꝥ inter celibes beati felicesque sine fine in eterna doxa letentur . si quis autem propria temeritate violenter invadere presumpserit . Sciat se proculdubio ante tribunal districti iudicis titubantem trenebundumque rationem redditurum . nisi prius digna satisfactione emendare maluerit .

*Metc.*⁶ Istis terminis predicta terra circumgirata esse videtur . þis sind þa landgemæra sæt denicespurpe . aerest on cillaripe pest on muttic on þa dic on ordulfes gemære to ceapan hlæpe⁶ ȝlang dic on landbroc ȝlang broces to þan norðran dencespurpe⁷ . þonne⁸ east rihte eft to⁹ cillan Riþe ; þonne þær suð þær pe ær onfengon þone¹⁰ licgað þær þa þreo hida on þan¹¹ norðran dencespurpe⁷ undælede .

✠ Ego Eadredus rex Anglorum prefatam donationem sub sigillo sancte crucis indeclinabiliter consensi . atque roboravi¹² .

✠ Ego Eadgifu ejusdem regis mater predictum donum cum sigillo sancte crucis confirmavi .

✠ Ego Oda Doroberenis¹³ ecclesie archiepiscopus ejusdem regis principatum et benivolentiam cum sigillo sancte crucis conclusi .

¹ Ecclus. xxxii, 20.² -colae, K.³ Luc. vi, 38.⁴ Act., K.⁵ *Metc* Deneceswite . v. mansarum sunt hæc, B.⁶ Hlepe, B.⁷ Deneces-

pyrre, B.

⁸ þonne, B.⁹ On, B.¹⁰ þonne, B.¹¹ þam, B.¹² At. rob., omitted, K.¹³ -bera-, K.

- ✠ Ego Pulfstanus archons divine servitutis officio man-
cipatus Eborace civitatis archiepiscopus sigillum
sancte crucis impressi.
- ✠ Ego Podred Lundoniensis ecclesie episcopus corro-
boravi.
- ✠ Ego Ælfheah Pintoniensis ecclesie episcopus testudinem
sancte crucis subscripsi ⁊ confirmavi.
- ✠ Ego Cenpald episcopus consensi.
- ✠ Ego Ælfric episcopus consignavi.
- ✠ Ego Æpelgar episcopus confirmavi.
- ✠ Ego Ælfred episcopus corroboravi.
- ✠ Ego Pulfsize episcopus conclusi.
- ✠ Ego Æpelstan . dux conclusi .
✠ Ego Eadric	} dux consensi .	✠ Ego Eadmund	} minister consensi .
✠ Ego Æpelstan		✠ Ego Ælfstan	
✠ Ego Pulfgar		✠ Ego Pulfric	
✠ Ego Ealhelm		✠ Ego Ælfsize	
✠ Ego Æpelmund		✠ Ego Pulfric	
✠ Ego Ælfgar		✠ Ego Beorhtsize	
		✠ Ego Æpelgeard	
		✠ Ego Æpelnoð	

[A.] Cotton MS., Claudius B. vi, f. 364.

[B.] Cotton MS., Claudius C. ix, f. 197. (Bound-
aries only.)[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. xciviii; from

[A.]

[S.] *Chron. Angl.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 136.

834. *Grant by King Eadred to the Earl Eadric, of land at
Wassingatune, or Wasing, co. Berks. A.D. 947.*

CARTA DE PASINGETUNE .

In nomine sancte trinitatis quamvis decreta pontificum ⁊ verba
sacerdotum velut fundamenta montium in districtis ligaminibus
fixa sint tamen plerumque [per] tempestates et turbines secularium
rerum etiam religio sancte Dei ecclesie maculis reproborum dissi-
pabitur ac rumpitur. Idcirco incertum futurorum temporum statum
providentes posteris succedentibus profuturum esse decrevimus ut
ea que communi tractu salubri consilio definiuntur sertis litteralis
roborata confirmentur .

Quapropter ego . EADREDUS Rex Anglorum ceterarumque [gen-
tium] in circuitu persistentium gubernator et rector . cuidam mihi
fidelissimo comitique dilecto nomine . EADRICO . devotionis ejus
sollertia ejusdemque placatus obsequio dignatus sum impertire bis
denas mansas quod angelice¹ dicitur . *tpentig hida* . in illo loco

¹ See, MS.

ubi jamdudum solicole illius regionis nomen imposuerunt. **ÆT** PASSINGATUNE. Tali autem tenore hoc prefate munificentie munus tradendo concessi ut possideat ⁊ firmiter teneat usque ad ultimum cursum vite sue cum omnibus utensilibus que Deus celorum in ipso telluris gramine creavit. tam in notis causis ⁊ ignotis in modicis ⁊ in magnis. campis. pascuis. silvis. silvarum densitatibus. donans donabo libertatem. et postquam humani generis fragilitatem deserit¹ ⁊ ad desiderabilem jocunditatis viam per gratiam superni judicis adierit succedentium sibi cuicumque libuerit eternaliter derelinquat ceu superius prenotavi. Sit autem predictum rus liber² ab omni fiscali tributo seculariumque servitutum exinanitum sine expedicione et pontis arcisve instructione precipioque in nomine Dei summi tam nobis viventibus quam etiam qui christianitatis nomine et divine agnitionis fide censentur hujus libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam presumat.

Quisquis benivola mente meam donationem amplificare satagerit in hoc presenti seculo vitam illius prospera feliciter longiturne vite gaudia teneat. Si quis autem propria temeritate violenter invadere presumerit. Sciat se proculdubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque rationem redditurum nisi prius digna satisfactione emendare maluerit.

Metē de Wasinge tune. Istis terminis predicta terra circumgirata esse videtur. Dis syndon þa landgemaore to pasinga tune. Ærest on duhan lea of duhan lea on readan pylle. of readdan pylle to lydgeardes broge. of lidgeardes beorge to tatmonnes apoldre. of tatmonnes apoldre to deneburge hleape. of deneburge hleape to stan beorge. of stanbeorpe³ to hæpeburge hleape. of þam hlæpe to here grafe of here grafe to tþam beorgum. of tþam beorgum to hremnes dune. of heremnes dune to bidan holte. of bidan holte þæt to pigan campe. of pigan campe to bennan beorge. of þam beorge to blæccan pole. of þam pole to þære apuldre þonne to dunan heafde. þæt to hunes cnolle. þonne eft on duhanlea.

Dis synt þa den þe þær to ge byrigeaþ. pynburgespær ⁊ þreo crochyrsta ⁊ horsham ⁊ yffeles leah ⁊ hæslpic ⁊ gatapic ⁊ ridan fald ⁊ scacalpic ⁊ hundsæding fald.

Acta est hec prefata donatio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi. DC. CCC. XL. VII. indictione. Quinta. ⁊

✠ Ego Eadredus Rex Anglorum prefatam donationem sub sigillo sancte crucis indeclinabiliter consensi atque roboravi.

¹ Deseruerit, K.² -rum, K.³ -ge, K.

- ✠ Ego Eadgifu ejusdem Regis mater cum sigillo sancte crucis confirmavi .
- ✠ Ego Oda Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis principatum ꝥ benivolentiam cum sigillo sancte crucis conclusi .
- ✠ Ego ƿulfstanus archons divine servitutis officio mancipatus Eborace civitatis archiepiscopus sigillum sancte crucis impressi .
- ✠ Ego ƿeodred Lundoniensis ecclesie episcopus corroboravi .
- ✠ Ego Ælfhæh¹ Uintoniensis ecclesie episcopus testimonium sancte crucis subscripsi et confirmavi .
- ✠ Ego Cenpald episcopus prædictum donum consensi .
- ✠ Ego Ælfric episcopus consignavi .
- ✠ Ego Æpelgar episcopus roboravi .
- ✠ Ego Ælfred episcopus confirmavi .
- ✠ Ego ƿulfsige episcopus consensi .
- ✠ Ego Æpelstan dux consensi .
- ✠ Ego ƿulfgar dux consensi .
- ✠ Ego Æpelstan dux consensi .
- ✠ Ego Ealhelm dux consensi .
- ✠ Ego Æpelmund dux consensi .
- ✠ Ego Ælfgar dux consensi .
- ✠ Ego Eadmund minister consensi .
- ✠ Ego Ælfstan minister consensi .
- ✠ Ego ƿulfric² minister consensi .
- ✠ Ego Ælfsige minister consensi .
- ✠ Ego ƿulfric minister consensi .
- ✠ Ego Ælfric minister consensi .
- ✠ Ego Æpelfsige minister consensi .
- ✠ Ego Æpelnoþ minister consensi .
- ✠ Ego Æpelgeard minister consensi .
- ✠ Ego Ælfheah minister consensi .
- ✠ Ego Ælfred minister consensi .
- ✠ Ego Æpered minister consensi .

[A.] Cotton MS., Claudius B. vi. f. 37.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. 12112; from

[A.]

[B.] *Chron. Abbat.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 141.¹ -hæh, K.² -fric, MS.

Appendix.

---

835 (2B). *Notice of the Grant by the King of Domnonia to the old church [of Glastonbury], of the land called Ineswytrin, co. Somerset. A.D. 601.*

Anno dominice incarnationis sexcentesimo primo REX¹ DOMNONIE terram que appellatur INESWYTRIN² ad ecclesiam vetustam . concessit que ibi sita est ob petitionem Worgret abbatis in quinque (id est hydis³) cassatis .

Ego Mauuron episcopus hanc cartam scripsi .

Ego Worgret ejusdem loci abbas subscripsi .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 32,934, f. 134, col. 2. ("Will. Malm., de Antiquitate Ecd. Glastoniensis.")

---

836 (2C). *Another form of 835 (2B).*

Anno incarnationis⁴ sexcentesimo primo , id est , adventus beati Augustini . v.⁵⁰ , rex DŌNONLE⁵ terram que appellatur INESWYTRIN . ad ecclesiam vetustam concessit . quæ ibi sita est , ob petitionem Worgrez abbatis in . v.⁹⁰⁰ casatis .

Ego Maworn episcopus hanc cartam conscripsi .

Ego Worgrez ejusdem⁶ loci abbas subscripsi .

Brit. Mus., MS. Reg. 13 D. ii, f. 94.

Will. Malm., *Gesta Regum*, ed. Hardy [H.], vol. i, p. 40.

---

837 (13B). *Grant by Ædbald, King of Kent, to Winemund, of land at Burwaramers halfscata, near Folkestone and Lyminge, co. Kent. About A.D. 616 x 618.*

In nomine trino divino Dei celi ego ÆDBALDUS do ꝥ concedo WINEMUNDO amico meo aliquam partem terre agelluli mei contra

¹ "Quis iste rex fuerit scedule vetustas negat scire," etc.—*Will. Malm.*, in continuation after the last word, subscripsi .

² "Verumptamen quod Britannus fuit hic presumi potest quod Glastoniam lingua sua Yneswytrin appellavit."—*Ibid.* (in continuation).

³ *Id est hydis*, is evidently a gloss which has crept into this text.

⁴ Domini added, var., H.

⁵ Dero nomine, var., H.

⁶ Ejus, var., H.

ejus pecuniam quam ab eo accepi hoc est . viii . hund pendinga in loco qui dicitur BURPARAMERS HALFSÆTA . nec non ⁊ illud agellum his terminibus circumcincta est . in oriente suþsaxa lond . in meridie terra folcanstaninga in occidentale regis terra in aquilone limenaea nec non ⁊ illud agellum ego illi dabo in sempiternam hereditatem illi habendum ⁊ possidendum feliciterque in dies ejus perfruendum ⁊ post dies ejus cuicumque heredi placuerit derelinquendum . hoc ipsum agellum ab omni seculari difficultate ⁊ adversitatibus intus ⁊ foris notis ⁊ ignotis . majoribus minoribus quam diu christiana fides in terra servetur eternaliter permaneat liber . hoc ipsumque omnibus successoribus nostris in nomine omnipotentis Dei observare precepimus ⁊ si quis hoc servare voluerit : servet illum omnipotentis Dei benedictio hic ⁊ in futuro ; si autem sit quod non optamus ut alicujus persone homo diabolica temeritate ausus surrexerit qui hanc donacionem nostram infringere vel minuere vel in aliud convertere quam constitutum est ⁊ nobis temptaverit : sciat se rationem esse redditurum in die judicii . nisi ante digna satisfactione Deo ⁊ hominibus emendare voluerit ⁊ c.¹

[A.] Brit. Mus., Cotton MS., Julius D. ii, f. 106b (xiiith cent.).

838 (22B). *Anglo-Saxon Speech and Charter of Wulfere, King of the Mercians, founding the Abbey of Medeshamsted (Peterborough), etc.* A.D. 664.

Ða seo mynstre was ge halgod on Sancte Petres nama . ⁊ S. Paulus . ⁊ S. Andr'. þa stod seo kyning up toforen ealle his ðægna . ⁊ cƿæd luddor stefne .

" Ðancod purð hit þon hæge ælmihti God þis purðscipe þ̅ her is gedon . ⁊ ic pile purðigen þis dæi Crist ⁊ S̅c̅e Peter . ⁊ ic pille þ̅ ge ealle ge tiðe mine porde .

" Ic WULFERE gife to dæi S̅c̅e Petre . ⁊ þone abbode SAXULF . ⁊ þa munecas of þe mynstre . þas landes . ⁊ þas pateres . ⁊ meres . ⁊ fennes . ⁊ peres . ⁊ ealle þa landes þa þær abuton liggeð . ða of mine kynerice sindon freolice . spa ðet nan man na haue þær nan onsting . buton seo abbot ⁊ se² muneces . Ðas is se gife . Fram Medeshamstede to Norðburh . ⁊ spa to ðet stede þet man cleopeð Folies . ⁊ spa æl se feon riht to Esendic . ⁊ fra Esendic to þ̅ steode þe man cleopeð Feðermuðe . ⁊ spa þ̅ rihte peie x . mile lang to Cuggedic . ⁊ spa to Raggeþilh . ⁊ fra Raggeþilh v . mile to þe rihte æ þe

¹ According to Th. of Elmham (p. 15), Winemund gave this land at Burwarmerc to St. Augustine's Abbey, in A.D. 848.

² þa, T., note.

gað to Ælme 7 to Pisebece . 7 spa abutan III . mile to Prokonholt . 7 fra Prokonholt riht þurh al ðe fen to Dereuorde . þ is XX . mile lang . and spa to Grætecros . 7 fra Grætecros þurh an scyr pæter Bradan re hatte . 7 þeonon VI . mile to Paccelade . 7 spa forð þurh ælle þa meres 7 feornes þa liggan to pard Huntendune porte . 7 þas meres and laces . Scælfremere 7 Pitles mere . 7 ælle þa opre þa þar abutan liggan . mid land 7 mid huses . þa sindon on æst halfe Scælfre mere . 7 þeonon ælle þa feonnon to Medeshamstede . 7 fra Medeshamstede al to Pelses forde . 7 fra Pelses forde to Clive . 7 þeonon to Æstune . 7 fra Æstune to Stanford . 7 fra Stanford spa þa pæter renneð to seo foren sprecone Norðburh ."

Dis sindon þa landes 7 ða feornes þe seo kyning gef to Sçe Petres mynstre . Ða opæð seo kyning .

"Hit is litel þeos gife . ac ic pille þ þ hi hit hælden spa kynelice 7 spa freolice . þ þær ne be numen of na geld ne gaule . buton to þa munecan ane . Ðus ic pille freon þis mynstre . þet hit ne be under þed buton Rome ane . 7 hider ic pille þ þe secan Sçe Petre . ealle þa þa to Rome na magen faren ."

Betpiz þas porde þa geornde seo abbode þet he scolde him tyþian þet he set him geornde . 7 seo kyning hit him tydde .

"Ic haue here godefrihte muneces . þa polden drohtien here lif on anker setle . gif hi piston hpere . Oc her is an igland þ man cleopeð Ancarig . 7 ic pile þes geornen . þ þe moten þær pircen an mynstre Sçe Marie to loue . þet hi moten þær punen þa þa here lif pilen læden mid sibbe 7 mid reste ."

Ða andsperode seo kyning 7 þas opæð .

"Saxulf la leof . ne þet an þ þu geornest . oc ealle þa þing þ ic pat þet þu geornest on ure Drihtnes halfe . Spa ic lufe 7 tyðe . And ic bidde þe . broðer Æthelred . 7 mine spustre . Cyneburh 7 Cyne-suith . for iure saple alesednesse . þet ge beon pitnesse . 7 þ geo hit prite mid iure fingre . And ic bidde ealle þa ða æfter me cumen . beon hi mine sunes . beon hi mine breðre . ouþer kyningas þa æfter me cumen . þ ure gyfe mote standen . spa spa hi pillen beon del nimende on þa ece lif . 7 spa spa hi pilen æt beorstan þet ece pite . Spa hpa spa ure gife ouþer oðre godene manne gyfe pansiað . pansie him seo heofenlice iatepard on heofenrice . And spa hpa spa hit eceð . ece him seo heofenlice iatepard on heofenrice ."

Ðas sindon þa pitnes þe þær pærun . 7 þa þ gepritan mid here fingre on Cristes mele . 7 ietten mid here tunge . Ðet þas first . seo kyning Wulfere . þe þ feostnode . first mid his porde . 7 sibbon mid his fingre ge frat on Cristes mel . 7 þas opæð .

"Ic Wulfere kyning . mid þas kyningas . 7 mid eorles . 7 mid heorotogas . 7 mid þægnas . þas ge pitnesse mines

gifes . to foran þone ærcebiscop Deus dedit . ic hit festnia mid Cristes mel . ✠ .

And ic Ospi Norphimbre kyning . þeos mynstres freond . ⁊ þes abbotes Saxulf . hit loue mid Cristes mel . ✠ .

And ic Sighere kyning hit tyðe mid Cristes mel . ✠ .

And ic Sibbi kyning hit write mid Cristes mel . ✠ .

And ic Æðelred þes kyningas broðer þet ilce tyde mid Cristes mel . ✠ .

And pe þes kyningas spustre . Cyneburh ⁊ Cynesuith . pe hit louien .

And ic Kantparabyrig ærcebiscop Deusdedit hit tyðe ."

Sittan þa getton hit alle þa oðre þe þær pæron mid Cristes mel . ✠ . Ðæt pæron be nam .

Ithamar biscop of Rofecestre .

and Fine biscop of Lundene .

⁊ Ieruman se þes Myrcene biscop .

⁊ Tuda biscop .

⁊ Pilfrid preost . seo þes siððon biscop .

⁊ Eoppa preost . þe seo kyning

Pulfhere secnde to bodian cristen

ten dome on Flit .

⁊ Saxulf abbot .

⁊ Immine ealdorman .

⁊ Eadberht ealdorman .

⁊ Herefrid ealdorman .

⁊ Pilberht ealdorman .

⁊ Abon ealdorman .

Æðelbold .

Brordan .

Pilberht .

Ælhmund .

Freðegin .

Ðas ⁊ feola oðre þa pæron þær kyninges þeonest men . hit geotten ealle .

Ðas writ þas geþriton æfter ure Ðrihtnes acennednesses DC . LXXIII . þes kyningas Wulhferes secneðende gear . þes ærcebiscopes Deusdedit IX . gear .

Leidon þa Godes curs . ⁊ ealre halgane curs . ⁊ al cristene folcos . þe ani þing undyde ⁊ þær þas ge don . spa beo hit ælþ alle . Amen

[A.] Bodl. Libr., Laud MS. 636.
J. Earle, *Saxon Chronicle*, p. 30.

[*Anglo-Sax. Chron.*, ed. Thorpe (*Rolls ser.*),
vol. i, p. 52.

839 (22c). *Grant of privileges by Pope Vitalian to the Abbey of Medeshamsted. After A.D. 664.*

IC Vitalianus papa geate þe Pulfhere cyning . ⁊ Deusdedit ærcebiscop . ⁊ Saxulf abb' . ealle þe þing þe ge geornon . ⁊ ic forbede þet ne kyning . ne nan man . ne haue nan onsting buton þon abb' . ane . ne he ne hersumie nan man . buton þone papa on Rome . ⁊ se ærcebiscop on Cantparbyrig . Gif hpa þis to brekeþ ænigþing . Sðe Petre mid his speord him adylige . Gif hpa hit hælt . S . Petre mid heofne keie un do him heofen rice .

[A.] Bodl. Libr., Laud MS. 636.
Anglo-Sax. Chron., ed. Thorpe (*Rolls ser.*),
vol. i, p. 52.

Ja 24, No. 1012.

840 (49B). *Grant by Ætelred, King of the Mercians, to the Monastery of Medeshamstede, of land at Leugthricdun. About A.D. 680.*

ÆTELREDUS gloriosus rex Mercianorum cum venisset gratia orationum lucrandarum et visitendi¹. Dei servos ad monasterium monachorum quod constructum erat in loco cui vocabulum est MEDESHAMSTEDE in regione Gyrviorum pro remedio animæ suæ et desiderio vitæ æternæ inventis fratribus in prædicto monasterio terram tradidit. quæ vocitatur LEUGTHRICDUN. XXX. manentes habentem. Post non multum vero temporis cum ex supradictis fratribus quidam eundem regem Ædilredum quadam¹ ob causam adirent ipse rex ob confirmatione et in testimonium suæ donationis in proprio cubiculo et coram multis testibus glebam sumptam de præfata terra LEUGTHRICDUN imposuit super codicem evangeliorum.

Hi sunt testes qui præsentés aderant. Sæxulfus episcopus Mercianorum. Wecca et Berthlun monachi. et Hosthryða² ipsius regis regina. Herifrit. et Eadfrith principes regis Ædilredi. ut in perpetuo nullus fragili et ancipite ac invita huic benedicta donatione christiani regis Ædilredi contraire ausu temerario temptaret. qui sibi divinam donationem adesse optaret in futura vita Amen.

MS. Soc. Antiq. London., No. lx, f. 41.

841 (49C). *Appointment of Hedda, first Abbot of Bredun.*

In nomine domini Jhesu Christi salvatoris. FRIDERICUS religiosissimus principum Ædilredi regis Mercie gentis. crescente ac multiplicante per spatia insule Britanniæ numero christianorum. familie Sancti Petri principis apostolorum Christi in monasterio MEDESHAMSTEDE commoranti. terram cui vocabulum est BREDUN. XX. manentium¹ cum omnibus ad eam pertinentibus juris. presentibus atque consentientibus venerando Saxulfo ejusdem gentis episcopo et prefato regi Ædilredo perpetuali largitate pro remedio animæ suæ fidelissima devotione dedit. quatinus monasterium et Deo deservientium monachorum oratorium in eadem præfata terra fundare deberent necnon etiam et propter reddenda baptismatis gratia et ratione evangelice doctrinæ populo sibi credito aliquem probabilis vitæ et boni testimonii presbiterum constituerent. Cumque de hoc aliquandiu inter fratres prænominati monasterii

¹ Sic, MS.

² Killed in A.D. 697. *Anglo-Sax. Chron.*, ad an.

questio haberi visa est videntes se nequaquam posse declinare petitionem christiani principis . unum ex semetipsis nomine HEDDA presbiterum mirabili sapientia in omni virtutum genere præditum summa libramine elegerunt . eumque in loco præfato abbatem constituerunt . ea tamen condicione interposita ut se unum de eorum fraternitatis membris esse noverit . Hanc quoque presentem cartulam propriis descriptam manibus atque subscriptionibus roboratam firmatamque coram multis testibus quorum infra nomina inserta repperiuntur ob testimonium et confirmatione hujus donationis dederunt .

MS. Soc. Antiq. London., No. ix, f. 448.

842 (49D). *Grant by Prince Friduric to Abbot Hædda, of land at Hrepingas.*

Item quoque isdem religiosus princeps FRIDURICUS cum cognovisset venerabilem abbatem HÆDDAM in omnibus populo sibi commisso pabulum divinæ prædicationis summa diligentia distribuentem in tantum gratus existere dignatus est : ut bonum factum benefaciendo in melius augere conaretur . ita ut eidem abbati prædicto Hedda . XXXI . manientium¹ terra quæ vulgo vocitatur HREPINGAS pro amore vitæ æternæ perpetualiter dare dignatus est . Cujus etiam donationis ita testimonium firmavit ut regem Mercie gentis Ædilredum una cum Saxulfo episcopum ejusdem gentis invitaverat ut suas manibus illius jungentes cespitunculamque communiter prædictæ terre sacrosancto evangeliorum codice simul omnes coram multitudine populi imposuerunt . propriis quoque manibus hanc testimonii scedulam subscribendo firmaverunt . Hi sunt testes hujus donationis .

MS. Soc. Antiq. London., No. ix, f. 48.

843 (49E). *Note of the acquisition by Abbot Hedda, of land at Cedenan Āc for the Abbey of Medeshamstede.*

Post hæc vero honorabilis abbas HEDDA atque pater monasterii Bredun aliam . xv . manientes¹ habentem terram . cui nomen est CEDENAN Āc² hujusmodi ratione optinuit a rege Ædæredo . ut ei quingentos solidos id est . XII . lectorum stramenta . utpote culcita plumacia ornata . capitalia simul cum sindonibus et lenis . quemad-

¹ Sic, MS.

² Cedenas in Nos. 48, 49.

modum in Brittannia habere mos est : necnon servum cum ancilla fibulam auream cum . III . ex auro massiunculis arte aurificis¹ compositis et duos caballos cum cannis duabus pro præfata terra pretium dedit.

His ita peractis rex ipse Ædilredus in cubiculo proprii vici qui nominatur Tomtun suis manibus præfate terræ acceptam glebunculam suæ simul reginæ necnon etiam et venerandi Saxulfi episcopi manibus conjunctis . propter roborandi confirmatione testimonii coram multis testibus sancto volumine evangeliorum superimposuit . ut nullus imperpetuo huic donationi contraire ausu temerario præsumeret , qui sibi donum divinæ retributionis adfuturum optaret .

[A.] MS. Soc. Antiq. ix, f. 46b.

Hardy's MSS., 62.

844 (69B). *Part of a grant by King Ceadwalla to Abingdon Abbey.*
Before A.D. 688.

Ceadwalla² . . . . xx . cassatos Deo omnipotenti et monachis ibidem Deo servientibus dedit . sique in fine scripti sui de eadem villa scilicet Abbendun ait .

Silva quæ vocatur Ædeleahing . et alia Colmonora et Geatescum . pertinent his . xx . hidis quos ego ipse modo partim equitando . modo partim navigando large mensus sum : tum mihi . tum omnibus meis successoribus : pro Deo et pro seculo . Ceterum quisquis demonis instinctu de his diminuerit . que ego Deo et sancte Marie devota mente in perpetuum largitus sum : Christus illius potentiam diminuat hic et in evum . nisi cum perfecta emendatione adimpleat et restituat ea que a Deo abstulit .

[A.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 102.

[B.] Chron. Abingd., ed. Stevenson, vol. i, p. 8, n.

845 (88B). *Narrative Form of No. 88.* A.D. 696.

WIHTREDUS REX DE DEFENCIONE TANETI .

Regnante rege piissimo Cantuariorum WIHTREDO . anno . v . regni ejus . consilium factum fuit in loco qui dicitur BERGANYSTEDDE presente archiepiscopo Brehtuualdo ꝛ episcopo Rouesciestre Gebmundo cum consilio omnium ecclesiasticorum graduum . Ibi con-

¹ Artificis originally, with *a* added overline and *t* expuncted.

² This paragraph is a rubric in the MS.

cessum fuerat a piissimo rege propinque ejus MILDRITHE ut defensio ejus in hominibus vel in omnibus rebus sit sicut regis ⁊ eorum qui successores ejus fuerint in regimine monasterii illius. Si quis autem hanc donationem meam minuerit . sciat se separatam esse a societate sanctorum omnium .

[A.] Brit. Mus., Cotton MS. Julius D. II, f. 68.

846 (141B). *Grant by Eadbert, King of the Kentish people, to the Abbess Mildrith, of land at "Bi Northanuude", co. Kent. 14th October, A.D. 724 (for 727 ?).*

DONACIO¹ REGIS EADBERTI DE DIMIDIO ARATRI IN
BINORTHANUDE .

In² Nomine domini Dei salvatoris nostri Jhesu Christi .

Quoniam spes Christianorum hominum his mercedem pollicetur eternam qui pro intuitu pietatis servis ⁊ ancillis Dei aliquod temporale subsidium misericorditer tribuunt : idcirco ego EADBERTUS rex Cantuariorum terram dimidii aratri quam dudum habuit Aescunald in regione qui dicitur BI NORTHANUDE³ . cum omnibus ad se pertinentibus rebus dedi ⁊ do MILDRITHE religiose abbatiase . ⁊ venerabili familie ejus in perpetuum possidendam . A quibus id premium potissimum quero ut memores mei assidue sint in orationibus suis . posterisque eorum precipiant hoc ipsum sedulo agere . Quisquis igitur successorum heredumque meorum . hoc tantillum ⁊ pietate plenum donum meum integrum inlibatumque esse permiserit : mercedem benivolentie sue ⁊ ipse a Deo qui largissimus non tantum piorum actuum verum etiam ⁊ voluntatum bonarum remunerator est habeat . Si quis vero non permiserit . ipse ab eodem domino qui justissimus impiarum ⁊ voluntatum ⁊ operum ultor est vindictam percipiat . nisi prevenerit debitum illius judicium . cum correctione dignissima .

Actum pridie idus Octobris : anno ab incarnatione domini . DCC . XXIII . indictione . x .

Ego Eadbertus rex presentem donacionem meam signum
hoc sancte crucis scribendo firmavi . testesque quorum
nomina subter digesta sunt ut subscriberent pecii
anno regni mei tercio .

Signum manus Balthardi⁴ .

Signum Bynnan⁴ .

[A.] Brit. Mus., Cotton MS. Julius D. II, f. 68.

¹ Rubric in a later hand.

² This resembles No. 141 in much of the phraseology, but if the indiction x be correct, the scribe must have mistaken x for ii in the year . DCCXII .

³ Binor., MS.

⁴ For these witnesses cf. No. 148, A.D. 732.

847 (234B). *Another form of No. 234.* A.D. 780.

BREODUN.

Cuncta labilis vite subsistentia momentanea et præ oculis caduca decessu presentium proximorum cernentes . festinandum nobis est summopere . " ut¹ bonum operemur ad omnes " . sicut affirmat apostolica locutio . " maxime autem ad domesticos fidei " .

Quapropter ego OFFA celica fulciente clementia rex Merciorum . simulque aliarum circumquaque nationum . ad æcclesiam quam Fanulfus avus meus in honore beati Petri principis apostolorum construxit . ubi dicitur ÆT BREOTUNE pro salute animæ meæ priorumque meorum largior terram . XX . manentium . ubi dicitur ÆT PÆRSETHYLL 7 æt Costune . cum silva quæ eidem terræ adjacet . et cum pratis . pascuis . aquarum rivulis . sine ullo obstaculo contradictionis posterum meorum principum vel ducum in usum episcopi Peogernensis æcclesiæ maucat . Sit autem terra libera ab omni exactione regum vel principum a'c' subditorum ipsorum preter pontis et arcis restaurationem et hostilem expeditionem .

Anno autem dominicæ incarnationis . DCC^o . LXXX° . conscripta est hæc donatio telluris a me et ab episcopis meis ac principibus quorum infra nomina adnotabo .

- ✠ Ego Offa rex hanc meam donationem signo crucis munio .
- ✠ Ego Kynepryð regina Merciorum huic dono consensi .
- ✠ Ego Ioanberhtus archiepiscopus .
- ✠ Ego Ceolpulfus . episcopus .
- ✠ Ego Eadberhtus episcopus .
- ✠ Ego Tilhere episcopus .
- ✠ Signum manus Brordan principis .
- ✠ Signum manus Eadboldi principis .
- ✠ Signum Herpudi ducis .
- ✠ Signum Eadboldi ducis :—

[A.] Brit. Mus., Cotton MS. Nero E. 1, 2. 162.

848 (263B). SYNOD AT CLOFFESHOG. *Confirmation by Offa, King of the Mercians, of privileges granted to the Kentish Churches and Monasteries by Kings Wyhtred² and Æðelbald.³* A.D. 792.

In nomine Jⁿⁱ

salvatoris mundi .

Ego OFFA

anno regni mei a Deo concessi . XXX

¹ Galat

² See i

³ See vol. i, Nos. 140, 162, 162a, 178.

. v. collecta sinodo in loco qui dicitur CLOFESHOG . cum mihi Deus omnipotens pro sua pietate plus triumphavit in regnum quam antecessoribus meis propinquis mihi quoque ad augmentum sceptrum regale ꝛ gubernacula Cantpariorum concessit . tunc placuit mihi ex petitione ꝛ suasionem Æpelheardi archiepiscopi nec non cum licentia ꝛ consensu omnium episcoporum ac principum meorum pro honore ꝛ amore omnipotentis Dei . ꝛ intercessione beati patris Augustini seu etiam pro stabilitate regni Merciorum eandem libertatem ECCLESIS DEI INTRA CANTIAM constitutis . & nobis iterari atque confirmari fieri condecet sicut antea fuerat a PYHTREDO rege concessum ꝛ constitutum . Itemque eodem modo ab ÆDELBALDO rege sinodo munitum repperimus .

Item ego OFFA rex Merciorum libero hæc monasteria quorum nomina hic sunt subternotata . ab omni gravitate regalium censuum seu secularium servitutum . vel etiam aliorum inferiorum personarum neque in refectioe ꝛ alimonia regis . nec in operibus ad regales villulas nec in susceptione alicujus . id est *fæstincmenn* . nec canes aut accipitres . neque equos . venatoresve¹ . ꝛ eorum ductores . sive in pascuis camporum . silvarumque ab aliquo honore usquam graventur . nisi expeditione intra Canticiam . contra paganos marinos . cum classis migrantibus vel in australes Saxones si necessitas cogit ac pontis constructionem ꝛ arcis munitionem contra paganos itemque intra fines Cantpariorum set ꝛ hec est in ea² peticio atque doctrina ut hec tria consentiatis que doceo ut eo stabilior hec mea libertas permaneat . Si vestra spontanea voluntate hoc non negatis .

[A.] Brit. Mus., Cotton MS., Julius D. II. 2. 1053.

849 (264B). *Another form of No. 264.*^{*}

Regnante inperpetuum Deo ꝛ domino nostro Jhesu Christo . Licet ubique per totum mundum beatorum martyrum qui suum pro Christo sanguinem fuderunt merita ! divine laudis exultatione celebranda sint . eorumque Dei auxilio exempla gloriosa sequenda ! precipue tamen nobis beatissimi Albani qui sub hac Britannie insula gloriosus martyrio effulsit memoria . pia semper intencione ꝛ sedula sollicitudine observanda est .

Unde ego OFFA gracia Dei rex Merciorum cum filio meo Ecgfrido pro amore omnipotentis Dei et hujus sancti intercessione . ter-

¹ Venatore sue, MS.

² I ea, MS. ; ? mea.

ram . XXX . manensium in locis quorum sub inferuntur nomina domino meo Jhesu Christo ad ecclesiam sancti Albani : ubi ipsi¹ tiro primus in passione victima effectus est : jure perpetuo perdonabo . Eoque delectabilius hanc donacionem perficio . quia superna proteccio tam nobile temporibus nostris thesaurum quod diu fuit clausum ꝓ hujus terre indigenis abditum revelare dignata est . Hec itaque sunt supradictarum vocabula terrarum . *Æt Wineshlauue . XII . manensium quorum . s . trium manensium . quorum¹ terminati sunt hæc : Suanaburna . Hertmere . Etretpelabroc . Item vero . X . manencium ubi dicitur Scneccanhlaui vel Fentun : cum silva que cognominatur Horopuda cum terminis suis .* *Æt Lygtune . v . manencium . quam videlicet terram Alimundus¹ abbas expeditionem subterfugiens mihi reconciliacionis gratia dabat . Et quoniam ipse martyr almilfuus¹ caput ꝓ exemplum christianitatis omnis Britannie indubitanter habetur . dignum est ut locus in quo sanctum corpus illius requiescit ꝓ ab omni populo veneratur : speciali quadam ꝓ singulari privilegii libertate per nos honoretur . Hoc igitur consencientibus episcopis et abbatibus ducibus ꝓ principibus meis . sub invocacione sancte trinitatis ꝓ individue unitatis donando precipio ut ecclesia sancti Albani omnisque possessio nunc et futuris temporibus illi subdita semper sit libera ꝓ quieta ab omni tributo ꝓ necessitate seu regis . seu episcopi . ducis . judicis . ꝓ exactorum . ꝓ operum . que indici solent . neque emendacione pontum . neque fossam adversum inimicos . faciendam . Totum omne prefate terre . stipendium ꝓ exaccio . ad supradicti martyris tumbam insolubiliter persolvatur .*

Statuo eciam ꝓ communi fidelium meorum assensu confirmo . ut episcopi vel eorum ministri nullam aliquatenus super ipsam ecclesiam vel super parrochiales ecclesias eidem quibusque temporibus subjacentes . nisi tantummodo cum advocati fuerint dedicandi vel in paschali solennitate crisma sanctum ꝓ oleum ex more tribuendi potestatem habeant . nec earum presbiteros ad sinodum suam vel capitulum convocare . vel ab officio divino suspendere . seu aliquod in eos vel minimun jus exercere presumant : set omnia quecumque ecclesie sancti fuerunt . abbatis solummodo ejusdem monasterii potestati tractanda libere subjaceant . De censu quoque singulis annis per universam Britanniam colligendo ꝓ sancte Romane ecclesie pro stabilitate regni nostri ꝓ salute communi transmittendo decernimus . ut quantum in terra sancti martyris provenierit . ab his quibus injunctum fuerit ab abbate undecunque collectum nullatenus alias asportetur . set altari beati Albani

¹ *Stc. MR.*

fideliter oblatum ad utilitatem ejusdem ecclesie secundum quod abbas decreverit inviolabiliter expendatur . Et si forte quis intra ejusdem ecclesie potestatem . aut extra cum episcopo seu abbate communis inveniatur . bello . furto . vel fornicatione . aut alio quolibet simili reatu astrictus ! semper ea pars pene et emendacionis que regi . episcopo . comiti debetur ad beati Albani monasterium inviolato semper federe reddatur . Credo enim ꝓ veraciter confido . quod hec munificencia non solum mihi meisque . set eciam universis Anglorum populis sullimiter profert . quia pro ejus amore ille miles intrepidus meruit coronari . qui totius mundi pericula passus est suo sanguine expiare .

Si autem quod absit uspiam quis larvarico attactus instinctu mente subdola hec machinatus fuerit annullare . vel quippiam in penis quam constituimus transvertere ! sua per audacia a cetu in hac vita anathematizetur fidelium . ꝓ in tremendo Dei examine astantibus celorum agminibus hominumque turmis ! necne ꝓ horrendis herebi vermilis . palam cunctis damnetur cum hedis . Averi cruciamenta sine fine luiturus ! ni ante obitum condigne emendaverit .

✠ Hec sunt nomina testium qui hanc donacionem meam consencientes signo crucis Christi confirmarent .

✠ Ego Offa rex huic donacioni mee signum crucis impono .

✠ Ego Ecgfridus paterne munificencie consenciens subscripsi .

✠ Ego Higberht archiepiscopus consensi ꝓ subscripsi .

✠ Ego Ceoluulf episcopus consensi .

✠ Ego Heathored episcopus consensi .

✠ Ego Unuona episcopus consensi .

✠ Signum manus Alhmundi abbatis .

✠ Signum Þigmundi abbatia .

✠ Signum Brordan . patricii .

✠ Signum Bynnan . principis .

✠ Signum Æsuuini ducis .

✠ Signum Alhmundi ducis .

✠ Signum Þigberhti . ducis .

✠ Signum Æthelmundi . ducis .

✠ Signum Eadgari . ducis .

✠ Signum Eardberthi . ducis .

✠ Signum Ealmundi . ducis .

✠ Signum Cuthberthi . ducis .

✠ Signum Eadbyrhti . ducis .

✠ Signum Vulfheardi . ducis .

✠ Perscripta est autem hujus donacionis cartula anno dominice incarnationis . DCC^o . XC^o . v^o . et regni regis Offanis . XXX° v^o . indiccione . v . sub . IIII . nonas . Maias . in loco qui dicitur set Beoranforda .

(A.) MS. Cotton, Nero D. i, 2. 188A.

850 (339B). SYNOD AT CELICHYTH. *Grant by Coenwlf, King of the Mercians, to Abingdon Monastery, of various lands.*
A.D. 811.

CARTA KENULFI REGIS .

Anno dominice incarnationis . DCCC . XI . CENULFI vero regis Merciorum anno . XIX . a tempore quo accepit a Deo sibi regnum concessum . cum fratribus¹ in monasterio quod dicitur ÆBBENDUNE unanimiter a parvo usque ad magnum statuentes et concedentes RETHUNO religioso ablati vel ejus heredibus in dominium proprium ad habendum sive fruendum terram in monasterio quod dicitur Æbbanduna liberam . CCC . x . manentes . Wyrðe . x . manentes . ad Aclea et ad Norðtuna et Punningstoce . XVIII . manentes . pro ejus amabili pecunia ac devotione quam erga nos gerebat . Fuimus enim in sinodo in loco qui dicitur CELICHYÐ coram optimatibus nostris . et in pecunia dedit quod valuit . CXX . libras et cum . c . mansionibus redemit jam agros a servitute collocatas a manu extraneorum . Inprimis ad Sunnigwellan . xv . manentes . ad Eatune . x . manentes . ad Sandforda . x . manentes ad Denceswyrthe et ad Goseie . xxx . manentes . etiam Culanham cum omnibus locis ad Æbbandune pertinentibus . ad Gainge . x . et ad Lechamstede . x . manentes .

Hoc scitote non solum pro anime mee sed pro totius gentis Merciorum salute facturum . Has terras inperpetuum liberaliter adquisibit a gravitudine comitum et a durissima servitute regum . et sancte Dei genitricis ecclesie liberaliter illas servire subjunxit . Proinde mandamus per auctoritatem semper virginis Marie et per signum sancte crucis in qua omnis victoria consistit ut in antea nullus eum inquietare presumet vel ejus successores conquassare audeat sed cum firma pace et securitate prenomatos agros possideant a c' gubernent . et post cuicumque ipsis placuerit dimittant . Ego Coenwlf rex Merciorum has terras liberabo ab omni servitute magno vel modico regum . principum . episcoporum . pro salute

¹ Fratres, S.

anime mee et pro tota gente Merciorum sicuti ab omni servitute fuit liberata et est . cum his testibus utrorumque sexuum monachorum vel secularium . ut hæc nostra statuta firma permaneat in perpetuum Hic infra caraxantur nomina testium .

Ego Coenwlf rex consensi et subscripsi in sinodo et in loco qui dicitur Celichyð .

Ego Wulfred archiepiscopus .

[A.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 103a.

[B.] Chron. Abingd., ed. Stevenson, vol. i, p. 24.

851 (380B). *Deed by Archbishop Wulfred, setting out terms of an exchange of land at Doddingland by the "Familia" or monastery, at Tenet, or Thanet, with the Abbey of St. Augustine, Canterbury, for land at Ealdanford, co. Kent. About A.D. 824.*

In nomine domini nostri Jhesu Christi .

Ego WULFREDUS Christi gratia archiepiscopus ejus familie que TENET in australe nominatur monasterium : aliquantulum territorium . id est . VI . jugerum in loco ab incolis ibidem nominatur DODDINGLAND tribuimus UERADO venerabili abbati . atque Sancti Augustini familie perpetualiter adfruentum pro vice mutua illius terre que ab indegenis EALDANFORD illic appellatur ejusdem mesure atque magnitudinis sicut et illa supradicta terra que dicitur Doddingland . id est . mesure . VI . jugerum ꝛ isti termini circumjacentes sunt illius terrule Doddinglande . id est . ab aquilone ꝛ ab oriente ꝛ ab austro ab incolis ibidem nominatis Groenling ꝛ Feoðineg . similiter etiam terrule predictæ ꝛ Aldanforda . Hi sunt fines ꝛ termini . ab aquilonali parte via publica ab oriente ꝛ austro agelli adjacent familie Sturensis ab occasu finem Sturi fluminis habens ꝛ hec mutatio hujus vicissitudinis de particulis agellorum istarum¹ facta cum summo moderamine atque unanimatis accomodate ꝛ necessitate amborum dominorum familiarumque hoc modo constituere ꝛ dijudicare absque ullo obstaculo aut contradictione vel aliqua mutatione salvo jure ꝛ pace atque unanima concordia partium ambarum atque in nomine domini nostri Jhesu Christi ꝛ beati ꝛ Sancti Petri benedictione perpetualiter perdurare germana ꝛ fraterna caritas decreverunt atque decreverunt hoc modo per omnia ut hic scriptum habetur ad

¹ Sic, MS.

hujus kartule vicissitudinisque confirmationem testimoniumque unanimo ac bono consensu placuit cum crucis Christi vexillo sacrosanctis manibus partium ambarum in domino Jhesu Christo unanimiter ac perenniter roborare . Annuente Christi gratia ꝥ .

[A.] Brit. Mus., Cotton MS., Julius D. II. f. 108.

852 (416B). *Grant for life by Ægberht, King of the W. Saxons, with assent of his son Æthelwulf, King of the Kentish people, to Ciaba, Clerk of the Abbey of St. Peter (afterwards St. Augustine's Abbey), Canterbury, of land at Scirdun, or Sholdon, co. Kent; with reversion to the Abbey. A.D. 836.*

In nomine almo trino divino . Ego . ÆGBERHTUS rex occidentaliū Saxonum cum consensu ꝥ licencia filii mei ÆTHELWULFI regis Cantuariorum . nec non ꝥ aliorum sapientum nostrorum pro Dei omnipotentis amore ac pro ejus competenti pecunia quam ab eo accepi hoc est . C . mancusi in duabus armillis . dabo ꝥ concedo aliquam partem terre juris nostri CIABAN clerico moranti in monasterio beati Petri apostoli ubi pausat corpus sancti patris nostri Augustini ꝥ per eum ꝥ post eum fratribus ibidem Deo servientibus . hoc autem agellum hujus donationis estimatione . id est unius aratri in illo loco qui nominatur ON SCIRDUN . ꝥ ante pertinebat ad regalem villam Dorovernie civitatis . His vero notissimis terminibus circumjacentibus á meridie biscopessnad ab occidente freoðorices m'e're . ab aquilone aeschurud . ambiente higna loud to sud ministre ꝥ in communione pascua copiosa pecoribus suis ꝥ in silva nominamus denbera quæ appellatur hussingden . Hanc autem prædictam terram hujus donationis huic prenominato clerico CIABAN concedendo donamus perpetualiter habendum . possidendum . feliciterque in dies ejus perfruendum cum omnibus utilitatibus intus ꝥ foris ad eam rite ac recte pertinentibus ꝥ post dies ejus Deo ꝥ Sancto Augustino derelinquendum liberam per omnia habeat potestatem . hoc idemque agellum ab omnibus difficultatibus secularium servitutum liberabo . nisi his tantum tribus causis . hoc est expeditione ꝥ arcis pontisque constructione .

Si quis autem hanc nostram supra scriptam donationem quod non optamus alicujus persone homo diabolica instigatus temeritate surrexerit qui hanc nostre munificentie traditionem istius agelli frangere . aut minuere vel in aliud vertere quam á nobis constitutum est temptaverit . sciat se ante tribunal eterni judicis rationem

esse redditurum nisi antea digna satisfactione emendare voluerit .
manente hac cartula in sua nichilominus firmitate .

Actum est autem anno dominice incarnationis . DCCC . XXXVI .
Indictione . XIII . his autem testibus consentientibus ꝛ signo sancte
crucis Christi confirmantibus quorum hic nomina subterius in
cedula probabiliter continentur .

[A.] Brit. Mus., Cotton MS. Julius D. II, f. 132. Cf. "Donatio de Dorchiridone",
Th. Elmham, ed. Hardwick (Rolls Ser.), p. 18.

853 (449B). *Grant by Æðeluulf, King of the West Saxons and
Kentish people, to Winhere, Presbyter Abbot of St. Peter's
(afterwards St. Augustine's) Abbey, Canterbury, of land at
Lillicsora, in East Kent. Monday, 16th November, A.D.
845.*

In nomine altitroni regis eterni Ego ÆDELUULF gratia Dei rex.
occidentalium Saxonum necnon ꝛ Cantuariorum pro spe remunera-
tionis eterne atque competenti pecunia quam ab eo accepi hoc
est . LXX . mancusi cum consensu ac licentia meorum optimatum
libenti animo dabo ꝛ concedo WINHERE presbytero abbati monas-
terii sancti Petri apostoli ubi pausat corpus beati patris nostri
Augustini . aliquantulam pa[r]tem terre juris mei in orientali
parte Cantie id est unum aratrum in illo loco qui ab incolis LILLI-
CESORA¹ nominatur cum campis ꝛ silvis omnibusque rebus intus ei
ꝛ foris ad se rite ac recte pertinentibus habendam ꝛ possidendam .
feliciterque in diebus ejus in quacumque ei conditione perfruendum
ꝛ post dies ejus cuicumque ejus heredi derelinquendum placuerit .
liberam per omnia habeat postatem .

Istis notissimis terminibus circumcinctis ab oriente tafinguneg .
4 meridie hægarda ab occidente cornuug ab aquilone norðhom-
mis .

Hanc eandem donationem meam cujus supra scripsi agelli ab
omnibus secularium difficultatum servitiis liberabo hoc idemque
omnibus successoribus meis in nomine omnipotentis Dei obser-
vandum precipio .

Si autem quod non optamus alicujus persone homo diabolica
temeritate instigatus surrexerit . qui hanc nostram munificentiam

¹ [Li]llicsora [Li]llicesor . . . est, on outer margin of the MS., now partly
ploughed away by the binder. Cf. "Linchesore . Carta ejusdem, A.D. 845", in Th.
Elmham, ed. Hardwick (Rolls Ser.), p. 15. Th. Elmham gives to Winhere, Abbot of
St. Augustine's, the date of A.D. 863-864, &c., p. 16.

confringere vel mutare aut in aliud convertere quam à nobis constitutum est temptaverit sciat se à Deo . ꝛ ab omnibus sanctis ejus alienatum nisi ante digua satisfactione Deo ꝛ hominibus emendare voluerit . manente hac cartula in sua nichilominus firmitate roborata ;

Actum est autem anno dominice incarnationis . DCCC . XLV . Indictione . VIII . die . XVI . kalendarum Decembrium in illa famosa villa quæ dicitur at Uue his testibus etæ .

[A.] Brit. Mus., Cotton MS. Julius D. ii, f. 100.

854 (459B). *Grant by Æthelwulf, King of the W. Saxons, to Wernoð, Abbot of St. Peter's (afterwards of St. Augustine's), Canterbury, of land in Lenham, co. Kent. A.D. 850. (Another form of No. 459.)*

Regnante inperpetuum domino nostro Jhesu Christo . Cum cujus hic imperio labentis seculi prosperitas in adversis successibus sedulo permixta ꝛ conturbata cernitur . Et omnia visibilia atque desiderabilia ornamenta hujus mundi : cotidie ab ipsis amatoribus transeunt . Ideo beati quique ac sapientes : Cum his fugitivis seculi divitiis eterna ꝛ jugiter permansura gaudia : celestis patrie adipisci properant .

Quamobrem ego ÆTHELUULF occidentalium Saxonum rex cum consensu . ac licentia episcoporum ac principum meorum etiam pro remedio anime mee : Et pro expiatione facinorum meorum aliquam partem terre juris mei apostolorum principum Petri ꝛ Pauli ministro WERNODO abbati in perpetuum hereditatem libenter largitus sum : In vila que nuncupatur LEANHAM¹ : Id est . XL . cassatos ut habeat . ꝛ perfruatur quam diu sub astrigero celo vitam duxerit . Cum omnibus utilitatibus ad eam pertinentibus campis . silvis . pratis . pascuis . piscariis . Et locus in quo sal adipisci potest et cum gressu trium carrorum in silva qui dicitur blean . Et post finem vite illius heredi cuicumque placuerit eternaliter relinquat . Terra autem predicta segura ꝛ immunis omnium rerum permaneat regalium ꝛ principalium tributorum ꝛ vi exactorum operum furisque comprehensione . simulque ꝛ omni populari gravedine . Nisi expeditione ꝛ pontis factione ꝛ arcis munitione .

[A.] Brit. Mus., Cotton MS. Julius D. ii, f. 100.

¹ Th. Elmham refers Abbot Wernoð to a date of A.D. 822-844, and at 838 places a "Carta de terra . v . aratrorum in Lenham". Ed. Hardwick (Rolls Ser.), p. 15.

855 (501B.) *Grant by Æthelbert, King of the West Saxons and the Kentish people, to Diernod, Abbot of St. Augustine's, Canterbury, of land at Mæretum, in East Kent. With condition of his fidelity to the King and his brothers, Ethelred and Ælured.*
A.D. 861.

In nomine domini Dei summi salvatoris nostri Jhesu Christi.

Quamvis igitur sermo solus catholicorum Dei servorum ad testimonium rebus rite peractis fideliter sufficere possit ac debeat. juxta sacre scilicet scripture assertionem quia "in¹ ore duorum" inquit "vel trium testium stabit omne verbum": attamen ob incertam futurorum temporum conditionem manifestissimis auctorum cirographis. necnon ꝓ firmissimis testium plurimorum adstipulationibus ac subscriptionibus sunt roboranda. nequando labentibus annis. atque incerto quippe statu advenientium hominum inscius quis quomodo se res haberet aut improbus ꝓ avarus adversus veritatem aditum quomodo reperire causando ꝓ invidendo valeant. Quoniam sepe ex ignorancia. sepe quod est execrabilius ex improbitate contingit ut de negotio rerum vere ꝓ bene gestarum nascatur. Et quia omnem hominem qui secundum Deum vivit. ꝓ remunerari à Deo sperat ꝓ optat: Oportet ut piis precibus assensum ex animo hilariter prebeat quoniam certum est tanto facilius ea que ipse a Deo poposcerit consequi posse. quanto ꝓ ipse libentius hominibus recte postulata concesserit. Quod tunc bonorum omnium larcitori² Deo acceptabile fit: cum pro ejus amore ꝓ utilitate famulantium ei peragitur.

Quo circa ego ÆTHELBERTUS occidentalium Saxonum necnon ꝓ Cantuariorum rex: dabo ꝓ concedo DIERNODO abbati ejusque familie pro expiatione facinorum meorum aliquam partem terre juris mei hoc est tria aratra illa³ loco qui nominatur MÆRETUM³. in orientali parte regionis Cantie. hoc feci pro ejus humili obedientia. et quia mihi meoque patri semper fidelis. atque obedibilis permansit. simulque pro ejus placabili atque competenti pecunia quam ab eo accepi hoc est. LX. mancusas auri optimi sibi habendum ꝓ possidendum feliciterque in dies ejus in sempiternam hereditatem perfruendum liberam per omnia habeat potestatem cum omnibus utilitatibus rite ac recte ad eandem terram pertinentibus hanc autem terram supra nominatam. ego Æthelbertus rex ab omni difficultate secularium servitutum regali² operis intus ꝓ foris magnis ꝓ modicis. notis ꝓ ignotis eternaliter liberabo nisi sola expeditione.

¹ Deut. xix, 15; Matt. xviii, 16.

² Sic, MS.

³ Cf. "Mertone. Carta ejusdem, A.D. 861," in *7A. Elmham*, ed. Hardwick (Rolls Ser.), p. 16. Elmham attributes the date of A.D. 844-863 to Abbot Diernod.

Isti sunt termini circum jacentes ab oriente terra regis roedlig-pealda . á meridie ad abbates land . to langandune . ab occidente 7 ab aquilone Elpealdes . land regis ministri .

Si quis vero heredum successorumque meorum regum principum ducum . optimatum sive extraneorum hanc meam donationem vel libertatem servare voluerit . augeat omnipotens Deus dies ejus prosperos hic 7 in futuro . Quod si alicujus persone homo diabolica temeritate instagatus¹ surrexerit . qui hanc meam donationem vel libertatem infringere vel diminuere in aliquo retemptaverit¹ . sciat se ante tribunal summi 7 eterni judicis rationem esse redditurum nisi ante digna 7 placabili satisfactione Deo 7 hominibus emendare voluerit .

Hac vero conditione composita inter Æthelbertum regem 7 Dier-noðum abbatem : Si mihi meisque karissimis fratribus humilis ac fidelis Ethelredo 7 Æluredo permanere voluerit : nobisque obtemperare non desivit : tunc ista omnia verba supradicta fixa permaneant sicut á nobis nunc concessa sunt .

Actum est autem anno dominice incarnationis . D . CCC . LXI . indictione . IX . in loco preclaro qui nominatur Fregetburna an hsuð-rum his testibus consentientibus ac conscribentibus 7 cum vexillo sancte crucis Christi confirmantibus quorum hic nomina infra hac in scedula karaxata adnotantur .

[A.] Brit. Mus., Cotton MS. Julius D. ii, f. 122A.

856 (549B). *Treaty between King Ælfred and King Guthrum,*
c. A.D. 880.

Dis is þ frið² þ Ælfred cynincg³ . 7 Gyðrum cyning . 7 ealles Angelcynnes pitan . 7 eal seo þeod þe on East-Englum beoð . ealle gecpeden habbað . 7 mid aðum gefeost-nod⁴ . for hy⁵ sylfe 7 for heora gingran . ge for geborene ge for ungeborene . þe Godes miltse recce oþþe ure : .

I. Ærest ymb ure land-gemæra . up on Temese⁶ . 7 þonne up on Ligan⁷ . 7 andlang Ligan oð hire æpylm . þonne on gerihte to Bedan-forda⁸ . þonne up on Usan oð ƿætlinga-stræt⁹ : .

II.¹⁰ Ðat is þonne . gif man ofalagen peorðe . ealle þe læstad efen

¹ Sic, MS.

² Fryðe, B.

³ Cyning, B.

⁴ Gefæstnod, B.

⁵ Hi, B.

⁶ River

Thames.

⁷ River Lea.

⁸ Bedford.

⁹ Watling Street.

¹⁰ Be

ofalagenan mannes pere, rubric in B.

dyrne . Engliscne 7 Deniscne . to . viii . healf-marcum¹ asodenes goldes . buton þam² ceorle þe on gafol-lande sit . 7 heora liesingum³ . þa syndan⁴ eac efen dyre . ægðer to . cc . scilt . : .

III.⁵ And⁶ gif mon cyninges þegn beteo manslihtes⁷ . gif he hine ladian dyre . do he ƿ mid . xii . cininges⁸ þegnum . : .

Gif man⁹ þone man¹⁰ betyhð þe bið læssa maga¹¹ þone se cyninges þegn . ladige he hine mid . xi . his gelicena . 7 mid anum cyninges þegne¹² . And ƿa ægehpilcre¹³ spræce þe mare sy þone¹⁴ . III . mancussas . And gyf¹⁵ he ne dyre¹⁶ . gylde¹⁷ hit ƿrygylde¹⁸ . ƿa hit man¹⁹ gepyrðe . : .

Be getymum . IV . And ƿ²⁰ ælc man ƿite his getyman be mannum . 7 be horsum . 7 be oxum . : .

V . And ealle ƿe cƿædon on þam²¹ dæge þe mon þa²² aðas ƿor . ƿ ne ƿeope ne freo ne moton in þone here faran butan leafe . ne heora nan þe ma to us . Gif þonne gebyrige ƿ²³ for neode heora hpilc²⁴ ƿið ure bige habban²⁵ pille . oþþe ƿe ƿið heora . mid yrfe 7 mid ahtum . ƿ is to ƿafianne on þa ƿisan . ƿ man¹⁹ giflas sylle friðe²⁶ to pedde . 7²⁷ to sputulunge ƿ man¹⁹ ƿite ƿ man¹⁹ clæne²⁸ bæc²⁹ hæbbe . : .

[A.] MS. Corpus Christi College, Cambridge, 883 (19.2). xth cent. Printed in Thorpe, *Ancient Laws*, 1840, fol. (Record Series), p. 66.

[B.] Lambard, *Archæologia*, 1808. J. A. Giles, *Life of Alfred*, 1848.

857 (549c). *Another Form of the Treaty.*

ÆLFREDES LAGA CYNINGES .

Dis is ƿ frið ƿ Ælfred cyng . 7 Guðrun cing . 7 ealles Angelcynnes ƿitan . 7 eal séo þeod þe on East-Englum beoð . cƿeð . 7 gesƿoren habbað . ge for hy sylfe ge for heora ofspryg³⁰ :—

I. Ærest ymbe heora land-gemæra . andlang Teimese . ƿ³¹ up on Ligean . andlang Ligean oð hire æpylm . þanon on gerihta to Bedaforda . þanon up on on Usan oð ƿatling-stræt :—

¹ Meareum, B.   ² Butan þam, B.   ³ Lysyngum, B.   ⁴ -don, B.
⁵ Be þegnum þe betogene synd, rubric in B.   ⁶ And, omitted, B.   ⁷ Manal bet, B.   ⁸ Cyn, B.   ⁹ Mon ma, MS.   ¹⁰ þegn, B.   ¹¹ Miga, B.
¹² þegne, B.   ¹³ Ægehpylcre, B.   ¹⁴ þonne, B.   ¹⁵ Gif, B.   ¹⁶ Dyrne, B.
¹⁷ Gylde, B.   ¹⁸ ƿrygylde, B.   ¹⁹ Mon, B.   ²⁰ ƿ, omitted, B.
²¹ þam þa, MS.   ²² þa, omitted, B.   ²³ þæt þa, MS.   ²⁴ Hƿylce, B.
²⁵ Hæbban, B.   ²⁶ Fryðe, B.   ²⁷ To pedde . 7, omitted, B.   ²⁸ Clæn, B.
²⁹ al -fæst, margin.
³⁰ Gingran, margin.   ³¹ Laga þanne, T.

II. And hi cƿædon . gyf mon ofslægen ƿurðe . eal ƿe letað efen dyrne . Engliſcne 7 Deniſce . ꝥ is to . VIII. healf-marcum asodenes goldes . buton þam ceorle ƿe on gafoł-lande ſit 7 heora lyſingon¹ . ƿa ſyndon eac efen dyre . ægðer ƿa hund ſcyfl . . .

III. And gyf man cynges þegen beteo man-ſlihtas . 7 he hine ladian durre . do hé ꝥ mid . XII . cynges þegnas . 7 gyf mon þone man betyhð ƿe bið læssa maga . ladié híne . XI . his gelicena 7 anum cyninges þegene . .

IV. And ealle hig gecƿædon ƿa man ƿa aðas ſpor . ƿe naðor ne ƿe on þone hére faran buton leafe . ne heora nan ƿe ma to us . 'buton man trypan 7 betpynan² gyslas ſylle friðe to pedde . 7 to spute-lunge ꝥ man mid rihte fare . gyf ꝥ geneodige ꝥ ure ænig to oðrum fæces³ mid yrfe 7 mid æhtum . .

[A.] MS. Corpus Christi College, Cambridge, 383 (19, 2), xth cent. Printed in Thorpe, *Ancient Laws*, 1840, fol. (Record Series), p. 68.

[B.] Lambard, *Archæionomia*, 1608.
J. A. Giles, *Life of Alfred*, 1868.

858 (646B). *Another form of No. 646.*

In nomine 7 indivi . . . Trinitatis ATELSTANUS Rex Dei gratia Rex Anglie . Omnibus hominibus suis de Eboratura per totam Angliam salutem .

Sciāt[is] quod ego confirmo ecclesie 7 Capitulo RYTONIENSI pacem suam 7 omnes libertates 7 consuetudines suas 7 concedo eis Curiam suam de omnibus querelis 7 in omnibus Curis de hominibus sancti Wilfridi ipsis 7 hominibus suis vel contra ipsos vel intra se adinvicem vel que fieri possunt 7 iudicium suum per *frodmortle* 7 quod homines sui sint credendi per suum *ya* 7 per suum *na* 7 omnes terras habitas 7 habendas 7 homines suos ita liberos quod nec Rex Anglie nec Ministri ejus . nec Archiepiscopus Eboracensis nec Ministri ejus aliquid faciant vel habeant quod est ad terras suas vel ad Sokam Capituli .

Testibus . T . Archiepiscopo Eboracensi 7 P . preposito Beverlaci .

Duchy of Lancaster Rolls (Div. xxv ; Roll A, No. 23).

¹ Cf. *Icelandic leysingi*, a freedman.
"buton man betpynan tryuan and".

² T. considers the true reading to be :
³ T. suggests fare.

859 (647B). *Another form of No. 647. About A.D. 925.*

Wittyñ¹ al that is and is gan
 Yat ich kyng ATTELSTANE
 Has gyueñ as frelich as ich may
 To kyrk and Chaptel of Seynt Wylfray
 Of my fre deuocoñ
 Thar pees at RYPOÑ .
 On ilke syde ye kyrk amyle
 For al ille dedes and ilke Gyle
 And wyth' ine thayf kyrk yate
 Atte ye Stane yat *Grythstole* hatte .
 W^t Inne the kyrk dore And ye quere
 Thay haue thayr pese for lesse an mare .
 Ilkan of this Stedes shal
 Haue pees of *frod* mortel .
 And² ilke dede yat with' heuten
 Hit don is Tol Tem Sok 7 Sak
 W^t yryñ and with water deme . and do Wrak .
 And atte land of Seint Wilfray
 Of alkyñ Geld fre shal beñ ay
 That 7 ne haue nan yat langes me to
 In thar wharshape shal haue at . do
 And for ich wiff yat yay beñ saue
 I wyff that yay alkyñ fredom haue .
 And in all thyngges be als free
 As herte may thynk or eghe may se
 Atte power of a kynge
 Mast may make fre any thing
 And my sele haue I set her to
 For I wiff that naman this gyft vndo .

Duchy of Lancaster Records (Div. xrv; Roll A, No. 22).

¹ In the Roll this is written as *prose*.

² This and the two following lines are wrongly copied in the Roll. Two couplets are necessary, the last one is probably :—

“ Tol Tem Sok 7 Sak
 W^t yryñ and with Water Wrak.”

The previous couplet I cannot restore except by some such rearrangement as :—

“ And do Wrak and ilke dede[s]
 Yat with heuten hit do[s]
 Sak 7 Sak Tol [7] Tem
 W^t yryñ and with water deme.”

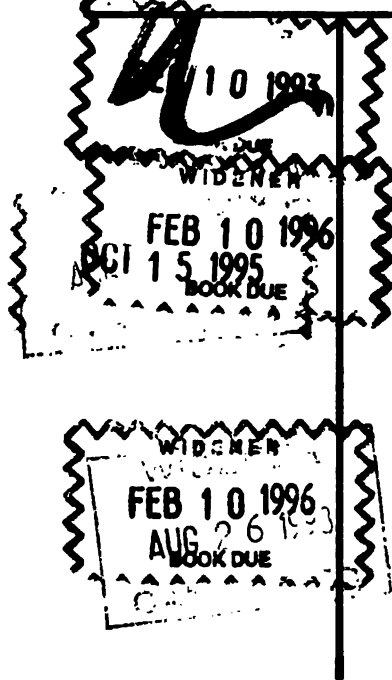

3 2044 018 228 536

THE BORROWER WILL BE CHARGED
AN OVERDUE FEE IF THIS BOOK IS
NOT RETURNED TO THE LIBRARY ON
OR BEFORE THE LAST DATE STAMPED
BELOW. NON-RECEIPT OF OVERDUE
NOTICES DOES NOT EXEMPT THE
BORROWER FROM OVERDUE FEES.

3 2044 018 228 536

THE BORROWER WILL BE CHARGED
AN OVERDUE FEE IF THIS BOOK IS
NOT RETURNED TO THE LIBRARY ON
OR BEFORE THE LAST DATE STAMPED
BELOW. NON-RECEIPT OF OVERDUE
NOTICES DOES NOT EXEMPT THE
BORROWER FROM OVERDUE FEES.

